

Bulletin advokacie

Mezinárodní výroční kongres AIJA v Praze slavil úspěch • Vlastnická služebnost a katastr nemovitostí • Několik otazníků nové právní úpravy odměňování volených členů orgánů akciových společností • Nový režim předběžného opatření, upravujícího poměry dítěte • Nové pojmy občanského zákoníku v pracovněprávních vztazích •

V Y D Á V Á Č E S K Á A D V O K Á T N Í K O M O R A

**Prezidenti advokátních komor střední
a východní Evropy se setkali v Praze.**

Čtěte na str. 6–7.

**JUBILEJNÍ
GALAVEČER
PRÁVNÍKA
ROKU 2014**

(více info na str. 8-11)

SPECIALIZOVANÉ

SOFTWARE PRO ADVOKÁTY

& PRÁVNÍ ODDĚLENÍ FIREM

ADVOKÁTNÍ AGENDA

Advokátní agenda je komplexní systém, který v sobě zahrnuje všechny funkce potřebné pro chod advokátní kanceláře nebo právního oddělení organizace.

- ✓ Možnost práce na mobilním zařízení
- ✓ Efektivní vykazování úkonů
- ✓ Podpora týmové spolupráce
- ✓ Možnost propojení s dalšími systémy

INKASO POHLEDÁVEK

Inkaso pohledávek je jedinečná aplikace určená pro hromadnou správu pohledávek.

- ✓ Webová aplikace
- ✓ Hromadné ePR
- ✓ Generování reportů
- ✓ Propojení s ISIR a Infosoud

AUTOMATIZUJTE PROCESY

PRACUJTE KDEKOLIV

VYUŽÍVEJTE ČAS EFEKTIVNĚJI

ZJEDNODUŠTE SI PRÁCI

ZLEPŠETE WORKFLOW

system4u

VÁŠ SPOLEHLIVÝ PARTNER

Domluve si nezávaznou konzultaci na telefonním čísle +420 543 210 522, nebo na emailu info@system4u.cz.

Další informace naleznete na stránkách WWW.SOFTWAREPROPRAVNIKY.CZ

Scholz & Malý

advokátní kancelář

Dynamicky rozvíjející se advokátní kancelář hledá do svého týmu kandidáta na pozici

ADVOKÁTNÍ KONCIPIENT/-KA nebo ADVOKÁT/-KA

- ▶ **Požadujeme:** výbornou znalost českého jazyka, německý jazyk výhodou, dobrou znalost PC, praxe v advokacii podmínkou, dobré komunikační schopnosti, profesionální vystupování, loajalita, pečlivost, flexibilita, schopnost týmové práce, samostatnost a odpovědnost
- ▶ **Nabízíme:** zajímavou a různorodou práci v mladém kolektivu, perspektivu odborného růstu, finanční ohodnocení odpovídající schopnostem, příjemné pracovní prostředí

V případě zájmu zašlete prosím nabídku s životopisem a motivačním dopisem k rukám JUDr. Petra Malého na adresu: info@scholzmalý.cz

86 komentářů Wolters Kluwer

Nejrozsáhlejší komentářová řada.

K dispozici také jako knihovna v systému ASPI.

Jan Lasák, Jarmila Pokorná, Zdeněk Čáp,
Tomáš Doležil a kolektiv

**Zákon o obchodních korporacích
Komentář**

PRÁVĚ
VYŠLO

Rozsáhlý komentář.

Včetně daňových a účetních
souvislostí a relevantní judikatury.

NOVĚ V BECK-ONLINE!

VÍCE NEŽ 450 VZORŮ K NOVÉMU OBČANSKÉMU ZÁKONÍKU A ZÁKONU O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH

vzory nových smluv • vzory zakládacích listin • vzory stanov • vzory žalobních návrhů

- komplet velkých komentářů k novému občanskému zákoníku
- nejdůležitější smluvní typy a právní instituty v Beckových komentářích
- příručky a monografie řešící praktické otázky
- srovnání nového a starého práva
- aktuální články k novému právu v časopisech C. H. Beck

Nakladatelství C. H. Beck, s.r.o., Jungmannova 34, 110 00 Praha 1
tel.: 273 139 219, www.beck-online.cz

Bulletin advokacie

Bulletin advokacie vydává
Česká advokátní komora v Praze
(IČ 66 000 777)
v agentuře **impax**, spol. s r. o.
www.impax.cz

Časopis zapsaný do Seznamu recenzovaných
neimpaktovaných periodik ČR.
Vychází 10x ročně, z toho 2 dvojčísla (1-2, 7-8).
Přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

Adresa redakce:

Česká advokátní komora
Národní třída 16, 110 00 Praha 1
telefon: 221 729 011, fax: 224 932 989
e-mail: bulletin@cak.cz, www.cak.cz
IČ: 66000777
DIČ: CZ 66000777

Redakce:

Předseda redakční rady: JUDr. Petr Toman
Šéfredaktor: JUDr. Pavel Blanicový
Výkonné redaktorky: PhDr. Ivana Cihlářová,
JUDr. Hana Rýdlová
Tajemnice redakce: Eva Dvořáková

Redakční rada:

JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
prof. JUDr. Alexander Bělohávek, Dr.h.c.,
prof. JUDr. Jan Dědič,
prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.,
prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc.,
JUDr. Vojen Güttler,
JUDr. Vladimír Jirousek,
JUDr. Ladislav Krym,
prof. JUDr. Zdeněk Kučera, DrSc.,
doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D.,
prof. JUDr. Karel Marek, CSc.,
doc. JUDr. Pavel Mates, CSc.,
JUDr. Michal Mazanec,
Mgr. Robert Němec, LL.M.,
prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.,
prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.,
JUDr. Michal Žižlavský

Objednávky předplatného zasílejte na adresu:
ČAK, Národní třída 16, 110 00 Praha 1,
e-mail: dvorakova@cak.cz
Cena výtisku včetně dvojčísel je 90 Kč,
zvýhodněné roční předplatné 850 Kč
kromě poštovného, balného a DPH. Advokátům
a advokátním koncipientům se rozesílá zdarma.
S reklamacemi při problémech s distribucí
se obraťte na pí Dvořákovou, e-mail
dvorakova@cak.cz, tel. 221 729 045.

Inzertní služby zajišťuje agentura
IMPAX, spol. s r. o. Objednávky inzerce zasílejte
na adresu agency@impax.cz, případně volejte
na tel. 244 404 555 nebo na 606 404 953.
Media kit a další informace naleznete
na internetových stránkách www.impax.cz.

Celé znění každého čísla vychází též
na internetu (www.cak.cz). Předáním rukopisu
redakci vyjadřuje autor souhlas se zveřejněním
také na stránkách www.bulletin-advokacie.cz
a v právních informačních systémech
spolupracujících s ČAK.

Toto číslo vyšlo 20. 10. 2014 v nákladu
16 100 výtisků.

Obálka: Fotografie na obálce
Jakub Stadler – setkání prezidentů advokátních
komor střední a východní Evropy v Praze

Ilustrační foto:
Shutterstock.com

Tisk: Impax, spol. s r. o.
MK ČR E 6469
ISSN 1210-6348

Úvodník

Radim Miketa: **Jak dál ve vzdělávání advokátních koncipientů** 3

Aktuality

Stručné zprávy z představenstva Robert Němec 4

Pozvánka na 3. ročník konference „Nové soukromé právo“ 5

Setkání prezidentů advokátních komor střední

a východní Evropy Eva Indruchová 6

Informace o 10. jubilejním galavečeru Právníka roku 2014 8

Pravidla oblékání do (právníké) společnosti rh 12

Mezinárodní výroční kongres AIJA v Praze

slavil úspěch Eva Ropková, Eva Indruchová 14

Rozhovor s prezidentkou AIJA Anitou Schläpfer Eva Indruchová 16

Vietnamský ministr spravedlnosti s delegací

navštívili ČAK Hana Rýdlová 17

Aktuálně v právu Hana Rýdlová 18

Sdělení tajemníka ČAK o zvýšení pojistného 19

Informace o povinných platbách advokátů na rok 2014 20

z právní teorie a praxe

Články

Vlastnická služebnost a katastr nemovitostí

Petr Borovička, Daniela Šustrová 23

Několik otázek nové právní úpravy odměňování volených členů

orgánů akciových společností Riana Kvačková 26

Nový režim předběžného opatření,

upravujícího poměry dítěte Karel Svoboda 30

Odvolání účastníkem správního řízení Pavel Mates 33

Nové pojmy občanského zákoníku

v pracovněprávních vztazích Ladislav Jouza 36

Odpovědnost a ručení advokáta za jednání klienta

Friedrich graf von Westphalen 40

Z judikatury

Nájem nebytových prostor; znalecký posudek 44

Odměna a náhrada hotových výdajů; zvolený obhájce 47

Odměna advokáta 52

Z judikatury Soudního dvora EU Kamila Hájičková 56

Z judikatury ESLP Eva Hubáková 57

Z odborné literatury

Marek Fryšták, Petra Polišínská: **Dokazování v přípravném**

řízení. Nejvýznamnější judikatura k vybraným tematickým okruhům

(Vladimír Gajdičiar) 61

Ondřej Šmíd, Renáta Šínová a kolektiv:

Rozvod manželství (Jitka Jordánová) 62

Přečetli jsme za vás Jan Mates 63

z advokacie

Sloupek Karla Čermáka

Poslední ulice a sankce v mezinárodním právu 65

Z české advokacie

Z kárné praxe Jan Syka 66

Z jednání představenstva ČAK icha 77

Poděkování JUDr. Karla Čermáka 78

informace a zajímavosti

Měli byste vědět

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní

koncipienty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK 79

Pozvánka na konferenci „Soudní a mimosoudní projednávání sporů“ 80

Pozvánka na seminář „Incidenční spory v insolvenčním řízení“ 80

Pozvánka na tradiční týdenní seminář o americkém právu 81

Pozvánka na Krakonošův pohár 2015 81

Nakonec

Zrnka ze zápisníku zlomyslností VI. (Opět o pedagogice)

Petr Hajn 82

Kresba Lubomíra Lichého 83

Víte, že... Stanislav Balík 83

Inhaltsverzeichnis 84

Zusammenfassung/Summary 85

Table of Contents 86

Instrukce autorům

Vážení autoři časopisu Bulletin advokacie,

žádáme vás, abyste své příspěvky redakci posílali pokud možno ve formátu programu Microsoft Word (RTF nebo DOC), a to nejlépe elektronickou poštou na adresu bulletin@cak.cz.

Texty:

Formát zasílaných příspěvků by měl odpovídat řádkování 1, písmo Times New Roman, velikost 12. V žádném případě nepoužívejte funkci Automatické číslování, Automatické odrážky ani další speciální formátování textu. Odstavce oddělujte jenom enterem. Vyznačování v textu provádějte pouze tučně nebo kurzívou, v žádném případě nepište proložené, nepoužívejte podtrhávání textů ani verzálky! Poznámky a vysvětlivky k textu tvořte výhradně pomocí funkcionality programu MS Word „Poznámky pod čarou“.

Tabulky:

Tabulkové údaje formátujte pomocí tabulátorů.

Fotografie a obrázky:

Pokud k článku chcete připojit obrazové podklady, zašlete je zvlášť ve formátu JPG, TIF nebo eps. Barevné fotografie by měly mít rozlišení nejméně 300 dpi při velikosti, v jaké se budou reprodukovat, zasílané portrétní fotografie by měly mít nejméně 400 x 500 pixelů. Obrázky v žádném případě nevkládějte přímo do dokumentů!

Redakce uvítá zejména články kratšího až středního rozsahu. **K příspěvku připojte vždy stručné shrnutí v rozsahu nejvýše deseti řádků.** Citace a odkazy provádějte dle platných bibliografických norem. Případně vyžádané autorské korektury se provádí elektronicky, e-mailem.

Ke každému příspěvku dále připojte

- čestné prohlášení, že článek nebyl dosud publikován
- svoji **barevnou** portrétní fotografii
- telefonické spojení
- korespondenční adresu
- rodné číslo
- bankovní spojení pro vyplacení honoráře
- informaci o svém profesním působení, případně akademické, pedagogické či vědecké tituly
- sdělení, zda jste plátcem DPH

Redakce si vyhrazuje právo stylistických, jazykových a technických úprav textů.

ZIZLAVSKÝ

Advokátní kancelář - Insolvenční správci

Insolvence a restrukturalizace korporací

www.zizlavsky.cz

ak@zizlavsky.cz

Jak dál ve vzdělávání advokátních koncipientů

Je to již více než 16 let, co představenstvo České advokátní komory přijalo usnesení č. 1/1998, o výchově advokátních koncipientů a dalším vzdělávání advokátů. Ač jde o problematiku nepochybně živou a dynamicky se vyvíjející, přesto si předpis za dobu své účinnosti vyžádal toliko dvě novelizace, nikoliv však zásadního charakteru.

Skutečností však zůstává, že v době přijetí citovaného usnesení bylo činných 1374 koncipientů a k 29. 8. 2014 bylo u České advokátní komory zapsáno již 3541 advokátních koncipientů. Ač se enormní nárůst počtu koncipientů přece jen v posledních obdobích mírně zpomalil, je zřejmé, že se dosavadní systém výchovy a vzdělávání koncipientů kapacitně naplňuje. Zásadnějším se však jeví zvažovat, zda obsah stávajícího vzdělávacího procesu je dostatečně přínosný a efektivní. Při jeho hodnocení nelze opomenout, že nejen v advokacii lze slyšet stesky nad nepřipraveností absolventů právnických fakult pro jejich přímé zapojení a využití v praxi. S jistým potěšením lze uvést, že i vysoké školy tento nedostatek vnímají a stále častěji se i na zástupce ČAK obracejí s tím, aby byl ve spolupráci se zástupci justice a jiných právnických profesí vytvořen vhodnější profil absolventa právnické fakulty tak, aby tomuto profilu mohly právnické fakulty přizpůsobit své studijní programy.

Ať již však budou začínající koncipienti „upotřebitelnější, či méně upotřebitelní“, nepochybným zůstává, že doba koncipientské praxe by měla být především přípravou na výkon advokacie.

Domnívám se, že je na místě uvést, že prvotní odpovědnost za zdárný průběh koncipientké praxe by měl nést především sám koncipient a jeho školitel. Jak silně je tato odpovědnost vnímána, se začasté projevuje u advokátních zkoušek, ať již v pozitivním, či negativním smyslu. Mezi uchazeči lze nalézt takové, kteří se za koncipientkou praxi nezúčastnili žádného jednání před soudem, s trestním právem přišli do styku pouze tak, že za klienta podali trestní oznámení, a takto by bylo možno pokračovat. Na druhé straně jsou koncipienti, kteří jsou ke zkouškám doprovázeni svými školiteli, a ti již jen svou přítomností prokazují zájem o to, co koncipientská praxe jeho zaměstnanci přinesla a jak je jeho svěřenec schopen tyto výsledky prezentovat. Není náhodou, že takoví školitelé zpravidla mohou sledovat uspokojivé výsledky své školící činnosti, pravděpodobně právě proto, že se o vzdělávání koncipienta průběžně zajímali a za jeho vystoupení před zkušebními senátem se nemají důvod stydět. V případě neúspěchu pak mohou objektivně zhodnotit, zda šlo o „zlovůli“ zkušebních komisařů, zda uchazeč pouze „neměl svůj den“, či zda je na místě ještě další studium a praxe. V těchto souvislostech lze připomenout, že nová úprava zkušebního řádu Slovenské advokátní komory vyžaduje dokonce obligatorní účast školitele u ústní části advokátní zkoušky.

Vše výše uvedené nemá naznačovat, že by ČAK hodlala svoji roli ve vzdělávacím procesu koncipientů zcela zásadně měnit,

avšak její role by neměla spočívat v poskytování informací o tom, co by měli koncipienti znát již z vysoké školy, nebo o tom, jaká existuje aktuální právní úprava. Naopak by měla být posilována tendence k tomu, aby převážně ti zkušení, praktikujiící advokáti seznamovali koncipienty s advokátními dovednostmi, psanými i nepsanými etickými pravidly a deontologií v té které oblasti poskytování právních služeb. Měl by být prohlubován odklon od přednášek vysokoškolského typu k seminářům o úloze a roli advokáta v konkrétní situaci, jeho postupech, taktice, pravidlech chování apod.

Je zřejmé, že v tomto směru musí být upraven i formální rámec vzdělávání advokátních koncipientů, avšak sdílím přesvědčení v tom, že takovéto úpravy uvítají nejen sami koncipienti, ale i všichni advokáti, kteří koncipienty nevnímají pouze jako pracovní sílu, ale také jako svého budoucího kolegu, jenž by měl být dostatečně odborně zdatný a respektující zásady a principy, na nichž je výkon advokacie založen.

JUDr. RADIM MIKETA, člen představenstva ČAK

Stručné zprávy z představenstva

VE DNECH 8. A 9. ZÁŘÍ SE KONALA 10. SCHŮZE PŘEDSTAVENSTVA ČAK. S OHLEDEM NA PRÁZDNINOVOU PŘESTÁVKU ZASEDÁNÍ PŘEDSTAVENSTVA BYL PROGRAM VELMI ROZSÁHLÝ, A PROTO BYCHOM VÁS RÁDI INFORMOVALI O HLAVNÍCH BODECH. PODROBNÝ ZÁPIS Z JEDNÁNÍ PŘEDSTAVENSTVA NAJDETE NA STRÁNKÁCH WWW.CAK.CZ.

Podstatnou část jednání představenstva tvoří velmi nemilá agenda, a to řízení o vyškrtnutí ze seznamu advokátů a o pozastavení výkonu advokacie. V prvním případě se zpravidla jedná o advokáty, kteří byli pravomocně odsouzeni pro úmyslné trestné činy spáchané buď v souvislosti s výkonem advokacie, nebo jiné úmyslné trestné činy, pokud tato trestná činnost

ohrožuje důvěru v řádný výkon advokacie. Pozastavení výkonu advokacie se týká advokátů, proti kterým bylo zahájeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin a skutečnosti nasvědčují tomu, že byl takový trestný čin spáchán a ohrožuje důvěru v řádný výkon advokacie. Výše uvedená řízení jsou řešena v neveřejné části zasedání. Považujeme však za vhodné upozornit advokátní veřejnost, že představenstvo rozhodlo ve dvou případech o vyškrtnutí a v jednom případě o pozastavení výkonu advokacie. Ve všech případech se jedná o takové jednání advokátů, které zásadním způsobem poškozují dobré jméno advokacie.

Novela zkušebního řádu

Představenstvo projednalo návrh věcného záměru novely advokátního zkušebního řádu, jejímž účelem je zefektivnění a zvýšení objektivnosti advokátních zkoušek. Po obsáhlé diskusi se představenstvo usneslo na tom, že advokátní zkouška by se měla skládat ze tří částí – písemný test, písemná část zkoušky, ústní část zkoušky. Rovněž by měla být zakotvena povinná účast školitele u ústní části zkoušky.

Novela advokátního tarifu

Představenstvo vyjádřilo zásadní nesouhlas s novelou advokátního tarifu, provedenou vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 120/2014 Sb. ze dne 26. června 2014, a to jak po stránce věcné, tak po stránce legislativní, kdy ministerstvo neumožnilo ČAK připomínkovat navrhovanou úpravu. Podrobně celý proces jednání o advokátním tarifu popsal předseda JUDr. Vychopeň v úvodníku B č. 9/2014. Představenstvo uložilo předsedovi a JUDr. Papežovi znovu jednat s MS ČR o vhodnější úpravě, zejména o nastavení přijatelného limitu tzv. bagatelnosti.

Novela občanského zákoníku

Představenstvo projednalo zveřejněný pracovní návrh novely občanského zákoníku. Po diskusi představenstvo jednomyslně zaujalo názor v tom smyslu, že takto rozsáhlá novela bez předchozí hluboké analýzy v situaci, kdy je nový občanský zákoník účinný pouze osm měsíců, není žádoucí.

Novela by měla být pouze technického charakteru. Měla by odstranit jen ty nedostatky, které nelze překlenout rozumem či nahradit výkladem, vyžadující okamžitý zásah a nezasahující do koncepčních řešení jednotlivých institutů a, možno říci, do „ducha zákona“.

K tomu se dodává, že i technická novela by měla být zpracována po zjištění stanovisek soudů, advokátů, notářů a měla by být uvážlivě zpracována tak, aby měnila pouze ta ustanovení, která to nezbytně vyžadují, a způsobem, který odstraní pochybnosti.

Podpora mediálního obrazu české advokacie

Představenstvo se dlouhodobě zabývá otázkou mediálního obrazu české advokacie. V této souvislosti předložil předseda představenstvu návrh projektu na podporu mediálního obrazu advokacie. Po obsáhlé diskusi představenstvo pověřilo předsedu, aby pozval zástupce předkládající společnosti na jednání představenstva, aby projekt blíže představili.

Dohoda o spolupráci s Českou poštou

ČAK uzavřela dohodu o spolupráci s Českou poštou, na jejímž základě budou advokáti oprávněni využívat služeb Informačního systému datových schránek (datové trezory) za zvýhodněných podmínek.

Mgr. ROBERT NĚMEC, LL.M.,
člen představenstva ČAK

NOVÉ SOUKROMÉ PRÁVO

www.novesoukromepravo.cz 2014

POZVÁNKA NA 3. ROČNÍK ODBORNÉ KONFERENCE NOVÉ SOUKROMÉ PRÁVO

Česká advokátní komora a vydavatelství EPRAVO.CZ, které již pořádalo dva ročníky odborné konference Nové soukromé právo, společně zvou advokáty a advokátní koncipienty na 3. ročník této odborné konference, kterou svou záštitou podpořila ministryně spravedlnosti prof. JUDr. Helena Válková, CSc.

Nové soukromé právo – 25. 11. 2014
Clarion Congress Hotel Prague,
Freyova 945/33, Praha Vysočany

Registrační formulář naleznete na:
www.novesoukromepravo.cz

Konference je připravena jako celodenní, včetně konferenčního oběda, k dispozici účastníkům je placený parking, advokáti a advokátní koncipienti mají účast ZDARMA, avšak upozorňujeme, že kapacita sálu je omezena a bude platit pravidlo včasější registrace.

Tématy konference budou zejména:

- První rok účinnosti rekodifikačních předpisů
- Diskuse návrhu novely občanského zákoníku
- Obchodní korporace – adaptace na novou úpravu a zkušenosti po roce účinnosti zákona o obchodních korporacích a dalších předpisů
- Využitelnost nových institutů soukromého práva v praxi (nové typy smluvních závazků, nové instituty dědického práva, svěřenský fond)
- Nová judikatura a aplikovatelnost stávající judikatury, praktické poznatky soudců
- Nemovitosti, development a rok změn na katastru nemovitostí

Sledujte webové stránky konference
www.novesoukromepravo.cz.

Šlauf/Jandová/Svejkovský

Pojištění v novém občanském zákoníku

Komentář • § 2756–2872

- Jedná se o ucelený komentář k problematice pojištění.
- Publikace přináší vysvětlení pojištění škodového i obnosového, nabízí srovnání se zákonem o pojistné smlouvě a obsahuje zajímavé odkazy na pojištění v jiných zákonech.
- Součástí knihy je judikatura prvorepubliková, nová i Soudního dvora EU, jakož i implementované směrnice EU.

Vázané, 376 stran
cena 790 Kč, obj. číslo BK23

Vidma/Dolanský

Trestní odpovědnost obchodních společností a územních samosprávných celků

- Publikace přináší první ucelený pohled na novou a specifickou problematiku trestní odpovědnosti právnických osob.
- Věnuje se především obchodním společnostem, ale i obcím, krajům a jimi zřízeným organizacím.
- Mimořádnou pozornost věnují autoři prevenci a přináší návod a praktické vzory pro snížení rizika trestní odpovědnosti obchodních korporací.

Brožované, 216 stran
cena 490 Kč, obj. číslo PP110

Rigel/Bahýlová/Kudrová
Moravec/Puškinová

Školský zákon

Komentář

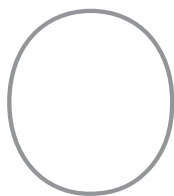

- Školský zákon představuje veřejnoprávní regulaci regionálního (tj. mateřského, základního, středního a vyššího odborného) školství.
- Četnost stížností, žádostí, odvolání, rozkladů a nakonec i žalob v oblasti školského práva rok od roku stoupá; školské právo v soudní interpretaci se značně vzdálilo od školského práva, jak je zamýšlel zákonodárce.
- Komentář vysvětluje výkladové problémy zapříčiněné mezerovitostí zákona a nedostatečnou harmonizací s rekodifikací soukromého práva a „novým“ správním řádem.

Vázané, 848 stran
cena 1390 Kč, obj. číslo EKZ156

Setkání prezidentů advokátních komor střední a východní Evropy

ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA SE STALA VE DNECH 14. A 15. ZÁŘÍ 2014 HOSTITELKOU PRAVIDELNÉHO SETKÁNÍ PREZIDENTŮ STŘEDOEVROPSKÝCH A VÝCHODOEVROPSKÝCH ADVOKÁTNÍCH KOMOR. DO PRAHY SE TAK NA DVA DNY SJELI ČELNÍ PŘEDSTAVITELÉ ADVOKACIE Z ČESKÉ REPUBLIKY, MAĎARSKA, NĚMECKA, POLSKA, RAKOUSKA, SLOVENSKA A SLOVINSKA. HISTORICKY POPRVÉ SE ZÚČASTNILO I CHORVATSKO, REPREZENTOVANÉ DR. ROBERTEM TRAVAŠEM, PŘEDSEDOU CHORVATSKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY. ČESKOU ADVOKÁTNÍ KOMORU REPREZENTOVALI JUDr. MARTIN VYCHOPEŇ, PŘEDSEDA ČAK, JUDr. ANTONÍN MOKRÝ, MÍSTOPŘEDSEDA ČAK A VEDOUcí ČESKÉ DELEGACE V CCBE, A DALŠÍ MÍSTOPŘEDSEDOVÉ ČAK JUDr. DAVID UHLÍŘ A JUDr. PETR POLEDNÍK.

rganizace celé akce se ujal odbor mezinárodních vztahů ČAK, který zajistil kulturní program setkání v neděli 14. září a odborné zázemí pro jednací den 15. září.

Cílem již tradičního každoročního setkání, které se koná pokaždé v jedné z účastnických se zemí, je diskutovat v užším fóru klíčová témata a otázky evropské advokacie. Hlavní část zasedání, které probíhalo v sídle ČAK na pražské Národní třídě v pondělí 15. září 2014, tak byla věnována celé řadě vysoce aktuálních problémů.

První téma představil za ČAK JUDr. A. Mokrý, a sice „**Poskytování právních služeb jinými osobami než advokáty; regulace v jednotlivých členských státech**“. Jedná se o velmi aktuální problematiku s ohledem na mnohé legislativní návrhy v ČR, které se snaží ohrozit výkon advokacie. JUDr. Mokrý upozornil na nutnost chránit profesi advokáta, potažmo příjemce právních služeb před těmito hrozbami, a vyzval, aby advokacie učinila maximum pro to, aby neztrácela ze své agendy a naopak svou agendu rozšiřovala. Doporučil, aby tato problematika byla řešena na celoevropském fóru, např. v rámci Rady evropských advokátních komor (CCBE). Jako další návrhy důležité pro ČR uvedl v této souvislosti zlepšení efektivního lobbování a PR, přísnější etická pravidla advokátů, důslednější kontrolu advokátů, kteří se dopouštějí porušování etických pravidel, a konečně přísnější disciplinární sankce v souvislosti s poskytováním právních služeb společně s neadvokátními subjekty.

Mnohé delegace v této souvislosti upozornily především

na problémy poskytování právního poradenství neziskovými organizacemi a s tím spojená rizika.

Dr. Janez Starman, místopředseda Slovinské advokátní komory, informoval o tom, že se Slovinsko potýká s obdobnými problémy. Upozornil na nutnost důkladně a průběžně informovat veřejnost o roli advokáta ve společnosti a o odlišnostech, jež činí advokáty nepostradatelnými. PR je tak z jejich pohledu klíčové. Slovinsko vidí dále potřebu kontinuálního vzdělávání advokátů a průběžných zkoušek. Dr. Starman informoval též o nedávno realizované studii, která prokazuje, že z dlouhodobého hlediska jsou služby advokátů levnější než služby jiných, a to s ohledem na chybovost ostatních subjektů.

Maďarští kolegové (Dr. János Bánáti, předseda Maďarské advokátní komory, a Dr. László Réti, předseda Budapeštské advokátní komory) informovali o situaci v jejich zemi a na příkladu realitních kanceláří demonstrovali ohrožení pro advokacii, neboť tyto subjekty poskytují často naopak velmi kvalitní a více konkurenceschopné služby než advokáti.

Polská delegace v této souvislosti vyjádřila znepokojení nad úrovní znalostí polských advokátních koncipientů, která souvisí s nízkými požadavky vstupních zkoušek. Polské kolegy zastupovaly Dr. Maria Slazak, první místopředsedkyně CCBE a reprezentantka Národní rady právních poradců (KIRP), dále Dominika Stepinska-Duch, vedoucí polské delegace v CCBE a reprezentantka Polské advokátní komory (NRA), a Agata Adamczyk, členka výboru pro zahraniční záležitosti KIRP.

Dalším stěžejním tématem byla „**Problematika náhrad nákladů řízení**“, kterou uvedl JUDr. David Uhlíř, místopředseda ČAK. Při této příležitosti byl zmíněn návrh novely občanského soudního řádu (sněmovní tisk č. 107), který by znamenal zásadní negativní obrat v dosavadní úpravě nároků toho, kdo vyhrál soudní spor. K tomuto návrhu se kriticky postavila jak ČAK, tak i CCBE, která ve svém dopise ad-

resovaném českým politikům vyjádřila své znepokojení nad touto novelou, jež by zasáhla právo občanů na přístup ke spravedlnosti a na právní zastoupení. Kromě toho by novela následně vedla k otevření prostoru pro poskytování právních služeb jinými osobami než advokáty, s nižší úrovní kvalifikace a odpovědnosti. ČAK odmítá označovat i částky pohledávek do deseti tisíc jako bagatelní.

V této souvislosti byla také diskutována i problematika evropského řízení o drobných nárocích a nebezpečí zvýšení limitu pro podání žaloby u drobného nároku ze 2 000 eur na 10 000 eur. Pro zajímavost, CCBE publikovala v reakci na návrh Evropské komise na revizi nařízení o evropském řízení o drobných nárocích své stanovisko, ve kterém se ke zvýšení tohoto limitu vyjádřila zamítavě.

Předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň uzavřel diskusi a dotkl se problematiky bezpečných cen pro advokáty (tj. nastavení minimální hodinové sazby tak, aby byla schopná pokrýt základní výdaje), což bude jedním z témat během příštího setkání prezidentů v roce 2015.

JUDr. Vychopeň následně přednesl příspěvek na téma „**Státní zásahy do advokátní mlčenlivosti včetně domovních prohlídek advokátních kanceláří**“ a zahraniční hosty seznámil se statistickými údaji ohledně účasti zástupce ČAK při domovních prohlídkách advokátních kanceláří za rok 2013 a 2014.

V návaznosti na toto téma se rozvinula debata mj. na téma úschov dat advokátů na cloudech a bezpečnost dat na internetu. Polská delegace vybízí k otevření této problematiky a k nutnosti zahájit vzdělávání advokátů v této věci, a to s ohledem na fakt, že ochrana profesní povinnosti mlčenlivosti na internetu značně pokulhává. CCBE publikovala dne 28. května 2014 své stanovisko v reakci na konzultace Evropské komise týkající se důvěryhodného evropského cloudu – více informací na toto téma vám přinese odbor mezinárodních vztahů ČAK v následujícím čísle Bulletinu advokacie.

Představitelé slovenské advokátní komory (SAK), konkrétně Mgr. Juraj Veverka, místopředseda SAK, Mgr. Viktória Hellenbart, místopředsedkyně SAK, a Mgr. Michal Bužek, vedoucí delegace SAK v CCBE, dále iniciovali diskusi na téma „**Elektronizace advokacie**“, a to s ohledem na nový slovenský zákon č. 305/2013, o elektronické podobě výkonu působnosti orgánů veřejné moci (e-Government). Tento zákon má dopad i na činnost advokátů a např. zakotvil postup tzv. konverze dokumentů, včetně tzv. zaručené konverze dokumentů, kterou je oprávněn vykonávat i advokát. V návaznosti na to SAK představila interní projekt elektronizace, zahrnující advokátní průkazy ve formě čipové karty.

Obdobné čipové karty jsou zavedeny např. i v Rakousku. Bližší informace poskytla rakouská delegace, kterou tvořili Dr. Rupert Wolff, předseda rakouské advokátní komory (Österreichischer Rechtsanwaltskammertag – ÖRAK), Dr. Marcella Prunbauer-Glaser, místopředsedkyně ÖRAK a Dr. Elisabeth Scheuba, vedoucí rakouské delegace CCBE.

O situaci v Německu informovali členové německé delegace, konkrétně Dr. Martin Abend, předseda advokátní komory Saska (RAK Sachsen) a místopředseda Spolkové německé advokátní komory (Bundesrechtsanwaltskammer – BRAK), a Veronika Horrer, vedoucí odboru pro střední a východní Evropu BRAK. V Německu plánují zavést povinné e-mailové schránky pro korespondenci mezi advokáty a soudci, a to od roku 2016. Jednotlivé delegace si také vyměnily poznatky o současném stavu e-justice ve svých zemích – ČAK např. představila datové schránky.

Slovenská reprezentace dále informovala o nastalých **změnách v systému advokátních zkoušek na Slovensku**, ke kterým SAK přistoupila v prosinci 2013, kdy představenstvo SAK schválilo nový zkušební řád a došlo tím ke změně struktury advokátních zkoušek. Nově se zkoušky skládají ze tří částí – první částí je písemný test obsahující 100 otázek a tři možnosti odpovědi. Písemný test probíhá za pomoci elektronických zařízení, konkrétně tabletů, které za tímto účelem SAK pořídila. Využití informačních technologií tak značně eliminuje administrativní zátěž. Advokátní zkouška dále spočívá ve vypracování písemného zadání, a to nově pouze během jednoho dne a jen ze dvou předmětů – z trestního a občanského práva. Zásadní změna se dotkla i třetí části, tj. ústní části zkoušek. Novela zákona o advokacii zavedla povinnost školitele zúčastnit se ústní části zkoušky svého koncipienta.

Celodenní jednání bylo završeno příspěvkem polské delegace, která prezentovala problematiku **poskytování právní pomoci** v Polsku. Od roku 2009 existuje v Polsku projekt „The Blue Umbrella“ (Modrý deštník). Jedná se o projekt organizovaný Národní radou právních poradců, kdy během jednoho týdne v roce advokáti na mnoha místech v Polsku poskytují bezplatně právní poradenství osobám v nouzi. Zájem se každoročně zvyšuje, a to jak z řad občanů, tak advokátů. Polská delegace představila i výroční ocenění „The Crystal Heart of Legal Adviser“ (Křišťálové srdce právního poradce) pro advokáty aktivní v oblasti pro bono.

Všichni účastníci hodnotili pražské setkání prezidentů advokátních komor střední a východní Evropy jako velmi úspěšné.

♣ JUDr. EVA INDRUCHOVÁ, LL.M., Ph.D.,
vedoucí odboru mezinárodních vztahů ČAK

marketing a IT pro právníky

<p>Nabízíme vám profesionální marketingové a IT služby zaměřené na právní profesí.</p> <p>Můžete se těšit na rychlou a bezproblémovou komunikaci. Společně vybereme to nejlepší řešení právě pro vás.</p> <p>Vše kvalitně a rychle zpracujeme tak, aby byl výsledek dle vašich představ. Nechte za sebe pracovat profesionály.</p>	<p>Logo a vizička</p> <p>Korporátní identita</p> <p>Outsourcing marketingu</p> <p>Business development</p> <p>Webové stránky</p> <p>Online marketing</p> <p>Právní překlady</p>	<p>IT podpora</p> <p>IT poradenství</p> <p>Cloudové řešení</p> <p>Videokonference</p> <p>Outsourcing IT</p> <p>Zabezpečení dat</p>
<p>www.mintimimosa.cz info@mintimimosa.cz</p>		

10. jubilejní galavečer Právníka roku

TĚM, KTEŘÍ NA ZAČÁTKU, TEDY PŘED DESETI LETY STÁLI U JEHO ZRODU – Mgr. CHOCHOLOVI Z VYDAVATELSTVÍ EPRAVO.CZ A EXPŘEDSEDOVI ČAK JUDr. JIROUSKOVI, SE ANI NECHCE VĚŘIT, ŽE LETOS OPRAVDU ORGANIZUJEME 10. JUBILEJNÍ ROČNÍK PŘÁVNÍKA ROKU...

Celojustiční soutěž se k radosti všech organizátorů stala během let nejvýznamnější společenskou akcí české justice. Není tajemstvím, že po vstupenkách na galavečer se mezi zájemci každoročně jen zapráší a že držitelé cen sv. Yva si ho považují a dopravávají mu ve svých kancelářích čestné místo.

Když jsme začali přemýšlet o uspořádání desátého společenského galavečera, věděli jsme, že musí být něčím zvláštní a jiný než těch devět předchozích, je přece jubilejní... **A TAK JSME HO V PRAZE PŘESTĚHOVALI!**

Přestěhovali jsme ho do Kongresového centra na Vyšehradě, kam se nás dne 30. ledna 2015 pohodlně vejdou dvě tisícovky, aniž bychom se museli tlačit a dlouho stát ve frontách. Čekají na nás zrekonstruované sály a komunikační prostory nabídnou úchvatné noční výhledy na osvětlený Pražský hrad, možná i zasněžený... Dost prostoru zbyde určitě i pro důstojnou prezentaci partnerů Právníka roku. Vážíme si toho, že mnoho z nich nás doprovází po celých deset let. V kongresovém sále vybaveném špičkovou audiovizuální technikou pak určitě důstojně přivítáme významné hosty večera a oceníme letošní vítěze.

A kdože získá letos cenu svatého Yva v některé z deseti vyhlášených kategorií? O tom rozhoduje právě v těchto dnech

odborná porota. Ostatní, kteří si včas zarezervují vstupenky, případně ubytování, se proto už mohou začít těšit na lednový galavečer a jeho program, který bude bohatý, jubilejně bohatý!

Privítá nás zbrusu nový moderátor večera, který je i přes své mládí už hvězdnou moderátorskou stálicí a hudebníkem se skvělým re-nomé. Přidáme informaci, že nebude chybět tolik oblíbená cimbállovka, jazz, soul a blues i videodiskotéka. A na hlavním koncertním pódiu večera vás bude čekat nesmrtelná legenda československého rocku, víc v tuto chvíli ale neprozradíme (podrobnosti programu se dozvíte v BA č. 12/2014).

Když k dobré zábavě přidáte znamenitý a vyhlášený catering firmy Vyšehrad, skvělé moravské víno od vinařství Mádl z Velkých Bílovic, dobrou kávu od De'Longhi a určitě spoustu příjemných setkání s kolegy z celé justice, vyjde vám, že ani letos byste na galavečeru chybět neměli.

Tak neváhejte, na protější straně časopisu si rezervujte vstupenky a na straně 11 si můžete objednat i ubytování v hotelu HOLIDAY INN. Opravdu nic letos nenechejte na poslední chvíli, očekáváme skutečně velký zájem o jubilejní galavečer.

Česká justice je svět, který společně vytváříme. Mít čas a prostor potkávat se, znamená i budovat lepší justici.

Využijte k tomu i galavečer Právníka roku 2014!

**V LEDNU JUSTICE
NEJEZDÍ LYŽOVAT,
V LEDNU JEZDÍ
NA GALAVEČER
PŘÁVNÍKA ROKU!**

Jak získat vstupenky na galavečer?

I kapacita Kongresového centra v Praze má své meze. Proto s rezervací vstupenek a ubytování příliš neotálejte, každoročně vstupenky mizí rychlostí blesku a ti méně šťastní z vás nám pak v lednu jen bez naděje na úspěch spílají... V rezervacích vstupenek nikoho nezvýhodňujeme. Prostě, kdo si dřív rezervuje, na toho se dostane!

K rezervaci vstupenek využijte níže zveřejněný formulář, který vystřihněte a zašlete:

- poštou na: Česká advokátní komora
sekretariát předsedy
Národní třída 16
110 00 Praha 1
- formulář v elektronické podobě (k dispozici na www.cak.cz/ úvodní strana, rozkliknout banner Právník roku 2014) vyplňte a zašlete jako e-mailovou přílohu na: pravnikroku@cak.cz

**KAŽDÝ AKTIVNÍ
ADVOKÁT MŮŽE ŽÁDAT
O VSTUPENKU PRO SEBE
A SVŮJ DOPROVOD
ZDARMA – OVŠEM JEN
DO VÝŠE KAPACITY
SÁLU.**

**VSTUPENKY JSOU
V ZÁSADĚ NEPŘENOSNÉ,
ANI Z ADVOKÁTŮ
NA KONCIPIENTY!**

**KONGRESOVÉ CENTRUM
PRAHA**

Vstupenky budou zaslány na vámi uvedenou adresu poštou ZDARMA v průběhu ledna 2015.

REZERVACE VSTUPENEK právníkroku 2014

GALAVEČER PRÁVNÍKA ROKU 2014 – 30. 1. 2015, 19 HODIN, KONGRESOVÉ CENTRUM PRAHA

Příjmení a jméno advokáta:

Evidenční číslo advokáta:

Adresa AK:

Telefon:

Žádám o zaslání vstupenek
na galavečer Právníka roku 2014
(zvolený počet zaškrtněte)

1 ks

2 ks

Datum:

Podpis
advokáta

Rezervace učiněné poštou či elektronicky budou přijímány od data: 27. 10. 2014 (v té době budou mít již všichni advokáti spolehlivě doručen i tištěný BA, tudíž ti, kteří si rezervují elektronicky na webu ČAK, nebudou zvýhodněni oproti těm, kteří se rozhodnou pro klasickou komunikaci poštou). **Pokud jsou advokáty manžel i manželka, pak mají dohromady jako manželský pár nárok společně na celkem dvě vstupenky, nikoliv čtyři.**

epravo.cz

Váš partner na cestě právem

Česká advokátní komora a EPRAVO.CZ vyhlašují 10. ROČNÍK PRESTIŽNÍ CELOJUSTIČNÍ SOUTĚŽE

právník roku 2014

Záštitu nad soutěží převzal premiér české vlády a jako každoročně i Ministerstvo spravedlnosti.

Partneři soutěže:

- Soudcovská unie ČR
- Notářská komora ČR
- Exekutorská komora ČR
- Unie státních zástupců ČR
- Unie podnikových právníků ČR
- Jednota českých právníků

Ceny sv. Yva může získat v jednotlivých kategoriích příslušník kterékoliv právnické profese, pokud v oblasti svého působení dosáhne mimořádných výsledků. V kategorii Právnická síň slávy jde o ocenění za celoživotní dílo. Nominovat kandidáta může veškerá odborná veřejnost.

Nominace jsou přijímány na www.pravnikroku.cz od 15. 5. 2014 do 31. 10. 2014.

Zde jsou k dispozici i podrobné instrukce k nominacím a nominační formuláře. Informace o Právníkovi roku 2014 naleznete též na webových stránkách všech partnerů soutěže a ve všech právnických periodikách.

Ceny sv. Yva budou předány na slavnostním gala-večeru se společenským programem v lednu 2015.

Stálé kategorie:

- Občanské právo (hmotné, procesní)
- Trestní právo (hmotné, procesní)
- Obchodní právo
- Právo informačních technologií
- Právo duševního vlastnictví
- Správní právo
- Lidská práva a právo ústavní

Společně jsme založili tradici, kterou si právnický svět zaslouží!

Stálé kategorie se zvláštními kritérii:

- Talent roku (pro mladé začínající právníky do 33 let věku)
- Ocenění PRO BONO
- Právnická síň slávy (za výjimečný celoživotní přínos českému právu)

Mercedes-Benz

aqua angels

Právní rádce

UniCredit Bank

RIPER

Wolters Kluwer

BANG & OLUFSEN

e.economia

NovoVoice
PŘEVOD ŘEČI DO TEXTU

LB BW
Landesbank Baden-Württemberg

TISKAP
TISKÁRNA

BARKER
ENGLAND

WI-ASS ČR s. r. o.
pojišťovací makléř

Synopsis/5

ČTK
ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ

ekonom

Hästens
Pojistitelé od roku 1863

SwissLife
Select

DeLonghi
Better Everyday

Beroun golf
RESORT

Václavské
a malobátenská
Ateliér, s.r.o.

Čestmír Kocourek
FISCHER

pojištění
v praxi.cz

PROVIDENT

Jak se výhodně a pohodlně ubytovat v Praze?

... ve 4* HOLIDAY INN Prague Congress Centre

Česká advokátní komora sjednala jako každoročně pro účastníky galavečera Právníka roku exkluzivní podmínky ubytování ve 4* luxusním hotelu, tentokrát v HOLIDAY INN, přímo sousedícím a navazujícím na Kongresové centrum.

Jak správně postupovat?

- 1.** Nižší zveřejněný vyplněný formulář můžete zaslat poštou s heslem „Právník roku 2014“ na adresu:

Tereza Colle, Reservation Manager – individuals
HOLIDAY INN Prague Congress Centre,
Kongresové centrum Praha a. s., 5. května 65, 140 21 Praha 4

- 2.** Nižší zveřejněný vyplněný formulář můžete též faxovat na: **fax: +420 296 895 010**

- 3.** Máte možnost rezervovat si ubytování i telefonicky. Nezapomeňte uvést heslo „Právník roku 2014“, pro získání výhodné ceny!
tel.: +420 296 895 011

- 4.** Formulář ke stažení naleznete i na www.cak.cz/úvodní strana, rozkliknout banner Právník roku 2014.

Vyplněný ho jako přílohu můžete zaslat na: e-mailovou adresu: reservation@holidayinn.cz.

Jde o hlavní sběrný e-mail, který je pracovníky rezervací kontrolován od 7 do 19 hodin, v ostatní hodiny pak e-mail monitorují pracovníci hotelové recepce: tereza.colle@holidayinn.cz, lenka.pokorna@holidayinn.cz

Ubytování si zařizuje každý individuálně! Rezervační formulář na ubytování rozhodně nezasílejte na ČAK!

HOLIDAY INN Prague Congress Centre je luxusní 4* hotel v těsném sousedství Kongresového centra Praha u bran starobylého Vyšehradu. Disponuje i v zimě okouzující zahradou s panoramatickým výhledem na Pražský hrad a Vyšehrad. Poskytuje komfortní pohodlí ve 251 nekuřáckých pokojích a 2 pokojích pro handicapované. Pokoje jsou vybaveny samostatně ovládanou klimatizací, topením, velkou postelí s výběrem z několika typů polštářů, včetně antialergických, a dalším 4* standardem. Ve všech prostorách hotelu je hostům k dispozici Wi-Fi připojení zdarma. Hotel nabízí hotelovou přepravu osob a využití fitness centra Olgy Šípkové v sousední budově.

Hotelovou předností je dostatečný podzemní parking, pro hosty galavečera za speciální zvýhodněnou cenu. Snídaně mají formu teplého a studeného bufetu. Ceny uvedené níže zahrnují všechny poplatky a DPH.

ZÁVAZNÁ REZERVACE UBYTOVÁNÍ

CENÍK UBYTOVÁNÍ

	Pro 1 osobu	Pro 2 osoby
Pokoj se snídaní/noc:	1 850 Kč	1 850 Kč
Přistýlka:	800 Kč	
Příplatek za zvíře:	300 Kč (kočka či pes střední velikosti)	
Parking:	zvýhodněná cena 300 Kč /osobní vozidlo/24 h	

ZVÝHODNĚNÁ NABÍDKA
 POKOJŮ PLATÍ
 DO 31. 12. 2014, POTÉ
 JEN V PŘÍPADĚ VOLNÉ
 KAPACITY HOTELU.

Objednat ubytování v HOLIDAY INN Prague Congress Centre

Pokoj se snídaní/noc:	<input type="text"/>	Počet pokojů:	<input type="text"/>	Počet osob:	<input type="text"/>
Parking:	<input type="text"/>	Firma:	<input type="text"/>		
Přistýlka:	<input type="text"/>	Jméno:	<input type="text"/>		
Příplatek za zvíře:	<input type="text"/>	Jména dalších osob:	<input type="text"/>		
Telefon:	<input type="text"/>	Podpis:	<input type="text"/>		
E-mail:	<input type="text"/>		<input type="text"/>		

Pravidla oblékání do (právnícké) společnosti

PŘICHÁZÍ OBDOBÍ, VE KTERÉM JSME ČASTO ZVÁNI NA SPOUSTU SPOLEČENSKÝCH AKCÍ. PRÁVNICKOU VEŘEJNOST ČEKÁ SLAVNOSTNÍ GALAVEČER JUBILEJNÍHO ROČNÍKU PRÁVNÍKA ROKU 2014, ŘADA ODBORNÝCH KONFERENCÍ, VÁNOČNÍ VEČÍRKY, PLESY, DIVADELNÍ PREMIÉRY A ŘADA DALŠÍCH VÍCE ČI MĚNĚ FORMÁLNÍCH SPOLEČENSKÝCH AKCÍ. A TAK ZATÍMCO V LETNÍM DVOJČÍSLE JSME PSALI O FORMÁLNÍM OBLÉKÁNÍ ADVOKÁTŮ „DO PRÁCE“, V TOMTO PRVNÍM PODZIMNÍM ČÍSLE JSME SE ROZHODLI VĚNOVAT PROSTOR PRÁVĚ VHODNÉMU OBLÉKÁNÍ „DO SPOLEČNOSTI“.

Stále častěji se setkáváme s tím, že pozvánka obsahuje tzv. dress code, tj. soubor pravidel oblékání pro danou akci. Je-li tedy na pozvánce uveden, je třeba jej bezpodmínečně dodržet. Z tohoto důvodu čtenářům předkládáme exkluzivní slovníček pravidel oblékání na vedlejší straně, včetně ilustrativních fotografií pro lepší názornost.

Pokud je pořadatel slavnostní formální společenské akce benevolentní a dress code nezadá, je třeba přihlídnout především k času, místu konání, charakteru akce a úrovni formálnosti akce.

Mužům se doporučuje zvolit smoking s bílou nebo černou košilí, motýlkem, lakýrky. Jelikož každý muž nemá smoking ve skříni, lze případně ob-

léci černý, společenský oblek, košili v barvě bílé či šampaň, a doplnit luxusní kravatou. K takovému obleku je možné about černé společenské kožené boty.

Dámy mohou zvolit dlouhou večerní róbu či koktejlové večerní šaty, doprovázené decentními šperky, nezbytností jsou lodičky na podpatku s uzavřenou špičkou. Doplněním je malá společenská kabelka. V rámci pravidel oblékání se lze pohybovat mezi „black tie“ a „black tie creative“.

Akci bez dress codu zadaného pořadatelem je i galavečer Právnicka roku, jehož slavnostní desátý ročník nás čeká v lednu 2015 v Praze. Pro inspiraci zejména žen, ale i mužů přinášíme tyto dvě fotografie.

šperky volíme vždy jemné elegantní

můžeme zvolit osobité, efektivní, slavnostní koktejlové šaty

boty, ideálně lodičky, musejí být vždy s uzavřenou špičkou

můžeme obléci smoking s košilí v bílé nebo šampaň barvě, doplněné motýlkem

ke smokingu volíme vždy lakýrky

PRAVIDLA OBLÉKÁNÍ – DRESS CODE

WHITE TIE

BLACK TIE

SEMI – FORMAL

DRESSY CASUAL

hr
Modely, produkce – hannahill.com
Foto – Msfotoatelier.cz

WHITE TIE

Nejvyšší forma předepsaného společenského oblečení, používá se v případě velmi formálních událostí (galaplesy, galapremiéry, oficiální ceremoniály).

Muž oblékne dokonale padnoucí frak s hedvábnými klopami, kalhoty s hedvábnými lampasy upevněnými na šle bílé bavlněné vesty, bílou bavlněnou košili s vyztuženým límcem a náprsenkou, bílého, ručně vázaného motýla, černé vysoké ponožky, černé lakované boty, kapesníček z jemného lnu.

Žena oblékne dlouhou, na zem sahající večerní róbu, lodičky s uzavřenou špičkou, decentní šperky, malou společenskou kabelku.

BLACK TIE

Slavnostní oblečení, které oblékneme na plesy, společenské akce, galavečery či divadelní premiéry.

Muž oblékne smoking, hedvábnou smokingovou košili s dvojitými manžetami a zpevněnou náprsenkou, manžetové knoflíčky, vázaného černého hedvábného motýlka, smoking, černý smokingový pás, kalhoty s lampasy, černé lakované boty.

Žena oblékne dlouhé šaty, tzv. velkou večerní, lodičky na jehlovém podpatku a malou kabelku (psaníčko), jemné a elegantní šperky.

BLACK TIE CREATIVE

Společenské formální oblečení, kdy je dán prostor pro osobitost a módní kreace, v efektním a slavnostním tónu (foto na str. 12).

Muži mohou obléknout smoking s černou košilí bez motýlka.

Ženy mají možnost pohrát si se žhavými módními trendy a ty nápaditě aplikovat ve společenském stylingu.

FORMAL (leckdy také ULTRA FORMAL)

Označení podobné black tie, opět znamená formální oblečení a obvykle platí stejná pravidla. Jedná-li se ale o akci v odpoledním čase, nejsou tato pravidla tak přísná.

Muž oblékne smoking, přičemž je dovoleno odložit sako, nebo je možné zvolit černý oblek s kravatou.

Ženě se doporučuje večerní kostýmek, dlouhé šaty, koktejlové šaty, uzavřené lodičky.

SEMI – FORMAL

Ze všech pravidel v oblékání je tento pojem tím nejošemetnějším. Smoking a velké večerní nejsou vhodné a spíše se řídíme hodinou, kdy se akce koná.

Mužům se před šestou hodinou doporučuje tzv. vycházkový oblek, po šesté hodině pak tmavý oblek s kravatou, doplněný košilí světlejších tónů.

Žena si oblékne pouzdrové šaty, koktejlové šaty, nebo elegantní či formální kostýmek.

BUSINESS FORMAL

Tento pojem je užíván pro styl oblékání v zaměstnání. Více čtěte v BA č. 7-8 na str. 18-21.

BUSINESS CASUAL

Oblečení vhodné do práce, které představuje jedno z nejvariabilnějších stylů oblékání. Jedná se o neformální oblékání, v uvolněnějším, avšak stále profesionálním stylu. Více čtěte v BA č. 7-8 na str. 18-21.

DRESSY CASUAL

Tento styl oblékání není svázán přísnými pravidly. Nejdůležitější pro volbu odpovídajícího oblečení je stupeň formálnosti a doba konání společenské události.

Muži mohou zvolit separátní saka, kombinovaná s tričkem s límcem či měkkými košilemi bez vázanky.

Ženy obléknou šaty, případně sukně a topy, doplněné sakem.

Mezinárodní výroční kongres AIJA v Praze slavil úspěch

VE DNECH 26. AŽ 30. SRPNA 2014 PROBĚHL V PRAZE MJ. I ZA PODPORY ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY VÝROČNÍ KONGRES MEZINÁRODNÍ ASOCIACE MLADÝCH PRÁVNÍKŮ (AIJA). TĚTO VÝZNAMNÉ PRÁVNICKÉ UDÁLOSTI SE ZÚČASTNILO PŘES 550 ZAHRAŇIČNÍCH ADVOKÁTŮ A PODNIKOVÝCH PRÁVNÍKŮ Z 55 ZEMÍ CELÉHO SVĚTA.

AIJA – Mezinárodní asociace mladých právníků – je jedinou celosvětovou organizací pro advokáty a právníky do 45 let. AIJA pořádá mnoho odborných konferencí, seminářů, kurzů a dalších akcí, z nichž nejvýznamnější je každoročně právě výroční kongres.

Celých pět kongresových dní bylo naplněno více než 50 hodinami odborných přednášek a prakticky zaměřených seminářů k aktuálním tématům v oblasti práva jak na mezinárodní úrovni, tak i ve vztahu k regionu střední a východní Evropy. K neopakovatelné atmosféře kongresu přispěly i společenské akce, uzavírající pracovní část každého dne.

Průběh kongresu byl ke spokojenosti všech organizátorů a partnerů hodnocen velmi kladně, což zaznívalo nejen přímo z úst účastníků kongresu, ale bylo deklarováno i samotnou pořádající asociací AIJA, kdy na letošní kongres zavítalo nejvíce účastníků od roku 2008.

Významnou devizou kongresu byla možnost setkat se s kolegy z jiných států a navázat tak cenné obchodní vztahy. Akce asociace AIJA jsou však i příležitostí k získání mezinárodních kontaktů, které často vyústí v dlouholeté přátelství. To bylo nakonec vidět i v průběhu kongresu, na kterém vládla pozitivní a týmová atmosféra. Pražský kongres se tak zcela oprávněně zařadil mezi úspěšné kongresy AIJA.

Mladí čeští advokáti se ujali organizace

Nemalou zásluhu na úspěchu kongresu nesou členové místního organizačního týmu. Jedná se o mladé české advokáty, kteří se před dvěma lety rozhodli zrealizovat myšlenku celosvětového kongresu v Praze a prokázat, že čeští advokáti jsou rovnocennými partnery i na mezinárodním poli. Po dvou letech pří-

prav, během nichž členové organizačního týmu věnovali svůj volný čas bez jakéhokoliv nároku na odměnu přípravě kongresu, se dostavil úspěch. Potěšující slova, která organizátoři během kongresu slyšeli, mnohdy dokonce s tím, že se jednalo o nejlepší kongres vůbec v posledních letech, tak byla satisfakcí za neúnavnou dvouletou práci na přípravách kongresu a jistě i dobrou vizitkou české advokacie.

Členy dobrovolného týmu na české straně byli: Mgr. Štěpán Holub, Mgr. Jakub Pohl, Mgr. Denisa Molnár, JUDr. Eva Indruchová, LL.M., Ph.D., JUDr. Eva Ropková, LL.M., a Mgr. Slavomír Čauder. Velikou posilou českého týmu byli advokáti žijící mimo Českou republiku, avšak s českými kořeny: Yann Mrázek (Švýcarsko/Dubai) a Silvia Pavlica Dahlberg (Švédsko). Členem týmu byla i advokátka Orsolya Görényi (Maďarsko).

Kongres by však nebylo možné uspořádat bez podpory dalších subjektů. Místní organizační tým tak např. úzce spolupracoval se zaměstnanci kanceláře AIJA, jež má sídlo v Bruselu, a dále i s Českou advokátní komorou, která myšlenku kongresu AIJA v Praze podporovala již od samého počátku.

Podpora kongresu ze strany České advokátní komory

Kongres zahájil předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň.

Česká advokátní komora podpořila konání kongresu v Praze především po marketingové stránce, neboť web ČAK obsahoval již několik měsíců před konáním akce speciální banner věnovaný AIJA kongresu, informace byly dostupné i na stránkách odboru mezinárodních vztahů ČAK, pravidelně byly publikovány články v Bulletinu advokacie a využity byly i elektronické Newsy ČAK.

Nutno však podotknout, že spolupráce ČAK a AIJA započala již před více než deseti lety a od té doby má také ČAK v AIJA svého zástupce. Býval jím i předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň či místopředseda ČAK JUDr. Antonín Mokřý.

Členové organizačního týmu kongresu. Zleva: JUDr. Eva Ropková, LL.M., Mgr. Denisa Molnár, Silvia Pavlica Dahlberg (v modrých šatech), JUDr. Eva Indruchová, LL.M., Ph.D. V druhé řadě zleva: Mgr. Štěpán Holub, Mgr. Slavomír Čauder, Mgr. Jakub Pohl a Yann Mrázek.

Oba též navázali na svou aktivní AIJA minulost a vystoupili v průběhu kongresu se svými projevy.

První den kongresu byl slavnostně zahájen na půdě Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, kde jménem ČAK přivítal účastníky kongresu JUDr. Vychopeň, který zahraničním účastníkům přiblížil především aktivity ČAK na mezinárodním poli a zdůraznil význam mezinárodní spolupráce pro další rozvoj advokacie.

JUDr. Mokřý vystoupil se svým projevem během valného shromáždění všech členů AIJA a přednesl v zastoupení i řeč současného prezidenta Rady evropských advokátních komor (CCBE) Alda Bulgarelliho, který se bohužel nemohl osobně kongresu zúčastnit.

V průběhu valné hromady byl mj. zvolen i nový prezident AIJA. Tentokrát se jím stal **Dirk Nuyts**, který tak vystřídal dosavadní prezidentku **Anitu Schlöpfer** ze Švýcarska (*Rozhovor s ní najdete na str. 16-17 – pozn. red.*). Nový prezident AIJA je belgickým advokátem usazeným v Curychu, kde vykonává svoji činnost pro švýcarskou a nadnárodní korporátní klientelu. Jeho slova pronesená již z pozice prezidenta AIJA lze považovat za velmi výstižná: „*Se vzrůstajícím počtem mladých, aktivních a talentovaných členů z celého světa dnes AIJA představuje instituci mezinárodní právnické komunity. Naše členská základna je značná a naše akce představují výjimečnou platformu pro osobní a profesní rozvoj při budování právnické kariéry. Naše nadšení pro vládu práva musí být majákem pro naše jednání a ochranu lidských práv. Pokud je na světě nějaká profese, kterou zastávají lidé mající privilegium a talent hovořit nahlas o anomáliích ve vztahu ke každé lidské bytosti, pak je to profese právníka.*“ (Brusel, 4. 9. 2014)

Odborný program

Stejně jako každý kongres i letošní ročník nabídl zájemcům odborná témata z různých oblastí mezinárodní právnické praxe, a mohl tak oslovit různorodé publikum právníků, bez rozdílu, zda se jednalo o profesionály z amerického kontinentu, Evropy či např. z dalekého Japonska.

Kongresu předcházel samostatný jednodenní úvodní seminář, tzv. „pre-congress“ seminář, s více než aktuálním tématem „**Budoucnost arbitráže a ADR metod v zemích střední a východní Evropy**“. Cílem organizátorů semináře bylo poskytnout účastníkům přehled dosavadního vývoje, ale i nových trendů v oblasti mezinárodní arbitráže a alternativních způsobů řešení sporů. Přednášející se soustředili na hledání odpovědi především na otázky, jaké jsou nejlepší metody aplikované při řešení sporů ve střední a východní Evropě, zda přetrvávají rozdíly v aplikaci těchto metod ve srovnání s jinými státy a nakolik

lze tyto případné odlišnosti převzít a obohatit o ně praxi v jiných státech. Velmi zajímavá pak byla i přednáška věnovaná sporům týkajících se doménových jmen .eu.

Pracovní program kongresu byl zaměřen nejen na ryze odborná právní témata, nýbrž nabídl i semináře s tematikou osobního a profesního růstu právníka profesionála. Z tohoto hlediska se tak jistě velmi užitečným stal interaktivní seminář o způsobu, jak si vytvářet vlastní obchodní známku. Z čistě právnických témat lze vyzdvihnout vysoce profesionálně podané přednášky o mezinárodních odlišnostech v komunikaci s úřady daňové správy, roli právního zástupce v mezinárodním rozhodčím řízení, zadávání veřejných zakázek v rámci energetických projektů a projektů v oblasti infrastruktury. Zaujal i odborný program k tématu, jak pracovat s prodleními v plnění závazků a jak jim předcházet v rámci reálních projektů. Do programu byly začleněny i praktické workshopy. V nich se mohli účastníci blíže zabývat aktuální problematikou mezinárodního přepravního práva, podstatou zahraničních investic či uplatněním hromadných žalob v návaznosti na evropskou judikaturu.

Společenský program

Pro zahraniční právníky byl připraven i velmi bohatý společenský program. Jak podotýká Anita Schlöpfer, bývalá prezidentka AIJA, v našem rozhovoru, v rámci AIJA mají oba programy, tj. jak odborný, tak společenský, stejnou váhu.

Hlavní atrakcí každého výročního kongresu bývá především tzv. home hospitality dinner, neboli večere organizovaná místními právníky u nich doma. Na jeden večer se tak otevřely dveře domovů právníků žijících v Praze a blízkém okolí, aby u sebe jako čestní hostitelé přivítali účastníky kongresu a blíže se tak seznámili se svými zahraničními kolegy. Zatímco cizokrajní hosté získali tímto způsobem jedinečnou možnost nahlédnout do českých domácností a zažít opravdovou atmosféru českého života, naopak naši právníci a členové jejich domácností, kteří se do této akce zapojili, mohli navázat velice zajímavé pracovní či přátelské kontakty. Společenský benefit kongresu tak mohl být touto cestou rozšířen i mimo účastnickou základnu členů AIJA. Pro zajímavost, na této akci se podílelo přes sedmdesát českých advokátů jako hostitelů.

Pro účastníky kongresu byl dále připraven team-buildingový program na hradě Křivoklát, sportovně založení členové AIJA pak měli možnost změřit své síly ve fotbalovém zápase na stadionu Viktoria Žižkov.

Pětidenní maraton odborných zasedání, pracovních schůzek i společenské zábavy byl zakončen slavnostní gala večeří v nezapomenutelném prostředí Obecního domu v Praze, což se bezpochyby stalo důstojnou tečkou kongresového dění. Tím byl také oficiálně zakončen výroční kongres AIJA v Praze a pomyslné hostitelské žezlo mohlo být předáno organizátorům kongresu v roce 2015 v Londýně.

Další informace o asociaci AIJA a pořádaných akcích lze získat na webových stránkách www.aija.org.

- ♣ JUDr. EVA ROPKOVÁ, LL.M., advokátka
- ♣ JUDr. EVA INDRUCHOVÁ, LL.M., Ph.D., vedoucí odboru mezinárodních vztahů ČAK

Rozhovor s prezidentkou AIJA Anitou Schläpfer

S ANITOU SCHLÄPFER, PARTNERKOU ŠVÝCARSKÉ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE A Odstupující prezidentkou mezinárodní asociace mladých právníků (AIJA), jsme hovořili během výročního kongresu této organizace, který se konal v Praze v srpnu tohoto roku.

Jaké jsou Vaše dojmy z pražského kongresu AIJA?

Jsem ohromena pohostinností, s níž jsme se tady v Praze setkali. Bylo pro nás obrovskou ctí, že předseda České advokátní komory Dr. Martin Vychopeň promluvil na oficiálním slavnostním zahájení kongresu a místopředseda ČAK Dr. Antonín Mokřý na valné hromadě AIJA. Oba přednesli nádherný projev. Jsme nesmírně vděční za podporu, které se nám pro výroční kongres – naši nejdůležitější událost roku – ze strany ČAK dostalo. A řekla bych, že mým nejlepším dojmem je přítomnost 550 právníků a advokátů ze všech koutů světa, kteří se nadšeně zúčastnili celého programu kongresu a byli s ním více než spokojeni. Kromě externí podpory je to především zásluhou členů organizačního výboru – ti odvedli úžasnou práci – počínaje obecným plánováním až po drobné detaily. Také jim bych chtěla ze srdce poděkovat za jeden z vůbec nejlepších kongresů AIJA, navíc v jednom z nejkrásnějších měst Evropy. „Můj rok“ ve funkci prezidentky AIJA nemohl skončit lépe. *(Pozn. red.: funkční období prezidenta AIJA trvá jeden rok, aktuálně byl do této pozice zvolen Dirk H. Nuyts.)*

Protože si nejsem jistá, zda většina našich čtenářů organizaci AIJA zná, mohla byste shrnout její hlavní úlohu?

AIJA je nezisková organizace a právně jsme sdružení založené podle belgického práva. Hlavní úlohou naší asociace, a to již od jejího vzniku před 52 lety, je podporovat na mezinárodní úrovni přátelství a spolupráci mezi mladými právníky, tedy těmi, kterým je méně než 45 let. Naši členové ještě nejsou na pozici partnerů, nacházejí se v první polovině své profesní kariéry. Na našich konferencích mají mladí právníci z celého světa možnost se vzdělávat, rozvíjet a navazovat kontakty. Vedení AIJA formuluje a plní tří- nebo pětiletý plán činnosti. V současnosti se pozornost zaměřuje na zvýšení počtu členů ze zemí mimo Evropu (kde jsme velmi silní) a obecně na velmi mladou generaci. Náš statutární věkový limit je 45 let. Ti, kdo dosáhnou tohoto věku, se mohou stále účastnit našich akcí, ale už nemohou zastávat funkce či volit. Tento věkový limit nás skutečně odlišuje od ostatních mezinárodních komor či asociací, a to z mnoha důvodů. Jeden z nich je interní: protože kvůli věkovému limitu ztrácíme každoročně členy, je pro nás velmi důležité, aby se o nás potenciální členové dozvěděli co nejdříve a aby se

k nám připojili. Proto jsou všechna naše setkání přístupná každému a každý člen AIJA, jakkoliv nový či mladý, který se chce aktivně zapojit, například jako přednášející či jako funkcionář, tak může okamžitě učinit. V naší asociaci nemáme soupeřivé prostředí.

Čím je AIJA jedinečná ve srovnání s ostatními organizacemi? Jaké jsou výhody členství?

Věková hranice nás odlišuje i z jiných důvodů než z toho, který jsem již zmínila: v rámci AIJA naleznete skupinu advokátů z jedné generace. Není to tedy o tom, že jen obcházíte přednáškový sál a vyměňujete si vizitky! Naopak, pracujete společně, ať už jako panelisté, nebo když plánujete příští AIJA seminář. S kolegy ve vašem věku diskutujete o současných problémech a otázkách, jak při odborných zasedáních, tak v baru po náročném dni. Za těchto okolností je vždy jednodušší se poznat a vytvářet nové vztahy. Také vám může být příjemnější spřátelit se s někým ve vašem věku, než s člověkem, který má za sebou 30 let zkušeností. Jste uvolněnější, otevřenější, máte stejné problémy v profesním i soukromém životě. Spolehlivý obchodní vztah je koneckonců založen na pravém vztahu, který je vždy i o osobním životě. A nakonec také stárnete společně a „vyrostete“ z AIJA společně. Vidíte, jeden z mých starších – podle definice AIJA – přítel je teď prezidentem advokátní komory, další kamarádka se stala hlavní partnerkou v advokátní kanceláři. Do těchto vyšších pozic vyrostete společně. A mimochodem, pokud jste byli aktivní v naší asociaci, budete pravděpodobně po svých čtyřicátých pátých narozeninách chtít být nadále aktivní v jiných (mezinárodních) organizacích. V těchto sdruženích, ať už je to IBA, UIA, ABA atd. potkáte stejně smýšlející „přestárlé“ přátele z AIJA. Takže AIJA znamená také lehčí vstup do dalších organizací.

Existuje nějaká podobná organizace?

Neexistuje, AIJA je jedinečná. V současnosti máme téměř 4000 členů z více než 90 zemí. Jsme jediná celosvětová aso-

ciace pro právníky, kteří jsou ve fázi budování kariéry. Před pár týdny jsem měla proslov před skupinou vedoucích představitelů advokátních komor z celého světa a debatovali jsme o tom, že pro nás advokáty se svět opravdu mění. Klienti si vybírají a advokátní kanceláře bojují pouze o nejlepší advokáty. A kdo jsou nejlepší advokáti? Ti, kteří nejen znají právo, ale mají navíc obchodního ducha, umí mluvit cizími jazyky, mají styky apod. Proto je AIJA tak skvělým místem pro mladé advokáty. Získáte zde všechny potřebné dovednosti a kontakty. Jak náš odborný, tak společenský program je vynikající.

Který je podle Vás důležitější – ten odborný, nebo společenský?

Podle mě jsou oba úplně rovnocenné. Abyste dostali z členství v AIJA to nejlepší, musíte se účastnit obojího. Ráda říkám: v AIJA pracujeme naplno a bavíme se naplno. Během časných ranních jednání jsme seriózní advokáti a během pozdních večerních drinků pohodoví kolegové. Tím jsme také jedineční.

Odborný program je velmi různorodý a v rámci AIJA pracuje mnoho výborů. Existuje momentálně nějaké „žhavé téma“?

Všechna právní témata, která naše výbory řeší, jsou stejně důležitá. Ale ráda bych vyzdvihla úlohu výboru pro lidská práva. Jedním z cílů AIJA je bránit základní zásady lidských práv. V roce 1986 AIJA založila krizový výbor právní ochra-

ny, jehož úkoly v současnosti přebíral výbor AIJA pro lidská práva. Ačkoliv nemá politický mandát, je zapojený v projektech týkajících se práva každého advokáta vykonávat svou profesi svobodně a práva každého jedince na právní zastoupení a spravedlivý proces. Prostředky na tyto projekty jsou sdruženy ve fondu nazvaném „SOS Avocats“. Fond je financovaný z darů a výbor pro lidská práva vybízí všechny členy AIJA, aby přispívali do fondu prostřednictvím akcí, jako byl např. ranní „běh za lidská práva“, který jsme uspořádali i během pražského kongresu a při kterém více než 30 členů AIJA běželo Prahou v červeném tričku, jež se prodávalo za účelem podpory fondu SOS Avocats.

Co byste ráda vyřídila českým kolegům?

Toto je můj vzkaz pro vás, milí mladí čeští advokáti: Jsem si jistá, že si uvědomujete, že váš svět je globalizovaný a velmi náročný. Proto byste měli využít příležitosti a navázat mezinárodní kontakty a rozvinout všechny vaše dovednosti tak, aby se z vás stali vynikající advokáti. Připojte se k AIJA, protože zde toho můžete dosáhnout. Navíc, a AIJA je na to velmi pyšná, i předseda a místopředseda České advokátní komory bývali kdysi členy AIJA.

Za rozhovor poděkovala JUDr. Eva Indruchová, vedoucí odboru mezinárodních vztahů ČAK.

Vietnamský ministr spravedlnosti s delegací navštívili ČAK

Vietnamská delegace, kterou vedl ministr spravedlnosti pan Ha Hung Cuong, se dne 22. září 2014 sešla v sídle ČAK na jednání s předsedou České advokátní komory JUDr. Martinem Vychopněm a místopředsedy JUDr. Petrem Poledníkem a JUDr. Davidem Uhlířem.

Dvanáctičlenná vietnamská delegace, kterou tvořili dále zástupci ministerstva spravedlnosti, Národního shromáždění a jeho úřadu, vietnamského úřadu vlády, Justiční akademie, odboru mezinárodní spolupráce ministerstva spravedlnosti a další, se během návštěvy Prahy snažila načerpat zkušenosti od představitelů všech českých právnických profesí a probrat otázky vzájemné pomoci.

Hlavními tématy jednání s představiteli advokacie byly především zkušenosti s fungováním nezávislé samostatné advokacie a její organizace. Vietnamští kolegové přijeli totiž mj. hledat inspiraci pro novou právní úpravu advokacie, umožněnou loňskou změnou vietnamského nejvyššího ústavního zákona.

Vietnamská advokátní komora, jednotná pro celou zemi, byla založena teprve před pěti lety a stále hledá svou pozici ve státě a nastavení fungování své činnosti.

V této souvislosti se probíraly také otázky vzdělávání koncipientů a advokátů, jakož i požadavky kladené na advokátní zkoušky. V současné době působí ve Vietnamu, zemi s 90 miliony obyvatel, přibližně jen 12 tisíc advokátů, přičemž vláda

žádá zvýšení jejich počtu tak, aby v horizontu 15 let připadal jeden advokát na 1500 obyvatel. I proto jsou v současné době požadavky kladené na advokáty poněkud mírné (např. jen jeden rok koncipientské praxe).

Debatující se dotkli také tématu finančního odměňování advokátů ve srovnání s ostatními právními profesemi jak u nás, tak ve Vietnamu. Během přátelského jednání se dále vedla diskuse o zastupování před soudy, zastupování ex offio a bezplatné právní pomoci. Obě strany si závěrem přislíbily budoucí pomoc a spolupráci.

Předseda ČAK Martin Vychopně s vietnamským ministrem spravedlnosti panem Ha Hung Cuong.

rh

Foto MARIE BLAHOVÁ

§ Aktuálně v právu

Z legislativy

Změna občanského soudního řádu

Vláda schválila dne 22. září 2014 návrh novely občanského soudního řádu a exekučního řádu, který mimo jiné upravuje vymáhání dluhů v případech společného jmění manželů. Další schválenou novinkou je to, že úspěšný účastník civilního soudního řízení bude mít automaticky právo na přiznání náhrady hotových výdajů, i když v řízení nebude zastoupen advokátem.

Snížení limitu pro bezhotovostní platby

Limit pro povinné bezhotovostní platby pravděpodobně klesne z dosavadních 350 000 korun na 270 000 korun. Počítá s tím novela, která mění zákony týkající se finančního trhu a kterou schválila dne 24. září 2014 Poslanecká sněmovna. Omezení plateb v hotovosti se bude vztahovat i na případy, kdy závazek zaplatit teprve vzniká, tedy na dary a půjčky. Předloha míří k projednání do Senátu.

Nová desetiprocentní sazba DPH

Sněmovna dne 24. září 2014 dále schválila vznik třetí, desetiprocentní sazby daně z přidané hodnoty. Platit má od příštího roku a vztahovat se bude na knihy, kojeneckou výživu a léky. V současné době platí základní sazba 21 procent a snížená 15 procent. Zákon musí ještě schválit Senát a podepsat prezident.

Zpřesnění pravidel pro auditory

Sněmovna dne 24. září 2014 ještě schválila novelu zákona o auditorech, která zpřesňuje kompetence Rady pro veřejný dohled nad auditem a Komory auditorů. Rada by měla vedle dohledu nad řízením kontroly kvality auditorů schvalovat obecná pravidla a osoby, které kontrolu kvality auditorů a auditorických společností provádějí. Předloha reaguje na požadavky EU. Nyní ji dostane k projednání Senát.

Přísnější podmínky pro podnikání družstevních záložen

Zpřísnit podmínky pro podnikání družstevních záložen má vládní novela, kterou Poslanecká sněmovna schválila také dne 24. září 2014. Norma přináší především omezení roční bilanční sumy kampaňek na pět miliard korun, zvýšení příspěvku záložen do Fondu pojištění vkladů na dvojnásobek a omezení výše úvěrů poskytovaných záložnami na 30 milionů korun od roku 2018.

Spolky, nadace a odbory asi nebudou hradit rejstříkové poplatky

Sněmovna dne 26. září 2014 schválila novelu zákona, která osvobodí spolky, nadace, nadační fondy, ústavy, veřejně prospěšné

společnosti a také odbory a svazy zaměstnavatelů od hrazení soudních poplatků v rejstříkovém řízení. Novela nyní míří k posouzení do Senátu.

Z judikatury

Ústavní soud: Advokáti nemusí dát exekutorům informace o klientech

Advokáti nemusejí poskytovat exekutorům souhrnné informace o majetkových sporech svých klientů. Ústavní soud vyhověl dne 15. září 2014 stížnosti advokáta, který dostal pokutu za to, že nevyšel exekutorovi vstříc. Podle senátu se zpravodajkou Ivanou Janů jde takový výklad zákona proti smyslu povinné mlčenlivosti advokátů.

Ústavní soud: Zrušení spodní hranice pokuty za využívání nelegální práce

Zaměstnávání načerno je potřeba potírat, ale pokuta za něj by neměla být likvidační. Rozhodl tak Ústavní soud, který zrušil spodní hranici pokuty za nelegální zaměstnávání, kterou zákon stanovil na 250 tisíc korun. Podle soudců je potřeba, aby úřad každý případ mohl řešit individuálně, neboť spodní hranice byla pro malé živnostníky či firmy likvidační.

Soudní dvůr Evropské unie: Skutečný čas přiletu odpovídá okamžiku, kdy se otevrou alespoň jedny dveře letadla

Za čas přiletu letadla je nutné považovat až okamžik, kdy se otevrou alespoň jedny dveře. Teprve k tomuto času lze vztahovat nárok na odškodnění cestujících za případné zpoždění. Rozhodl o tom Soudní dvůr Evropské unie ve sporu mezi leteckou společností Germanwings a jejím klientem. Verdikt je důležitý i pro posuzování dalších nároků na náhradu škody za zpoždění letadel v Evropské unii.

Ze světa práva

Ústavní soud se rozloučil s další výraznou osobností českého ústavního soudnictví – JUDr. Ivanou Janů

Dne 16. září 2014 uplynulo funkční období paní JUDr. Ivaně Janů, poslední ze zakladatelské soudcovské generace, jež se zformovala po vzniku samostatného Česka v roce 1993. Za dvě funkční období, přerušených prací u Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii, jí rukama prošlo na 3000 spisů, přičemž na jejich základě vyhlásila asi 270 nálezů.

✿ JUDr. HANA RÝDLOVÁ

Bulletin advokacie online

Mnohem více z legislativy, judikatury a celého světa práva pro vás denně přinášíme na www.bulletin-advokacie.cz.

Sdělení tajemníka ČAK o zvýšení pojistného

Vážené kolegyně, vážení kolegové advokáti!

V těchto dnech vás Komora prostřednictvím Newsů a tohoto čísla Bulletinu advokacie informuje o tom, že **představenstvo ČAK odsouhlasilo uzavření dodatku k rámcové pojistné smlouvě s pojišťovnou GENERALI, uzavřené za účelem povinného pojištění odpovědnosti advokátů při poskytování právních služeb, podle něhož dojde od 1. 1. 2015 ke zvýšení ročního pojistného z částky 4 600 Kč na částku 5 250 Kč, tj. zvýšení o 650 Kč.**

K úpravě pojistného dochází na návrh pojišťovny v souladu s uzavřenou pojistnou smlouvou. Návrh pojišťovny se opírá o tzv. škodní průběh, tj. porovnání částek vybraných na pojistném s výší uplatněných nároků na náhradu škody (újm). Tento poměr se postupně každoročně zhoršuje v neprospěch pojišťovny. K tomu navíc v letošním roce došlo k nové právní úpravě odpovědnosti za újmu v novém občanském zákoníku, což umožňuje poškozeným uplatňovat mimo jiné i úhradu tzv. nemajetkové újmy. K předposlední úpravě výše pojistného došlo před deseti lety a od té doby pouze jednou v r. 2011 v souvislosti se zvýšením limitu pojistného plnění z částky jednoho milionu korun na tři miliony korun.

Komora se snaží ve spolupráci s pojišťovacím makléřem WI-ASS ČR, s. r. o., při jednáních s pojišťovnou udržet cenu pojistného co nejdéle dobu neměnnou, a k jejímu navýšení se přistupuje skutečně až z velmi opodstatněných důvodů. Poté, co pojišťovna zargumentovala svůj návrh (hlavní důvody viz výše), shledalo představenstvo, že požadavek pojišťovny na úpravu pojistného zůstává v rámci rozumného rozmezí, stále výhodného pro advokáty. I po zvýšení budou advokáti platit výrazně nejnižší pojistné z právnických profesí, přičemž se zároveň podařilo vyjednat u Generali Pojišťovny, a. s., zachování časového principu pojištění – principu příčiny, a to jak v hromadném pojištění, tak i v navazujícím připojištění do celkového limitu pojistného plnění 70 mil. Kč. Princip příčiny je ojedinělým na pojistném trhu a nabízí jej u pojištění profesní odpovědnosti z výkonu advokacie pouze pojišťovna Generali.

Pojištění na principu příčiny znamená, že pojišťovna plní, pokud skutečnost vedoucí k náhradě újmy nastala za trvání pojištění, i když požadavek na náhradu újmy byl vznesen až po skončení pojištění. Dnes již ostatní pojišťovny pojišťují v profesním pojištění na principu „claims made“, tedy skutečnost vedoucí k náhradě újmy i vznesení požadavku na náhradu újmy musí nastat za trvání pojištění. Ten-

to druhý princip pak vede k nutnosti udržování pojištění i po skončení výkonu advokacie minimálně po dobu trvání promlčecích lhůt a může mít nepříznivý vliv na dědice v případě úmrtí advokáta. Jistě není třeba dále vysvětlovat, který princip je pro advokáty výhodnější.

Navýšení pojistného je určitá daň za hromadné pojištění za výhodných podmínek a rovněž reakce na novou právní úpravu. Nicméně je třeba upozornit, že advokáti, kteří nesouhlasí se změnou výše pojistného, nejsou povinni pojišťovat se prostřednictvím Komory a mohou se pojistit individuálně u kterékoliv pojišťovny. Musí ale dodržet výši předepsaného limitu pojištění (dle usnesení představenstva ČAK č. 4/2009 Věstníku, ve znění pozdějších předpisů) a nejpozději do 31. 12. 2014 Komoře oznámit, že s pojištěním jejím prostřednictvím nesouhlasí a doložit své individuální pojištění (§ 24c odst. 2 zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii).

Představenstvo odsouhlasením dodatku předešlo možnému vypovězení stále výhodné pojistné smlouvy ze strany pojišťovny s vědomím, že převážná většina advokátů tento postup pochopí.

✦ JUDr. LADISLAV KRYM, tajemník ČAK

 WI-ASS ČR s. r. o.
pojišťovací makléř
specialista na vaše pojištění

Právní služby v Německu

Česky hovořící německý advokát nabízí právní poradenství a pomoc v oblasti německého a mezinárodního práva soukromého včetně zastoupení před německými soudy.

Rechtsanwalt Christian Bibelriether

Luragogasse 5
94032 Passau/SRN

tel.: 0049 851 33403
fax: 0049 851 9666990

Politických vězňů 98
280 00 Kolín 3

tel.: 910 259 869
fax: 315 550 115

ID datové schránky: g3jhyji

www.advokanc.de

advokat@advokanc.de

inzerce

Sdělení ČAK o povinných platbách a pojistném

- o výši a splatnosti příspěvku na činnost České advokátní komory (dále jen „Komora“) za rok 2015
- o výši a splatnosti odvodu do sociálního fondu Komory za rok 2015
- o výši a splatnosti odvodu do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů za rok 2014
- o výši a splatnosti pojistného pro rok 2015 – POZOR ZMĚNA!
(navýšení pojistného na částku 5 250 Kč)

I. Příspěvek na činnost Komory za rok 2015

Výše příspěvku advokáta na činnost Komory za rok 2015 činí

- a) 8000 Kč,
- b) 3000 Kč, byl-li advokátovi pozastaven výkon advokacie,
- c) 4000 Kč, byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 30. červnu 2015.

Příspěvek je splatný do 20. ledna 2015.

Byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 20. lednu 2015, je příspěvek splatný do jednoho týdne ode dne zápisu. Tato lhůta platí při změnách v průběhu roku a u všech plateb.

II. Odvod do sociálního fondu Komory za rok 2015

Výše odvodu advokáta do sociálního fondu Komory za rok 2015 činí

- a) 500 Kč,
- b) 250 Kč, byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 30. červnu 2015,
- c) odvod neplatí advokáti, kterým byl pozastaven výkon advokacie.

Odvod je splatný do 20. ledna 2015.

Byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 20. lednu 2015, je odvod splatný do jednoho týdne ode dne zápisu.

Výše a splatnost příspěvku na činnost Komory a odvodu do sociálního fondu Komory se vztahuje rovněž na usazené evropské advokáty a advokáty zapsané do seznamu advokátů podle § 5a zákona o advokacii.

Příspěvek na činnost Komory a odvod do sociálního fondu Komory se **platí převodem na účet Komory č. 12432011/0100**. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající ze čtyřmístného čísla roku, na který je příspěvek nebo odvod placen, a pětímístného registračního čísla advokáta.

Příklad: variabilní symbol advokáta s registračním číslem 04876 pro rok 2015 je 201504876.

Příspěvek a odvod lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí – čtvrtek 8.00 – 12.00 hod. a 13.00 – 15.30 hod.; pátek 8.00 – 13.00 hod.).

III. Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů za rok 2014

Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů jsou povinni platit advokáti, usazení evropští advokáti a obchodní společnosti zřízené k výkonu advokacie, kteří zaměstnávají advokátní koncipienty.

Výše odvodu za jednoho advokátního koncipienta za rok 2014 činí

- a) 3000 Kč,
- b) pokud pracovní poměr advokátního koncipienta netrval celý kalendářní rok, činí výše odvodu 1/12 z částky uvedené ad a) za každý započatý měsíc trvání pracovního poměru; povinnost platit odvod vzniká dnem zápisu do seznamu advokátních koncipientů,

- c) pokud byl advokátnímu koncipientovi pozastaven výkon právní praxe, ale jeho pracovní poměr k povinnému advokátovi nadále trvá, snižuje se výše odvodu uvedená ad a) o 1/12 za každý kalendářní měsíc, po který pozastavení právní praxe advokátního koncipienta trvá, a to počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, ve kterém k pozastavení výkonu právní praxe advokátního koncipienta došlo;
- d) pokud advokátní koncipient přeruší výkon právní praxe z důležitých osobních překážek v práci na dobu delší než 60 po sobě následujících pracovních dnů, snižuje se výše odvodu uvedená ad a) o 1/12 za každý kalendářní měsíc, po který přerušení výkonu právní praxe advokátního koncipienta z tohoto důvodu trvá, a to počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, ve kterém k přerušení výkonu právní praxe advokátního koncipienta z tohoto důvodu došlo. Povinný advokát je na výzvu Komory povinen důvod a dobu trvání přerušení výkonu právní praxe advokátního koncipienta hodnověrně doložit; pokud tak neučiní, nárok na snížení výše odvodu mu zanikne.

Odvod je splatný do 20. ledna 2015.

Poměrná částka příspěvku do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů je splatná posledním dnem měsíce následujícího po měsíci, v němž pracovní poměr advokátního koncipienta skončil.

Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů se **platí převodem na účet Komory č. 6724361087/2700**. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající z posledního dvojčíslí roku, za který je odvod placen (14) a pětimístného registračního čísla advokátního koncipienta.

Příklad: Variabilní symbol pro odvod za advokátního koncipienta s registračním číslem 14876 za rok 2014 je 1414876.

Odvod lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí – čtvrtek 8.00 – 12.00 hod. a 13.00 – 15.30 hod.; pátek 8.00 – 13.00 hod.).

IV. Pojištění profesní odpovědnosti pro rok 2015

1. Pojištění na základě Rámcové pojistné smlouvy č. 2904309313, ve znění pozdějších dodatků (dále jen „hromadné pojištění advokátů“), uzavřené mezi Generali Pojišťovna, a. s., a Komorou:

Hromadné pojištění advokátů se i pro rok 2015 vztahuje pouze na odpovědnost advokáta za škodu, kterou způsobí v souvislosti s poskytováním právních služeb on sám, tzn., že hromadné pojištění advokátů se u advokátů vykonávajících advokacii samostatně nebo ve sdružení bude vztahovat na odpovědnost za škodu, za kterou advokát sám odpovídá klientovi podle § 24 odst. 1 zákona o advokacii.

Výše ročního pojistného advokáta prostřednictvím hromadného pojištění činí 5 250 Kč a je splatné do 31. 12. 2014. Toto pojistné se vztahuje na minimální limit pojistného plnění z pojištění advokátů podle § 24a odst. 1 zákona o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 3 000 000 Kč.

Pojistné se platí převodem na účet Komory č. 12432011/0100. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající ze čtyřmístného čísla roku, na který se pojistné vztahuje, a pětimístného registračního čísla advokáta.

Příklad: Variabilní symbol advokáta s registračním číslem 04876 pro rok 2015 je 201504876.

Pojistné lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí – čtvrtek 8.00 – 12.00 hod. a 13.00 – 15.30 hod.; pátek 8.00 – 13.00 hod.).

Na advokáty s pozastaveným výkonem advokacie se hromadné pojištění advokátů nevztahuje, neboť v době pozastavení výkonu advokacie advokacii nevykonávají.

Hromadné pojištění advokátů se nevztahuje na advokáty zapsané do seznamu advokátů podle § 5a zákona o advokacii (tzv. zahraniční advokáti) a na usazené evropské advokáty. Ti jsou povinni pojistit se individuálně.

Účastníkem hromadného pojištění advokátů není ani advokát, který advokacii vykonává v pracovním poměru k jinému advokátovi nebo ke společnosti, jejímž předmětem podnikání je výkon advokacie (dále jen „zaměstnaný advokát“). Za škodu způsobenou klientovi v souvislosti s výkonem advokacie zaměstnaným advokátem odpovídá jeho zaměstnavatel. Zaměstnaný advokát odpovídá svému zaměstnavateli za škodu takto způsobenou při plnění pracovních úkolů podle zákoníku práce.

Pro hromadné pojištění advokátů je rozhodný seznam advokátů s účinností k 1. 1. a 1. 7. kalendářního roku.

Podle pojistné smlouvy jsou hromadným pojištěním advokátů pojištěni advokáti zapsaní do seznamu advokátů v půlročním období od 1. 1. do 30. 6. a od 1. 7. do 31. 12. příslušného kalendářního roku bez ohledu na to, zda v průběhu těchto období byli do tohoto seznamu zapsaní další advokáti nebo z něj byli někteří advokáti vyškrtnutí. Tzn., že účastníky hromadného pojištění advokátů do 30. 6. 2015 budou i advokáti zapsaní do seznamu advokátů v období po 1. 1. do 30. 6. 2015, aniž budou platit za toto období pojistné, a budou povinni zaplatit pojistné až na II. pololetí roku 2015, a advokáti zapsaní do seznamu advokátů v období po 1. 7. do 31. 12. 2015 budou účastníky hromadného pojištění advokátů do 31. 12. 2015, aniž budou na toto období platit pojistné, a budou povinni zaplatit pojistné až na rok 2016. Tzn., že advokáti, kteří jsou zapsaní do seznamu advokátů v období od 2. 1. do 1. 7. 2015, hradí tedy pouze poloviční pojistné ve výši 2 625 Kč. Toto poloviční pojistné je splatné do týdne po zápisu nebo změně ve způsobu výkonu advokacie.

Pokud advokát nechce být hromadného pojištění advokátů účasten, předloží nejpozději do 31. 12. 2014 Komoře stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy dosvědčující, že je pro rok 2015 individuálně pojištěn. Rozsah takového pojištění nesmí však být užší, než by činil v případě hromadného pojištění advokátů, a minimální limit pojistného plnění nesmí být nikdy nižší, než který stanoví usnesení představenstva č. 4/2009 Věstníku ze dne 15. září 2009, ve znění usnesení představenstva č. 7/2010 Věstníku. Stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy může nahradit „Certifikát“, v němž pojišťovna potvrzuje základní údaje uzavřené pojistné smlouvy.

2. Pojištění individuálními pojistnými smlouvami:

- a) Advokáti vykonávající advokacii ve sdružení, kteří jsou účastní hromadného pojištění advokátů, jsou i pro rok 2015 povinni být pojištěni samostatně pro případ vzniku závazku, k jehož splnění je advokát podle zvláštních právních předpisů povinen z důvodu solidární odpovědnosti.

Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii jako společník sdružení (§ 14 zákona) za škodu, za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu solidární odpovědnosti, se s účinností od 1. ledna 2011 stanoví částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem ostatních společníků sdružení, a to u každého společníka sdružení.

Povinnost být pojištěn pro případ vzniku závazku k náhradě škody, k jehož splnění je advokát povinen jako společník sdružení z důvodu solidární odpovědnosti, se vztahuje i na ty advokáty, kteří zůstávají po dobu pozastavení výkonu advokacie společníky sdružení.

- b) Advokáti vykonávající advokacii jako společníci veřejné obchodní společnosti nebo jako komplementáři komanditní společnosti jsou i pro rok 2015 povinni být pojištěni samostatně, včetně pojištění pro případ vzniku závazku k náhradě škody, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost, a advokát je podle zvláštních předpisů povinen k jeho splnění z důvodu ručení jako její společník.

Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii ve veřejné obchodní společnosti (§ 15 odst. 1 zákona) za škodu, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost, a za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu ručení jako její společník, se stanoví s účinností od 1. ledna 2011 částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem společníků veřejné obchodní společnosti, a to u každého ze společníků společnosti.

Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii jako komplementář komanditní společnosti (§ 15 odst. 1 zákona) za škodu, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost, a za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu ručení jako její společník, se stanoví s účinností od 1. ledna 2011 částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem komplementářů této společnosti, a to u každého z komplementářů.

Povinnost být pojištěn pro případ vzniku závazku k náhradě škody, k jehož splnění je advokát povinen jako společník veřejné obchodní společnosti nebo jako komplementář komanditní společnosti z důvodu ručení se vztahuje také i na ty advokáty, kteří zůstávají po dobu pozastavení výkonu advokacie společníky příslušné obchodní společnosti.

- c) Zahraniční advokáti (podle § 5a zákona o advokacii) a evropští usazení advokáti zapsaní do seznamu advokátů – minimální limit pojistného plnění s účinností od 1. 1. 2011 činí tři miliony Kč.

- d) Společnost s ručením omezeným a komanditní společnost musejí být od vzniku do dne svého zrušení pojištěny pro případ odpovědnosti za škodu, za kterou klientovi odpovídají podle § 24 odst. 2. Minimální limit pojistného plnění z pojištění společnosti musí činit nejméně 50 000 000 Kč za každého společníka společnosti s ručením omezeným, kterému nebyl pozastaven výkon advokacie, nebo nejméně 10 000 000 Kč za každého komanditistu komanditní společnosti, kterému nebyl pozastaven výkon advokacie.

Individuální pojistné smlouvy sjednané pro pojistné období roku 2015 jsou advokáti povinni předložit Komoře nejpozději do 31. 12. 2014, bez ohledu na to, že již v předchozím roce či v předchozích letech doklad o individuálním pojištění Komoře předložili. Stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy může nahradit „Certifikát“, v němž pojišťovna potvrzuje základní údaje uzavřené pojistné smlouvy.

Platné znění usnesení č. 4/2009 Věstníku s účinností od 1. 1. 2011 je k dispozici na webových stránkách Komory: www.cak.cz/Předpisy_o_advokacii/Stavovské_předpisy.

Vlastnická služebnost a katastr nemovitostí

Mgr. PETR BOROVIČKA, JUDr. DANIELA ŠUSTROVÁ

Ustanovení § 1257 odst. 2 zákona č. 89/2012, občanský zákoník,¹ zavádí významnou novinku, která se ukrývá v jednoduché větě: „*Vlastník může zatížit svůj pozemek služebností ve prospěch jiného svého pozemku*“. Dosavadní právní úprava takovou možnost nepřipouštěla, a pokud praktický život takovou situaci vyžadoval, pak docházelo ke komplikovanému řešení smluv, podmínek a různých složitých ujednání, přičemž výsledek byl značně nejistý. Autoři se v následující stati věnují některým aspektům tohoto ustanovení též v kontextu právní úpravy týkající se katastru nemovitostí.

Vlastnická služebnost v našem právním řádu

Zavedení tohoto progresivního institutu je v našem právním prostředí výsledkem téměř sto let trvajícího vývoje. Zákon č. 946/1811 Sb., z. s., obecný zákon občanský,² totiž tzv. počáteční vlastnickou služebnost výslovně neupravoval a možnost jejího zřízení byla předmětem teoretické a praktické diskuse, ve které převažovalo právě vzhledem k absenci výslovné úpravy spíše negativní stanovisko.³ Nemožnost zřízení počáteční vlastnické služebnosti tak byla odmítána především s odkazem na její neslučitelnost se zásadami, vyslovenými v § 472, 474, 480 OZO (zásada *nemini res sua servit* vyjádřená zejm. formulacemi o tom, že „*právem služebnosti jest vlastník zavázán, aby ku prospěchu jiné osoby vzhledem ku své věci něco trpěl nebo opomíjel*“, „*pozemkové služebnosti předpokládají dva držitele pozemků, z nichž jednomu jakožto zavazanému náleží služební statek; druhému jako oprávněnému panující statek*“; dalším argumentem byl též odkaz na explicitní výčet možností zřízení služebnosti, zejm. „*právní důvod služebnosti zakládá se na smlouvě*“).

OZO upravoval pouze specifickou možnost tzv. následné vlastnické služebnosti, když v ust. § 526 určoval, že „*Spojili se vlastnictví služebného a panujícího pozemku v jedné osobě, zaniká služebnost sama sebou. Bude-li však později jeden z těchto spojených pozemků opět zcizen, aniž byla služebnost mezi tím ve veřejných knihách vymazána, je nový držitel panujícího pozemku oprávněn služebnost vykonávat*“.

Tento princip souvisel s principem konstitutivnosti zápisů v tehdejších veřejných knihách, vyjádřeným též v ustanovení § 1446 OZO, dle kterého: „*Práva a závazky, vložené do veřejných knih, nezaniknou sloučením, pokud se z veřejných knih nevymažou*.“ Jak uvádí Kabelková,⁴ zákon bylo možné již tehdy s ohledem na výše uvedené obejít: „*Tím, že nedošlo k výmazu ve veřejných knihách, v případě opětovného vzniku rozděleného vlastnictví služebného a panujícího pozemku, služebnost dále pokračovala, jako by v mezidobí ke spojení v jedné osobě vlastníka služebného a panujícího pozemku nedošlo. ... Navíc bylo možno obejít zákon tak, aby s ohledem na výše citované ustanovení došlo ke zřízení služebnosti při prodeji pozemků další osobě. Po zřízení služebnosti byl poté pozemek původnímu vlastníku touto další osobou převeden, vrácen*.“ Vyústěním této situace byla snaha o zavedení možnosti zřídit počáteční vlastnickou služebnost v návrhu československého občanského zákoníku,⁵ který se v této věci inspiroval pokrokovou švýcarskou úpravou z roku 1907 (čl. 733 švýcarského občanského zákoníku⁶), a to právě s ohledem na praktickou stránku věci. Následné události znemožnily přijetí této úpravy a situaci vyřešil po více než sedmdesáti letech až současný o. z.

V ustanovení § 1257 odst. 2 o. z. nalézáme téměř doslovnou recepci ustanovení čl. 733 ZGB⁷ umožňující zřízení vlastnické služebnosti, tj.: „*Vlastník může zatížit svůj pozemek služebností ve prospěch jiného svého pozemku*.“ Tzv. „následná“ vlastnická služebnost je pak mírně odlišně od znění OZO upravena v ustanovení § 1301 o. z., cit.: „*Spojením vlastnic-*

1 Dále jen „o. z.“.

2 Dále jen „OZO“.

3 Shrnutí též v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, č. j. Rv I 1039/42 ze dne 14. 4. 1943.

4 Kabelková, E.: *Věcná břemena v novém občanském zákoníku*, Komentář, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2013, str. 24.

5 Viz str. 274 tisku č. 844 Poslanecké sněmovny z roku 1937 (vládní návrh zákona, kterým se vydává občanský zákoník), zákon nebyl přijat v důsledku událostí následujících po mnichovské dohodě.

6 Zivilgesetzbuch, dále jen „ZGB“.

7 Art. 733 - 3. „*Der Eigentümer ist befugt, auf seinem Grundstück zugunsten eines andern ihm gehörigen Grundstückes eine Dienstbarkeit zu errichten*.“ Dostupné na <http://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/19070042/index.html#a80>.

tví panující a služební věci v jedné osobě služebnost nezaniká.⁸ Posledně citované ustanovení představuje přístup radikálně odlišný od dosavadní koncepce, která i přes některé výjimky⁹ uznávala s odkazem na ust. § 584 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, v takovém případě zánik věcného břemene „splynutím“.¹⁰ **Současný přístup o. z. tak spočívá ve vytvoření konstrukce „trvanlivé“ vlastnické služebnosti, jejíž existence závisí výhradně na vůli vlastníka předmětných nemovitostí a bez právního jednání směřujícího k jejímu výslovnému zrušení existuje bez ohledu na dispozice s panujícím a služebním pozemkem.** Co do obsahu se jedná o poměrně stručné formulace a právě tato **střídmost úpravy může při konkrétním úmyslu zřídit vlastnickou služebnost způsobit několik nejasností, na které se autoři dále v textu pokusí reagovat.**

Právní jednání vlastníka nemovité věci při zřízení vlastnické služebnosti

Jak již bylo naznačeno, jedná se zde o výjimku ze starořímské zásady „*nemini res sua servit*“, tj. že „nikomu neslouží jeho vlastní věc“. Je tedy nasnadě, že se ve své podstatě nejedná o „věcné právo k věci cizí“, ale v případě zřízení před dispozicemi s nemovitostmi o jakousi „vůli vlastníka uspořádat poměry mezi vlastními nemovitostmi pro případ jejich budoucího zcizení“. Díky této charakteristice se s vlastnickou služebností pojí určitá specifika, projevující se zejména způsobem jejího vzniku, kterým z logiky věci nemůže být smlouva.

Jak již bylo zmíněno, absence výslovné úpravy vlastnické služebnosti v OZO byla jedním z důvodů odmítnutí možnosti jejího platného zřízení právě s ohledem na skutečnost, že věcné právo k věci cizí jako takové může vzniknout pouze dvoustranným právním jednáním mezi dvěma subjekty.¹¹ Je nutno konstatovat, že znění ustanovení § 1260 odst. 1 o. z., které explicitně vyjmenovává obecné způsoby nabytí služebnosti, je v tomto směru neúplné a zřízení vlastnické služebnosti prozatím výslovně nezohlednily ani právní předpisy

týkající se katastru nemovitostí. Při použití logického a teleologického výkladu¹² s přihlédnutím ke znění ustanovení § 1257 odst. 2 o. z. je ale jasné, že **jediným možným způsobem vzniku bude vlastní volní rozhodnutí, které bude nutné pro knihovní evidenci zhmotnit do podoby listiny, která obstojí ve vkladovém řízení před katastrálním úřadem.** Vkladovou listinou bude jednostranné prohlášení vlastníka či spoluvlastníků,¹³ přičemž **co do náležitostí takové listiny budou přiměřeně použita všechna ustanovení týkající se smlouvy o zřízení služebnosti, se všemi specifikami vyplývajícími z typu zřizované služebnosti.**

Jednostranné právní jednání v podobě prohlášení, kterým se zřizuje služebnost podle ustanovení § 1257 odst. 2 o. z., **by minimálně mělo obsahovat označení vlastníka nemovitosti a nabyvatele práva, označení nemovitostí údaji podle katastrálního zákona a uvedení právní skutečnosti, která vedla ke vzniku práva.** Zvláštní pozornost by měla být věnována vymezení rozsahu vlastnické služebnosti, a to zejména z hlediska určitosti a srozumitelnosti. Je-li vlastnická služebnost zřízena tak, že je nutné její rozsah zobrazit též do katastrální mapy, pak nedílnou součástí prohlášení bude geometrický plán¹⁴ s vyznačením průběhu služebnosti (např. v případě zřízení služebnosti průchodu a průjezdu přes pozemek apod.). **Prohlášení o zřízení služebnosti bude vkladovou listinou, která bude předložena společně s návrhem na vklad a která bude předmětem vkladového přezkumu podle § 17 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon).**

Lze zřídit vlastnickou služebnost k „nepozemkům“?

V souvislosti se strohým zněním ustanovení § 1257 odst. 2 o. z. mohou vzniknout nejasnosti ohledně toho, zda je možno vzhledem k doslovnému znění předpisu zřídit vlastnickou služebnost k jiné nemovitosti než k „pozemku“. Příklon k přísně gramatickému výkladu textu naznačuje Švestka,¹⁵ když zvýrazněným textem uvádí, že: „*Text zákona výslovně zdůrazňuje, že takto lze zatížit jen pozemek.*“ K tomu pak doplňuje, že „*definici pozemku občanský zákoník nepodává, nicméně stejně jako v předchozí právní úpravě vychází z katastrálního zákona (§ 2 katastrálního zákona)*“ s tím, že vzhledem k platnosti superfiční zásady bude takto zřízená vlastníková služebnost zatěžovat i stavbu na pozemku zřízenou.

O aplikaci vlastnické služebnosti na stavbu, která je součástí pozemku, nemůže být v případě zatěžování pozemku se stavbou pochyb. **Typové omezení vlastnické služebnosti pouze na pozemek ale podle názoru autorů tohoto textu nedává praktický smysl – v praxi jistě vyvstane potřeba zatížit i jinou nemovitou věc, příkladně jednotku v případě zřizování hypotetické služebnosti vztahující se k bytovému domu, pokud některá z jednotek bude ve vlastnictví vlastníka zatěžovaného pozemku (typicky např. obec), dále si lze představit služebnosti zřizované k podzemním stavbám se samostatným účelovým určením (příkladně vinný sklep, podzemní garáže apod.), nebo ke stavbám, které nejsou součástí pozemku (ustanovení § 3055 o. z.).** Oprávněnost takového přístupu nakonec připouští i důvodová zpráva k o. z., která v textu věnujícímu se ustanovení § 1267 až § 1298 zmiňuje, že ač se právní úprava výslovně vztahuje jen k pozemku, nevyluču-

8 O něco podrobnější úpravu obsahuje pro tuto situaci i již zmiňovaný ZGB v ustanovení čl. 735: 2. „1) Wird der Berechtigte Eigentümer des belasteten Grundstückes, so kann er die Dienstbarkeit löschen lassen. 2) Solange die Löschung nicht erfolgt ist, bleibt die Dienstbarkeit als dingliches Recht bestehen.“ Volně přeloženo: „1) Pokud se oprávněný stane vlastníkem zatíženého pozemku, může nechat věcné břemeno vymazat (z pozemkového rejstříku, pozn. aut.). 2) Dokud není výmaz proveden, zůstává věcné břemeno jako věcné právo zachováno.“ Dostupné na <http://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/19070042/index.html#a80>.

9 Konstrukcí obdobnou předchozímu přístupu OZO se zabýval např. Spáčil, viz Spáčil, J.: Zánik a promlčení věcných břemen v občanském zákoníku, Právní rozhledy, 2006, č. 3, str. 87.

10 Pozitivní i negativní stanoviska shrnuta in Fiala, J., Kindl, M. a kol.: Občanský zákoník. Komentář, I. vydání, Wolters Kluwer ČR, Praha 2009, komentář k § 151p.

11 Obdobně bylo argumentováno i za doby předchozího občanského zákoníku, viz též již zmíněný Fiala, J., Kindl, M. a kol.: Občanský zákoník. Komentář, I. vydání, Wolters Kluwer ČR, Praha 2009, komentář k § 151p.

12 Spáčil, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976 – 1474). Komentář, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2013, str. 916.

13 V případě rušení podílového spoluvlastnictví by prohlášení o vzniku vlastnické služebnosti např. pouze pro jednoho spoluvlastníka mohlo být dle názoru autorů součástí dohody o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví.

14 Rozhodnutí Krajského soudu v Praze k 25 Ca 198/95-18 z 31. 5. 1995.

15 Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., a kol.: Občanský zákoník. Komentář, svazek III., Wolters Kluwer, a. s., Praha 2014, str. 726.

je, aby služebnou věcí byla i jiná nemovitá věc než pozemek, přičemž v tom směru se použije analogie.¹⁶ V krajním případě by bylo možné zajisté uplatnit postup dle ustanovení § 1 odst. 2 o. z.,¹⁷ a presumovat, že zmíněná kategorie „pozemku“ je pouze dispozitivním ustanovením.¹⁸

Zánik vlastnické služebnosti

Nová ustanovení § 1257 odst. 2 o. z. a ustanovení § 1301 o. z. ve své kombinaci ruší jeden z dosavadních zavedených principů, že spojením vlastnictví panující a služebné nemovité věci dochází též k zániku služebnosti k nim zřízených. **Spojením služebnostních práv a povinností v jedné osobě nedojde k automatickému zániku služebnosti, dochází k tomu, že služebnost není vykonávána a „usne“¹⁹** (obdobně jako za účinnosti OZO). Je v plné dispozici vlastníka nemovitosti a zároveň oprávněného ze služebnosti, zda si služebnost i nadále ponechá, či zda se rozhodne ji zrušit. Pro případ, že se oprávněný (a zároveň vlastník nemovité věci) rozhodne zrušit vlastnickou služebnost, učiní tak na základě prohlášení o zániku práva, které bude mít náležitosti obdobné jako v případě zřízení vlastnické služebnosti. Pokud ke zrušení služebnosti nedojde a vlastnictví panující a služebné nemovité věci se v budoucnu opět rozdělí, služebnost „obživne“, může být nadále bez dalšího vykonávána a opět bude sloužit ve svém původním rozsahu.

Závěr

Opuštění římskoprávního dogmatu zavedením institutu vlastnické služebnosti v aktuální podobě lze vnímat jako moderní a pozitivní krok přinášející výrazné zjednodušení a urychlení procesu dispozice s nemovitostmi, vyvstane-li potřeba předběžně uspořádat vztahy mezi nimi. Je tím otevřena cesta pro praktická a účelná řešení a můžeme proto předpokládat, že se s touto českou právní novinkou budeme v budoucnu setkávat stále častěji.

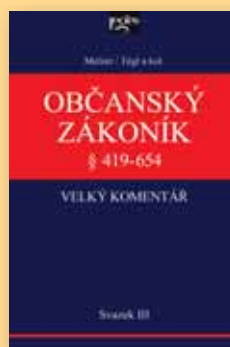
- ✦ Prvý autor je inspektorem Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Praze, druhá autorka je vedoucí kanceláře úřadu Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu.

¹⁶ Eliáš, K. a kol.: Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou, Sagit, Ostrava 2012, str. 549.

¹⁷ „Test kogentnosti“.

¹⁸ V případě zřízení služebnosti k „nepozemku“ zde zcela jistě nelze shledat rozpor s dobrými mravy, ani rozpor s veřejným pořádkem, toto odchylení není v neprospěch slabší strany a je možné též konstatovat, že účel a smysl normy neodporuje možnosti odchylení se od textu zákona.

¹⁹ V takovém případě není služebnost z katastru nemovitostí vymazána a i nadále zůstává zapsaná na příslušném listu vlastnictví.

Občanský zákoník

Svazek III – § 419–654

Velký komentář

Filip Melzer, Petr Těgl a kolektiv

Třetí svazek obsahuje výklad ustanovení o spotřebiteli a podnikateli, o zastoupení, o věcech a jejich rozdělení a o právních skutečnostech, a také výklad souvisejících společných a přechodných ustanovení.

1264 stran, vazba s přebalem, 1560 Kč nabízíme k objednání také komplet všech 8 svazků za 11 900 Kč

Vzory podání a smluv s vysvětlivkami

podle NOZ, ZOK, katastrálního zákona podle OSŘ, ZZŘS a exekučního řádu Jan Tuláček (ed.) et al.

Příručka přináší 276 vzorů žalob a jiných podání, smluv a notářských zápisů, opatřených vysvětlivkami k nové právní úpravě. Vzory lze stáhnout v elektronické podobě z webových stránek pomocí jedinečného kódu obsaženého v knize.

672 stran, pevná vazba, 890 Kč

Civilní spory mezi lékařem a pacientem

při poskytování zdravotní péče

Antonín Valuš

Knih se podrobně zabývá povinností lékaře postupovat lege artis, institutem informovaného souhlasu a odpovědnostními nároky pacienta v případě porušení povinností ze strany lékaře včetně jejich uplatňování v civilním soudním řízení (se zaměřením na dokazování).

240 stran, brožovaná vazba, 360 Kč

Pracovní právo v praxi

Základní pracovněprávní vztahy a rekodifikace

Antonín Kottbauer

Praktická příručka podrobně rozebírá pracovněprávní skutečnosti a otázky související a zejména pracovní poměr jako základní pracovněprávní vztah. Při výkladu jsou zdůrazněny novinky, které do pracovního práva vnesl nový občanský zákoník. Text doplňuje výběr judikatury.

336 stran, brožovaná vazba, 490 Kč

Manželství

Ondřej Šmíd, Renáta Šínová a kolektiv

Monografie se podrobně věnuje institutu manželství z hlediska právního. Vychází z nové úpravy hmotněprávní, zakotvené v novém občanském zákoníku, a zároveň z nové úpravy procesní, představované především zákonem o zvláštních řízeních soudních. Obsahuje také analýzu úpravy obsažené v zákoně o mezinárodním právu soukromém a v unijní legislativě.

336 stran, brožovaná vazba, 450 Kč

Nakupujte v e-shopu www.knihyleges.cz knihy se slevou 5 %. Při osobním odběru sleva 15 % – jen do konce října!

Nakladatelství Leges, s. r. o., Lublaňská 61, Praha 2
tel.: 222 356 400, e-mail: chci@knihyleges.cz
www.knihyleges.cz, www.stojankynaknihy.cz

Několik otázek nové právní úpravy odměňování volených členů orgánů akciových společností

JUDr. RIANA KVAČKOVÁ

Odměňování členů orgánů akciových společností je jednou z podstatných oblastí korporátního světa. Správný systém odměňování je klíčový pro zajištění motivace vedení akciové společnosti k výkonu funkce vedoucímu ku prospěchu společnosti.

Měl by odstranit diskrepance mezi vlastními zájmy jednotlivého člena orgánu společnosti a společnosti samé, pomoci vyřešit problémy plynoucí ze zmocnění¹ a snížit možný oportunismus těchto osob. Právní praxe však dokazuje, že nejenže výše a struktura odměny nejsou často adekvátní, ale dokonce že rozhodnutí o odměně často trpí vadami, v mnohých případech sahajících až k neplatnosti.

Cílem tohoto článku je proto přiblížit pojem odměny, upozornit na změny obsažené v nové právní úpravě, zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen „z. o. k.“) a její možná úskalí, jakož i nastínit možná řešení sporných bodů. V úvodu také připomínám, že ač závěry tohoto článku jsou vztaheny k akciové společnosti, jsou *mutatis mutandis* použitelné i pro společnost s ručením omezeným.²

Definice odměny

Nejprve je nutné přistoupit k vymezení pojmu odměny, kdy od této definice se bude odvíjet režim plnění poskytovaného členovi orgánu akciové společnosti. Odměnou rozumíme jakékoli plnění poskytované akciovou společností členovi představenstva, dozorčí rady nebo v monistickém systému správní rady a statutárního ředitele, které je přímým i nepřímým **protiplněním** za činnosti spojené s výkonem funkce v předmětném orgánu společnosti danou osobou, resp. protiplněním za obstarání obchodní záležitosti spočívající ve výkonu funkce člena orgánu akciové společnosti. Z tohoto důvodu je odměnou i plnění poskytované člena orgánu v různých ne-

přímých či nepeněžitých formách, např. opcí na akcie, práva užívat služební automobil či telefon pro soukromé účely či tantiém.³ I plnění poskytované při ukončení funkce, vzletně označované jako tzv. „zlaté padáky“, je formou odměny, spojenou s výkonem funkce především časovým hlediskem.⁴ Toto plnění je totiž poskytované v souvislosti s výkonem funkce a jako kompenzace za jeho předčasné ukončení. Vodítkem nám je také § 60 z. o. k.

Ze subsidiárně se aplikující úpravy příkazní smlouvy⁵ naopak plyne, že součástí pojmu „odměna“ nejsou zásadně náklady rádně a účelně vynaložené při výkonu funkce. Jejich náhrady proto nebudou podléhat níže uvedenému režimu. Odměnou dále dle mého názoru není protiplnění za závazek zdržet se konkurenčního jednání po ukončení funkce ve společnosti. Takové plnění nepředstavuje přímou ani nepřímou protihodnotu za výkon funkce samotný. Je protiplněním za smluvní omezení, která jsou na základě zvláštní smlouvy, nikoli zákonného požadavku, uložena odcházivšímu členovi orgánu společnosti nad rámec výkonu funkce,⁶ s výkonem funkce tak nesouvisí ani obsahově, ani časovým vymezením.

Česká právní úprava odměňování členů orgánů v akciových společnostech

Schvalování odměn – působnost valné hromady

Základním aspektem české právní úpravy odměňování je její schvalování určeným orgánem společnosti. Klíčovou je působnost valné hromady ke schválení smlouvy o výkonu funkce dle ustanovení § 59 odst. 2 z. o. k.

Vzhledem k tomu, že součástí této smlouvy jsou ve smyslu § 60 z. o. k. i údaje o odměňování, rozhoduje valná hromada společnosti nezbytně jen z tohoto důvodu i o odměnách. Odchylka platí pro akciové společnosti, které využily možnosti přenést právo volby členů představenstva na dozorčí radu. V tomto modelu správy a řízení akciové společnosti byla zákonem o obchodních korporacích zachována působnost dozorčí rady pro schválení smluv o výkonu funkce, uzavřených se členy představenstva stejně, jako tomu bylo v předcházející právní úpravě.⁷ Vzhledem k tomu, že součástí smlouvy o výkonu funkce jsou i údaje o odměňování, je dána v tomto modelu řízení působnost dozorčí rady i v oblasti odměňování.

Je nutné uvést, že zákon o obchodních korporacích nově umožňuje i volbu mezi dualistickým a monistickým modelem řízení, v němž je zřizována správní rada a statutární ředitel. V případě, že se dle zákona o obchodních korporacích hovoří o představenstvu, v monistickém systému řízení se jím rozumí i statutární ředitel. Tam, kde se pak hovoří o dozorčí radě, rozumí se jí dle kontextu v monistickém modelu řízení i správní rada nebo předseda správní rady nebo jiný orgán s obdobnou kontrolní působností.⁸ Pro zjednodušení

1 Srov. Bearle, A. A. and Means, G. C.: The Modern Corporation and Private Property, 8th printing, Transaction Publishers, New Jersey, 2006.

2 Právní úprava odměňování je dle § 59 a násl. z. o. k. vztahena na kapitálové obchodní společnosti.

3 Srov. Holejšovský, J. (2010): Vztah práva akcionáře na dividendu k rozhodování o použití zisku akciové společnosti, Právní rozhledy č. 3/2010, str. 86 a násl.

4 Srov. Dědič, J., Lasák, J.: O ochraně obchodní společnosti: věcná, časová a osobní souvislost s výkonem funkce, Obchodněprávní revue 11/2010, str. 316 a násl.

5 Srov. § 59 odst. 1 z. o. k.

6 Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 29 Cdo 2049/2009, které tento závěr podporuje.

7 Srov. § 438 z. o. k. a § 194 odst. 1 in fine zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, účinného do 31. 12. 2013.

8 Srov. § 456 z. o. k.

bude text článku nadále hovořit o představenstvu a dozorčí radě s tím, že ve smyslu výše uvedeného se naše závěry aplikují i na orgány monistické struktury akciové společnosti. Pouze na tomto místě zdůrazňuji, že ve smyslu § 463 z. o. k. v monistickém systému řízení jmenuje statutárního ředitele společnosti a také schvaluje jeho smlouvu o výkonu funkce (tj. včetně odměňování) správní rada.

Náležitosti smlouvy o výkonu funkce ve vztahu k odměňování

Smlouva o výkonu funkce musí být v kapitálových obchodních korporacích sjednána vždy v písemné formě.⁹ Dle § 60 z. o. k. musí smlouva o výkonu funkce obsahovat mimo jiné¹⁰ uvedené údaje o odměňování, jeho složkách nárokových i nenárokových. Konkrétně jde o:

- vymezení všech složek odměn, které náleží nebo mohou náležet členovi orgánu, včetně případného věcného plnění, úhrad do systému penzijního připojištění nebo dalšího plnění,
- určení výše odměny nebo způsobu jejího výpočtu a její podoby,
- určení pravidel pro výplatu zvláštních odměn a podílu na zisku pro člena orgánu, pokud mohou být přiznány,
- údaje o výhodách nebo odměnách člena orgánu spočívajících v převodu účastnických cenných papírů nebo v umožnění jejich nabytí členem orgánu a osobou jemu blízkou, má-li být odměna poskytnuta v této podobě.

V případě, že odměna nebude určena konkrétní částkou, musí být dle výše uvedeného ustanovení uveden takový způsob výpočtu, aby bylo odměnu možné jednoznačně stanovit. Smluvní strany mohou také vázat určené složky odměny na hospodářský výsledek, dosažení vymezeného cíle, vždy však musí být stanovena jednoznačná kritéria pro určení takové části odměny.¹¹ Na tomto místě je možné navázat na judikaturu Nejvyššího soudu, která je *mutatis mutandis* použitelná i pro novou právní úpravu. V rámci právní úpravy obchodního zákoníku byla totiž povinnost určení přesných pravidel pro určení odměn dovozována pouze judikatorně. Odkázat lze zejména na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2007, sp. zn. 29 Odo 1200/2005, které se problematiky částečně dotýká. Nejvyšší soud uvedl, že je možné, aby valná hromada neschvalovala výši jednotlivých konkrétních odměn. Postačí, když stanoví objektivní kritéria pro určení výše odměny, dle kterých se orgán stanoví odměnu v individuálním případě – pokud jím bude na základě zmocnění valnou hromadou někdo jiný než ona sama – bude muset beze zbytku řídit. Zdůraznil tedy, že určená pravidla musí být natolik konkrétní, aby nedocházelo k volné úvaze rozhodujícího orgánu.

Fikce bezplatnosti výkonu funkce v případě porušení zákonných ustanovení

Důsledky absence některých náležitostí smlouvy o výkonu funkce řeší § 59 odst. 3, 4 z. o. k. ve vazbě na to, kdo měl neplatnost způsobit.¹² Pokud není ve smlouvě o výkonu funkce sjednáno odměňování v souladu se zákonem, nastává ve smyslu § 59 odst. 3 z. o. k. fikce bezplatnosti výko-

nu funkce. Bezplatnost nastává dále tehdy, pokud ve smyslu přechodného ustanovení § 777 odst. 3 z. o. k. nebyla smlouva o výkonu funkce a její ustanovení o odměňování uzpůsobena nové právní úpravě do konce června 2014.

Ohledně právního zakotvení bezplatnosti výkonu funkce vzniká několik otázek. Plnění členovi orgánu totiž nemusí plynout jen na základě smlouvy o výkonu funkce, ale i na základě právního předpisu či vnitřního předpisu schváleného orgánem, který schvaluje smlouvu o výkonu funkce, či pokud je poskytnuto se souhlasem tohoto orgánu a po předchozím vyjádření kontrolního orgánu ve smyslu § 61 odst. 1 z. o. k. **Jak tedy bude hodnoceno, pokud valná hromada schválí jiné plnění členovi orgánu (které bude odměnou), ač toto plnění nebude výslovně zahrnuto do vymezení odměny ve smlouvě o výkonu funkce dle § 60 z. o. k.?** Vycházejme z příkladu, že se bude jednat o typ odměny, který spadá pod výslovný výčet typů odměn dle § 60 z. o. k., například nově zavedený opční program pro člena orgánu dle jeho § 60 písm. d), či tantiemy ve smyslu § 60 písm. c) z. o. k. V takovém případě proti sobě stojí jazykový výklad a výklad teleologický.

Z jazykového výkladu se podává poměrně jednoznačný závěr vzhledem ke kategorickému konstatování fikce bezplatnosti výkonu funkce v případě dle § 59 odst. 3 z. o. k. Členovi orgánu nárok na danou část odměny, která v rozporu se zákonem nebyla uvedena ve smlouvě o výkonu funkce, nevznikne a byl by bezdůvodným obohacením (dovozovat by šlo z jazykového výkladu i celkovou bezplatnost výkonu funkce).

Výklad neusnadňuje ani § 60 z. o. k., který v úvodu uvádí, že smlouva o výkonu funkce obsahuje také tyto údaje o odměňování. Na první pohled se tak zdá, že se má jednat o demonstrativní výčet. Podle písmene a) tohoto ustanovení však musí být ve smlouvě o výkonu funkce vymezeny všechny složky odměn, které náleží nebo mohou náležet členovi orgánu. Jaký typ odměny (ve smyslu § 61 z. o. k.) tedy není v daném ustanovení obecně uveden? Vzhledem ke slově „všechny“ asi těžko takový najdeme a výčet je svou povahou spíše taxativní. Výklad komentářové literatury k daným ustanovením je nicméně takový, že § 61 odst. 1 pamatuje mj. na ty odměny, které nejsou uvedeny v § 60 z. o. k. a požaduje působnost valné hromady.¹³

9 Srov. § 59 odst. 2 z. o. k.

10 K faktické povaze výčtu srov. níže.

11 Srov. Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2013, str. 154.

12 Srov. Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích, Komentář, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2013, str. 154.

13 Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích, Komentář, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2013, str. 154., kde je dále uvedeno, že „Ustanovení § 61 odst. 1 logicky navazuje na § 60, kde je - příkladmo - vypočteno, co se považuje za odměnu, a co tedy musí být schváleno valnou hromadou jako součást smlouvy o výkonu funkce. Vše, co společnost poskytne členu orgánu v souvislosti s výkonem funkce a co nebude zahrnuto do smlouvy o výkonu funkce (a tedy schváleno valnou hromadou nebo členskou schůzí) nebo do vnitřního předpisu schváleného valnou hromadou (a není ani plněním, na které plyne právo z právního předpisu), podléhá režimu § 61 odst. 1. Plnění, která upraví vnitřní předpis neschválený valnou hromadou či členskou schůzí, podléhají tomuto režimu také. Důsledkem nedostatku předepsaného souhlasu příslušného orgánu či vyjádření kontrolního orgánu je, že plnění nelze poskytnout, a pokud poskytnuto bude, je bezdůvodným obohacením (§ 2991 o. z.), které je člen orgánu povinen obchodní korporaci vydat.“

Pouze jazykový výklad nám v daném ohledu nepostačí, a to nejen k nelogičnosti jeho závěrů, ale i vzhledem k tomu, že se jím ustanovení § 60 a 59 odst. 3 z. o. k. nedají ve vztahu k § 61 z. o. k. vyložit. Smyslem a účelem právní úpravy je zajistit transparentnost, kontrolu nad vyplácenými odměnami a ponechat vždy rozhodnutí o odměně na určeném orgánu obchodní korporace. **Působnost valné hromady, transparentnost, kontrola apod. jsou samozřejmě naplněny i při schválení plnění valnou hromadou dle ustanovení § 61 odst. 1 z. o. k., tj. mimo smlouvu o výkonu funkce.** Z hlediska teleologického výkladu by tedy tento postup neměl být v rozporu se zákonem a daný člen orgánu by měl mít právo na schválenou část odměny. Uvidíme, jaký názor v praxi převáží; kloním se však k názoru, že jazykový výklad by měl na tomto místě ustoupit účelu a smyslu právní úpravy.

Konečně se nabízí i otázka, zda schválení části odměny mimo smlouvu o výkonu funkce by bylo jednáním, které je natolik v rozporu se zákonem (§ 59 odst. 3 z. o. k.), že nastupuje poměrně absurdní sankce bezplatnosti celého výkonu funkce? Pouhý jazykový výklad předmětných ustanovení by tento postup zdánlivě umožňoval. Z hlediska účelu a smyslu zákona a jeho logiky je však zřejmé, že takovou situaci zákonodárce nezamýšlel a je nutné ji odmítnout. Případné následné schválení části odměny, pokud by bylo v rozporu se zákonem (ač se k tomuto názoru z výše uvedených důvodů nekloníme), tedy nemůže zneplatnit celou smlouvu o výkonu funkce. Jen tímto výkladem je ostatně chráněna dobrá víra člena orgánu v jeho nabytá práva, *iura quaesita*, a je jím respektován zákaz zpětné účinnosti právních jednání. Stejně tak naopak, pokud na počátku nebude schválena odměna ani smlouva o výkonu funkce a nastane fikce bezplatnosti výkonu, není důvod, proč by se souhlasem valné hromady do budoucna tento stav nemohl být měněn, byť i bez uzavření smlouvy o výkonu funkce.

Výše podaná řešení nejsou bez otazníků vzhledem ke kategorickému znění § 59 odst. 3 z. o. k. Tyto výkladové obtíže byly způsobeny zákonodárcem při formulaci předmětných ustanovení. V rámci schvalování smlouvy o výkonu funkce a odměňování totiž do velké míry vycházel z ustanovení původního § 66 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, účinného do 31. 12. 2013. Nad jeho rámec doplnil povinnosti týkající se určení odměn přímo ve smlouvě o výkonu funkce a dále subsidiární bezplatnost funkce v případě porušení zákonných ustanovení. Tato nová ustanovení však byla zařazena bez hlubšího zamyšlení nad jejich relací s přejímanou, původní právní úpravou a bez sladění obou těchto úprav. V nové právní úpravě nebyl důsledně kladen důraz na hlavní účel daného režimu odměňování. Řešení těchto obtíží je nicméně dle mého názoru možné překlenout výkladem předmětných ustanovení, s přihlédnutím ke smyslu a účelu právní úpravy.

14 V případě, že na jeho straně dojde k pochybení působící společnosti újmu, bude nucen jí nahradit a dále vydat případný prospěch z jednání dle § 53 z. o. k. Ze zákona navíc může vzniknout ručení člena orgánu při úpadku obchodní korporace dle § 68 z. o. k. Na členy orgánů výjma nejvyššího orgánu společnosti se bude stejně jako v současné právní úpravě aplikovat zákaz konkurence v souladu s § 441, § 451 a § 456 odst. 2 z. o. k. Uplatní se i pravidla o střetu zájmů ve smyslu § 54 a násl. z. o. k.

15 Srov. důvodová zpráva k z. o. k. str. 203.

Limitace fikce bezplatnosti výkonu funkce

V rámci bezplatnosti výkonu funkce je potřeba zdůraznit, že její aplikace je zákonem limitována jen na případy, kdy je smlouva o výkonu funkce nebo její ustanovení o odměně v rozporu se zákonem z důvodu na straně obchodní korporace, nebo nebude-li smlouva o výkonu funkce z důvodu překážek na straně obchodní korporace uzavřena, nebo ji nejvyšší orgán neschválí bez zbytečného odkladu po vzniku funkce člena orgánu.

V takových případech bude poskytnuta odměna, která by byla v době uzavření smlouvy o výkonu funkce, resp. v době vzniku funkce, obvyklá. I toto ustanovení si zaslouží podrobnější rozbor. Předně je nutné zdůraznit, že bezplatnost nenastane v situacích, kdy schválení smlouvy o výkonu funkce nenastalo z důvodů na straně člena orgánu (posuzováno objektivně, nikoli ze subjektivního hlediska a případného zavinení). Ten je tedy alespoň částečně chráněn na svých právech. Přesto je představitelné, že důvod neplatnosti či nesjednání smlouvy bude ležet na straně člena orgánu obchodní korporace. Sankce za tento nedostatek ve formě bezplatnosti výkonu funkce je však dle mého názoru nepřiměřená. Smlouva o výkonu funkce může být nadto stížena neplatností, aniž o ní smluvní strany vědí (z důvodu na straně člena orgánu). Ten pak bude pro společnost pracovat, nic netuše o své potenciální povinnosti vydat případné bezdůvodné obohacení z neoprávněně přijatých odměn. Jeho obrana pak bude těžká; v úvahu by připadala argumentace na základě rozporu s dobrými mravy, ochrany dobré víry a případně promlčení.

V případě fikce bezplatnosti výkonu funkce, která by nastala dle přechodného ustanovení § 777 odst. 3 z. o. k., zřejmě není – vzhledem ke kategorické dikci daného ustanovení – možné uplatnit beneficium v podobě odměny obvyklé pro případy, kdy k uzpůsobení smlouvy o výkonu funkce nedojde z důvodů na straně obchodní korporace, (například smlouva o výkonu funkce nebude valnou hromadou schválena). Na tomto místě působí bezplatnost tím křiklavěji. Dle mého názoru nepostačí argument *vigilantibus iura*, ze kterého nová právní úprava mnohdy vychází.

Kritika fikce bezplatnosti výkonu funkce

Podotýkám také, že zákonná úprava by měla být vždy úpravou spravedlivou. V případě bezplatnosti výkonu funkce je na straně člena orgánu dána jeho práce, vynaložené úsilí, čas a jeho výrazná odpovědnost za bezvadný výkon funkce s péčí řádného hospodáře¹⁴ (v nové právní úpravě ještě zpřísněné pomocí domněnky nedbalosti dle § 159 odst. 1 o. z.); na straně obchodní korporace je pak dán tomu odpovídající přínos. Dotčený člen orgánu v případě bezplatného výkonu funkce bude mít ze zákona stanoveny povinnosti, aniž by jim odpovídalo adekvátní právo. Obchodní korporace za své obohacení ve formě vykonávané funkce není ze zákona povinna poskytnout žádné protiplnění.

Tato právní úprava dle mého názoru nesplňuje ani svůj základní účel v rámci *corporate governance*: odstranit či minimalizovat problémy ze zmocnění, když právě správně nastavený systém odměňování je klíčovým nástrojem v této oblasti. Důvodová zpráva k tomu uvádí, že subsidiární bezplatností je mimo jiné zamýšleno dosažení tzv. „reward strategy“¹⁵

což je ale v přímém rozporu s mezinárodními doporučeními v oblasti odměňování, když žádné z nich o primární bezplatnosti výkonu funkce nehovoří.

Možnost obchodní korporace neposkytnout členovi orgánu plnění a rozsah tohoto oprávnění

Zákon o obchodních korporacích, obdobně jako obchodní zákoník, obsahuje ustanovení, na jehož základě obchodní korporace plnění dle § 61 odst. 1 z. o. k. nebo dle smlouvy o výkonu funkce neposkytne, pokud výkon funkce zřejmě přispěl k nepříznivému hospodářskému výsledku, leda by valná hromada (resp. dozorčí rada ohledně člena představenstva v dualistickém modelu správy) rozhodla jinak.¹⁶ Co je nepříznivý hospodářský výsledek zákon nedefinuje, stejně jako dříve jej nedefinoval obchodní zákoník. Bude jím vzhledem k jazykovému výkladu nejen ztráta společnosti (zákonodárce by užil slovo „ztráta“), ale i situace, kdy bez řádného důvodu společnost neprospívá tak, jak by měla, pokud jde o její možnosti a okolnosti na trhu.

Plnění ve smyslu § 61 odst. 2 z. o. k. bude dle mého názoru pouze takové, které se vztahuje k výkonu funkce. V opačném případě by totiž sankcionování nemělo vztah k příslušné situaci. Předmětné ustanovení nadto hovoří o odpirání plnění při špatném výkonu funkce člena orgánu. Dle systematicky právní úpravy je možné pojem plnění vztahovat opět jen na plnění, které s výkonem funkce souvisí. Tento závěr plyne i ze systematicky právní úpravy.

Právo odepřít plnění dle § 61 odst. 2 z. o. k. je v zákoně o obchodních korporacích dále doplněno o povinnost člena orgánu vydat dle § 62 z. o. k. plnění dle smlouvy o výkonu funkce a případný jiný prospěch, který od obchodní korporace přijal, za období dvou let před právní mocí rozhodnutí o úpadku korporace v případě, že insolvenční řízení bylo zahájeno na návrh jiné osoby než dlužníka samotného. To vše však jen v případě, že věděl nebo mohl vědět, že korporace je v hrozícím úpadku a v rozporu s péčí řádného hospodáře neučinil vše potřebné a rozumně předpokladatelné k odvrácení úpadku. Dle odstavce třetího daného ustanovení je tato povinnost rozšířena i na bývalé členy orgánu obchodní korporace, čímž je bráněno tomu, aby se „včasným“ odstoupením či odvoláním z funkce vyhnuli této povinnosti.

Je otázkou, co vše spadá pod pojem „jiný prospěch“ ve smyslu § 62 z. o. k. V úvahu připadají dvě varianty výkladu. Jazykový výklad by umožnil závěr, že jde o jakékoli plnění poskytnuté členovi orgánu.¹⁷ Na druhou stranu, vzhledem k systematickému, logickému a teleologickému výkladu lze uzavřít, že se jedná jen o plnění, které souvisí s výkonem funkce,¹⁸ a to včetně plnění poskytovaného ve formě odstupného. Dle mého názoru by opět jazykový výklad měl ustoupit. Bude se tedy jednat o možnost obchodní korporace neposkytnout plnění, které souvisí s výkonem funkce, včetně případných „zlatých padáků“. Plnění poskytované na základě konkurenční doložky by naopak nemělo pod dané ustanovení být zahrnuto.¹⁹ Tyto závěry jsou nicméně poměrně diskutabilní, neboť oproti systematické úpravě stojí jazykové vyjádření, kdy není již hovořeno o plnění dle § 61 z. o. k., ale o prospěchu nejen ze smlouvy o výkonu funkce, ale i o jiném prospěchu.

Je tak navozován dojem, že se jedná o širší rámec, než pouze ten, který je ohraničen plněním souvisejícím s výkonem funkce. K tomuto názoru se nicméně z výše uvedených důvodů nepřikláníme.

Souběh funkcí a mzda z pracovního poměru

Cílem tohoto článku není polemizovat nad možností (připustností) souběhu funkcí dle z. o. k. Pokud bude soudy dovozeno, že souběh možný je, je nutné poznamenat, že případná pracovní smlouva neomezuje odpovědnost člena orgánu za výkon jeho funkce, ani nezmírňuje jeho zákonné povinnosti. Podstatné pro tento článek je, že zákon o obchodních korporacích výslovně uvádí, že režim schvalování jiných plnění dle § 61 odst. 1 z. o. k. ve spojení s ustanovením § 61 odst. 3 z. o. k. se vztahuje i na mzdu člena orgánu, který je zároveň zaměstnancem obchodní korporace. Režim schvalování mzdy je obdobný s výše uvedeným režimem platným pro odměnu ve smyslu § 59 a 60 z. o. k. Je tak zajištěna kontrola nad plněním členovi orgánu a transparentnost jeho odměňování i v případě, že by daný člen vykonával svou funkci na základě pracovněprávního vztahu.

Závěr

V tomto článku jsem přiblížila vybrané otázky nové právní úpravy odměňování členů představenstev a dozorčích rad akciových společností. Poukázala jsem na základní aspekty úpravy odměňování, právní tituly k poskytnutí odměny a požadavky na jejich perfektnost, jakož i na možná úskalí výkladu relevantních zákonných ustanovení. Článek si vzhledem k jeho omezenému rozsahu neklade za cíl být všeobjímavým v této oblasti. Nastíněná řešení sporných bodů a otázek směřují nejen k objasnění zákonné úpravy, ale i k podněcení diskuse na dané téma a vývoj doktrinárního názoru na daná ustanovení zákona o obchodních korporacích.

✿ Autorka je doktorandkou na Právnické fakultě Univerzity Karlovy a advokátkou v Praze.

¹⁶ „Zřejmě“ je v tomto kontextu potřeba vykládat jako „zjevně“ či „nesporně“.

¹⁷ Srov. například dovolací námítka dle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. 6. 2010, sp. zn. 29 Cdo 2126/2009, kdy ustanovení § 66 odst. 3 právní úpravy obchodního zákoníku při odpirání plnění (byť v režimu dnešního § 61 odst. 2 z. o. k.) hovořilo o „jakémkoli plnění ve prospěch“ člena orgánu. Jednalo se tedy o obdobné slovní vyjádření, jako dnes nalezneme v § 62 z. o. k.

¹⁸ Dědič, J., Lasák, J.: O ochraně obchodní společnosti: věcná, časová a osobní souvislost s výkonem funkce, Obchodněprávní revue č. 11/2010, str. 316 a násl. Shodně také Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol.: Obchodní zákoník, Komentář, 12. vydání, C. H. Beck, Praha 2009, str. 250.

¹⁹ Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 29 Cdo 2049/2009. Opačný názor zastávají autoři Dědič a Lasák, srov. Dědič, J., Lasák, J.: O ochraně obchodní společnosti: věcná, časová a osobní souvislost s výkonem funkce, Obchodněprávní revue č. 11/2010, str. 316 a násl.

Nový režim předběžného opatření, upravujícího poměry dítěte

JUDr. KAREL SVOBODA

V následujícím článku se zamyslíme nad tím, zda a do jaké míry nová hmotněprávní (§ 924 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále „o. z.“) a procesní (§ 452 až § 465 zákona č. 292/2013 Sb.,

o zvláštních řízeních soudních, dále „z. ř. s.“) úprava pozměnila podmínky pro vydání tzv. speciálního předběžného opatření, směřujícího k ochraně práv nezletilého dítěte, které se ocitlo bez péče ze strany rodičů. Upozorníme na úskalí nových norem, posoudíme jejich úroveň a zodpovíme otázku, zda je lepší stará nebo nová právní úprava.

Předpoklady pro nařízení předběžného opatření

Do 31. 12. 2013 bylo možné předběžné opatření upravující poměry dítěte nařídit buď tehdy, když se dítě ocitlo „bez jakékoliv péče“, nebo jestliže „jeho život nebo příznivý vývoj byly vážně ohroženy nebo narušeny“. Nynější ust. § 924 o. z. a § 452 odst. 1 z. ř. s. sdělují, že předběžné opatření soud nařídí, „ocitlo-li se nezletilé dítě ve stavu nedostatku řádné péče nebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo byl-li narušen“.

Na první pohled se zdá, že nová úprava rozšiřuje okruh situací, kdy lze nařídit předběžné opatření. Dříve totiž bylo možné návrhu na jeho vydání vyhovět jen tehdy, když se dítě ocitlo bez „jakékoliv“ péče. Nyní postačí, když péče o dítě není „řádná“. Nově je třeba předběžné opatření nařídit i tehdy, když je vážně ohrožen nebo již narušen nejen život nebo zdraví dítěte, ale i je-li takto zasažen „jiný důležitý zájem dítěte“. Zkoumáme-li však judikaturu založenou na předpisech do 31. 12. 2013 (tedy na § 76a o. s. ř.) dospějeme k závěru, že **nová gramatická dikce upravující podmínky pro vydání předběžného opatření na ochranu nezletilých dětí nepovede ke změně soudní praxe.**

Ústavní soud i za staré úpravy judikoval, že podmínkou pro nařízení předběžného opatření není absence „jakékoliv péče“, ale i takové konání rodičů, které nelze pokládat za péči, jež je v zájmu dítěte. Např. soud byl oprávněn předběžným opatřením umístit dítě do zdravotnického zařízení, pokud to vyžaduje zdraví dítěte.¹ Z právě prezentovaného judikátu

také plyne, že dřívější i nová zákonná úprava ustanovují dva na sobě formálně nezávislé důvody pro vydání předběžného opatření – jednak absence jakékoliv (dřívější úprava) nebo řádné (nynější úprava) péče o dítě, jednak vážné ohrožení nebo již existující narušení života, zdraví nebo vývoje dítěte.

První ze zmíněných předpokladů popisuje jednání či opomenutí pečujících osob, druhý vymezuje hrozící nebo již vzniklý následek tohoto jednání či opomenutí na dítě. Při rozhodování o předběžném opatření soud musí shledat naplnění obou těchto podmínek. Jestliže se dítě sice ocitlo v nedostatku řádné péče, avšak nehrozí, že by se tento nedostatek negativním způsobem projevil v existujících nebo budoucích poměrech dítěte, soud předběžné opatření podle dřívější ani podle nynější úpravy nevydává. Z ust. § 75c odst. 1 o. s. ř., které upravuje základní účel všech předběžných opatření, totiž plyne, že **existuje podmíněnost mezi existujícím stavem, který byl příčinou pro vydání předběžného opatření (např. absence řádné péče o dítě) a následkem, který má předběžné opatření vyvolat** (nezbytná, byť prozatímní úprava poměrů mezi účastníky, případně ochrana exekučního titulu, který má být výsledkem souvisejícího meritorního řízení). Pokud předběžné opatření nevyvolá pro dítě pozitivní následek, soud je nemá vydat.²

Např. jestliže rodiče nezletilému dítěti, které se blíží dospělosti, poskytují pouze finanční prostředky a jinak se o ně nestarají, avšak toto dítě je zjevně schopno se o sebe v běžných záležitostech postarat samo, soud návrh na vydání předběžného opatření zamítne. Tak tomu bude např. za situace, kdy dítě blížící se dospělosti ve škole prospívá, je schopno si uvařit, vyprat apod., a soud nemá informace o tom, že by poměry dítěte následkem nedostatku osobní péče rodičů byly nevyhovující.

Předpoklad, že formulační změna, podle níž k vynesení předběžného opatření postačí již pouhý nedostatek „řádné“ péče, nikoliv absence „jakékoliv“ péče, nepovede ke změně dosavadní soudní praxe, lze opřít i o postoje Ústavního soudu. Ten zdůrazňuje, že vztah mezi dítětem a pečujícím rodičem je mimořádně silným poutem. Porušení této nejpřirozenější lidské vazby je zákonem umožněno pouze v případě absolutní absence péče či její naprosté nedostatečnosti a pouze tehdy, je-li dítě ohroženo bezprostředně.³ Ústavní soud tedy jinými slovy sděluje, že nedostatky rodiče v přístupu k dítěti sice mohou vést k závěru, že péče rodičů o dítě není „řádná“, avšak tyto nepatřičnosti musí ve svém úhrnu vést k závěru, že účinná péče o dítě ze strany rodiče prakticky neexistuje. Jiný ústavně konformní výklad zákonných ustanovení upravujících podmínky pro vydání předběžného opatření se ne Nabízí ani po 1. 1. 2014.

Stávající zákonná úprava rovněž není důvodem pro přehodnocení již judikovaného závěru, že nevyhovující nebo nedoložená bytová situace pečujícího rodiče není důvodem pro od-

1 Nález Ústavního soudu ze dne 20. 8. 2004, sp. zn. III. ÚS 459/2003.

2 Obdobně viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2010, sp. zn. IV. ÚS 2244/09.

3 Viz opět nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2010, sp. zn. IV. ÚS 2244/09.

něti dítěte. Je věcí orgánů sociálně-právní ochrany dětí, aby matce pečující o nezletilé dítě zajistil ubytování, v němž budou zajištěny nejzákladnější potřeby bydlení jak matky, tak dítěte.⁴

Zjištění názoru dítěte

Jak dříve, tak nyní platí, že o návrhu na vydání předběžného opatření soud musí rozhodnout do 24 hodin od podání návrhu (§ 75c odst. 2 o. s. ř. do 31. 12. 2013, § 456 z. ř. s.). Tento imperativ je však třeba vykládat systematicky, s ohledem na nové ust. § 867 o. z., z něhož plyne, že soud zásadně nemá rozhodnout o záležitosti dítěte, dokud nezjistí jeho postoj a argumenty, kterými dítě svůj postoj zaštiťuje. Z nové právní úpravy jako celku je navíc zřejmé, že nikoliv zcela svéprávný člověk, o němž soud rozhoduje, není již jen trpným objektem soudního rozhodování, ale aktivním činitelem, jemuž soud má poskytnout prostor k vyjádření se (srov. např. s § 56 odst. 2, § 806 odst. 1 o. z.). Nové znění zákona v tomto směru podtrhuje již judikovaný postoj, že i před rozhodnutím o předběžném opatření podle nynějšího § 452 a násl. z. ř. s. by měl být zjištěn postoj nezletilého dítěte, lze-li očekávat, že dítě je s ohledem na svůj věk schopno jej formulovat.⁵ Postoj dítěte by měl zajistit navrhovatel předběžného opatření, tedy orgán sociálně-právní ochrany dětí (§ 454 odst. 1 o. z.), a předložit jej soudu spolu s návrhem na vydání předběžného opatření.

Z právě sděleného neplyne, že zjištění postoje dítěte schopného formulovat svoje představy k navrhovanému předběžnému opatření je nezbytnou podmínkou pro rozhodnutí o návrhu. Soud musí zvážit veškerá nebezpečí, která ohrožují zájmy dítěte, jehož názor na předběžné opatření nebyl zjištěn (srov. s § 866 o. z.). **Nezjištění postoje dítěte není na překážku vydání předběžného opatření zejména tehdy, kdy by jeho zajištění mohlo vést k reálné nevykonatelnosti předběžného opatření** (např. rodiče dítěte by se o hrozbě nařízení předběžného opatření dozvěděli a odvezli by dítě na neznámé místo). Soud návrhu vyhoví i tehdy, když postoj dítěte není možné v zákonné lhůtě, v níž má rozhodnout, zjistit, a otálení s rozhodnutím o předběžném opatření nad rámec zákonné lhůty by bylo v rozporu se zájmem dítěte. Nezjištění postoje dítěte ze strany orgánu sociálně-právní ochrany dětí nepovede k zamítnutí návrhu ani tehdy, když z podkladů, které má soud k dispozici, je zcela zřejmé, že v případě nevydání předběžného opatření dojde k zásadnímu zásahu do zájmů dítěte. Jestliže však k takovému zjevnému následku nedochází a navrhovatel nic nebrání v tom, aby zjistil a pro soud zaznamenal postoj a argumenty dítěte, měl by soud podle úpravy účinné od 1. 1. 2014 návrh na vydání předběžného opatření zamítnout. Poté bude věcí orgánu sociálně-právní ochrany dětí, aby návrh podal znovu, jakmile postoj dítěte zjistí. **Zjištění stanoviska dítěte není věcí soudu, ale navrhovatele.** Právě on je totiž v řízení o vydání předběžného opatření, které je výhradně návrhové a v němž soud má rozhodnout do 24 hodin, povinen zajistit veškeré potřebné podklady pro soudní rozhodnutí.⁶ Překážka věci rozsouzené za takových okolností nevzniká, zjištění postoje dítěte je novou skutečností, která odlišuje původní řízení od nově zahájeného řízení o předběžném opatření.

Využitelnost předběžného opatření podle § 452 a násl. z. ř. s. po zahájení meritorního řízení

Krajský soud v Praze uzavřel, že speciální předběžné opatření, jímž se prozatímně upravují poměry nezletilého dítěte, nelze využít poté, co došlo k zahájení řízení o výchově nezletilého dítěte. Po zahájení meritorního řízení lze totiž nařídit jen „běžné“ předběžné opatření, neboť ust. § 102 o. s. ř. se speciálními předběžnými opatřeními po zahájení řízení nepočítá.⁷ Právě popsané argumentace lze využít i po 1. 1. 2014. Úpravu speciálních předběžných opatření sice zákonodárce přesunul do z. ř. s. (§ 400 a násl., § 452 a násl.), avšak jejich základní podstata zůstala zachována. Zároveň ust. § 1 odst. 3 z. ř. s. stanoví podpůrnou účinnost občanského soudního řádu, takže ust. § 102 o. s. ř. je třeba aplikovat i ve zvláštních řízeních soudních. Názor Krajského soudu v Praze je možné podpořit i skrze ust. § 460 odst. 1 z. ř. s., které při ustavení režimu prodloužení předběžného opatření dle § 452 a násl. z. ř. s. vychází z předpokladu, že k nařízení předběžného opatření došlo před zahájením meritorního řízení.⁸

Přesto se domníváme, že **závěr Krajského soudu v Praze o tom, že speciální předběžné opatření na ochranu dítěte podle § 452 o. z. nelze po zahájení meritorního řízení vydat, je od 1. 1. 2014 neudržitelný.** I za právního stavu účinného do 31. 12. 2013 bylo možné tomuto názoru vytknout, že předmět ochrany, které se dítěti dostává v režimu speciálního předběžného opatření podle § 452 a násl. z. ř. s., je jiný ve srovnání se zájmem na předběžné ochraně zájmů jakéhokoliv účastníka již probíhajícího meritorního řízení dle § 102 o. s. ř. Zatímco důvodem pro vynesení „obyčejného“ předběžného opatření podle § 102 o. s. ř. je buď potřeba úpravy poměrů mezi účastníky, nebo ochrana vykonatelnosti rozsudku, jehož vydání lze v meritorním řízení očekávat, důvodem vydání předběžného opatření na ochranu nezletilého dítěte je akutní a nynějším hmotným právem i výslovně akcentovaná (§ 924 o. z.) potřeba specifické prozatímní ochrany zájmů nezletilého dítěte. Zvláštní ochrana si přitom vyžaduje i zvláštní režim a podmínky pro její poskytnutí, bez ohledu na to, zda už bylo nebo nebylo zahájeno meritorní řízení. Tato ochrana prvotně nespočívá v úpravě poměrů mezi účastníky řízení (mezi rodičem a dítětem), ale tkví v přijetí opatření, které vede k zabezpečení základních zájmů dítěte. Skutečnost, že toto opatření zpravidla zasáhne do poměrů mezi rodiči a dítětem, je až druhotným a nikoliv nutným efektem. Také nelze odestát, že zájmům dítěte je třeba poskytnout vyšší míru ochrany než zájmům běžného účastníka sporného řízení. A to i tehdy, jde-li o předběžnou ochranu. Potřeba zabezpečit zvýšenou ochranu zájmům dítěte se odráží právě v existenci speciálního předběžného opatření podle § 452 a násl. z. ř. s. (dříve § 76a o. s. ř.).

4 Nález Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2011, sp. zn. II. ÚS 2546/10.

5 Viz již zmíněný náález Ústavního soudu ze dne 20. 8. 2004, sp. zn. III. ÚS 459/2003.

6 Srov. se stanoviskem českého ombudsmana ze dne 23. 4. 2006, sp. zn. 2653/2005/VOP/AŽ.

7 Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2011, sp. zn. 32 Co 35/2011.

8 Obdobně viz i § 76a odst. 4 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2013.

Oprávnění podat návrh na zrušení předběžného opatření

Ust. § 462 odst. 1 z. ř. s. nekriticky převzalo pravidlo, podle něhož právo podat návrh na zrušení předběžného opatření mají pouze navrhovatel předběžného opatření, jímž je orgán sociálně-právní ochrany dětí,⁹ rodiče dítěte a opatrovník dítěte. Okruh účastníků řízení o předběžném opatření je však zjevně širší, protože jeho účastníky jsou ti, kteří jsou nebo budou účastníky meritorního řízení o definitivní úpravě poměrů k dítěti, tedy ti, o jejichž právech a povinnostech bude v meritorním řízení jednáno a rozhodováno (§ 74 odst. 2 o. s. ř., § 6 odst. 1 z. ř. s.), např. prarodiče dítěte.¹⁰ Proto systematickým výkladem docházíme k závěru, že **osobou aktivně legitimovanou k podání návrhu na zrušení nebo na změnu předběžného opatření o úpravě poměrů k dítěti je kterýkoliv z účastníků řízení ve věci samé**. Opačný výklad by znamenal, že např. osoba, které bylo dítě prozatímně předáno do péče, nemá právo navrhnout zrušení nebo změnu předběžného opatření s odůvodněním, že nadále není v jeho možnostech a schopnostech o dítě pečovat.

Nabízí se otázka, zda je účastníkem řízení o předběžném opatření i osoba, již bylo dítě předáno, aniž by byla účastníkem meritorního řízení (např. zdravotnické zařízení, v němž se dítě na základě předběžného opatření nachází). Myslíme si, že ano, protože z ust. § 452 odst. 1, 2 z. ř. s. vyplývá, že nezbytnou součástí výroku předběžného opatření je nejen označení prostředí, do něhož má být dítě předáno, ale i identifikace osoby nebo zařízení, které má o dítě pečovat. Této osobě nebo zařízení se předběžným opatřením ukládá povinnost dítě převzít a pečovat o ně po celou dobu účinnosti předběžného opatření. Proto není myslitelné, aby taková osoba nebo zařízení neměli možnost ovlivnit trvání účinků předběžného opatření. Proti rozhodnutí o předběžném opatření však taková osoba může brojit nikoliv proto, že nebyly naplněny předpoklady pro vydání předběžného opatření, ale proto, že není v jejich silách (např. z kapacitních důvodů) zajistit péči o dítě. Z její strany je možné předběžné opatření napadnout jen v té části výroku, jímž se ustavuje subjekt, který je povinen převzít dítě do péče. Dodejme, že případné odvolání do výroku o předběžném opatření nemá odkladný účinek (§ 171, § 76d o. s. ř.).

Závěry

Zákonodárce se od 1. 1. 2014 snaží o to, aby jakákoliv povinnost, která má být ukládána na základě předpisů procesního práva, měla svůj hmotněprávní podklad. A to i tehdy, jde-li o prozatímní úpravu poměrů mezi účastníky dosud nejasného hmotněprávního vztahu. Tento záměr se v případě předběžné úpravy poměrů nezletilého dítěte promítl do ustavení nového § 924 o. z., který ustavuje hmotné právo dítěte na předběžnou ochranu jeho zdravého vývoje do doby, než bude soudem rozhodnuto o dalším režimu péče o toto dítě. Tyto normy opisuje a dále rozvíjí ust. § 452 a násl. z. ř. s.¹¹ Domníváme se, že zvolený způsob řešení není optimální ze dvou základních důvodů – jednak vede ke vzniku dvou různých ustanovení, která sdělují totéž (§ 924 o. z., § 452 odst. 1

z. ř. s.), jednak nerespektuje, že předběžná ochrana hmotněprávních vztahů mezi účastníky již existujícího nebo v blízké době zahájeného soudního řízení nemá hmotněprávní, ale čistě procesní podstatu. Jejím účelem totiž je prozatímní úprava poměrů mezi účastníky do doby, než soud definitivně nalezne hmotné právo a promítne je do pravomocného a vykonatelného rozsudku. Jakmile zákonodárce sdělí, že právo na prozatímní ochranu poměrů účastníků již existujícího nebo posléze zahájeného meritorního řízení je původem hmotným, a nikoliv procesním právem, vzbudí mylnou představu, že rozhodnutí soudu upravující prozatímní poměry dítěte není závislé na pozdějším rozhodnutí ve věci samé a že není meritorním rozhodnutím nahrazeno. Tuto ve své podstatě chybnou koncepci dovedl zákonodárce do nežádoucího důsledku v případě „předběžného“ opatření na ochranu před domácím násilím, když v ust. § 408 z. ř. s. nově připustil, že toto „předběžné“ opatření může být prodlouženo i v případě, že navrhovatel ne zahájí meritorní řízení o úpravě práv a povinností účastníků ke společnému bydlení. Nevhodné směšování hmotného a procesního práva je jedním z nedostatků nového civilního kodexu.¹²

✦ Autor je soudcem Krajského soudu v Plzni a pedagogem PF Univerzity Palackého v Olomouci.

9 Jde o převzetí dřívějšího § 76a odst. 6 o. s. ř.

10 Srov. rovněž s Drápal, L. v Drápal, L., Bureš, J.: Občanský soudní řád. Komentář. § 1-200za, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2009, str. 453. Ust. § 74 odst. 2 o. s. ř. se od 1. 1. 2014 využije i v řízení o předběžném opatření podle § 452 a násl. z. ř. s., protože z ust. § 1 odst. 2, 3 z. ř. s. vyplývá podpůrné využití obecných ustanovení o. s. ř. Z. ř. s. přitom zvláštní okruh účastníků řízení o předběžném opatření podle § 452 a násl. z. ř. s. neustavuje.

11 Podobně zákonodárce přistoupil k právní úpravě režimu předběžné ochrany před domácím násilím, u něhož rovněž definuje jeho hmotněprávní základ (§ 751 až § 753 o. z.), když na normy hmotného práva posléze „nabaluje“ procesní ust. § 400 až 414 z. ř. s.).

12 Srov. např. s Lavický, P.: Kritické poznámky ke koncepci návrhu občanského zákoníku, Právní rozhledy č. 23/2007.

NOVINKA C. H. BECK

Reiterman/Chalupa

Cenné papíry Základy soukromého práva IV

Brožovaná, 240 stran
cena 390 Kč, obj. číslo BK35

Objednávejte se slevou
v eShopu na www.beck.cz

Odvolání účastníkem správního řízení

doc. JUDr. PAVEL MATES, CSc.

Na první pohled může vyvolat název tohoto pojednání až podiv, protože, kdo jiný, než účastník správního řízení se může odvolat proti rozhodnutí. Probíráme-li se ovšem obsahem člán-

ků, komentářů a judikatury, zjišťujeme, že určení toho, kdo jím je či není, bývá někdy záležitostí značně složitou a v souvislosti s tím se objevuje řada otázek.

Kdo je účastníkem řízení, vymezuje obecně § 27 a § 28 správního řádu a pro některá řízení zvláštní zákony. S ohledem na rozsah procesních práv jsou účastníci řízení členěni na hlavní a vedlejší,¹ s tím, že pokud jde o právo podávat odvolání, je v zásadě přiznáváno oběma skupinám, byť každému z nich přece jen s dalšími různými oprávněními, resp. omezeními.

Jistě není nutno obsáhleji argumentovat pro konstatování, že právo na odvolání je veřejným subjektivním právem a je zcela na účastníkovi řízení, zda jej využije čili nic.

To přirozeně neplatí pro případy, kdy zákon odvolání vylučuje, resp. nepřipouští. Tak je tomu např. u usnesení, která se jen poznamenávají do spisu podle § 76 odst. 5 správního řádu, zjevně pro jejich malý význam, a dále tam, kdy se zákonodárce rozhodl preferovat jiný zájem či účel. Tak zákon o vyloučení (zák. č. 184/2006 Sb.) vylučuje v § 23 odst. 2 podat odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení v případě, že dojde v průběhu řízení o získání práv k pozemku nebo stavbě k dohodě ohledně potřebných práv, což je dáno tím, že v těchto vztazích má zásadně přednost dohoda před autoritativním aktem. Naproti tomu dosti obtížně lze shledat důvody vyloučení odvolání proti rozhodnutí (dokonce i uložení pokuty), jak to stanoví § 66 zák. č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Podat odvolání je právem, kterého se lze vzdát, nikoli ovšem a priori nebo obecně. Podle § 81 odst. 2 správního řádu tak lze učinit písemně nebo ústně do protokolu, což musí být protokolárně zachyceno. **Na rozdíl od jiných podání není tak tedy možno učinit elektronicky s uznávaným elektronickým podpisem.** Jaký důvod měl zákonodárce k tomuto omezení není zřejmé, a nelze vyloučit, že se tak stalo prostě nedopatřením. Mám za to, že by bylo na místě použít rozšiřující výklad, případně až analogii, která je možná, vzhledem k tomu, že je ku prospěchu účastníka řízení, a připustit i zde elektronickou formu podání.² Druhou zásadou je, že ten, kdo se tohoto práva vzdal po oznámení rozhodnutí, nemůže jej již vy-

užít. Tento projev je možno učinit všemi formami, které pro podání přicházejí v úvahu. Je samozřejmě zcela v dispozici účastníka řízení, zda se tohoto práva vzdá, a jeho projev nepodléhá schválení ze strany správního orgánu.³

Oba úkony jsou nezvratné, nicméně na druhé straně by se k nim nemohlo přihlížet a nebyly by účinné, např. prokáže-li se nedostatek svobodné vůle, nebo že účastník nebyl v potřebné míře poučen o následcích svého právního jednání či mu chyběla procesní způsobilost. Takové námitky se posuzují v rámci odvolacího řízení v souvislosti s řešením toho, bylo-li odvolání přípustné.⁴

Pojmově je nejjednodušší situace v řízeních, kde vystupuje pouze jeden účastník (např. u většiny správních deliktů nebo řízení o žádosti k činnosti podle § 9 atomového zákona) a tím, jak se jejich počet zvětšuje, narůstá potenciálně možnost komplikací. Tak např. **v přestupkovém řízení mohou být současně až čtyři účastníci s plnými procesními právy, z nichž každý má přesně stanoveno, vůči které části rozhodnutí může úspěšně brojit: v plném rozsahu tak může učinit obviněný z přestupku, poškozený pouze ve věci náhrady škody, ten, jehož věc byla zabráná, toliko proti této části výroku atd.** (§ 81 zákona o přestupcích).

Ještě o něco složitější může být z tohoto hlediska **společné řízení**, v jehož rámci dochází ke spojení různých řízení, k nimž je příslušný daný orgán za předpokladu, že se týkáji téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí či se dotýkají těchto účastníků (§ 140 odst. 1 správního řádu). Zde se vydává jedno společné rozhodnutí a nabízí se otázka, zda se může každý z účastníků odvolat proti celému rozhodnutí, nebo jen proti té jeho části, která se ho týká. Mám za to, že **odvolání lze vždy podat toliko proti té části rozhodnutí, která se týká hmotných práv toho kterého účastníka, bude-li však dotyčný zkrácen na svých procesních právech (např. nebude seznámen s podklady pro rozhodnutí), může brojit proti výroku vůbec.**⁵

- 1 Vzhledem k tomu, že správní řád pro ně nemá legální označení, můžeme se v literatuře setkat s označením esenciální, nepominutelný, ostatní apod. účastník.
- 2 Např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Afs 178/2005-72, č. j. 2 Afs 24/2005-44 a 2 Aps 2/2006-55; opačné stanovisko viz Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář, C. H. Beck, Praha 2013, str. 404.
- 3 Až poněkud ironicky vyznívá proto rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 120/2011-88, který se zabýval situací, kdy zřejmě horlivý policista podepsal protokol obsahující prohlášení o vzdání se oprávněného prostředku na místo účastníka řízení, jemuž pouze předal písemné vyhotovení protokolu. Soudu nezbylo, než konstatovat, že projev policisty nemá význam a doklad o projevu vůle účastníka chybí.
- 4 Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 68/2010-70.
- 5 Speciální úpravu obsahuje např. § 57 odst. 2 zákona o přestupcích, kdy se koná společné řízení proti všem pachatelům, jejichž přestupky spolu souvisejí a jsou projednávány týmem orgánem (viz k tomu Jemelka, L., Vetešník, P.: Zákon o přestupcích a přestupkové řízení. Komentář, C. H. Beck, Praha 2011, str. 291-295.

Něco jiného je, probíhá-li v řízení ohledně merita věci současně i několik dalších (např. o odmítnutí nahlížení do spisů, určení, že někdo je či není účastníkem řízení nebo o uložení pořádkové pokuty svědkovi, které se nedostavil). Odvolání tu může podat vždy jen ten, koho se konkrétní rozhodnutí týká, a nikoli účastník vlastního řízení. Pokud by odvolání podal, muselo by být po rozumu § 92 odst. 1 správního řádu zamítnuto jako nepřipustné, což platí i pro případ, že by tak učinil někdo, komu bylo rozhodnutí nebo usnesení oznámeno omylem.⁶

Obsahuje-li písemné vyhotovení rozhodnutí zřejmě nesprávnosti,⁷ mohou být na požádání účastníka nebo z moci úřední opraveny usnesením, resp. pokud jde o výrok, opravným rozhodnutím (§ 70 správního řádu). K odvolání proti nim je legitimován pouze účastník, jehož právní sféra byla přímo dotčena, nikoli ten, kdo by byl dotčen toliko nepřímou či dokonce vůbec. Brojit však lze právě jen proti takové opravě a nikoli vůči původnímu aktu, který by musel být napaden samostatně, což má mimo jiné význam i pro případné podání žaloby u správního soudu, protože předpokladem k tomu je, že byly vyčerpány řádné opravné prostředky.⁸

Zásada, že odvolání může podat pouze účastník, není prolomena ani tam, kde jej podává někdo jiný, a to buď proto, že tak dotyčný učinit nemůže (např. nemůže samostatně jednat), nebo si zvolil zástupce na základě plné moci. Zde je totiž příslušný úkon činěn jeho jménem a nikoli toho, kdo jej fakticky realizuje. Speciální úpravu obsahuje v tomto směru § 81 odst. 1 zákona o přestupcích, který dává právo podat odvolání ve prospěch mladistvého jeho zákonnému zástupci a orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Jde o jejich samostatné procesní právo, které mohou realizovat nezávisle na vůli obviněného z přestupku.

Podle § 34 odst. 2 správního řádu se písemností doručují toliko zástupci, ledaže by měl zastoupený něco osobně vykonat. Citované ustanovení výslovně zdůrazňuje, že doručení mandantovi nemá účinky pro běh lhůt za podmínky, že zákon nestanoví jinak. Řešení bude tedy jednoduché v případě, že bylo doručeno pouze zástupci nebo současně i zastoupenému. Lhůty pro podání opravného prostředku se tu odvíje-

jí od doručení prvému z nich.⁹ Komplikovanější je odpověď na otázku, zda má vůbec nějaký význam, jestliže by bylo doručeno pouze zastoupenému, přičemž ten by se s obsahem rozhodnutí seznámil. Podle § 84 odst. 2 správního řádu se totiž nemůže neoznámení rozhodnutí dovolávat ten účastník řízení, který se s ním prokazatelně seznámil, což platí pro všechny účastníky řízení, nerozhodno s jakou šíří procesních práv.¹⁰ Není ani podstatné, jak k seznámení došlo, zda např. vadným doručením, nahlédnutím do spisu nebo jiným způsobem. Přitom, jak patrně, jsou soudy nakloněné posuzovat takové situace spíše z pohledu stavu reálného a nikoli formálního a nelze vyloučit, že by zde pro běh lhůt k odvolání bylo za rozhodné považováno i takové doručení. Výjimkou by mohla být snad jen situace, kdyby v důsledku takového postupu bylo zasaženo do procesních práv účastníka řízení.

Odvolání může podat samozřejmě jen ten, jemuž byla udělena plná moc, a nikoli ten, kdo ji nemá vůbec nebo bývalý zástupce, tj. ten, lhůta jehož zmocnění již vypršela. Jakkoli by se snad mohlo na první pohled jevit, že jde o situaci zcela jasnou, přesvědčuje nás praxe, že tomu tak není. První problémem je dán tím, že správní řád stanoví, jak má být zástupce ustavován, nikoli však zánik plné moci. Tuto mezeru je třeba překlenout analogií iuris a použít příslušná ustanovení občanského soudního řádu. Jestliže si tedy v konkrétním případě účastník jeden den zvolil zástupce a další den druhého, zaniklo ve smyslu § 28 odst. 3 zmocnění prvního a jeho úkony již nebudou relevantní. Pečlivě je třeba též posuzovat, jaká plná moc, rozumí se, v jakém rozsahu byla podána a na jakou dobu. Zvolený zástupce smí totiž činit úkony pouze v tom rozsahu, v jakém mu bylo zmocnění uděleno, a jen po dobu, kdy zmocnění trvá, což má samozřejmě význam pro to, zda může případně podat relevantně odvolání.¹¹

Vraťme se k úvodní premise, že totiž odvolání může podat pouze účastník řízení. Posuzování toho, zda někdo je/není účastníkem řízení se děje z pohledu materiálního a je záležitostí danou objektivně v tom smyslu, že jsou-li splněny zákonné podmínky, dotyčný se jím stává, a naopak. Z tohoto hlediska není důležité, je-li účastníkem toto postavení tvrzeno a správním orgánem popíráno, nebo jej naopak dovozuje správní orgán. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že opomenutému účastníkovi je toto postavení odpíráno protiprávně, postačí, když s ním začne jednat, což může být realizováno již v řízení prvoinstančním a nemusí se vyčkávat až na řízení odvolací, přičemž není zásadní vadou, když ani nevydá usnesení, že někdo ve sporných případech účastníkem je a tudíž se přibírá k řízení, protože takovým postupem nedochází ke zkrácení práv účastníka.

Samostatné usnesení o tom, zda někdo je/není účastníkem v případech, že je to účastníkem tvrzeno (§ 28 odst. 1 správního řádu), se vydává jen ve sporných případech a nikoli tam, kde není nutno provádět rozsáhlejší výklad zákona či skutková zjištění. Bude-li podáno odvolání někým, o němž odvolací orgán „jednoduše“ dovodí, že účastníkem není, nemusí vydávat jednak rozhodnutí, že se účastenství nepřiznává, jednak že se odvolání jako nepřipustné zamítá, ale pouze druhé z nich. Ve složitějších případech, kdy je třeba provést zevrubnější posouzení, je řízení o této otázce vedeno v rámci řízení meritorního a při zachování vazeb na něj.¹²

6 Vedral, J.: Několik poznámek k odvolacímu řízení, in *Nový správní řád v praxi krajských úřadů II*, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2009, str. 16.

7 Jedná se o takovou, která vznikla zjevným a okamžitým selháním duševní nebo mechanické činnosti toho, kdo se podílel na vyhlášení či vyhotovení rozhodnutí a je patrná na první pohled každému (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 139/2011/400).

8 Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 95/2013-35, č. j. 1 As 112/2008-56 a rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 9 A 185/2012-49.

9 Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 2/2012-26.

10 Obsáhle se k této otázce vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 2 As 25/2007-118, viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 130/2011-75.

11 Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 94/2011-80 a č. j. 1 As 70/2011-74. Bude-li mít správní orgán pochybnost o oprávnění k zastupování účastníka, měl by vyzvat jak podatele, tak i samotného účastníka, aby zmocnění k zastupování bylo doloženo (závěr číslo 103 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 10. 6. 2011). V případě, že by úkon ve prospěch účastníka učinil někdo mimo zmocnění, mohl by ovšem účastník požádat o jeho uznání (§ 34 odst. 4 správního řádu).

12 Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 29/2012-113, č. j. 2 As 8/2009-39, č. j. 5 As 105/2011-169 a č. j. 5 As 34/2011-70, rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 10 A 24/2011-28.

Rozhodně však nepostačuje, s poukazem na procesní ekonomii, pouhé vyrozumění zdánlivého účastníka řízení s případným uvedením důvodů, že odvolání nemůže být akceptováno. Vydáním zamítavého rozhodnutí se totiž otevírá možnost k jeho přezkoumání soudem.¹³ Toto řešení považují za vhodnější nejen s ohledem na autoritu judikátu Ústavního soudu. Je totiž nutno si uvědomit, že jakkoli možnost podávat opravné prostředky sice nepatří *expressis verbis* mezi základní práva, na druhé straně mohou na ně mít přímý dopad, a to jak v oblasti hmotněprávní, tak i procesní.¹⁴ Navíc je nutné brát v potaz ustanovení článku 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, garantující právo na soudní přezkoumání zákonnosti rozhodnutí vydaného orgánem veřejné správy.

Z toho plyne, že **i ten, kdo se domnívá, že byl správním orgánem opomenut, má právo podat odvolání, resp. rozklad.** Orgán II. instance se jím musí zabývat, tak jako u jiných účastníků. Dojde-li k závěru, že dotčený byl opomenut po právu, zamítne odvolání jako nepřipustné, aniž by se současně zabýval jeho obsahem. Zpochybňovaný účastník se ovšem může proti tomu bránit žalobou s tím, že soudy se tu opět zabývají jen tím, zda mu náleží příslušné procesní postavení čili nic.¹⁵

Na druhé straně **může nastat situace, kdy je s někým jako s účastníkem jednáno, aniž by mu takové postavení náleželo, což může vyloučit na povrch až v odvolacím řízení.** To, že se tak stalo a těmto osobám byla zpočátku přiznána příslušná procesní práva, byly vyrozuměny o výsledku řízení a oznámeno jim formálně bezvadné rozhodnutí, na věci nic nemění a **jejich odvolání musí být jako nepřipustné zamítnuto.**

Mezi zcela zásadní otázky využití práva na odvolání náleží dodržení zákonných odvolacích lhůt. Obecně je to 15 dní ode dne oznámení rozhodnutí, zvláštní zákon ji může stanovit delší či kratší (např. podle § 154 odst. 1 zák. č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, lze rozhodnutí orgánu nemocenského pojištění o ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování napadnout odvoláním do tří dnů ode dne, kdy rozhodnutí bylo oznámeno).

Neoznámení rozhodnutí tzv. hlavnímu účastníku řízení (§ 27 odst. 1 správního řádu) má za následek, že takové rozhodnutí by vůbec nenabývalo právní moci. Je třeba ovšem dodat, že tato zásada platí jen pro konkrétní řízení a nikoli řízení další, které na něj případně navazuje, nicméně toto již představuje další, samostatné řízení.¹⁶ Jinak je tomu ohledně účastníků vedlejších, kde ten, jemuž nebylo oznámeno, může brojit proti rozhodnutí v subjektivní lhůtě 30 dnů plynoucí ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, která byla předmětem řízení, dozvěděl, nejpozději však v objektivní lhůtě jednoho roku, kdy bylo oznámení učiněno posledním z účastníků, jímž bylo učiněno (§ 84 odst. 1 správního řádu). Jak patrně usiluje zde zákon o vybalancování ochrany veřejných subjektivních práv s požadavky právní jistoty, a jak plyne z odst. 4 § 84 správního řádu, také práv nabytých v dobré víře.

Je třeba zdůraznit, že tento režim platí nejen pro případ, kdy s dotčeným bylo jako s účastníkem jednáno, ale „pouze“ mu nebylo doručeno, tak ohledně opomenutého účastníka, s nímž nebylo jednáno vůbec, jehož postavení nelze analogicky klást na úroveň účastníka esenciálního a tvrdost prekluze práva podat odvolání dopadá tedy i na něj. Požadavek právní jistoty zde tedy má přednost vůči zákonnosti ve formálním

slova smyslu.¹⁷ Dodejme, že mezi oběma zásadami není rozpor, a to tím spíše, že právní jistota přispívá k naplnění principu zákonnosti. K tomu dlužno dodat, že se zde prosazuje zásada „*vigilantibus leges sunt scriptae*“ ovládající správní řízení.

Na druhé straně jsou mezi oběma zmíněnými účastníky rozdíly shledávány, a to při posuzování práv opomenutého účastníka a ostatních účastníků, kteří jsou ohledně svých práv v dobré víře (§ 84 odst. 3 správního řádu). Opomenutý účastník totiž neměl v předchozím řízení možnost realizovat svoje procesní práva, takže by v odvolacím řízení měla mít ochrana dobré víry prioritu v těch případech, že i kdyby opomenutý účastník se řízení zúčastnil, na výsledku by to beztak nic nezměnilo, či jeho úkony mají pouze šikanózní povahu, aniž by skutečně směřovaly k ochraně jeho práv. Zásadně však nelze připustit, aby veškeré nároky opomenutých účastníků byly a limine odmítány, právě s odkazem na dobrou víru jiných účastníků v pravomocné rozhodnutí.¹⁸ Posouzení konkurujících zájmů a hodnot a konečný verdikt správního orgánu není tedy dán a priori, ale je věcí správního uvážení, při němž musí být respektovány požadavky, které jsou na diskreci kladeny.

✿ Autor je pedagogem Vysoké školy finanční a správní Praha a Fakulty sociálně-ekonomické UJEP Ústí nad Labem.

13 Vedral, J.: Několik poznámek k odvolacímu řízení, in *Nový správní řád v praxi krajských úřadů II, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Pízeň 2009, str. 15; nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 542/09.*

14 Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ans 38/2010-129. Obiter dictum připomínám, že se tu otevírá pole k dalším úvahám, zejména o pojetí správního rozhodnutí a důrazu na materiální chápání, které dává intenzivnější záruky ochrany veřejných subjektivních práv (např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 6 A 25/2002-42). Za této situace by mohlo být i neformální sdělení považováno za rozhodnutí a poskytnuta mu soudní ochrana.

15 Z obsáhlé judikatury viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Afs 50/2012-39, č. j. 5 A 14/2002-35 nebo usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 51/2006-105.

16 Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 24/2013-18 a č. j. 5 As 47/2003-72.

17 Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 122/2011-194 a č. j. 2 As 11/2008-42.

18 Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 29/2012-113; nelze tedy jednoznačně říci, že citované ustanovení správního řádu znamená spíše preferenci dobré víry a právní jistoty (Vedral, J.: *Správní řád. Komentář*, BOVA POLYGON, Praha 2012, str. 737).

BANKOVNICTVÍ, FINANČNÍ KONGLOMERÁTY, PRÁNÍ ŠPINAVÝCH PENĚZ A DALŠÍ

- zásadní novela zákona o bankách, zákona o kampaňkách a zákona o ČNB
- změny 4 dalších zákonů a vyhlášek
- celkem 23 právních předpisů v aktuálním znění

více na www.ban.sagit.cz

www.sagit.cz

Nové pojmy občanského zákoníku v pracovněprávních vztazích

JUDr. LADISLAV JOUZA

Nový občanský zákoník č. 89/2012 Sb., (dále o. z.) přinesl s účinností od 1. ledna 2014 do právního života řadu legislativních pojmů. Většina z nich jsou úplně nové a neznámé. Jiné se již používají po delší dobu podle dřívějších předpisů, ale nejsou konkretizovány a vysvětleny, jsou pouze v obecném pojetí. Nové pojmy mají však význam i pro pracovněprávní vztahy. Významně ovlivňují práva a povinnosti, které z nich vyplývají pro zaměstnance a zaměstnavatele a jsou důležité pro advokátní praxi. Vysvětlíme si nejčastější z nich.

Rozumová vyspělost

Intelligenční úroveň člověka se uplatní v každodenním životě a při různých příležitostech. Její základ je položen již od školních škamen a později je násoben životními zkušenostmi.

Málokdo však ví, že inteligence člověka má význam pro pochopení a výklad různých souvislostí v běžné činnosti lidí. Důkazy nalezneme v o. z. Ten přišel s novým pojmem – **průměrná rozumová vyspělost**. Většinu lidí, kteří se právem nezabývají, význam tohoto slovního spojení nic neříká, ale opak je pravdou. Nutno však přiznat, že nad novým legislativním výrazovým prostředkem kroutili hlavou i právníci. Praxe prokazuje, že neoprávněně.

Rozum svéprávné osoby

Právní zdůrazňování průměrné rozumové vyspělosti má své opodstatnění a promítá se do celé řady dalších právních odvětví. Je vhodné citovat jedno ze základních ustanovení občanského zákoníku: „*Má se za to, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku očekávat.*“ (§ 4 odst. 1 o. z.). **Zákonodárce legislativním zněním „má se za to“ vychází z vyvratitelné domněnky, že každý občan by měl být na určité „duševní“ úrovni.**

V každodenním životě může však být prokázán opak. Například v záležitostech, které se týkají téměř každého z nás: při vzniku pracovněprávního vztahu, tedy pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce. Nástupu do zaměstnání by mělo předcházet jednání mezi budoucím zaměstnancem a zaměstnavatelem. Občanský zákoník právě zde vychází z určité rozumové vyspělosti jednajících osob. Každý může ve styku s jinou svépráv-

nou osobou důvodně předpokládat, že jde o osobu průměrné inteligence, která jedná s běžnou pečlivostí a opatrností.

Sliby-chyby

Pro jednání např. o uzavření pracovní smlouvy o. z. stanoví další požadavky na uchazeče o zaměstnání. Kdo se ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Bude-li se ucházet o zaměstnání příslušník určitého stavu (povolání), může budoucí zaměstnavatel důvodně předpokládat, že má určité schopnosti a dovednosti, jak vyžaduje příslušná profese nebo stav.

Ze své advokátní praxe mohu potvrdit, že většina uchazečů o práci uvedené požadavky fakticky nesplňuje, i když o jejich existenci ujišťují zaměstnavatele. **Dochází k mylným informacím o znalostech a schopnostech uchazeče, které pak vystavují zaměstnavatele do nezaviděných pozic.** Často musí vynakládat značné finanční prostředky na zaškolení nebo zaučení zaměstnance. Po legislativní stránce se řešení zdá jednoduché: zaměstnavatel by měl se zaměstnancem sjednat zkušební dobu a prokáže-li se v tomto období neschopnost nebo nesplňování některých požadavků, které zaměstnanec při personálním pohovoru uváděl jako věrohodné, může s ním zrušit pracovní poměr.

Adhezní smlouva

Průměrná rozumová vyspělost je uváděna v o. z. na dalších místech, např. v § 1800. Obsahuje-li smlouva uzavřená adhezním způsobem doložku, kterou lze přečíst jen se zvláštními obtížemi, nebo doložku, která je pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelná, je **tato doložka neplatná**, působí-li slabší straně újmu nebo neprokáže-li druhá strana, že slabší straně byl význam doložky dostatečně vysvětlen.

Asi je nutné toto velmi užitečné ustanovení o. z. vysvětlit. Zejména se jedná o adhezní způsob uzavření smlouvy. Podstata je v tom, že si strany obsah smlouvy ujednají, ale tím způsobem, že jedna strana předloží druhé hotový text smlouvy na předtištěném formuláři a druhá strana má možnost návrh buď přijmout, anebo odmítnout. Mnohdy je to postup racionální a z hlediska nákladů ekonomicky účelný, například předtištěný formulář pracovní smlouvy. Ovšem v tom je zásadní nebezpečí. **Předtištěná pracovní smlouva může obsahovat ujednání v podobě povinnosti, která nebude zřetelná nebo bude pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelná.** V předtištěné pracovní smlouvě bude například ujednána zkušební doba, odvolatelnost vedoucího zaměstnance, konkurenční doložka o zákazu podnikatelské činnosti apod. Tato ujedná-

ni budou neplatná, pokud se prokáže, že pro druhou smluvní stranu (zaměstnance) byla nesrozumitelná nebo že jí ujednání nebylo dostatečně vysvětleno. Proto je rozumné a vhodné, vysvětlí-li zaměstnavatel zaměstnanci obsah a podrobnosti uvedené ve smlouvě nebo dohodě. Tímto postupem nemusí zaměstnavatel vyloučit v zájmu hospodárnosti a racionálnosti použití předtiskového formuláře. Naopak, může mu ulehčit administrativní zátěž v personální činnosti.

Úmyslně nedokonalé smlouvy

Příklady použití „průměrné rozumové vyspělosti“ nemusíme čerpat jen z pracovněprávních vztahů. Objevují se a jsem přesvědčen o tom, že se s nimi budeme dále setkávat v běžném každodenním životě. Jedná se např. o různé smlouvy uzavírané zejména seniory při předváděcích akcích k prodeji zboží, nebo k finančním půjčkám od nebankovních institucí. Ve smlouvách jsme nacházeli předtiskové závazky velmi drobným písmem, které nemohl senior přečíst, natož aby jim porozuměl. Ve své praxi jsem se zabýval případem, kdy starší rodiče podepsali smlouvu pro svou dceru na finanční půjčku, a přitom ručili svým domkem v případě, že dcera nesplní finanční závazky v podobě splátek. Nebankovní instituce jim důsledky nevysvětlila a v dohodě toto ujednání nebylo čitelné ani za pomoci lupy.

Je proto správné, že o. z. přichází s velmi účelným a progresivním řešením a odkazuje na průměrnou rozumovou vyspělost.

Dobré mravy

V řadě ustanovení o. z. se objevuje pojem „dobré mravy“. Důležité je jeho zařazení do úvodního ustanovení § 1, které dává určitou **volnost smluvním stranám při sjednávání práv a povinností podle o. z.** Jejich ujednání nesmí však porušovat dobré mravy. Tento pojem se vyskytuje ještě v dalších třinácti ustanoveních o. z.

Například se nepřihlíží k omezení práv v míře odporující dobrým mravům (§ 19 odst. 2 o. z.), k usnesení členské schůze spolku, které se přičí dobrým mravům (§ 245 o. z.), důvod opuštění domácnosti posoudí soud podle zásady dobrých mravů (§ 691 odst. 2 o. z.), osvojení zletilého nesmí být v rozporu s dobrými mravy (§ 846 o. z.) apod.

Výklad pojmu

V právních předpisech výklad pojmu „dobré mravy“ nenačteme, jejich obsahem se však několikrát zabýval Nejvyšší soud (např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č. 19/1998 Sb. rozh.). Podle judikatury se dobrými mravy rozumí „*souhrn společenských, kulturních a mravních norem, jež v historickém vývoji osvědčují jistou neměnnost, vystihující podstatné historické tendence, jsou sdíleny rozhodující částí společnosti a mají povahu norem základních. Ekonomickou, právní i sociální integraci nabývají dobré mravy postupně mezinárodního (evropského) charakteru, který postupně převládá nad jejich dosavadním národním (státním) pojetím. V rozporu s dobrými mravy je jednání (právní úkon), které se nepřičí zákonu, ani jej neobchází, ale přesto je z hlediska mravních zásad, na kterých spočívá společnost, nežádoucí.*“

V pracovním procesu jde např. o pravidla **občanské spolupráce**, která vyjadřují „dobré mravy“. Patří sem předávání zkušeností mladším zaměstnancům, pomoc při plnění pracovních úkolů, preventivní zákroky v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci apod.

Zákoník práce (dále „zák. práce“) stanoví sankce nejen v případě konkrétních porušení příslušných ustanovení účastníky pracovněprávních vztahů, ale i tehdy, nejedná-li zaměstnavatel nebo zaměstnanec v rozporu s právní normou, ale nedodržel zásadu dobrých mravů.

V oblasti náhrady škody se uplatňují dvě ustanovení, která využívají dobré mravy. Podle § 261 odst. 3 zák. práce každé úmyslné jednání zaměstnance proti dobrým mravům znamená jeho odpovědnost za způsobenou škodu, i když nebyla důsledkem porušení právních předpisů.

Podobná odpovědnost vzniká zaměstnavateli podle § 265 odst. 1 zák. práce. Došlo-li ke škodě zaměstnance úmyslným jednáním zaměstnavatele (např. jeho zástupcem) proti dobrým mravům, **má zaměstnanec právo na náhradu škody.** V obou případech se musí prokázat, že šlo o úmyslné porušení dobrých mravů, které se tak staly pravidly právními. Dalšími předpoklady je příčinná souvislost mezi jednáním proti dobrým mravům a vznikem škody a úmyslné zavinění.

Veřejný pořádek

Obdobně jako pojem „dobré mravy“ o. z. v několika ustanoveních uvádí „veřejný pořádek“. Základní je ustanovení § 1, které zakazuje jednání porušující veřejný pořádek. **Ustanovení § 588 o. z. stanoví, že soud přihledne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, které zjevně narušuje veřejný pořádek.** O. z. tento pojem nevysvětluje. Jeho konkretizaci nenalezeme ani v jiných právních předpisech, kromě zák. práce.

Při vysvětlení pojmu „veřejný pořádek“ musíme vyjít ze základních zásad zák. práce v § 1a. Tyto zásady pracovněprávních vztahů vyjadřují smysl a účel zák. práce, jimiž jsou zejména

- zvláštní zákonná ochrana postavení zaměstnance,
- uspokojivé a bezpečné pracovní podmínky pro výkon práce,
- spravedlivé odměňování zaměstnance,
- řádný výkon práce zaměstnancem v souladu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele,
- rovné zacházení se zaměstnanci a zákaz jejich diskriminace.

Tyto základní zásady jsou významnými interpretačními (výkladovými) pravidly pro použití právních norem zák. práce, pro realizaci smluvní vůle stran v mezích zásady „*co zákon nezakazuje, to dovoluje*“, neboli „*co není zakázáno, je dovoleno*“, i pro použití právních norem o. z. v pracovněprávních vztazích. Jak vyplývá z principu podpůrné působnosti o. z., mohou účastníci používat o. z. v pracovněprávních vztazích se zřetelem k těmto základním zásadám, jak je to výslovně uvedeno v § 4 zák. práce.

V základních zásadách jsou vyjádřena základní pravidla, jimiž se řídí pracovněprávní vztahy za účelem realizace jejich základních cílů, spočívající v organizaci práce fyzické osoby a ve vytváření odpovídajících pracovních podmínek, jakož i v nezbytné ochraně zaměstnance při práci. Je tomu tak proto, že úprava práv a svobod podle čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod není pro pracovněprávní vztahy dostačující.

Zásady zvláštní ochrany postavení zaměstnance, uspokojivých a bezpečných pracovních podmínek, rovného zacházení a zákazu diskriminace vyjadřují hodnoty, které chrání veřejný pořádek. Nemají tedy „jen“ demonstrativní, ale i sankční charakter.

Právní jednání

Mezi obecné pojmy, nově vymezené o. z., patří „právní jednání“. Nahradil dlouhou dobu užívané vyjádření projevu vůle smluvních stran – „právní úkon“. Legislativní důsledky tak ovlivňují všechna právní odvětví, včetně pracovních vztahů.

To má závažné důsledky pro oblast pracovních vztahů, např. **ve výkladovém přístupu při řešení některých právních důsledků právního jednání**. Zejména se jedná o posouzení důsledků právního jednání, k němuž se např. pro absenci písemné formy nepřihlíží (např. ústní výpověď z pracovního poměru).

Podle § 545 o. z. právní jednání vyvolává právní následky, které jsou v něm vyjádřeny, jakož i právní následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran. Právní jednání podle o. z. má širší následky. Jedná se tedy nejen o právní následky, které jsou v něm vyjádřeny, ale též ty, které plynou ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran.

Jedná se např. o následek tohoto jednání, který vyplývá ze zvyklostí a může být druhou smluvní stranou vynucen. A to i tehdy, nebyla-li určitá povinnost v právním jednání (např. ve smlouvě nebo dohodě) sjednána. Zvyklostí, na niž odkazuje § 545 o. z., se rozumí určitá skutečnost, která je natolik dlouhodobě a pravidelně zachovávána v právním styku, že je spravedlivé očekávat její dodržení obecně i v případech, kdy se na ni smluvní strany výslovně nedovolávají, případně ji neznají.

Neplatné právní jednání

Použití o. z. musí být vždy v souladu se základními zásadami zákoníku práce (§ 4 zák. práce). To je limitující hledisko při uplatnění zásady subsidiarity (podpůrnosti) o. z. v pracovních vztazích.

Právní jednání, které by zjevně narušovalo veřejný pořádek, by bylo neplatné.

Příklad: Odvolání zaměstnance z vedoucího místa může zaměstnavatel provést i bez uvedení důvodu, pokud zvláštní předpis (např. zákon o územních samosprávných celcích) neuvádí důvody pro odvolání. Je-li vedoucí zaměstnanec odvolán z vedoucího místa v rozporu s veřejným pořádkem, nebylo by toto odvolání platné, i když je možné to provést bez uvedení důvodu. Např. kdyby tímto jednáním byl porušen zákaz diskriminace, nebo by nebyla dodržena rovnost.

Rozpor se smyslem a účelem zákona

Neplatné je právní jednání, které se přiči dobrým mravům, jakož i právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje (§ 580 o. z.). **V případě, kdy smluvní strany obcházejí zákon, nejde ještě o neplatnost práv-**

ního jednání. Neplatnost by musela být vyjádřena ve smyslu a účelu zákona (příslušného zákonného ustanovení). **Neplatné to bude tehdy, jestliže právní jednání, které je s příslušným ustanovením v rozporu, je sankcionováno neplatností a zjištěný obsah nebo účel zákona nebo příslušného zákonného ustanovení sankci neplatnosti vyžaduje.** Neplatná by byla právní jednání, která jsou namířena proti zvláštní ochraně zaměstnance (viz nový § 1a zák. práce).

Příklad: Nové ustanovení § 1a zák. práce uvádí mezi základními zásadami pracovních vztahů zásadu spravedlivého odměňování a rovného zacházení se zaměstnanci a zákaz jejich diskriminace.

Porušení této zásady se nejčastěji projevuje v nestejně odměně (mzdě) za stejnou práci u mužů a žen. Zákoník práce v § 109 odst. 4 uvádí, že mzda a plat se poskytují podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce, podle obtížnosti pracovních podmínek, podle pracovní výkonnosti a dosahovaných pracovních výsledků.

Splňují-li muž a žena (zaměstnanec a zaměstnankyně) uvedené podmínky, neměli by být odměňováni odlišným způsobem. Sjednání nebo stanovení mzdy nebo platu, které vytváří nerovnost mezi mužem a ženou, by však bylo neplatné pouze tehdy, pokud by tato sankce byla uvedena v příslušném ustanovení (§ 109 odst. 4 zák. práce) nebo v ustanovení, kterým se sjednává nebo stanoví mzda (§ 113 odst. 1 zák. práce) nebo plat (§ 122 zák. práce), případně v ustanovení, kterým se umožňuje poskytovat odměny, prémie, osobní příplatky apod.

Protože v těchto a dalších příslušných ustanoveních zák. práce není uvedena při rozdílné mzdě při stejné práci muže a ženy sankce neplatnosti, nemůžeme hovořit o neplatnosti. Smysl a účel zákona to sice vyžaduje, ale v příslušných ustanoveních s tím není spojena sankce neplatnosti. Takové právní jednání sice odporuje smyslu a účelu zákona (zákoníku práce), ale u příslušného ustanovení není sankce neplatnosti uvedena.

Zavedenou praxí stran

se rozumí všechno, co poměry mezi stranami po delší dobu pravidelně formuje. Na počátku bylo nějaké ujednání, které upravovalo příští práva a povinnosti. Časem se již všechno opakovalo, měnila se pouze doba uskutečnění, takže nebylo třeba další právní jednání.

Občanský zákoník v § 2055 odst. 2 připomíná rozdíl mezi **právním jednáním a společenskou úsluhou**. Nemá-li se jednat o právní jednání, ale pouze o společenskou úsluhu, musí být z chování stran zjevné, že si **žádné právní následky nepřejí**, že nechtějí, aby jim vznikly nějaké povinnosti. Mnohdy však mohou být se společenskou úsluhou spojeny odpovědnostní nebo sankční následky, a to i v pracovních vztazích.

Jednání, k němuž se nepřihlíží

Posuzování některých forem právního jednání může vyvolávat v praxi problémy. Zejména tehdy, je-li takové ustanovení v **zák. práce označeno tak, že se „k němu nepřihlíží“**.

Tato nová úprava v zák. práce vychází z nového způsobu řešení neplatnosti právního jednání. Chybí-li vůle jednajících smluvní strany, není míněna vážně anebo je projevována ne-

srozumitelně či neurčitě, **nejedná se vůbec o právní jednání**. V těchto případech se jedná pouze o zdánlivé právní jednání. Takové jednání není neplatné, ale pro právo neexistuje, nemohou vznikat žádné právní důsledky. **Ustanovení § 554 o. z. uvádí, že se k takovému jednání nepřihlíží.**

Příklad: Absence písemné formy výpovědi z pracovního poměru. Nejde o tzv. perfekt a hotovost právního jednání, a proto se k němu nebude přihlížet.

Skončení pracovního poměru

Pro názornost výkladu právního jednání, k němuž se nepřihlíží, je možné uvést příklady z oblasti skončení pracovního poměru. Na tomto úseku se toto slovní spojení objevuje nejčastěji a v praxi znamená objektivní posuzování právních důsledků, které z toho vyplývají.

Např. oblast zrušení pracovního poměru ve zkušební době. Pro zrušení pracovního poměru v této době se vyžaduje písemná forma, **jinak se k němu nepřihlíží** (§ 66 odst. 2. zák. práce).

Může se jednat o situace:

- zaměstnanec zruší pracovní poměr v platné zkušební době (sjednané maximálně na tři měsíce a u vedoucích zaměstnanců na 6 měsíců)
- zkušební doba není sjednána platně. Je tomu tak např. tehdy, jestliže je zkušební doba sjednána na dobu delší, např. na čtyři měsíce a nejde o vedoucí zaměstnance. Potom platí, že byla sjednána platně, a to na dobu tří měsíců. Jestliže zaměstnanec zruší pracovní poměr v této době ústně, většinou tím způsobem, že do zaměstnání již nepřijde, **jedná se o právní jednání, k němuž se nepřihlíží. Je nicotné, zdánlivé, právní důsledky nenastávají, pracovní poměr nadále trvá.**

V případě nesouhlasu může zaměstnavatel uplatňovat u soudu neplatnost tohoto jednání podle § 80 občanského soudního řádu (zák. č. 99/1963 Sb.). S tímto soudním návrhem může spojit nárok na uplatnění případné škody, která mu protiprávním jednáním zaměstnance vznikla (ztráta zákazek, zajištění přesčasů apod.).

Zaměstnavatel může takové jednání zaměstnance považovat za zvlášť hrubé porušení povinností vyplývající z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci (zejména při dlouhodobé neomluvené absenci) a okamžitě s ním zrušit pracovní poměr [§ 55 odst. 1. písm. b) zák. práce]. Uplatňování nároku na případnou náhradu škody tím není vyloučeno.

Nepoctivé jednání

Dalším pojmem, který o. z. vyjadřuje jen v obecné poloze, je „**nepoctivé jednání**“. V pracovněprávních vztazích se jeho důsledky projevují zejména při uzavírání smluv a dohod.

Dospějí-li strany při jednání o smlouvě tak daleko, že se uzavření smlouvy jeví jako vysoce pravděpodobné, **jedná nepoctivě ta strana, která přes důvodné očekávání druhé strany v uzavření smlouvy jednání o uzavření smlouvy ukončí, aniž pro to má spravedlivý důvod** (§ 1729 odstavec 2 o. z.).

Např. zaměstnanec ukončí jednání o uzavření budoucí pracovní smlouvy proto, že dostal výhodnější finanční nabídku od jiné-

ho zaměstnavatele. V tomto případě může zaměstnavatel požadovat náhradu škody, která odpovídá ztrátě z neuzavřené smlouvy v obdobných případech. Jedná se např. o úhradu mzdových nákladů na přesčasy, jejichž výkon si musel zaměstnavatel zajistit.

Příslib zaměstnání

Vzniku pracovní smlouvy může předcházet shodný projev vůle účastníků pracovněprávního vztahu pracovní smlouvu uzavřít. Pracovní smlouva může být sjednána jedině na základě právního jednání, které bylo učiněno svobodně, srozumitelně, vážně a určitě. Je-li dohoda o přijetí do zaměstnání uzavřena, pak z ní pro zaměstnavatele plynou i dohodnuté závazky. **Ve většině případů je to povinnost, že zaměstnavatel uzavře s občanem pracovní smlouvu, a tím mu poskytne zaměstnání.**

Občanský zákoník smlouvu o smlouvě budoucí (v personálních vztazích „**příslib zaměstnání**“) výslovně upravuje v § 1783. **Podle ní se jedna ze smluvních stran zavazuje, že po vyzvání v sjednané lhůtě (jinak do jednoho roku) uzavře budoucí smlouvu.** Nesplní-li zavázaná strana povinnost uzavřít smlouvu, může oprávněná strana požadovat, aby obsah budoucí smlouvy určil soud. Povinnost k uzavření smlouvy nevzniká, jestliže se změnila okolnosti, z nichž obě strany vycházely, a na zavázané straně nelze rozumně požadovat splnění povinnosti k uzavření smlouvy.

Zastřené právní jednání

Občanský zákoník uvádí v § 551 a násl. další podmínky pro platnost právního jednání. O něj nepůjde, jestliže bude chybět vážná vůle jednajících osoby nebo jestliže nelze pro neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit obsah právního jednání ani výkladem. Co bude vyjádřeno slovy nebo jinak, vyloží se podle úmyslu jednajících, jestliže byl takový úmysl druhé straně znám anebo musela-li o něm vědět.

Důležité je ustanovení § 555 odst. 2 o. z. Má-li být určitým právním jednáním zastřeno jiné právní jednání, posoudí se podle jeho pravé povahy.

Zákoník práce definuje znaky a podmínky závislé práce (§ 2 a § 3), kterou musí zaměstnanec vykonávat v pracovněprávním vztahu.

Bude-li občan vykonávat pro zaměstnavatele činnost s uvedenými znaky podnikání, jedná se o podnikání (viz § 420 o. z.), a měl by mít sjednanu „podnikatelskou“ (obchodně) právní smlouvu. Sjedná-li však tuto smlouvu a nebudou znaky podnikání naplněny, ale bude se jednat o závislou činnost ve smyslu § 2 a 3 zák. práce – zastřený pracovněprávní vztah. Ten bude posuzován a jeho důsledky budou řešeny podle § 555 odstavec 2 o. z. I když bude uzavřena podnikatelská smlouva, budou se právní důsledky posuzovat v pracovněprávní oblasti. To znamená, že může být i dodatečně vyměřena daň z příjmů, založena povinnost k odvodům na zdravotní a sociální pojištění apod. Zaměstnavateli i zaměstnanci může pak inspektorát práce uložit pokutu.

✿ Autor, advokát v Praze, je expertem na pracovní právo a rozhodcem pracovních sporů.

Odpovědnost a ručení advokáta za jednání klienta

prof. Dr. FRIEDRICH GRAF
VON WESTPHALEN

Při tématu odpovědnosti a ručení advokáta za jednání klienta se zjevně pohybujeme v trestněprávní a občansko-právní oblasti. První oblast je dotčena vždy, když advokát udělí klientovi radu

nebo doporučení, které má přímo nebo nepřímo za následek trestní jednání klienta. Ve druhé zde pojednáváné (občansko-právní) oblasti se na první pohled zdá být vše o něco jednodušší: zde je totiž odpovědnost ve smyslu ručení advokáta vůči klientovi vyžadována vždy, když byla rada udělena klientovi nedostatečná, nevhodná, v rozporu s advokátovou povinností. Pak vzniká klientovi nárok na náhradu vzniklé škody, kterou advokát bude muset uhradit.

1. Trestněprávní rámec

Východisko

Zde vyvstávají otázky týkající se navádění, napomáhání nebo také spolupachatelství advokáta. Ten se *de facto* stává komplicem svého klienta. Podle německého práva není pak již příslušný advokát „spolupracovníkem justice“.^{1,2} Tak to viděl i Spolkový soudní dvůr (BGH) v usnesení, ve kterém šlo o vyloučení obhájce v trestní věci, pozdějšího spolkového ministra Otta Schilyho, který byl v 60. letech spoluobviněným v procesu vedeném proti teroristům.³ Soud měl tehdy za to, navazující právě na podstatný znak⁴ advokáta jako „spolupracovníka justice“, že advokát jakožto „spoluobvině-

ný“ již nemůže být „činný ve smyslu tohoto zákonem stanoveného profesního profilu“.⁵

Mezitím se však mnoho – především na úrovni ústavního práva – vyjasnilo. Na výkon povolání advokáta (a obhájce v trestních věcech především) je nyní pohlíženo tak, že výkon advokátní profese, který je osvobozen od jakékoliv státní kontroly a dohledu, slouží především k zastupování zájmů klienta.⁶ Princip právního státu totiž ve smyslu rovnosti zbraň a příležitostí vyžaduje, aby byl práva znalý advokát občanovi nápomocen.⁷ Mezi obhájcem a klientem je tedy vyžadován vztah důvěry.⁸

Případy, v nichž advokát se svým klientem koná – z hlediska trestního práva – společně, je zpravidla potřeba jasně trestněprávně určit. To však nemá být předmětem tohoto pojednání.

Domnívám se, že nastolené téma vyžaduje, aby bylo zmíněno pár základních skutečností pro jasnější pochopení oblasti, v níž advokát za své jednání nebo zanedbání povinnosti svého klienta odpovědný není, protože je mu naopak ponechána ochrana jeho právního postavení svobodného a nezávislého advokáta:

Paragraf 3 Spolkového advokátního řádu (dále jen „BRAO“) vychází z toho, že advokát je ve svobodném, demokratickém státě činný jako povolání poradce a zástupce klienta tím, že vedle státního zástupce a vedle soudce přebírá v „boji za právo“ samostatnou funkci (Jehring). **Proto je nutné zdůraznit, že funkce advokáta se těší a musí těšit dalekosáhlé ochraně před státními zásahy, pokud advokát chce a má svoji funkci vykonávat svobodně.**

Pokud tedy existuje podezření, že se advokát podílel na trestném jednání svého klienta, pak není právně přípustné, aby mu soud z tohoto důvodu odebral oprávnění k obhajobě. Pak se jedná o nezákonný zásah do ústavou chráněného práva advokáta na svobodný výkon povolání dle článku 12 Základního zákona (dále také jen „GG“).⁹

Právě v této citlivé oblasti trestního práva Ústavní soud vytýčil jasné hranice, které zásahy státní moci do jím nekontrolované oblasti výkonu advokátního povolání jsou podmíněny přísnými předpoklady,¹⁰ zejména pak které navazují na princip přiměřenosti.¹¹ Prohledání kancelářských prostor advokáta tak není oprávněné a je tudíž nezákonné, jedná-li se o např. o jednoduchý dopravní přestupek, který je advokátovi kladen k tíži.¹² V pozadí stojí požadavek, aby právě trestní obhajoba nebyla založena jen na zvláštním vztahu důvěry mezi klientem a advokátem, nýbrž aby solidní trestní obhajoba byla přímo vyžadována na základě principu právního státu obsaženého v ústavě.¹³ Advokátovi tak smí například za čin praní špinavých peněz hrozit trest pouze tehdy, pokud dle § 261 odst. 2 č. 1 trestního zákona (dále také je „StGB“) v době přijetí honoráře „s jistotou věděl“, jak se lze v zákoně podrobně

1 Stěžejní Jaeger NJW2004, 1 ff.

2 Vossebürger v: Feuerichovi/Weylandovi, Spolkový advokátní řád, 8. vydání, Mnichov 2012, § 1 okr. č. 3.

3 Spolkový soudní dvůr (BGH) NJW 1972, 2140; zrušen Spolkovým ústavním soudem (BVerfG) 34, 293, 299.

4 K tomuto Salditt, v: Widmaierovi, Mnichovská příručka advokáta, trestní obhajoba, Mnichov 2006, § 1 okr. č. 4.

5 BGH na uvedeném místě.

6 BVerfG NJW 1983, 1535, 1536.

7 Salditt, na uvedeném místě, § 1 okr. č. 15 a násl.

8 Salditt, na uvedeném místě, § 1 okr. č. 19.

9 BGH NJW 1973, 696.

10 BVerfG NJW 2004, 3411, 3412.

11 Vossebürger, na uvedeném místě, § 1 okr. č. 4.

12 BVerfG NJW 2004, 3411.

13 BVerfG NJW 2004, 1305.

dočíst z výčtu nejdůležitějších skutkových podstat, že tento honorář pochází z „protiprávního činu“, a pokud jej následně „tají nebo zastírá jeho původ“. Významný je však druhý hlavní princip tohoto ústavního rozhodnutí: „Orgány činné v trestním řízení a soudy jsou při aplikaci trestních předpisů o praní špinavých peněz povinny brát přiměřený ohled na zvláštní postavení obhájce již od přípravného řízení.“¹⁴

Obdobná omezení jsou naznačena v případech, v nichž jde o monitoring telefonního kontaktu mezi advokátem a klientem ze strany orgánů v přípravném řízení. Něco takového sice *a priori* není v rozporu s Ústavou,¹⁵ avšak například při podezření z loupeže – a předání lupu advokátovi za účelem úhrady jeho honoráře – je takové kontrolní opatření z hlediska Ústavy zakázáno, protože je „v neřešitelném rozporu s právní zárukou nekontrolovaného ústního styku mezi obhájcem a klientem.“

Obstarávání záležitostí

Ať už je odpověď na otázku profesní nezávislosti advokáta – a zrovna tak i na otázku obhájce vůči jeho klientovi – jakákoliv, nesmíme přehlédnout otázku jinou, která je pro naše téma rozhodující: **je advokátovi v trestním řízení dovoleno se aktivně podílet na lži klienta, aby pro něho tímto způsobem dosáhl příznivějšího výsledku?**

Dříve, než přistoupíme k odpovědi na tuto otázku, měla by být zodpovězena otázka, zda je vůbec obhájce oprávněn opřít svou obhajobu ve prospěch odsouzeného klienta o to, že protokol z jednání obsahuje procesní pochybení, i když ví, že to není pravda.¹⁶ Spolkový soudní dvůr v této souvislosti již před několika lety podal výstižnou odpověď a konstatoval, že se obhájce dopouští zneužívání práva, když vědomě využije chyby v protokolu ku prospěchu svého klienta.¹⁷ Navzdory jednomu názoru zastávanému v literatuře¹⁸ nesmí tedy obhájce ani v tomto bodě lhát.

Jak je to však v případě, kdy klient svoji „obhajobu“ postaví vědomě na lži a „informuje“ tak i svého advokáta? Zde je nutné odpověď hledat ve všeobecném konstatování, že advokátovi udělený mandát je vždy nutné posuzovat jako obstarávání záležitosti dle § 675 a § 611 a násl. německého občanského zákoníku (BGB).¹⁹ Taková smlouva má zásadně služebně-smluvní charakter; jen pokud se jedná např. o vypracování právního posudku, jde o smlouvu o dílo, jejímž účelem je úspěch.²⁰ Z toho ale také plyne, že kdykoliv klient v rámci existující smlouvy udělí advokátovi pokyn dle § 665 BGB, je advokát při právním obstarávání záležitosti zásadně povinen se tímto pokynem řídit. Platí to ale i v případě, když advokát pozná, že klient chce v řízení uspět za pomoci a na základě lži?

Zde se názory v trestněprávní literatuře velmi různí.²¹ Spolkový soudní dvůr před několika lety rozhodl²² tak, že hranice řádné dovolené obhajoby v trestních věcech jsou překročeny zásadně tehdy, když například obhájce opatří svému klientovi „informace o vlastnostech, účincích a dávkování ve skutečnosti neužívaných léků, aby tak, při porušení své povinnosti uvádět pravdu, vědomě umožnil klientovi nepravdivě argumentovat“. To může, dodává varovně soud, naplnit skutkovou podstatu „maření uložení trestu“. Proto nemá obhájce ani právo na lež (které ostatně obžalovaný má), ani právo

radit klientovi při lži.²³ Jeho nejdůležitější právo, totiž procesně přípustnými prostředky působit na zproštění obžaloby, tím však zůstává nedotčeno.²⁴

Tím jsou současně dány základní meze smlouvy o právním obstarávání záležitosti mezi obhájcem a jeho klientem v občanskoprávní oblasti. Ty jsou vymezeny zákazem lži.

Shrnutí trestněprávních úvah

V rámci stručné trestněprávní úvahy můžeme postavit na jisto, že odpověď na otázku daného tématu zní: Advokát není odpovědný za samostatné autonomní jednání svého klienta v oblasti trestní obhajoby. Ústavní právo poskytuje advokátovi širokou oblast činnosti na vlastní odpovědnost, v níž může jako „spolupracovník justice“ vykonávat úlohu obhájce, která mu v právním státě přísluší. Dělicí linie, kterou musí advokát ze své pozice trestního obhájce respektovat, se odvíjí od zákazu lži, kterou nesmí klientovi ani radit, ani lež klientovi procesně podporovat. Respektuje-li advokát tyto hranice, které jsou ostatně trestněprávně zajištěny i „zákazem maření uložení trestu“ dle § 258 StGB, pak není žádný důvod se obávat, že by advokát mohl být volán k odpovědnosti za jednání svého klienta nebo za ně ručit.

2. Občanskoprávní rámec

Jak již bylo krátce řečeno: Smlouva mezi klientem a jeho advokátem je v německém právu koncipována dle § 675 BGB jako právní obstarávání záležitosti. Podmínky tohoto ustanovení platí ve všech případech,²⁵ v nichž advokát pro klienta spravuje určitou záležitost a přitom zastupuje jeho majetkové zájmy.²⁶

Seznam povinností

Seznam povinností, jímž se smlouva klienta s advokátem vyznačuje, začíná precizním vymezením právně posuzovaného skutkového stavu.²⁷ Přitom se musí advokát klienta podrobně dotazovat, aby měl pro právní posouzení přehled o celém skutkovém stavu.²⁸ Při následné právní konzultaci

14 BVerfG NJW 2004, 1305.

15 BVerfG NJW 2004, 1183.

16 K tomuto Hannich, Karlsružský komentář k trestnímu řádu, 7. vydání, Mnichov 2013, předběžná poznámka, okr. č. 13.

17 BGH NJW 2006, 3579; souhlasně Satzger/Hanft NSTZ 2007, 185 a násl.

18 Schneidewin MDR 1951, 193.

19 Místo všech Palandt/Sprau, Občanský zákoník, 73. vydání, Mnichov 2014, § 675 okr. č. 23.

20 BGH NJW 1996, 661, 662.

21 Hassemer, v Hammovi/Leipoldovi, Formuláře pro trestního obhájce, 5. vydání, Mnichov 2010, C 1.

22 BGH obhájce v trestním řízení 1999, 153, 154.

23 BGH na uvedeném místě.

24 BGH NJW 2004, 2433, 2434.

25 Z: Stein, v Daunerovi-Liebovi/Langenovi, Občanský zákoník, 2. vydání, Baden-Baden 2012, příloha k § 611 a násl., okr. č. 24 a násl.

26 BGH NJW-RR 2004, 989.

27 BGH 1981, 2724.

28 BGH - NJW-RR 2006, 923, 924 a násl.

musí znát advokát nejen zákony, nýbrž i příslušnou nejnovější judikaturu nejvyšších soudních instancí.²⁹ Na jejich judikaturu se advokát v zásadě může a smí spoléhat.³⁰ Navíc judikatura advokáta zavazuje k tomu, aby bral v úvahu i judikaturu prvoinstančních soudů a také literaturu, pokud se jedná o právní oblast, která se nachází ve vývoji a v blízké době lze očekávat rozhodnutí nejvyšších soudních instancí.³¹ Přitom se samozřejmě v praxi stále naskytá otázka, za jak dlouho je pak advokát povinen si takové speciální vědomosti opatřit. Dosavadní judikatura vychází z toho, že poskytuje advokátovi „realistický toleranční rámec“.³² Mohlo by se však nabízet i rozlišení podle toho, zda klient o radu „odborného advokáta“ požádal anebo se spokojil jen s tím, že vyhledal advokáta, který speciálními znalostmi v určité právní oblasti zjevně nedisponuje. Je zřejmé, že veřejnost očekává od „odborného advokáta“ vyšší speciální kompetence a tedy i hlubší znalost literatury a judikatury prvoinstančních soudů.

Advokát je však v každém případě povinen svého klienta uchránit před škodou, pokud je předvídatelná.³³ To vede k tomu, aby Spolkový soudní dvůr vytyčil požadavek, aby byl advokát v rámci co možná nejkompaktnější a úplné poradenské činnosti povinen ukázat svému klientovi „nejjistější“ cestu k jeho vytyčenému cíli.³⁴ V rozhodující míře jde totiž o to, aby byl klient po komplexní a úplné konzultaci se svým advokátem schopen, s vědomím všech případných rizik, učinit vlastní řádné rozhodnutí.³⁵ O výhodách a nevýhodách svého rozhodnutí, které hodlá učinit, musí být však klient advokátem dostatečně vhodně a komplexně poučen.³⁶

V otázce odpovědnosti advokáta za případné jednání jeho klienta je nutné vědět, že také v oblasti občanského práva je advokát povinen se zásadně řídit pokyny svého klienta

(§ 665 BGB).³⁷ Jen pokud advokát po přezkoumání obsahu a dopadů jemu udělených pokynů zjistí, že jsou pro klienta nevýhodné, je povinen klienta výslovně – pokud možno písemně – varovat.³⁸ Splnil-li advokát tuto povinnost řádně a také včas, pak už není za následky takového jednání klienta odpovědný. To platí i tehdy, když advokát přes řádné varování před zřejmými riziky tyto pro klienta nevýhodné pokyny provede.³⁹ Ale i zde je hranice, kterou je nutné respektovat, poněvadž je advokátovi zakázáno, aby se řídil protiprávními pokyny klienta. V takových případech je proto advokát oprávněn a v pochybnostech též povinen složit mandát, pokud klient na dodržení svých pokynů trvá.⁴⁰

Právní následky

Odpovědnost advokáta za jednání klienta vyplývá v německém právu výlučně z náhrady škody podle § 280 odst. 1 BGB. Předpokladem v takovém případě je, že klient advokátovi prokáže, že advokát objektivně porušil povinnost plynoucí mu z mandátní smlouvy.⁴¹ Ohledně této skutkové podstaty nese klient „břemeno vysvětlení“ a břemeno důkazní.⁴² Advokát se však nesmí v procesu o náhradě škody, který byl proti němu zahájen kvůli nesprávné nebo neuskutečněné konzultaci, spokojit s tím, že vylíčení skutkového stavu klienta, týkající se porušení jeho povinností, prostě jen popře; naopak je povinen přesně a podrobně vykreslit průběh poradenské činnosti a uvést i podrobnosti a konkrétní skutečnosti.⁴³

Odůvodnění příčinné souvislosti mezi porušením povinností a nastalou škodou, opírající se o porušení povinností advokáta jako dalšího prvku skutkové podstaty v rámci nároku na náhradu škody, musí rovněž klient doložit a dle všeobecných pravidel § 286 německého občanského soudního řádu (ZPO) také prokázat.⁴⁴ To konkrétně znamená, že podání poškozeného klienta, jako žalobce, musí obsahovat i to, že konkrétní škoda u něho nastala jako následek porušení advokátovy povinnosti. Tato škoda se vypočítává dle všeobecných pravidel § 249 a násl. BGB.⁴⁵ Konkrétní výpočet škody, kterou je advokát povinen nahradit, se stanoví na základě rozdílu majetku klienta před a po poskytnutí nesprávné poradenské konzultace.⁴⁶

Je však nutné zdůraznit, že nárok na náhradu škody nesměřuje ani při porušení povinností ze smlouvy advokátem k tomu, aby byl advokát odpovědný také za všechna a jakákoliv jednání klienta dle § 249 a násl. BGB, která škodu navyšují. Ani hledisko příčinné souvislosti,⁴⁷ ani hledisko adekvátnosti samo o sobě ke smysluplnému omezení škody nestačí.⁴⁸ Judikatura v posledních letech stále více uplatňuje myšlenku,⁴⁹ že pro takové normativní vymezení nahrazované škody musí být aplikován hodnotící způsob výkladu.⁵⁰ Tento koncept není snadné podrobně objasnit. V každém případě však stanoví, že ve výsledku se hradí jen taková škoda, která spadá do oblasti ochrany porušené normy.

Jak teprve nedávno prohlásil Spolkový soudní dvůr, musí se tedy jednat o takové následky škody, které vnitřně souvisí s nebezpečnou situací způsobenou škůdcem, protože čistě náhodná souvislost mezi škodou a porušením povinností při normativním posouzení nestačí.⁵¹ Účel porušené normy nesměřuje k náhradě takových škod. Co je tedy míněno ter-

29 BGH NJW 2009, 987.

30 BGH NJW 1993, 3323, 3324; Fischer, v Bambergerovi/Rothovi, Občanský zákoník, 1. 5. 2014, § 675 okr. č. 18.

31 BGH NJW 2009, 1593, 1594; BGH WM 1993, 2129, 2131.

32 BGH NJW 2009, 1593, 1594.

33 BGH NJW 2007, 2485, 2486.

34 BGH NJW 2009, 2949, 2950 – daňový model; BGH NJW 1993, 1139, 1140 – Založení společnosti; BGH NJW 1994, 1472 – Klauzule knihovní hodnoty; podrobně také Hamm v Beckově příručce advokáta, 10. vydání, Mnichov 2011, § 50 okr. č. 23.

35 BGH NJW 2012, 1351, 1353 s dalšími důkazy.

36 BGH NJW 2007, 2485, 2486.

37 BGH NJW 1997, 2168 a násl.

38 BGH NJW 1995, 2842.

39 Z: Stein na uvedeném místě, okr. č. 41.

40 Z: Stein na uvedeném místě, okr. č. 42.

41 BGH WM 2008, 1563, 1565.

42 BGH na uvedeném místě.

43 BGH NJW 2007, 2485, 2486.

44 BGH NJW 1993, 3073, 3076.

45 Fischer, v Bambergerovi/Rothovi na uvedeném místě, okr. č. 25.

46 BGH NJW 2006, 927, 929.

47 BGH NJW 2005, 1420, 1421.

48 K tomu místo všeho od Palandt/Grüneberg na uvedeném místě před § 249 okr. č. 24 a násl.

49 BGH NJW 2008, 440, 442.

50 Palandt/Grüneberg na uvedeném místě před § 249 okr. č. 30.

51 BGH NJW 2012, 2024, 2025.

mínem „ochranný účel normy jako omezení odpovědnosti za náhradu škody“ dle § 249 a násl. BGB, lze skutečně relevantně zjistit jen v konkrétním jednotlivém případě.⁵² Upozorňují na to, že tato zásada se v německém právu pevně etablovala a umožňuje spravedlivé omezení odpovědnosti za náhradu škody, včetně odpovědnosti advokáta. Advokát odpovídá dle německého práva za většinu jemu kauzálně přiřítaných a také nastalých následků odpovědnosti, nikoliv ale za ty, k nimž dojde prakticky jen „náhodou“.⁵³ I když je dle judikatury Spolkového soudního dvora úmyslné pochybení třetí osoby ponecháno zpravidla v oblasti ochrany porušené normy, není však čistě „náhodné“⁵⁴ a vypadává tím z oblasti ochrany.

Závěr

Otázku, týkající se odpovědnosti advokáta za jednání jeho klienta, lze tedy v tomto smyslu zodpovědět tak, že **jak v trestním právu, tak v právu občanském má klient v rámci uzavřené smlouvy právo dávat pokyny. Těmi se advokát musí řídit (§ 665 BGB).**

Hranice je však v trestním právu stanovena tak, že advokát nesmí při jednání ke svému vlastnímu prospěchu použít jako prostředek „lež“ domluvenou s klientem; v občanském právu je nutné respektovat hranici protiprávnosti pokynu coby nepřekročitelnou překážku. Advokát má jako „spolupracovník justice“ pro existenci právního státu nepostradatelné postavení, aby tak vůči státu a procesnímu odpůrci zajišťoval prin-

cip rovnosti zbrání a šanci ve prospěch zájmů svého klienta.

Poruší-li advokát v rámci občanského práva (ale také ve zbylých právních oblastech, vyjma trestního práva) své povinnosti plynoucí ze smlouvy uzavřené s klientem, pak je do té míry odpovědný za jednání svého klienta, do jaké má klient vůči němu nárok na náhradu škody, způsobené porušením povinnosti dle § 249 a násl. BGB.

Ani tato škoda však nepodléhá jen omezení dle zásad adekvátní kauzality,⁵⁵ nýbrž také dle zásad vyvinutých judikaturou, které uznávají omezení odpovědnosti na základě hodnotícího posouzení, zaměřeného na ochranný účel příslušné porušené normy. Odpovědnost za čistě náhodně nastalé škody tak, stručně řečeno, zásadně nepřichází v úvahu.

Advokát tedy odpovídá za jednání svého klienta, pokud je jeho jednání výsledkem nevhodných a neúplných rad, kterými se klient řídil.

✿ Autor je advokátem v Kolině nad Rýnem.

Příspěvek byl přednesen v rámci XXII. Karlovarských právnických dnů v červnu 2014.

52 Názorné příklady u Palandt/Grüneberg na uvedeném místě před § 249 okr. č. 31.

53 BGH na uvedeném místě; BGH NJW-RR 2012, 567, 569.

54 BGH NJW-RR 2012, 567, 669; srov. také BGH NJW 1989, 2127, 2129.

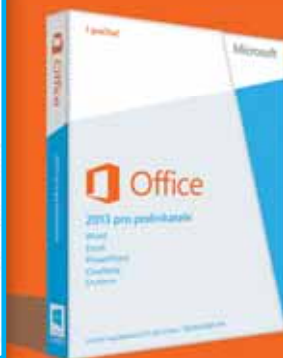
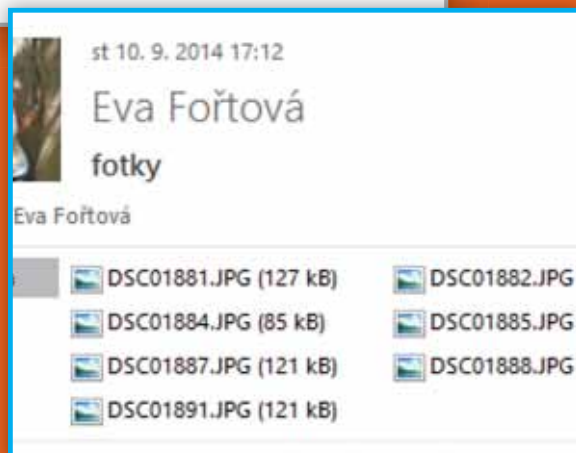
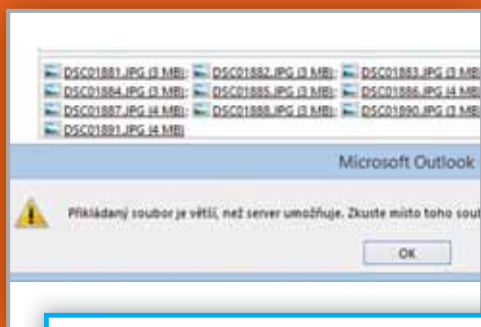
55 BGH NJW 2005, 1421.

inzerce

Potřebujete poslat fotky a jsou moc velké?

Stačí je jen přiložit a Outlook Vám pomůže s jejich zmenšením.

Více se dozvíte na www.officepower.cz

Nejlepší nástroje pro vaši práci najdete v Office 2013 pro podnikatele.

Trvalá licence za nejvýhodnější cenu!

Microsoft

Nájem nebytových prostor; znalecký posudek

Splňuje-li znalecký posudek předložený účastníkem řízení předpoklady stanovené v § 127 odst. 2 a § 127a o. s. ř., pohlíží se na něj jako na znalecký posudek vyžádaný soudem; to platí i tehdy, jde-li o revizní znalecký posudek.

**Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 2014,
sp. zn. 26 Cdo 3928/2013**

Odůvodnění:

Žalobou podanou dne 13. 10. 2010 u Okresního soudu v Mladé Boleslavi se žalobkyně domáhala zaplacení částky 11 473 384,60 Kč s příslušenstvím. Žalobu odůvodnila zejména tím, že podle nájemní smlouvy ze dne 13. 3. 2007 byla nájemkyní nebytových prostor v domě na st. p. 599 k. ú. S. M., obec P., na adrese P. 1, T. 7, jejichž pronajimatelem byl jako jejich vlastník žalovaný. V pronajatých prostorách provedla se souhlasem žalovaného stavební úpravy, k jejichž úhradě se žalovaný nezavázal. Proto vzhledem ke skončení nájmu ke dni 30. 4. 2010 žádala s poukazem na ustanovení § 667 zákona č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obč. zák.“), o protihodnotu toho, oč se provedenými úpravami zvýšila hodnota věci. Zhodnocení nebytových prostor žalovaného vyčíslila podle znaleckého posudku Ing. F. C. částkou 12 048 885 Kč, proti které započítala částku 575 500,40 Kč, kterou žalovanému zůstala dlužna na nájmem při skončení nájmu.

Okresní soud v Mladé Boleslavi (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 15. 1. 2013, č. j. 8 C 339/2010-372, žalobu zamítl, rozhodl o nákladech řízení účastníků a státu. Dovedl, že žalobkyně má ve smyslu § 667 odst. 1 obč. zák. nárok na protihodnotu toho, oč se provedenými stavebními úpravami zvýšila hodnota věci, neboť žalovaný s jejich provedením souhlasil, ale nezavázal se je uhradit. Výši zhodnocení v částce 553 678 Kč stanovil na základě znaleckého posudku Ing. J. K., CSc., s odůvodněním, že znalecký posudek vypracovaný Ing. F. C. (předložený žalobkyní), který dospěl k částce zhodnocení prostor ve výši 12 048 885 Kč, vyčíslil obecnou hodnotu investic provedených žalobkyní v cenách ke dni skončení nájmu (2. 6. 2010), že soudem pověřený znalec Ing. P. K., který použil pouze výnosovou metodu, došel v důsledku výrazného pohybu cen nájmu k „absurdnímu“ závěru, že cena domu žalovaného se v důsledku úprav provedených žalobkyní snížila přibližně o 3 790 000 Kč, že posudek znaleckého ústavu Jokl Appraisal, v. o. s., jenž byl na vyžádání soudu vyhotoven jako revizní a z něž vyplynulo, že žalobkyně svými úpravami zhodnotila nemovitosti žalovaného o částku 4 900 000 Kč, vycházel z nedoložené výše investic a nezdůvodněného odhadu jejich opotřebení, přičemž tyto nedostatky se nepodařilo odstranit ani vypracovaným dodatkem znaleckého posudku a výslechem znalce. Znalec Ing. J. K., CSc., stanovil výši zhodnocení třemi metodami – při použití nákladové metody dospěl k částce zhodnocení ve výši 553 678 Kč, u výnosové metody určil naopak zne-

hodnocení částkou 1 028 571 Kč a kombinací obou metod došel k výši zhodnocení v částce 55 400 Kč, přičemž soud prvního stupně považoval za objektivní zjištění výše zhodnocení nákladovým způsobem, neboť „definuje zhodnocení domu bez závislosti na výši nájemného“. I když znalecký posudek vypracovaný Ing. J. K., CSc., předložil žalovaný, soud jej považoval podle ustanovení § 127a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 9. 2011 (dále jen „o. s. ř.“), za revizní posudek vyžádaný soudem, neboť obsahoval všechny zákonem předepsané náležitosti. Protože žalobkyně v souladu s ustanovením § 580 obč. zák. provedla zápočet vzájemných pohledávek, byla žaloba v celém rozsahu zamítnuta.

K odvolání žalobkyně, jímž byl napaden rozsudek soudu prvního stupně v částce 4 900 000 Kč s příslušenstvím, Krajský soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) rozsudkem ze dne 29. 5. 2013, č. j. 26 Co 165/2013-410, ve znění usnesení ze dne 17. 7. 2013, č. j. 26 Co 165/2013-417, rozsudek soudu prvního stupně (v napadené části) potvrdil a rozhodl o nákladech odvolacího řízení. Ztotožnil se se závěrem soudu prvního stupně o nároku žalobkyně na zhodnocení nemovitosti podle § 667 odst. 1 obč. zák. a ohledně způsobu určení výše tohoto peněžitého plnění souhlasil „s postupem soudu prvního stupně při hodnocení důkazů v podobě znaleckých posudků, jež měl k dispozici“ i s tím, že znalecký posudek Ing. J. K., CSc., měl podle § 127a o. s. ř. „důkazní sílu jako znalecký posudek vypracovaný v rámci soudního řízení“. Nárok žalobkyně ve výši 553 678 Kč pak zanikl z důvodu započtení proti pohledávce žalovaného na zaplacení dlužného nájemného v nesporné výši 575 500,40 Kč.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání. Jeho přípustnost spatřovala v tom, že se odvolací soud při aplikaci procesních předpisů (§ 127 a § 127a ve spojení s § 132 o. s. ř.) odchýlil od ustálené rozhodovací praxe, vyjádřené v rozhodnutích Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3450/2007, 22 Cdo 1297/2007 a 22 Cdo 849/2008, a jako dovolací důvod uvádí, že odvolací soud nesprávně citovaná ustanovení vyložil, jestliže se ztotožnil s procesním postupem soudu prvního stupně při odstraňování pochybností o správnosti znaleckého posudku a při hodnocení důkazů soudem. Namítá, že soudy při stanovení výše zhodnocení věci ignorovaly posudek zhotovený revizním znalcem ustanoveným soudem a vycházely z posudku, který si nechal zhotovit žalovaný, ačkoliv správně měly vyzvat revizního znalce k takovému doplnění svého posudku, které by odstranilo domnělé vady, nebo nechat zpracovat nový revizní posudek. Tím, že znalecký posudek objednaný žalovaným nehodnotily jako důkaz listinný, pochybily při hodnocení důkazů a porušily rovnost stran sporu. Navrhla, aby dovolací soud rozsudky obou soudů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaný považoval postup soudů při hodnocení předložených znaleckých posudků za správný, neboť znalecký posudek Ing. J. K., CSc., byl vyžádan v souladu s ustanovením § 127a o. s. ř. a jako jediný vyhovoval aspektům ustálené soudní praxe. Navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání jako nepřipustné odmítl, popřípadě jako nedůvodné zamítl.

Nejvyšší soud jako soud dovolací věc projednal v souladu se zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění

účinném do 31. 12. 2013 (Čl. II bod 2 zákona č. 293/2013 Sb. – dále opět jen „o. s. ř.“) a zjistil, že žalobkyně jako účastnice řízení podala dovolání v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o. s. ř.) za splnění podmínky advokátního zastoupení (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.).

Podmínky přípustnosti dovolání proti rozsudku odvolacího soudu upravuje ustanovení § 237 o. s. ř.

Podle ustanovení § 237 o. s. ř. je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolání je přípustné, neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla výslovně řešena. S účinností od 1. 9. 2011 došlo zákonem č. 218/2011 Sb., kterým se mění zejména zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, mimo jiné i ke změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, přičemž výkladem ustanovení § 127 odst. 2, § 127a ve spojení s § 132 o. s. ř. ve znění provedeném touto novelou se soudní praxe dosud nezabývala.

Dovolání však není důvodné.

Podle § 127 odst. 1 o. s. ř. závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, vyžádá soud u orgánu veřejné moci odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující nebo je-li pochybnost o správnosti podaného odborného vyjádření, ustanoví soud znalce. Soud znalce vyslechne; znalci může také uložit, aby posudek vypracoval písemně. Je-li ustanoveno několik znalců, mohou podat společný posudek. Místo výslechu znalce může se soud v odůvodněných případech spokojit s písemným posudkem znalce.

Podle § 127 odst. 2 o. s. ř. je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, soud nechá znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem.

Podle § 127a o. s. ř. jestliže znalecký posudek předložený účastníkem řízení má všechny zákonem požadované náležitosti a obsahuje doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, postupuje se při provádění tohoto důkazu stejně, jako by se jednalo o znalecký posudek vyžádaný soudem. Soud umožní znalci, kterého některá ze stran požádala o znalecký posudek, nahlédnout do spisu nebo mu jinak umožní seznámit se s informacemi potřebnými pro vypracování znaleckého posudku.

Znalecký posudek ve smyslu občanského soudního řádu představuje jeden z mnoha důkazních prostředků, byť je svou povahou nezastupitelný. Znalec je přitom osobou (fyzickou či právnickou), která prostřednictvím svých odborných znalostí posuzuje skutečnosti, které byly soudem určeny, a ve znaleckém posudku soudu sděluje subjektivní výsledek tohoto posouzení. Podle § 13 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, v posudku uvede

znalec popis zkoumaného materiálu, popřípadě jevů, souhrn skutečností, k nimž při úkonu přihlížel (nález), a výčet otázek, na které má odpovědět, s odpověďmi na tyto otázky (posudek). Znalecký posudek je jedním z důkazních prostředků (§ 125, § 127 o. s. ř.), který soud sice hodnotí jako každý jiný důkaz podle § 132 o. s. ř., od jiných se však liší tím, že odborné závěry v něm obsažené nepodléhají hodnocení soudem podle zásad § 132 o. s. ř. Soud hodnotí přesvědčivost posudku co do jeho úplnosti ve vztahu k zadání, logické odůvodnění jeho závěrů a soulad s ostatními provedenými důkazy. Hodnocení důkazu znaleckým posudkem tedy spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. Z uvedeného vyplývá, že důkaz znaleckým posudkem soud hodnotí jako každý jiný důkaz, nemůže však přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2002, sp. zn. 25 Cdo 583/2001, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 7. 2009, sp. zn. 30 Cdo 3450/2007).

Soud při hodnocení znaleckého posudku musí zkoumat, zda provedený úkon byl učiněn řádně, tj. zda znalec dodržel soudem uložené zadání (zodpověděl na otázky, resp. zadání soudu k předmětu znaleckého úkonu s určitě a srozumitelně vyloženým závěrem, který má oporu v podkladových materiálech, netrpí rozpory atd.). Zjistí-li soud, že znalec zcela nesplnil úkol, který soud vymezil ve svém opatření, případně nesplnil jej vůbec, nebo nedostatečným způsobem, nyníjší právní úprava (na rozdíl od dřívější úpravy) postup soudu pro tento případ upřesnila a v § 127 odst. 2 o. s. ř. mu stanovila povinnost požádat znalce o vysvětlení. Dospěje-li soud k závěru o negativním výsledku tohoto vysvětlení, nechá zpracovat revizní znalecký posudek.

Provedenou novelizací pak došlo i k zásadní změně při provádění a hodnocení důkazu znaleckým posudkem, který byl vyhotoven na žádost účastníka mimo řízení. Dosavadní úprava i konstantní judikatura vycházely z toho, že posudek znalce vypracovaný na žádost účastníka řízení byl považován za listinu podle § 129 o. s. ř., nikoli za znalecký posudek ve smyslu § 127 o. s. ř. (srov. např. usnesení pléna Nejvyššího soudu ČSR ze dne 23. 12. 1980, Pls. 3/80, uveřejněné pod číslem 1/1981 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2002, sp. zn. 25 Cdo 583/2001, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. 22 Cdo 849/2008), což vedlo k tomu, že soud byl nucen provádět revizní znalecké posudky na popud procesní strany, která sama nepředložila znalecký posudek. Proto bylo účelem novelizace ustanovení § 127 o. s. ř. a zejména začleněním ustanovení § 127a o. s. ř. odstranit tuto řízení zatěžující praxi, urychlit jej a umožnit účastníkům předložit znalecký posudek, na nějž se hledí – obsahuje-li všechny zákonem požadované náležitosti a doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku – jako na posudek vyžádaný soudem. Tím se změnila důkazní hodnota znaleckého posudku předloženého účastníkem, který při dodržení všech obsahových náležitostí sta-

novených v § 127a o. s. ř. není důkazem listinným, ale má důkazní sílu znaleckého posudku, a proto se stala dosavadní judikatura (včetně dovolatelkou zmíněné) v tomto směru nepoužitelnou. Postup podle ustanovení § 127a o. s. ř. neporušuje ani zásadu rovnosti stran, neboť druhému účastníku zůstávají zachovány stejné námitky jako proti soudem ustanovenému znalci (např. námitka podjatosti) a jeho posudku (např. nesprávnost, nejasnost, neúplnost).

Dovolatelka nastolila otázku, zda ve smyslu ustanovení § 127a o. s. ř. může účastník předložit i revizní znalecký posudek či zda revizní znalecký posudek musí být podle § 127 odst. 2 o. s. ř. vyžádán soudem. Protože ustanovení § 127a o. s. ř. hovoří o znaleckých posudcích obecně, není důvodu, aby se uvedené ustanovení nevztahovalo i na znalecké posudky revizní. Proto dovolací soud uzavřel, že splňuje-li znalecký posudek předložený účastníkem řízení předpoklady stanovené v § 127a o. s. ř., pohlíží se na něj jako na znalecký posudek vyžádaný soudem i v případě, že jde o znalecký posudek revizní.

V projednávané věci zůstal nesporným nárok žalobkyně na protihodnotu toho, o co se jí provedenými stavebními úpravami zvýšila hodnota pronajaté nemovitosti (§ 667 odst. 1 obč. zák.), přičemž žalobkyně prostřednictvím námitky o nesprávném provedení a hodnocení revizního znaleckého posudku napadla pouze výši tohoto nároku. Z důvodů uvedených shora se jí však závěr odvolacího soudu, že soud prvního stupně postupoval při hodnocení předložených znaleckých posudků správně a rovněž správně nárok vyčíslil podle znaleckého posudku Ing. J. K., CSc., jež byl považován v souladu s ustanovením § 127a o. s. ř. za revizní znalecký posudek stejně důkazní síly, jako by se jednalo o znalecký posudek vypracovaný na žádost soudu v rámci soudního řízení, zpochybnit nepodařilo. Zbývá dodat, že znalecký posudek Ing. J. K., CSc., obsahuje zákonem požadované náležitosti, jeho závěry jsou rádě odůvodněny, jsou podloženy obsahem nálezu, bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení a znalec se vypořádal i s předchozími znaleckými posudky. Soudy rádě vysvětlily, z jakých důvodů považovaly tento posudek za přesvědčivý a logický a upřednostnily jej před ostatními znaleckými posudky, i proč zvolily ocenění výše zhodnocení nákladovou metodou (ostatně pro žalobkyni nejvýhodnější).

Rozsudek odvolacího soudu je tak správný. Protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelkou tvrzeno), že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen vadou uvedenou v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., nebo jinou vadou řízení, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání žalobkyně podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

O návrhu na odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí [§ 243 písm. a) o. s. ř.], který neshledal důvodným, dovolací soud v souladu se svou ustálenou praxí nerozhodoval.

O náhradě nákladů dovolacího řízení dovolací soud rozhodl podle § 243c odst. 3, § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o. s. ř. a zavázal žalobkyni, jejíž dovolání bylo zamítnuto, k náhradě nákladů dovolacího řízení, které vznikly žalovanému v souvislosti s podáním vyjádření k dovolání prostřednictvím zástupce z řad advokátů. Při stanovení výše nákladů dovolacího řízení postupoval dovolací soud podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), dále jen „AT“ (srovnej náleze Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 25/12, který byl publikován ve Sbírce zákonů pod č. 116/2013 Sb., rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. 31 Cdo 3043/2010).

Náhrada nákladů řízení sestává z odměny ve výši 27 900 Kč stanovené podle § 6 odst. 1, § 7 bod 6 a § 11 odst. 1 písm. k) AT, dále z paušální náhrady hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 AT a částky 5 922 Kč představující 21% DPH (§ 137 odst. 3 o. s. ř.). Přiznanou náhradu nákladů dovolacího řízení v celkové výši 34 122 Kč je žalobkyně povinna zaplatit k rukám advokáta, který žalovaného v tomto řízení zastupoval (§ 149 odst. 1 o. s. ř.), do tří dnů od právní moci rozhodnutí (§ 160 odst. 1 o. s. ř.).

Proti tomuto rozsudku není opravný prostředek přípustný.

Nesplní-li povinná dobrovolně, co jí ukládá vykonatelné rozhodnutí soudu, může oprávněný podat návrh na exekuci (soudní výkon rozhodnutí).

❖ Sbirka rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, sešit 4/2014, rozhodnutí č. 38.

Proč inzerovat v Bulletinu advokacie?

- časopis vydávaný Českou advokátní komorou – největší právníkovou stavovskou organizací v ČR
- náklad již 16 100 výtisků měsíčně
- jasně definovaná cílová skupina (všichni čeští advokáti a advokátní koncipienti, vrcholní čeští politici a představitelé české justice)
- mnohokrát oceněný odborný obsah – nejlepší právníký časopis ČR v letech 2011, 2012 a 2014

Odměna a náhrada hotových výdajů; zvolený obhájce

Zvolení obhájce obviněným (případně jinou k tomu oprávněnou osobou) na místo obhájce, který mu byl ustanoven, je třeba považovat za skutečnost, v důsledku které původní ustanovení obhájce ve smyslu § 37 odst. 2 tr. ř. ze zákona zaniká. Ve vztahu k ustanovenému obhájci je však zánik jeho ustanovení účinný teprve poté, co je o takové skutečnosti příslušným orgánem činným v trestním řízení vyrozuměn nebo se o ní jiným způsobem dozví. Do té doby je oprávněn i povinen hájit práva obviněného, a pokud tak činí, má i podle § 151 odst. 2, věty první tr. ř. vůči státu nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů podle zvláštního předpisu (advokátního tarifu).

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. 8 Tz 27/2013

Nejvyšší soud projednal ve veřejném zasedání konaném dne 19. června 2013 v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Bláhy a soudkyň JUDr. Věry Kůrkové a JUDr. Milady Šámalové stížnost pro porušení zákona, kterou podal v trestní věci obviněného mladistvého „tulipána“*, ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obhájce ThMgr. JUDr. M. Z., advokáta Advokátní kanceláře ve V., okres D., a v neprospěch obviněného mladistvého „tulipána“ proti pravomocnému usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 24. 7. 2012, č. j. 4 ZT 16/2011-142, a rozhodl takto:

Podle § 268 odst. 2 tr. ř. se vyslovuje, že pravomocným usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 24. 7. 2012, č. j. 4 ZT 16/2011-142, byl porušen zákon v neprospěch obhájce ThMgr. JUDr. M. Z. v ustanoveních § 148 odst. 1 písm. a) a § 151 odst. 2 tr. ř. v návaznosti na ustanovení § 11 odst. 1 písm. b), § 13 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a v řízení, které vydání tohoto usnesení předcházelo, v ustanovení § 147 odst. 1 tr. ř.

Odůvodnění:

Obviněný mladistvý „tulipán“ (dále převážně jen „mladistvý“) vykonával až do 18. 11. 2009 ve V. ú. v D. soudem uloženou ochrannou výchovu. Uvedeného dne se však nevrátil z dovolenky, a tak policejní komisař Policie České republiky, 1. oddělení obecné kriminality SKPV v D. (dále jen „policejní orgán v D.“) pod sp. zn. KRPU-5418/TČ-2010-040271 proti němu zahájil trestní stíhání pro provinění maření úkonu úředního rozhodnutí podle § 337 odst. 1 písm. i) trestního zákoníku. Opatřením soudkyně Okresního soudu v Děčíně ze dne 25. 5. 2010, sp. zn. 0 Ntm 643/2010, byl mladistvému ustanoven obhájcem ThMgr. JUDr. M. Z., advokát Advokátní kanceláře se sídlem ve V., a to z důvodu nutné obhajoby podle § 42 odst. 2 zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zák. č. 218/2003 Sb.“). Usnesení o zahájení trestního stíhání mladistvého bylo jmenovanému obhájci doručeno do vlastních ru-

kou dne 3. 6. 2010. Následně policejní orgán v D. unesením ze dne 9. 9. 2010 podle § 160 odst. 1, 5 tr. ř. zahájil trestní stíhání mladistvého i jako obviněného ze spáchání provinění vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku (toto usnesení bylo obhájci doručeno dne 13. 9. 2010). Mladistvému byla obě usnesení doručena do vlastních rukou až dne 25. 2. 2012, kdy se již nacházel ve vazbě ve Vazební věznici v O. v níže označené trestní věci.

Dne 7. 2. 2011 byl totiž mladistvý zadržen jako podezřelý ze spáchání zločinu loupeže podle § 173 odst. 1 trestního zákoníku a policejní orgán Policie České republiky III. oddělení obecné kriminality SKPV v O. (dále jen „policejní orgán v Olomouci“) usnesením z téhož dne pod sp. zn. KRPM-13609/TČ-2010-140574-208 zahájil proti němu trestní stíhání jako obviněného z dvojnásobného provinění loupeže podle § 173 odst. 1 trestního zákoníku. Opatřením soudce Okresního soudu v Olomouci ze dne 7. 2. 2011, sp. zn. 0 Ntm 1504/2011, byla mladistvému ustanovena obhájkyň Mgr. K. Č., advokátka Advokátní kanceláře se sídlem v O., M. Následujícího dne 8. 2. 2011 si však mladistvý zvolil na plnou moc obhájkyň JUDr. J. X., advokátku Advokátní kanceláře se sídlem v O., K. (téhož dne mu na další plnou moc zvolila jmenovanou obhájkyň i jeho matka Š. K.). Z tohoto důvodu soudce Okresního soudu v Olomouci opatřením ze dne 10. 2. 2011, sp. zn. 0 Ntm 1505/2011, na základě žádosti policejního orgánu v Olomouci zrušil předcházející ustanovení Mgr. K. Č. obhájkyň mladistvého.

Usnesením soudce Okresního soudu v Olomouci ze dne 9. 2. 2011, sp. zn. 0 Ntm 501/2011, byl mladistvý vzat v naposledy uvedené trestní věci do vazby. Usnesením policejního orgánu v Olomouci ze dne 28. 2. 2011 byly podle § 23 odst. 3 tr. ř. per analogiam, s odkazem na ustanovení § 20 odst. 1 tr. ř., spojeny trestní věci vedené u tohoto policejního orgánu pod sp. zn. KRPM-13609/TČ-2010-140574-208 a u policejního orgánu v Děčíně pod sp. zn. KRPU-5418/TČ-2010-040271 ke společnému řízení (s tím, že věc bude nadále vedena u policejního orgánu v Olomouci pod sp. zn. KRPM-13609/TČ-2010-140574-208). Toto usnesení bylo původně ustanovenému obhájci ThMgr. JUDr. M. Z. doručeno do vlastních rukou dne 2. 3. 2011 a nabylo právní moci dne 8. 3. 2011. V jeho stručném odůvodnění však neexistuje žádná zmínka o tom, který z výše jmenovaných obhájců (zda původně ustanovený ThMgr. JUDr. M. Z., nebo posléze zvolená JUDr. J. X.) bude mladistvého ve spojených věcech nadále obhajovat, dokonce v něm tato zvolená obhájkyň ani není jmenována, třebaže opis usnesení jí byl rovněž doručován (stalo se tak rovněž dne 2. 3. 2011).

Přípisem ze dne 21. 3. 2011 (v odůvodnění stížnosti pro porušení zákona je chybně uveden rok 2013) policejní orgán v O. požádal Okresní soud v Děčíně o zrušení ustanovení původního obhájce ThMgr. JUDr. M. Z. Na to reagoval soudce jmenovaného soudu písemným sdělením ze dne 24. 3. 2011, sp. zn. 0 Ntm 624/2011, že „udělením plné moci obhájce zaniká ustanovení obhájce ustanoveného soudem a není nutno toto rušit“. Ve vyšetřovacím spise je také založena e-mailová odpověď soudkyně Okresního soudu v Děčíně ze dne

*) Byl použit pseudonym ve smyslu zák. č. 218/2003 Sb.

18. 4. 2011, sp. zn. 0 Ntm 643/2010, adresovaná ustanovenému obhájci ThMgr. JUDr. M. Z., ve které reaguje na jím podanou zprávu ze dne 11. 4. 2011 o tom, že s ním jeho klient odmítl komunikovat a sdělil mu, že si zvolil novou obhájkyň. Soudkyně v této odpovědi jmenovaného obhájce mj. informuje, že jeho ustanovení obhájcem mladistvého zaniklo právní mocí usnesení o spojení věci, které je zmíněno shora (soudkyně uvádí datum právní moci usnesení dne 15. 3. 2011, ačkoliv na usnesení samotném je vyznačena právní moc dnem 8. 3. 2011), a že jeho ustanovení obhájcem mladistvého není nutno rušit, protože dnem 8. 3. 2011 zaniklo, o čemž mu Policie České republiky „měla dát vědět“.

Ze spisového materiálu rovněž vyplývá, že ustanovený obhájce ThMgr. JUDr. M. Z. dne 17. 8. 2011 zaslal policejnímu orgánu v O. vyúčtování nákladů obhajoby v předmětné věci, které mu však policejní orgán vrátil s tím, že mu nebudou proplaceny náklady spojené s návštěvou mladistvého ve Vazební věznici v O. dne 7. 4. 2011, ale bude mu zaplacen pouze část za převzetí a přípravu obhajoby, neboť „měl být Okresním soudem v Děčíně vyzooměn o změně klientova advokátního zastoupení“. S touto argumentací se však obhájce neztotožnil a dne 27. 2. 2012 opakovaně vyúčtoval náklady obhajoby v dané věci v celkové částce 10 307 Kč. Tuto částku mu sice policejní orgán v Olomouci usnesením ze dne 2. 3. 2012 v plné výši přiznal, avšak státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci usnesením ze dne 15. 3. 2012, č. j. 4 ZT 16/2011-127, je podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. zrušil a policejnímu orgánu uložil, aby ve věci znovu jednal a rozhodl (státní zástupce tak rozhodl na základě podání zákonné zástupkyně mladistvého – jeho matky Š. K., které vyhodnotil jako stížnost).

Následným usnesením ze dne 29. 3. 2012 jmenovaný policejní orgán přiznal ustanovenému obhájci na odměně a náhradě hotových výdajů pouze částku 1 350 Kč, a to podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu za jeden úkon právní služby – přípravu a převzetí obhajoby – ve výši 1 050 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za jeden režijní paušál ve výši 300 Kč. Proti tomuto usnesení podali stížnost ustanovený obhájce a jmenovaná zákonná zástupkyně mladistvého, o nichž rozhodl státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci usnesením ze dne 18. 4. 2012, č. j. 4 ZT 16/2011-131, tak, že ke stížnosti obhájce nejprve napadené usnesení policejního orgánu podle § 149 odst. 1 tr. ř. zrušil, a poté podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. policejnímu orgánu uložil, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Dalším usnesením ze dne 14. 5. 2012 jmenovaný policejní orgán podle § 151 odst. 3 tr. ř. přiznal obhájci na odměně a náhradě hotových výdajů celkem částku ve výši 1 650 Kč, a to za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu – přípravu a převzetí obhajoby – ve výši 1 350 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za jeden režijní paušál ve výši 300 Kč. Proti tomuto usnesení si obhájce opět podal stížnost, kterou státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci usnesením ze dne 8. 6. 2012, č. j. 4 ZT 16/2011-138, v bodě II. podle § 148 odst. 1 písm. a) tr. ř. zamítl jako nepřijatelnou, když předtím tímž usnesením ve výroku pod bodem I. rozhodl tak, že podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř. se napadené usnesení policejního orgánu ruší.

V pořadí již čtvrtým usnesením ze dne 21. 6. 2012 policejní orgán v Olomouci přiznal ustanovenému obhájci podle § 151 odst. 3 tr. ř. na odměně a náhradě hotových výdajů celkovou částku 1 749 Kč, a to podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu za jeden úkon právní služby v hodnotě 2 300 Kč snížený o 10 % a následně snížený na 70 % sazby z důvodu neuskutečněné porady s klientem (tj. na částku 1 449 Kč), a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za jeden režijní paušál 300 Kč. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí je mj. zřejmé, že policejní orgán sice shledal, že obhájce v rámci obhajoby svého klienta učinil jeden úkon právní služby, oceňovaný podle tehdy platného znění advokátního tarifu na částku 2 070 Kč, ale tuto částku z důvodu neuskutečněné první porady s klientem pokrátí o celkem 30 %. Proti tomuto usnesení si obhájce podal dne 1. 7. 2012 další stížnost, kterou předal k poštovní přepravě dne 2. 7. 2012 a adresoval ji příslušnému policejnímu orgánu. Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci usnesením ze dne 24. 7. 2012, č. j. 4 ZT 16/2011-142, o této stížnosti rozhodl tak, že ji podle § 148 odst. 1 písm. a) tr. ř. zamítl, neboť není přípustná. V odůvodnění usnesení však mj. uvedl, že stížnost byla podána včas a oprávněnou osobou, a dále podrobně rozvedl, proč je přesvědčen, že policejní orgán provedl výpočet odměny a náhrady hotových výdajů ustanovenému obhájci v celkové výši 1 749 Kč správně. O důvodech údajné nepřijatelnosti stížnosti se však vůbec nezmínil.

Právě proti usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci dne 24. 7. 2012, č. j. 4 ZT 16/2011-142, které téhož dne nabylo právní moci, ministr spravedlnosti podal podle § 266 odst. 1 tr. ř. stížnost pro porušení zákona, přičemž v jejím úvodu uvedl, že tak činí v neprospěch obviněného mladistvého „tulipána“.

V dalším textu stížnosti pro porušení zákona však ministr spravedlnosti uvedl, že výrokem citovaného usnesení byl porušen zákon v neprospěch původního obhájce obviněného mladistvého „tulipána“, ThMgr. JUDr. M. Z., v ustanovení § 147 odst. 1, § 148 odst. 1 písm. a) a § 151 odst. 2 tr. ř. v návaznosti na § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 312/1995 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení (dále jen advokátní tarif), a ve prospěch obviněného mladistvého „tulipána“ v ustanovení § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř.

Již tady je třeba upozornit na zřejmou nesprávnost, které se zde (a znovu i v závěrečném návrhu) ministr spravedlnosti dopustil při citaci uvedené vyhlášky (jak v jejím číselném označení, tak v názvu), neboť nemůže být sporu o tom, že měl na mysli vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“).

V odůvodnění stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti po narativní části citoval příslušná ustanovení trestního řádu a advokátního tarifu, která podle jeho názoru státní zástupce v napadeném usnesení chybně aplikoval.

Konkrétně to bylo ustanovení § 37 odst. 2 tr. ř., podle něhož obviněný si může místo obhájce, který mu byl ustanoven nebo osobou k tomu oprávněnou zvolen, zvolit obhájce jiného. Oznámi-li změnu obhájce tak, aby obhájce mohl být

o úkonu vyrozuměn v zákonem stanovené lhůtě, orgán činný v trestním řízení ode dne doručení takového oznámení vyrozumívá nově zvoleného obhájce. V opačném případě je obhájce předtím ustanovený nebo zvolený, pokud není z obhajování vyloučen, povinen obhajobu vykonávat do doby, než ji osobně převezme později zvolený obhájce.

Ministr spravedlnosti dále citoval ustanovení § 38 odst. 1 tr. ř., podle kterého, jestliže obviněný nemá obhájce v případě, kdy ho musí mít (§ 36 a § 36a), určí se mu lhůta ke zvolení obhájce. Pokud v této lhůtě nebude obhájce zvolen, bude mu obhájce na dobu, po kterou trvají důvody nutné obhajoby, neprodleně ustanoven. Zmínil rovněž ustanovení § 39 odst. 1 tr. ř., podle něhož obhájce ustanoví a pomínou-li důvody nutné obhajoby, ustanovení zruší předseda senátu a v přípravném řízení soudce. Podle odstavce 4 tohoto ustanovení dojde-li ke spojení věci ke společnému projednání a rozhodnutí a obviněnému byl v každé z těchto věcí ustanoven obhájce, předseda senátu a v přípravném řízení soudce zruší ustanovení těch obhájců, kteří byli ustanoveni později. Došlo-li k ustanovení obhájců současně, zruší ustanovení těch obhájců, kteří byli ustanoveni v řízení o méně závažném trestném činu.

Ministr spravedlnosti neopomenul citovat ani ustanovení § 147 odst. 1 tr. ř., podle něhož při rozhodování o stížnosti přezkoumává nadřízený orgán správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž může stěžovatel podat stížnost, a řízení předcházející napadenému usnesení, ustanovení § 148 odst. 1 písm. a) tr. ř., podle kterého nadřízený orgán zamítne stížnost, není-li přípustná, a písm. c) téhož ustanovení, podle něhož nadřízený orgán stížnost zamítne, není-li důvodná.

Pokud jde o právní předpisy upravující rozhodování o odměně a náhradě hotových výdajů ustanoveného obhájce, ministr spravedlnosti citoval ustanovení § 151 odst. 2 věty první tr. ř., podle kterého má obhájce, který byl obviněnému ustanoven, vůči státu nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů podle zvláštního předpisu, a ustanovení § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř., podle něhož byl-li obviněný pravomocně uznán vinným, je povinen nahradit státu odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci státem, pokud nemá nárok na obhajobu bezplatnou.

Konečně ministr spravedlnosti citoval ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, podle kterého mimosmluvní odměna náleží mimo jiné za první poradou s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem, a ustanovení § 12a odst. 1 advokátního tarifu, podle něhož sazby mimosmluvní odměny podle § 7 za úkony právních služeb ustanoveného obhájce v trestním řízení se v soudnictví ve věcech mládeže snižují o 20 %.

Po citaci zmíněných zákonných ustanovení ministr spravedlnosti uvedl, že na řešenou problematiku lze vztáhnout i několik rozhodnutí soudů, například ke způsobu účtování úkonu právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 2. 2006, sp. zn. 4 Tz 4/2006, usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 5. 5. 2010, sp. zn. 9 To 219/2010, a usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 4. 2012, sp. zn. 17 Co 169/2012, v nichž soudy s drobnými modifikacemi konstatovaly, že úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního

tarifu, tj. první poradou s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem, se považuje za jeden úkon a obhájci náleží odměna v plné výši, bez ohledu na to, že neprovedl první poradou s klientem.

Následně ministr spravedlnosti konstatoval, že státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci se shora citovanými ustanoveními trestního řádu a advokátního tarifu důsledně neřídil. V daném případě lze totiž návštěvu obhájce u mladistvého, umístěného ve vazební věznici, považovat za první poradou s klientem, přičemž krácení tarifní hodnoty za úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu na 70 % jeho sazby, snížené již aplikací § 12a odst. 2 advokátního tarifu, nemá žádnou zákonnou oporu ani v trestním řádu, ani v advokátním tarifu.

Ustanovený obhájce mladistvého ThMgr. JUDr. M. Z. byl skutečně oprávněn účtovat i jízdné k úkonu dne 7. 4. 2011 do Vazební věznice v O., kde byl v té době mladistvý umístěn, a ztrátu času za tuto jízdu, protože mu nelze klást k tíži, že nebyl žádným orgánem činným v trestním řízení uvědoměn o tom, že ve spojené věci, v níž prováděl vyšetřování policejní orgán v O., byl mladistvému, po jeho ustanovení, zvolen oprávněnou osobou obhájce jiný. Tyto skutečnosti nejsou zřejmé z usnesení policejního orgánu v O. ze dne 28. 2. 2011 o spojení věci, a proto se ustanovený obhájce mohl oprávněně domnívat, že i ve věci vedené u policejního orgánu v O. byl mladistvému ustanoven jako obhájce soudem, když se tak stalo i ve věci, v níž jako obhájce figuroval sám.

Za této situace by pak bylo zapotřebí aplikovat ustanovení § 39 odst. 4 tr. ř., podle kterého by ThMgr. JUDr. M. Z. zůstal ustanoveným obhájcem, a to v celé spojené věci. Znění tohoto zákonného ustanovení navíc vylučuje správnost tvrzení soudkyně Okresního soudu v Děčíně ohledně zániku ustanovení ThMgr. JUDr. M. Z. jako obhájce mladistvého ke dni právní moci usnesení o spojení věci. Pokud by tomu tak totiž bylo, pak by citované ustanovení trestního řádu zcela pozbylo významu. Vzhledem k tomu, že v daném případě vzniklou situaci trestní řád žádným způsobem neřeší, nabízelo se analogicky postupovat právě podle zmíněného § 39 odst. 4 tr. ř. Soudce příslušného soudu tedy měl správně opatřením zrušit ustanovení ThMgr. JUDr. M. Z. obhájcem a jednoznačně určit, že ve spojené věci bude nadále činný zvolený obhájce, a toto opatření zaslat ustanovenému obhájci, aby se o zrušení ustanovení dozvěděl. Pokud se tak nestalo, nelze ustanoveného obhájce sankcionovat tím, že mu nebudou přiznány náhrady za poskytnutí právních služeb za situace, kdy postupoval zcela v intencích ustanovení § 37 odst. 2 tr. ř. a vykonával obhajobu svého klienta až do doby, než se dozvěděl, že ji převzal později zvolený obhájce. O této skutečnosti se však prokazatelně dozvěděl až od klienta při jeho návštěvě ve vazební věznici dne 7. 4. 2011. Koneckonců i věznice byla přesvědčena, že ThMgr. JUDr. M. Z. je řádně ustanoveným obhájcem mladistvého, a návštěvu mu umožnila.

K této argumentaci ministr spravedlnosti dodal, že napadené usnesení státního zástupce je nezákonné i proto, že jeho výrok nekoresponduje s obsahem jeho odůvodnění, když byl nesprávně zvolen důvod, pro který byla stížnost obhájce zamítnuta. Z odůvodnění usnesení je totiž zřejmé, že se stát

ní zástupce neztožňuje s argumenty stěžovatele a zastává názor, že stížností napadené usnesení policejního orgánu je správné. Podanou stížnost však nezamítl jako nedůvodnou podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř., nýbrž jako nepřipustnou podle § 148 odst. 1 písm. a) tr. ř.

Správně tak měl státní zástupce stížnosti zcela vyhovět, stížností napadené usnesení postupem podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. zrušit a sám ve věci rozhodnout tak, že měl ustanovenému obhájci ThMgr. JUDr. M. Z. přiznat odměnu a náhradu hotových výdajů v jím požadované částce ve výši 10 307 Kč. Porušen zákon byl i v řízení předcházejícímu vydání usnesení, a to tím, jak rozhodl dozorový státní zástupce o stížnosti ThMgr. JUDr. M. Z. ze dne 22. 5. 2012, když ji usnesením ze dne 8. 6. 2012 podle § 148 odst. 1 písm. a) tr. ř. zamítl jako nepřipustnou, avšak ve výroku pod bodem 1) současně rozhodl tak, že se podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř. usnesení policejního orgánu ruší. Tento postup rovněž nemá oporu v trestním řádu.

Podle ministra spravedlnosti je popsán případ významným i pro posouzení otázky okamžiku zániku oprávnění ustanoveného obhájce při spojení věci ke společnému řízení a s tím souvisejícím nárokem původního obhájce (jehož nahradil advokát na plnou moc), na odměnu a náhradu hotových výdajů za konkrétní úkony právní služby, když jde o otázku soudy neřešenou, ačkoli taková situace se v praxi může běžně vyskytnout.

Ministr spravedlnosti zdůraznil, že stížnost pro porušení zákona je směřována v neprospěch mladistvého proto, že v případě, že by došlo ke kasaci napadeného usnesení státního zástupce a obhájce ThMgr. JUDr. M. Z. by následně byla přiznána vyšší odměna než původní, podle § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř. by pak byl mladistvý v případě, že by byl pravomocně odsouzen, povinen nahradit státu tuto vyšší odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci, což by nebylo v jeho prospěch. Proto podaná stížnost pro porušení zákona může vést toliko k tzv. akademickému výroku Nejvyššího soudu, bez jakéhokoliv kasačního dopadu na stížnosti pro porušení zákona napadené usnesení.

S odkazem na shora uvedené ministr spravedlnosti konstatoval, že státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci se svým rozhodnutím dostal mimo mantinely shora uvedených ustanovení hmotného i procesního práva trestního a porušil tím zákon ve prospěch obviněného mladistvého „tulipána“ a v neprospěch jeho dřívějšího obhájce ThMgr. JUDr. M. Z., a proto navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 24. 7. 2012, č. j. 4 ZT 16/2011-142, byl porušen zákon v neprospěch původního obhájce obviněného mladistvého „tulipána“, ThMgr. JUDr. M. Z., v ustanovení § 148 odst. 1 písm. a) a § 151 odst. 2 tr. ř. v návaznosti na § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 312/1995 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení, a v řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, v ustanovení § 147 odst. 1 tr. ř., a ve prospěch obviněného mladistvého „tulipána“ v ustanovení § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř.

Nejvyšší soud ve veřejném zasedání přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhod-

nutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k těmto závěrům.

Z naposledy uvedené zákonné citace je zřejmé, že Nejvyšší soud byl při své přezkumné činnosti limitován, neboť v rámci omezeného revizního principu mohl z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona přezkoumávat jen ty výroky napadeného rozhodnutí, proti nimž byla stížnost podána. Kromě rozsahu, v němž bylo rozhodnutí podanou stížností napadeno, byl ovšem limitován též důvody uvedenými ve stížnosti pro porušení zákona. V uvedeném omezeném rozsahu a jen z důvodů obsažených ve stížnosti pro porušení zákona pak mohl přezkoumávat i řízení, které napadené části rozhodnutí předcházelo.

Zaměřil-li Nejvyšší soud při své přezkumné činnosti pozornost na rozsah a důvody podané stížnosti pro porušení zákona, pak musí připomenout ustanovení § 266 odst. 1 věty první tr. ř., podle něhož ministr spravedlnosti může podat u Nejvyššího soudu takovou stížnost proti pravomocnému rozhodnutí soudu nebo státního zástupce, jímž byl porušen zákon nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení.

V dané věci tak ministr spravedlnosti učinil proti shora citovanému usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci s tvrzením, že byl porušen zákon v neprospěch obhájce ThMgr. JUDr. M. Z. v ustanovení § 148 odst. 1 písm. a) a § 151 odst. 2 tr. ř. v návaznosti na § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, a v řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, v ustanovení § 147 odst. 1 tr. ř., a ve prospěch mladistvého v ustanovení § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř.

Jelikož ministr spravedlnosti v odůvodnění stížnosti pro porušení zákona všechna naposledy uvedená ustanovení trestního řádu a advokátního tarifu citoval, není zapotřebí jejich zákonný text na tomto místě znovu opakovat. Je však třeba zmínit, neboť to mělo význam pro způsob rozhodnutí státního zástupce o stížnosti ustanoveného obhájce proti předcházejícímu usnesení policejního orgánu, i některá další ustanovení trestního řádu.

Tak především podle ustanovení § 151 odst. 3 věty první tr. ř. platí, že o výši odměny a náhradě hotových výdajů rozhodne na návrh obhájce orgán činný v trestním řízení, který vedl řízení v době, kdy obhájce povinnost obhajovat skončila, a to bez zbytečného odkladu, nejpozději do dvou měsíců od podání návrhu. Podle navazujícího odst. 4 proti rozhodnutí podle odstavce 3 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Okruh osob oprávněných k podání stížnosti je vymezen ustanovením § 142 odst. 1 tr. ř., podle jehož první věty nestanoví-li zákon něco jiného, může stížnost podat osoba, které se usnesení přímo dotýká nebo která k usnesení dala podnět svým návrhem, k němuž ji zákon opravňuje.

Z takovéto zákonné úpravy lze učinit první nezpochybnitelný závěr, že ustanovený obhájce mladistvého byl osobou oprávněnou k podání stížnosti proti usnesení policejního orgánu o jím uplatněném nároku na odměnu a náhradu hotových výdajů podle zvláštního předpisu (advokátního tarifu). Už proto nepřicházelo v úvahu, aby rozhodující státní zástupce obhájcovu stížnost zamítl podle § 148 odst. 1 písm. a) tr. ř.

jako nepřipustnou [za nesprávný je třeba považovat i současně učiněný výrok, jímž podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř. zrušil usnesení policejního orgánu, neboť pro takový výrok neměl žádný zákonný podklad]. Pokud totiž chtěl považovat (třeba i nesprávně) obhájcovu stížnost za nedůvodnou (jak je zřejmé z odůvodnění jeho rozhodnutí), měl aplikovat ustanovení § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř.

Stížností pro porušení zákona napadené usnesení státního zástupce, stejně jako jemu předcházející usnesení policejního orgánu, je však nesprávné a nezákonné i z dalších důvodů.

Již výše bylo uvedeno, že advokát ThMgr. JUDr. M. Z. byl ustanoven obhájcem mladistvého opatřením soudkyně Okresního soudu v Děčíně dne 25. 5. 2010, sp. zn. 0 Ntm 643/2010, a to z důvodu nutné obhajoby podle § 42 odst. 2 zák. č. 218/2003 Sb. Za takové situace byl povinen jednak ve smyslu § 40 věty první tr. ř. obhajobu mladistvého převzít, jednak ji vykonávat v souladu s ustanovením § 41 tr. ř., a to buď až do skončení trestního stíhání (srov. § 41 odst. 5 tr. ř.), nebo do doby, než ji osobně převezme později zvolený obhájce (srov. § 37 odst. 2 třetí věta tr. ř.), nebo do zrušení ustanovení, pokud pomínuly důvody nutné obhajoby (srov. § 39 odst. 1 tr. ř.), anebo do zrušení ustanovení z důvodů uvedených v ustanovení § 39 odst. 4 tr. ř., příp. do rozhodnutí o zproštění povinnosti obhajování (srov. § 40 věta druhá tr. ř. a § 40a odst. 1 tr. ř.).

V dané věci však žádná z těchto zákonem předvidaných situací nenastala, byť v úvahu mohl přicházet analogický postup buď podle § 37 odst. 2 tr. ř., nebo podle § 39 odst. 4 tr. ř. Pokud si však mladistvý posléze zvolil obhájkyň JUDr. J. X., takovou změnu neoznámil ve smyslu § 37 odst. 2 věta druhá tr. ř. (ustanovený obhájce se o tom dozvěděl až od samotného mladistvého při jeho návštěvě ve Vazební věznici v O.), a po rozhodnutí o spojení trestních věcí příslušný orgán činný v trestním řízení ustanovení ThMgr. JUDr. M. Z. obhájcem mladistvého nezrušil.

Navštívil-li ustanovený obhájce za popsané situace mladistvého ve Vazební věznici v O. dne 7. 4. 2011, nemůže být pochyb o tom, že mu náleží jednak odměna za úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu (převzetí a příprava obhajoby) a k němu tzv. režijní paušál podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, jednak náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 1 advokátního tarifu (konkrétně úhrada jízdného osobním automobilem z P. do O. a zpět), a konečně i náhrada za promeškaný čas v souvislosti s poskytnutím právní služby podle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu.

Judikaturou soudů bylo opakovaně vyloženo, že o úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu (tj. první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem), za který obhájci náleží odměna v plné výši, jde bez ohledu na to, že takovou první poradou písemně nedoložil, neboť tento úkon musel být ze své podstaty proveden, pokud se obhájce s obviněným setkal (nezáleží přitom na tom, kde se taková první porada uskutečnila, ani na tom, jak dlouho trvala). Krácení tarifní hodnoty za takový úkon na 70 % jeho sazby, snížené již aplikací § 12a odst. 2 advokátního tarifu, učiněné v dané věci policejním orgánem a akceptované státním zástupcem, nemá žádnou zákonnou oporu ani v trestním řádu, ani v advokátním tarifu.

Jen pro úplnost Nejvyšší soud dodává (byť šlo v rozhodnutích policejního orgánu i státního zástupce o jedinou nespornou a také přiznanou položku), že k popsanému úkonu právní služby náleží ustanovenému obhájci rovněž tzv. režijní paušál podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu.

Pokud jde o náhradu hotových výdajů (konkrétně o úhradu jízdného osobním automobilem ze sídla advokátní kanceláře ustanoveného obhájce ve V. do Vazební věznice v O. a zpět), opírá se takový obhájcovův nárok o ustanovení § 13 odst. 1 advokátního tarifu, neboť jde o náhradu hotových výdajů účelně vynaložených s poskytnutím právní služby. S náhradou těchto výdajů pak bezprostředně souvisí náhrada za promeškaný čas v souvislosti s poskytnutím právní služby podle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu, jelikož šlo o úkon prováděný v místě, které není sídlem nebo bydlištěm obhájce, za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět.

Ustanoveného obhájce rozhodně nebylo možné sankcionovat – jak se napadeným usnesením státního zástupce a jemu předcházejícím usnesením policejního orgánu stalo – tím, že mu nebude přiznána v požadovaném rozsahu odměna a náhrada hotových výdajů (včetně náhrady za promeškaný čas v souvislosti s poskytnutím právní služby) podle výše citovaných ustanovení advokátního tarifu za situace, kdy postupoval zcela v intencích ustanovení § 37 odst. 2 tr. ř. a vykonával obhajobu svého klienta až do doby, než se dozvěděl, že ji převzala později zvolená obhájkyň JUDr. J. X. Do té doby bylo totiž nejen právem, ale dokonce povinností ustanoveného obhájce poskytovat právní pomoc obviněnému mladistvému.

Ministru spravedlnosti lze přisvědčit i v tom, že řešený případ je významný i pro posouzení otázky okamžiku zániku oprávnění ustanoveného obhájce při spojení věcí ke společnému řízení a s tím souvisejícím nárokem původního obhájce (jehož nahradil advokát zvolený na plnou moc), na odměnu a náhradu hotových výdajů, neboť jde o otázku dosud soudy neřešenou, která se ovšem v soudní praxi může běžně vyskytnout.

K tomu je zapotřebí uvést, že shora citovaná ustanovení trestního řádu na daný případ bezesbýtku nedopadají. Postup podle § 39 odst. 4 tr. ř. v úvahu nepřicházel, neboť – třebaže došlo ke spojení dvou výše uvedených věcí ke společnému projednání a rozhodnutí – v první věci byl mladistvému obhájce ustanoven, zatímco ve věci druhé si obhájce, resp. obhájkyň posléze zvolil (již výše bylo vyloženo, že původní ustanovení Mgr. K. Č. obhájkyň mladistvého soudce Okresního soudu v Olomouci opatřením ze dne 10. 2. 2011, sp. zn. 0 Ntm 1505/2011, na základě žádosti policejního orgánu v Olomouci právě z tohoto důvodu zrušil). Stejně tak nepřicházel v úvahu ani postup podle § 40a odst. 1 tr. ř., jelikož zákonné podmínky pro zproštění ustanoveného obhájce obhajování mladistvého nebyly splněny.

Za dané situace proto mohl přicházet v úvahu jedině analogický postup podle § 37 odst. 2 tr. ř. Pokud si ovšem mladistvý posléze zvolil obhájkyň JUDr. J. X., takovou změnu neoznámil ve smyslu § 37 odst. 2 věta druhá tr. ř. (jak již bylo rovněž uvedeno, ustanovený obhájce se o tom dozvěděl až od samotného mladistvého při jeho návštěvě ve Vazební věznici v O.).

Jestliže za dané situace soudce Okresního soudu v Děčíně v reakci na žádost policejního orgánu o zrušení ustanove-

ni původního obhájce ThMgr. JUDr. M. Z. písemně sdělil, že „udělením plné moci obhájce zaniká ustanovení obhájce ustanoveného soudem a není nutno toto rušit“, a jestliže soudkyně téhož soudu posléze jmenovaného obhájce informovala, že jeho ustanovení obhájcem mladistvého zaniklo právní mocí usnesení o spojení věcí, takže jeho ustanovení obhájcem mladistvého není nutno rušit, protože dnem 8. 3. 2011 zaniklo, o čemž mu Policie České republiky „měla dát vědět“, nelze to považovat za názory zásadně nesprávné, i když jsou poněkud nepřesné.

Podle názoru Nejvyššího soudu je třeba již samotné zvolení obhájce obviněným (případně jinou k tomu oprávněnou osobou) ve smyslu § 37 odst. 2 tr. ř. na místo obhájce, který mu byl ustanoven, považovat za objektivní skutečnost, v důsledku které původní ustanovení obhájce zaniká. Ve vztahu k ustanovenému obhájci je však zánik takového ustanovení účinný teprve poté, co je o takové skutečnosti příslušným orgánem činným v trestním řízení vyrozuměn nebo se o ní jiným způsobem dozví. Do té doby je oprávněn i povinen hájit práva obviněného, a pokud tak činí, má i podle § 151 odst. 2 věty první tr. ř. vůči státu nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů podle zvláštního předpisu (advokátního tarifu).

Z těchto podstatných důvodů Nejvyšší soud tzv. akademickým výrokem podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 24. 7. 2012, č. j. 4 ZT 16/2011-142, byl porušen zákon v neprospěch obhájce ThMgr. JUDr. M. Z. v ustanoveních § 148 odst. 1 písm. a) a § 151 odst. 2 tr. ř. v návaznosti na ustanovení § 11 odst. 1 písm. b), § 13 odst. 1

advokátního tarifu, a v řízení, které vydání tohoto usnesení předcházelo, v ustanovení § 147 odst. 1 tr. ř.

Pokud ministr spravedlnosti v textu stížnosti pro porušení zákona rovněž uvedl, že je směřována také v neprospěch mladistvého proto, že v případě, že by došlo ke kasaci napačeného usnesení státního zástupce a ustanovenému obhájci by následně byla přiznána vyšší odměna než původní, byl by mladistvý, pokud by byl pravomocně odsouzen, povinen podle § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř. nahradit státu tuto vyšší odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci, což by nebylo v jeho prospěch, mohl Nejvyšší soud takové argumentaci přisvědčit jen částečně.

Trestní stíhání mladistvého ke dni rozhodnutí Nejvyššího soudu nebylo pravomocně skončeno (natož odsuzujícím rozsudkem), takže nelze předjímat případné budoucí rozhodnutí podle § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř. To ve vztahu k mladistvému současně znamená, že rozhodnutím státního zástupce nebyl porušen zákon v jeho prospěch (zákon byl porušen pouze v neprospěch ustanoveného obhájce). Mladistvému by totiž povinnost nahradit státu vyšší odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci nevznikla ani v případě, že by v budoucnu byl pravomocně uznán vinným trestními činy, pro něž je stíhán (srov. § 273 tr. ř. per analogiam).

Poučení: Proti tomuto rozsudku není dalších opravných prostředků.

❖ Sbirka rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, sešit 5/2014, rozhodnutí č. 21.

Odměna advokáta

Na případy, kdy je předmětem řízení zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným výkonem veřejné moci, je při stanovení tarifní hodnoty podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. přílehlavě aplikovat § 9 odst. 4 písm. a). Nelze postupovat podle § 7 ve spojení s ust. § 8 odst. 1 vyhlášky.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013

Odůvodnění:

V tomto řízení se žalobce domáhá, aby mu žalovaná zaplatila celkem 360 000 Kč se zákonnými úroky z prodlení, a to z titulu poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu měla vzniknout v důsledku trestního stíhání, které bylo zahájeno dne 8. 1. 2009 proti jeho osobě pro podezření ze spáchání trestného činu znásilnění ve smyslu § 241 odst. 1, 2 trestního zákona. Žalobce podal proti rozhodnutí o zahájení trestního stíhání stížnost, která byla zamítnuta dne 23. 1. 2009. Dne 14. 4. 2009 podal státní zástupce na žalobce obžalobu pro uvedený trestný čin. Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 18. 9. 2009 žalobce obžaloby zprostil, neboť nebylo prokázáno, že se skutek stal. Městský soud v Praze dne 15. 12. 2009 zamítl odvolání státního zástupce, a zprošťující rozsudek tak nabyl právní moci. Uvedené

trestní stíhání dle tvrzení žalobce vážným způsobem zasáhlo do jeho osobního života i života jeho rodiny a sám žalobce utrpěl psychické trauma. V době, kdy proti němu bylo trestní stíhání vedeno, byl zletilý jen krátce a studoval na gymnáziu v maturitním ročníku. Nikdy před tím trestán nebyl.

Obvodní soud pro Prahu 2 rozsudkem ze dne 30. 6. 2011, č. j. 41 C 224/2010-45, ve výroku I. uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 50 000 Kč s tamtéž určenými úroky z prodlení, ve výroku II. zamítl žalobu co do 310 000 Kč společně s požadovanými úroky z prodlení z této částky a ve výroku III. rozhodl o náhradě nákladů řízení.

K odvolání žalobce i žalované odvolací soud rozsudkem ze dne 8. 2. 2012, č. j. 28 Co 536/2011-78, změnil výrok I. rozsudku soudu prvního stupně tak, že žalobu co do 50 000 Kč společně s požadovanými úroky z prodlení zamítl, jinak rozsudek odvolacího soudu potvrdil (výrok I.) a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů (výrok II.).

K dovolání žalobce Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 17. 1. 2013, sp. zn. 30 Cdo 1777/2012-104, zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší soud zrušil rozsudek odvolacího soudu jednak z toho důvodu, že byl založen na skutkovém zjištění, které nemělo oporu v provedeném dokazování, jednak proto, že odvolací soud na daný případ nesprávně aplikoval § 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb.,

o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů – dále též jen „OdpŠk“. Konečně důvodem pro zrušení rozsudku odvolacího soudu bylo i to, že jím byla porušena zásada presumpce nevinoty.

V následném rozhodnutí (uvedeném v záhlaví) odvolací soud změnil výrok I. rozsudku soudu prvního stupně tak, že konstatoval „porušení práva žalobce na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a práva na soukromí v trestním řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 32 T 41/2009 pro trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 1, 2 trestního zákona, které skončilo zproštěním obžaloby“, přičemž žalobu co do zaplacení 50 000 Kč zamítl. Jinak odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně – co do rozhodnutí o věci samé – potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Soud prvního stupně dospěl k závěru, že nárok žalobcem uplatněný je zčásti důvodný, neboť v důsledku zprošťujícího rozsudku lze považovat rozhodnutí o zahájení trestního stíhání za nezákonné. Dojde-li k vydání zprošťujícího rozhodnutí či k zastavení trestního stíhání, lze obecně konstatovat, že takové trestní stíhání představuje značný zásah do osobnostních práv poškozeného a tento zásah je třeba do určité míry presumovat. Trestní stíhání žalobce proto představovalo značný zásah do práv garantovaných v čl. 10 Listiny základních práv a svobod, zejména do práva na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a práva na soukromí. Dopad trestního stíhání do poměrů žalobce byl umocněn tím, že se jednalo o obvinění ze spáchání trestného činu znásilnění, tedy trestného činu, jenž je z pohledu veřejnosti považován za velmi závažný a je vnímán značně negativně. Trestní stíhání ovlivnilo vztah žalobce k ženám, avšak nebylo prokázáno, že by se nějak podepsalo na jeho studijních výsledcích.

Odvolací soud ve svém druhém rozsudku dospěl – vázán právními názory dovolacího soudu – k závěru, že odvolání žalované je důvodné, ale jen zčásti.

Žalobci nepochybně vznikl nárok na náhradu nemajetkové újmy způsobené zahájením trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem ve smyslu § 8 odst. 1 OdpŠk. Žalobce má tedy nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění podle § 31a odst. 2 OdpŠk. Odvolací soud vyšel též z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněného pod číslem 122/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu vydaná po 1. 1. 2002 jsou též dostupná na internetových stránkách www.nsoud.cz). V něm Nejvyšší soud uvedl obecná kritéria rozhodná pro posouzení rozsahu nemajetkové újmy vzniklé v důsledku trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem (povaha trestní věci, délka trestního stíhání, následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby). Vedle toho je třeba podle § 31a odst. 2 OdpŠk při stanovení formy a výše zadostiučinění přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. V této souvislosti je třeba rovněž zohlednit důvody, pro které k zastavení trestního stíhání či zproštění obžaloby došlo. Přitom je třeba vycházet z toho, že forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její

přiznání je nad rámec konstatování porušení práva na místě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.

Odvolací soud vzal v potaz, že žalobci vznikla újma v důsledku zahájení a vedení trestního stíhání pro trestný čin znásilnění, což mělo nepochybně negativní dopad do jeho psychické sféry. Na druhé straně žalobce nebyl omezen na osobní svobodě, protože nebyl stíhán vazebně. Intenzita zásahu do jeho osobnostní sféry nebyla výraznou měrou umocněna dalšími individuálně určenými závažnými skutečnostmi, neboť nešlo o vykonstruovanou kriminalizaci a trestní represii, byly prováděny standardní vyšetřovací úkony, které vyšetřování tohoto trestného činu vyžadují. Trestní stíhání nemělo dopad na studijní výsledky žalobce a nedošlo k narušení profesní, rodinné či jiné sféry jeho života. Vzhledem k tomu, jak sám žalobce popisoval, jakým způsobem došlo ke skutku, který považoval za zcela obvyklé chování ve skupině osob, v níž se pohyboval, lze konstatovat, že trestní stíhání mohlo napomoci tomu, aby se žalobce „ve vztahu k ženám choval více odpovědně“. Odvolací soud „nabyl přesvědčení“, že důležitou okolností pro stanovení výše zadostiučinění je i chování poškozeného, kterým ke vzniku nemajetkové újmy přispěl, i když to nevede k závěru o tom, že si trestní stíhání zavinił sám, a tím pádem k absenci odpovědnosti státu za vzniklou újmu. Nelze totiž přehlédnout, že v inkriminovanou dobu žalobce za účasti nezletilé osoby požíval alkoholické nápoje, tuto osobu následně pozval spolu s dalšími dvěma osobami do domu svých rodičů, kde jí ve vinném sklípku umožnil další konzumaci alkoholických nápojů a mezi žalobcem a nezletilou dívkou došlo k sexuálnímu kontaktu. V průběhu trestního řízení žalobce svého jednání litoval a nabízel nezletilé dívce květiny, tedy připustil, že jednal nevhodně. Ke zproštění obžaloby došlo proto, že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byl obžalovaný (žalobce) trestně stíhán, neboť „uvedený sexuální kontakt byl oboustranný a zcela dobrovolný a došlo k jakémusi nedorozumění“. Konečně nebylo zjištěno, že by žalobce byl záměrně kriminalizován orgány činnými v trestním řízení. Všechny uvedené okolnosti vedly odvolací soud k závěru, že přiznání zadostiučinění nad rámec konstatování porušení práva není na místě.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, neboť podle jeho názoru spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Odvolací soud se výrazně odchýlil od závěrů soudu dovolacího, nerespektoval jeho pokyny a řada právních otázek by měla být posouzena jinak. Žalobce zásadně nesouhlasí s tím, že „pouhé konstatování porušení práva žalobce“ je dostačující „bez náležité saturace této újmy v penězích“. Dovolatel proto klade otázku, zdali délka a několikastupňové soudní řízení o náhradu nemajetkové újmy mají vliv na formu a výši odškodnění. Dovolatel má za to, že v takovém případě je zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva zcela nedostatečné. Dovolatel má dále za to, že běžná jednání, která nevybočují z obecných principů chápaných jako standardní a zejména projevy společenské slušnosti (obdarování květinami), nemůže být takovým razantním důvodem pro odepření náhrady nemajetkové újmy v penězích. Chování žalobce takové intenzity, která by odůvodňovala odepření zadostiučinění v penězích, nenastalo.

V této souvislosti klade otázku, zda nespravedlivé trestní stíhání může být pro poškozeného tak přínosné, že jeho nárok na odškodnění v penězích nemůže být dán. V dané věci nelze vůbec konstatovat, že orgány činné v trestním řízení nepochybily a jejich postup byl adekvátní a v mezích zákona. Orgány činné v trestním řízení naopak žalobce bez důvodu kriminalizovaly. Otázkou „zásadního právního významu“ tedy je, zdali postup vyšetřovatelů a státního zástupce, kteří opomíjeli důkazy ve prospěch obviněného a následně obžalovaného, je takovou skutečností, která indikuje náhradu nemajetkové újmy v penězích. Dovolatel dále poukazuje na to, že v důsledku zahájení trestního stíhání proti své osobě byl a je veden v databázi Policie ČR jako osoba trestně stíhaná pro trestný čin znásilnění. Odstranění této informace z registru policie nelze právně ani technicky provést, neboť tento údaj prochází několika databázemi. Tento údaj bude v uvedených databázích zaznamenán po celý život dovolatele. S ohledem na možný únik informací z těchto registrů je zcela zřejmé, že dovolatel bude takto postižen po velmi dlouhou dobu a uvedená informace proti němu může být kdykoliv a jakýmkoliv dehonestujícím způsobem použita. Přiměřeným zadostiucíněním je tedy podle názoru dovolatele potřeba „saturovat nejen bezprostřední následky nezákonného rozhodnutí, ale i následky, které jej budou postihovat v budoucnu.“ Dovolatel též brojí proti rozhodnutí odvolacího soudu o náhradě nákladů řízení. Namítá, že mu nebyla přiznána náhrada nákladů za celé řízení před čtyřmi stupni soudní soustavy s poukazem na to, že žalovaná, a nikoliv žalobce, měla ve věci plný úspěch. Forma a výše zadostiucínění je přitom ve výlučné pravomoci soudu. Na daný případ se proto vztahuje § 142 odst. 3 o. s. ř. Na dovolatele je třeba hledět, jako by měl ve věci plný úspěch.

Dovolatel navrhl, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a v odvolání napadené části též rozsudek soudu prvního stupně a věc vrátil v tomto rozsahu soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření k dovolání uvedla, že odvolací soud v rámci stanovení přiměřeného zadostiucínění přihlédl právě k těm okolnostem případu, které uvedl Nejvyšší soud ve svém kasačním rozhodnutí. Žalovaná poukazuje mimo jiné na to, že odvolatel ve společném prohlášení s nezletilou dívkou uvedl, že mezi nimi došlo k nevhodnému sexuálnímu kontaktu. Až po zahájení trestního stíhání začala nezletilá dívka měnit svůj postoj k celé věci, který vyvrcholil právě uvedeným společným prohlášením ze dne 25. 5. 2009, v němž nezletilá uvedla, že je jí líto, „že v noci ze dne 27. 8. 2008 na 28. 8. 2008 došlo, vlivem okolností, požitému alkoholu, zjitřených emocí a v důsledku vzájemného nedorozumění, k takovému jednání a jeho následkům.“ Jakmile se důkazní situace změnila v důsledku změny výpovědi nezletilé, byl dovolatel soudy obžaloby zproštěn. Postup orgánů činných v trestním tak byl zcela adekvátní a v mezích zákona. Rozhodnutí o zahájení trestního řízení lze podle konstantní judikatury Nejvyššího soudu považovat za „nezákonné rozhodnutí“, avšak konkrétní okolnosti daného případu vylučují, aby žalobcem tvrzená nemajetková újma byla kompenzována poskytnutím jakéhokoliv finančního zadostiucínění. Žalovaná tedy nesouhlasí s tvrzením žalobce, že odvolací soud se

odchýlil od závěrů soudu dovolacího a že nerespektoval jeho pokyny. Žalovaná se plně s rozhodnutím odvolacího soudu ztotožňuje. Navrhla, aby dovolací soud dovolání zamítl.

Nejvyšší soud České republiky jakožto soud dovolací při projednání dovolání a rozhodnutí o něm postupoval podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2013 (viz přechodné ustanovení čl. II, bod 7, zákona č. 404/2012 Sb.) do 31. 12. 2013 (viz přechodné ustanovení čl. II, bod 2 zákona č. 293/2013 Sb.) – dále též jen „o. s. ř.“

Dovolací soud dospěl k závěru, že dovolání podala osoba k tomu oprávněná, zastoupená podle § 241 odst. 1 o. s. ř. a že dovolání též splňuje zákonem stanovené náležitosti (§ 241a odst. 2 o. s. ř.).

Dovolání podle svého obsahu směřuje proti oběma výrokům rozsudku odvolacího soudu. Nejprve se dovolací soud zabýval přípustností dovolání v té části, v níž směřuje proti výroku o věci samé.

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Podle § 241a odst. 1 o. s. ř. dovolání lze podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Dovolatel poukazuje na to, že odvolací soud se „výrazně“ odchýlil od závazných právních závěrů obsažených v předchozím kasačním rozhodnutí Nejvyššího soudu. Dovolací soud však takovou skutečnost plynoucí z argumentů dovolatele neshledal.

Dovolatel pouze obecně namítá, že dosavadní zadostiucínění ve formě konstatace porušení práva není dostatečné. Nejvyšší soud přitom již v minulosti několikrát zopakoval, že stanovení formy nebo výše přiměřeného zadostiucínění je především úkolem soudu prvního stupně a přezkum úvah tohoto soudu úkolem soudu odvolacího (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2010, sp. zn. 30 Cdo 4462/2009; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou dostupná na jeho internetových stránkách, www.nsoud.cz). Dovolací soud při přezkumu přiměřenosti formy či výše zadostiucínění v zásadě posuzuje právní otázky spojené s výkladem podmínek a kritérií obsažených v § 31a odst. 2 nebo 3 OdpŠk, přičemž poskytnutým zadostiucíněním se zabývá až tehdy, bylo-li by vzhledem k aplikaci těchto ustanovení na konkrétní případ zcela zjevně nepřiměřené.

Vliv délky samotného kompenzačního řízení na výši (případně formu) zadostiucínění připustil Nejvyšší soud ve vztahu k odškodnění nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku řízení. Nicméně i v takovém případě platí, že požadavek zvýšení zadostiucínění (resp. přiznání jiné formy zadostiucínění) až v dovolacím řízení není – ve smyslu § 241a odst. 6 o. s. ř. – přípustný. Nadto je také třeba poukázat na limity uvedení nových skutečností a změny žaloby v řízení před soudem první

ho stupně tehdy, uplatní-li se postup podle § 118b odst. 1 a 2 o. s. ř. (na rozdíl od situace uvedené v § 118b odst. 3 o. s. ř.). To obdobně platí i pro řízení odvolací (viz § 205a odst. 1 a § 216 odst. 2 o. s. ř.); srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2011, sp. zn. 30 Cdo 3340/2011. Dovolací soud tak ani v tomto případě nemohl k uvedené námitce dovolatele přihlídnout.

Jednání poškozeného bylo odvolacím soudem zohledněno jako okolnost daného případu svědčící pro závěr, že dostačující formou zadostiučinění pro žalobce je v daném případě konstatování porušení práva. Odvolací soud v tomto ohledu postupoval v intencích právního názoru obsaženého v předchozím kasačním rozhodnutí Nejvyššího soudu, že při stanovení formy či výše zadostiučinění je třeba v konkrétních případech přihlídnout i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo ve smyslu § 31a odst. 2 OdpŠk, včetně zohlednění jednání poškozeného, pro které byl následně trestně stíhán. V této souvislosti lze poukázat i na závěr učiněný v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 (uveřejněném pod číslem 122/2012 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek), že „[F]orma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva na místě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.“

Z dosavadního průběhu řízení a zejména ze skutečností zjištěných soudy nižších stupňů se nepodává, že by orgány činné v trestním řízení při vyšetřování podezření ze spáchání trestného činu dovolatelem postupovaly jakkoliv nestandardně či dokonce svévolně. Zpochybňování skutkových závěrů není přípustným dovolacím důvodem (§ 241a odst. 1 o. s. ř.).

Odškodnění případné újmy, která může žalobci vzniknout – jak sám uvádí – možným budoucím únikem informací o jeho trestním stíhání z policejních registrů, nemůže být předmětem tohoto řízení, neboť tím může být pouze taková újma, která již vznikla. Soudy v zásadě musí vycházet ze stavu, jaký je tu v době vyhlášení rozsudku (§ 154 odst. 1 o. s. ř.), a proto budování žalobních požadavků na budoucích a nadto nejistých skutečnostech je pro rozhodování soudů irelevantní.

Dovolatel též brojí proti výroku II. rozsudku odvolacího soudu, kterým nebylo žádnému z účastníků přiznáno právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2013, sen. zn. 29 ICdo 34/2013 (schváleného k publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek na jednání občanskoprávního a obchodního kolegia dne 8. 1. 2014), platí: „Jestliže soudy nižších stupňů rozhodly, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před těmito soudy vedených, je pro posouzení, zda dovoláním napadenými výroky o nákladech řízení bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 50 000 Kč, určující výše nákladů řízení, jejichž náhradu takto dovolateli odepřely.“

V daném případě by přicházela v úvahu náhrada spočívající ve vynaložených nákladech na odměnu advokáta za zastupování ve smyslu § 137 odst. 2 o. s. ř., na jeho hotové výdaje a na daň z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen odvést. Jelikož v době vyhlášení dovoláním napadeného roz-

sudku odvolacího soudu již byla Ústavním soudem zrušena vyhláška č. 484/2000 Sb., byla by odměna advokáta, tak jako i jeho hotové výdaje stanoveny podle vyhlášky č. 177/1996 Sb.

Vyhláška č. 177/1996 Sb. neobsahuje zvláštní ustanovení o tarifní hodnotě v případě, že se jedná o náhradu nemajetkové újmy způsobené nesprávným výkonem veřejné moci ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb. V těchto případech ale nelze postupovat podle § 7 ve spojení s § 8 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., neboť tato ustanovení se zcela zřejmě týkají běžných soukromoprávních sporů o zaplacení peněžitých částek, jež v případě věcného rozhodnutí ústí obvykle k deklaraci pohledávky nebo dluhu podle hmotného práva. Tato ustanovení nereflktují povahu kompenzačního řízení odrážející se zejména v § 31a odst. 2 OdpŠk, který je podle judikatury Nejvyššího soudu případem způsobu vypořádání vztahu mezi účastníky vyplývajícím z právního předpisu a v tomto ohledu omezuje účastníky v možnosti se svými nároky volně nakládat, neboť soud rozhodne o konkrétní formě zadostiučinění podle pořadí určeného v ustanovení § 31a odst. 2 OdpŠk za současného posouzení přiměřenosti zvolené formy zadostiučinění utrpěné nemajetkové újmě (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2011, sp. zn. 30 Cdo 1684/2010). Z toho vyplývá, že v kompenzačních řízeních o nárocích podle zákona č. 82/1998 Sb. nelze určit výši plnění či cenu práva (na přiměřené zadostiučinění) v době započetí úkonu právní služby (§ 8 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), jestliže přiměřenost formy či výše zadostiučinění závisí na posouzení soudu.

Na případy, kdy je předmětem řízení zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným výkonem veřejné moci, je při stanovení tarifní hodnoty podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. přílehlavé aplikovat § 9 odst. 4 písm. a). Není totiž možné přehlédnout, že v řízeních, v nichž se jedná o odškodnění nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem či nezákonným rozhodnutím, se jedná o kompenzaci za zásah do osobnostních práv poškozených v širším slova smyslu. Nemajetková újma, o jejíž odškodnění v takových řízeních jde, je totiž vždy následkem zásahu do některé ze složek nemajetkové (osobní) složky jednotlivce (poškozeného) – ať už jde o nepřiměřenou délku řízení (kdy se poškozený ocitá ve stavu nejistoty ohledně svých práv a povinností, která mohou být v řízení dotčena), nebo v případě trestních stíhání, která neskončí pravomocným odsuzujícím rozsudkem, nebo v případech nezákonného omezení osobní svobody atd.

Dovolací soud tedy dospěl k závěru, že odměna advokáta za zastupování v řízení, jehož předmětem je náhrada nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup či nezákonné rozhodnutí ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., se vypočte z tarifní hodnoty stanovené podle § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb.

V souzeném případě by odměna advokáta byla stanovena za devět úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, účast při jednání soudu prvního stupně dne 10. 3. 2011, účast při jednání soudu dne 23. 6. 2011, podání odvolání, podání vyjádření k odvolání žalované, účast při jednání odvolacího soudu dne 8. 2. 2012, podání dovolání a účast při jednání odvolacího soudu dne 15. 5. 2013), podle § 9 odst. 4 písm. a) a § 7 bodu 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb.,

ve výši 27 900 Kč. Jako náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. by náleželo za devět úkonů právní služby celkem 2 700 Kč. Ani s připočtením daně z přidané hodnoty ve výši 21 % (6 426 Kč), tedy výše náhrady nákladů řízení (celkem 37 026 Kč), která byla rozsudkem odvolacího soudu dovolateli odepřena, nepřevyšuje hranici pro přípustnost dovolání ve smyslu § 238 odst. 1 písm. d) o. s. ř. (tedy výše uvedených 50 000 Kč).

Jelikož dovolání nebylo shledáno přípustným, dovolací soud jej podle § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů dovolacího řízení netřeba odůvodňovat (§ 243f odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

✦ Právní věta redakce.

Z judikatury Soudního dvora EU

**Rozsudek Soudního dvora EU
ve spojených věcech C-58/13 a 59/13
Angelo Alberto Torresi a Pierfrancesco Torresi
v. Consiglio dell'Ordine degli Avvocati di Macerata
17. července 2014**

Návrat do členského státu za účelem výkonu povolání advokáta pod profesním označením udělovaným v jiném členském státě nepředstavuje zneužívající jednání. Možnost, aby si občané Unie zvolili členský stát, v němž chtějí získat svou odbornou kvalifikaci, i členský stát, v němž hodlají vykonávat své povolání, je nedílnou součástí výkonu základních svobod zaručených Smlouvami.

Cílem směrnice o usazování advokátů¹ je usnadnit trvalý výkon povolání advokáta (jako osoby samostatně výdělečně činné nebo jako osoby v pracovním poměru) v jiném členském státě než v tom, ve kterém byla získána odborná kvalifikace, avšak toto povolání může být vykonáváno pouze pod původním profesním označením. Tato směrnice stanoví, že příslušný orgán členského státu, kde se advokát zamýšlí usadit, provede jeho zápis po předložení průkazu oprávnění potvrzujícího jeho zápis u příslušného orgánu členského státu, kde toto profesní označení získal.²

Italští občané Angelo Alberto a Pierfrancesco Torresi poté, co obdrželi vysokoškolský titul v oboru právo v Itálii, získali i vysokoškolský titul v oboru právo ve Španělsku. Dne 1. prosince 2011 byli zapsáni jako advokáti do seznamu Ilustre Colegio de Abogados de Santa Cruz de Tenerife (advokátní komora v Santa Cruz de Tenerife, Španělsko). Dne 17. března 2012 podali k radě komory v Maceratě (Itálie) žádost o zápis do „zvláštní části seznamu advokátů“. Do této části jsou zapisováni advokáti, kteří jsou držiteli profesního označení udělovaného v jiném členském státě než v Itálii, ale jsou usazeni v Itálii. Jelikož se Rada komory v Maceratě ve stanovené lhůtě nevyjádřila, obrátili se A. A. Torresi a P. Torresi na Consiglio Nazionale Forense (Národní rada advokátní komory, dále jen „CNF“), aby o jejich žádostech o zápis

rozhodla ona. Uvedli, že podle platné právní úpravy podléhají zápisy jedině podmínce, a to předložení „průkazu oprávnění potvrzujícího zápis u příslušného orgánu v domovském členském státě“ (v daném případě ve Španělsku). Jelikož tato podmínka byla v projednávané věci splněna, zastávali A. A. Torresi a P. Torresi názor, že měli být do seznamu zapsáni.

V tomto rozsudku Soudní dvůr především připomíná, že k usnadnění trvalého výkonu povolání advokáta v jiném členském státě než v tom, ve kterém byla získána odborná kvalifikace, zavádí směrnice o usazování advokátů mechanismus vzájemného uznávání profesních označení migrujících advokátů, kteří chtějí vykonávat činnost pod původně uděleným označením. Unijní zákonodárce zamýšlel tímto způsobem odstranit rozdíly mezi vnitrostátními pravidly týkajícími se podmínek zápisu, které byly původem nerovnosti a překážek volného pohybu. Směrnice má tedy za cíl dosažení plné harmonizace podmínek vyžadovaných k využití práva usazování advokátů.

Soudní dvůr zdůraznil, že se jednotlivci nemohou norem unijního práva dovolávat podvodně nebo zneužívajícím způsobem a že členský stát je oprávněn přijmout všechna nezbytná opatření, která jeho státním příslušníkům zabrání vyhnout se zneužívajícím způsobem pravidlům jejich vnitrostátní právní úpravy. V tomto ohledu Soudní dvůr připomněl, že ke zjištění existence zneužívajícího jednání je zapotřebí splnění objektivního prvku (tzn. cíle sledovaného unijními právními předpisy nebylo vzdor jejich formálnímu dodržení dosaženo) a prvku subjektivního (tzn., že musí být patrná vůle získat neoprávněnou výhodu).

Má nicméně za to, že právo státních příslušníků členského státu zvolit si jak členský stát, v němž chtějí získat svou odbornou kvalifikaci, tak členský stát, v němž mají v úmyslu vykonávat své povolání, je nedílnou součástí výkonu základních svobod zaručených Smlouvami na jednotném trhu.

Skutečnost, že se státní příslušník členského státu, který ve své zemi získal vysokoškolský titul, odebere do jiného členského státu, aby v něm získal odbornou kvalifikaci advokáta, a poté se vrátí do své země, aby tam vykonával povolání advokáta pod profesním označením udělovaným v jiném členském státě, představuje dosažení jednoho z cílů směrnice a nemůže zakládat zneužití práva usazování.

Skutečnost, že žádost o zápis do seznamu advokátů byla podána krátce po získání profesního označení v domovském členském státě, také nepředstavuje zneužití práva, neboť směrnice nevyžaduje splnění určité doby praxe v domovském členském státě.

Soudní dvůr rozhodl, že skutečnost, že státní příslušník členského státu, který se odebere do jiného členského státu s cílem

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/5/ES ze dne 16. února 1998, o usnadnění trvalého výkonu povolání advokáta v jiném členském státě než v tom, ve kterém byla získána kvalifikace.

² Článek 3 odst. 2 směrnice.

získat tam po úspěšném absolvování vysokoškolského studia odbornou kvalifikaci advokáta, a vrátí se do svého členského státu, aby v něm vykonával povolání advokáta pod profesním označením udělovaným v členském státě, ve kterém byla tato odborná kvalifikace získána, nepředstavuje zneužívající jednání.

Rozsudek Soudního dvora EU ve věci C 442/12

Jan Sneller proti DAS Nederlandse
Rechtsbijstand Verzekeringsmaatschappij NV
7. listopadu 2013

Pojistitel právní ochrany, který ve svých pojistných smlouvách stanoví, že právní zastoupení je v zásadě zajišťováno jeho pracovníky, nemůže rovněž stanovit, že náklady na právní zastoupení advokátem nebo zástupcem, kterého si pojištěný svobodně vybral, mohou být hrazeny pouze tehdy, má-li pojištitel za to, že se případem musí zabývat externí poradce.

Předmětem rozsudku je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, která se týká výkladu čl. 4 odst. 1³ směrnice Rady 87/344/EHS ze dne 22. června 1987, o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se pojištění právní ochrany (dále jen „směrnice 87/344/EHS“). Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi J. Snellerem a pojišťovnou DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringsmaatschappij NV (dále jen „DAS“) ve věci úhrady nákladů na právní zastoupení advokátem, kterého vybral pojištěný.

J. Sneller uzavřel u Reaal Schadeverzekeringen NV pojištění právní ochrany. V pojistné smlouvě je stanoveno, že DAS je společnost, která má poskytovat pojistné plnění z pojištění právní ochrany, a dále že se případy zabývají vlastní pracovníci společnosti DAS. Pokud je však podle smlouvy nebo stanoviska DAS třeba, aby byl případem pověřen externí poradce, pojištěný má právo vybrat si sám advokáta nebo odborníka. J. Sneller zamýšlel zahájit řízení proti svému bývalému zaměstnavateli, aby se domáhal náhrady škody za protiprávní ukončení pracovního poměru. Za tímto účelem se chtěl

nechat zastupovat advokátem podle svého výběru a náklady na právní zastoupení měl uhradit pojištitel právní ochrany.

Soudní dvůr posuzoval, zda čl. 4 odst. 1 směrnice 87/344/EHS umožňuje, aby pojištitel právní ochrany, který ve svých pojistných smlouvách stanoví, že právní zastoupení v soudních nebo správních řízeních bude v zásadě zajišťováno pracovníky pojištitelů, rovněž stanovil, že náklady na právní zastoupení advokátem nebo zástupcem, které si pojištěný svobodně vybral, budou hrazeny pouze tehdy, má-li pojištitel za to, že se případem musí zabývat externí poradce. A dále, zda se liší odpověď na první otázku podle toho, zda je právní zastoupení v dotčeném soudním nebo správním řízení povinné, či nikoliv.

Soudní dvůr došel k následujícím závěrům. **Článek 4 odst. 1 písm. a) směrnice 87/344/EHS musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby pojištitel právní ochrany, který ve svých pojistných smlouvách stanoví, že právní zastoupení je v zásadě zajišťováno jeho pracovníky, rovněž stanovil, že náklady na právní zastoupení advokátem nebo zástupcem, které si pojištěný svobodně vybral, mohou být hrazeny pouze tehdy, má-li pojištitel za to, že se případem musí zabývat externí poradce.**

Pokud jde o druhou otázku, Soudní dvůr uvádí, že vzhledem k tomu, že právo pojištěného svobodně si vybrat svého zástupce má obecný dosah a je závazné, a že směrnice 87/344/EHS nepodřizuje existenci a dosah tohoto práva vnitrostátním pravidlům v oblasti zastupování u soudu, nemohou mít taková vnitrostátní pravidla vliv na odpověď poskytnutou na první otázku.

✦ Mgr. KAMILA HÁJÍČKOVÁ, odbor mezinárodních vztahů ČAK

3 Článek 4 odst. 1 směrnice 87/344/EHS zní následovně: „Každá smlouva na pojištění právní ochrany musí výslovně uznávat, že a) je-li třeba obrátit se na advokáta nebo na jinou osobu, která má podle vnitrostátního práva vhodnou kvalifikaci k obhajobě a zastupování pojištěného nebo k hájení jeho zájmů při jakémkoli soudním nebo správním řízení, musí mít pojištěný možnost si takového advokáta nebo jinou osobu svobodně vybrat; b) pojištěný musí mít možnost svobodně si vybrat advokáta, nebo, jestliže tomu dá přednost, v rozsahu umožněném vnitrostátním právem jakoukoli jinou náležitě kvalifikovanou osobu k hájení svých zájmů, kdykoli dojde ke střetu zájmů.“

Z judikatury ESLP

Článek 6 Úmluvy (právo na spravedlivé řízení)

HOWALD MOOR a další proti Švýcarsku

Rozsudek z 11. března 2014 č. 52067/10
a 41072/11

Desetileté omezení k podání námitek týkajících se přítomnosti azbestu bez ohledu na to, zda žadatel věděl o jeho negativním vlivu.

Stěžovatelkami jsou vdova a její dvě dcery po mechanikovi, který zemřel v roce 2005 v důsledku nemoci způsobené azbestem, jemuž byl vystaven během výkonu své pracovní činnosti. Dcery pokračovaly v řízení dříve zahájeném jejich otcem proti jeho zaměstnavateli. Jejich matka též žá-

dala kompenzaci za morální újmu, kterou utrpěla. Všechny jejich nároky byly odmítnuty jako promlčené, neboť desetiletá promlčecí lhůta pro jejich předložení začala běžet, jakmile byly vynutitelné, bez ohledu na to, zda žadatel věděl o důsledcích působení azbestu.

Před ESLP stěžovatelky brojily proti způsobu, jakým byl stanoven počátek lhůty podle švýcarského práva pro poškozené vystavené azbestu. Vzhledem k tomu, že latentní období nemoci může trvat až několik desetiletí, pevná desetiletá lhůta, která podle tehdy platného zákona a judikatury Federálního soudu začínala běžet ode dne, kdy dotčená osoba byla vystavena azbestovému prachu, ve většině případů marně uplynula. Kterákoli žádost o náhradu škody byla dopředu odsouzena k nezdaru.

Podle názoru ESLP promlčecí lhůty sledovaly legitimní cíl, totiž zajištění právní jistoty. Pokud šlo o jejich přiměřenost, systematická aplikace na osoby trpící nemocemi, kte-

ré, jako např. nemoci způsobené dlouhodobým kontaktem s azbestem, bylo možné diagnostikovat až po uplynutí mnoha let po události, která ji spustila, odebrala pacientům možnost domoci se náhrady škody před soudem. ESLP judikoval, že v případech, kdy bylo vědecky prokázáno, že dotčená osoba nemohla vědět, že trpí určitou nemocí, měl by tento fakt být brán v úvahu při stanovení promlčecí lhůty. Za těchto okolností aplikace promlčecí lhůty omezila právo stěžovatelek na přístup k soudu do té míry, že došlo k zásahu do podstaty tohoto práva, a tedy k porušení článku 6 Úmluvy.

MATYTSINA proti Rusku Rozsudek z 27. března 2014 č. 58428/10

Projednávání důkazního materiálu způsobem, který obhajobu znevýhodňoval v porovnání s obžalobou.

Stěžovatelka pracovala pro neziskovou organizaci zajišťující školení, osobní konzultace a podobné akce. Podle jedné z jejích brožur měla poskytovaná péče pomoci při problémech s nespavostí a depresí, kontrolovat emoce, podporovat obranný mechanismus a byla namířená na kardiovaskulární systém. Sdružení nemělo licenci, neboť její činnost nebyla sama o sobě považována za „lékařskou“.

V roce 2003 bylo proti stěžovatelce zahájeno trestní řízení pro nezákonné poskytování lékařské péče jedné klientce, již byl diagnostikován vážný psychický problém, který podle jejích tvrzení vznikl v přímém důsledku školení, jichž se zúčastnila. Bylo nařízeno provedení několika odborných posudků, aby mohlo být určeno, zda žadatelka skutečně utrpěla fyzickou či mentální škodu způsobenou účastí na seminářích, a zda měly semináře „lékařskou“ povahu. Ona sama před soudem nesvědčila vzhledem ke křehkému psychickému stavu. Stěžovatelka byla nakonec odsouzena.

S odvoláním na ustanovení článku 6 odst. 1 Úmluvy stěžovatelka namítala, že posudky odborníků, které předložila obžaloba, byly soudem zohledněny, oproti těm, které navrhovala obhajoba a které nebyly soudem přijaty. ESLP nejprve poznamenal, že na začátku hlavního řízení soud měl k dispozici pouze posudky, které mu předložila obžaloba, ale nebyly dány k dispozici obhajobě, aby se k nim mohla vyjádřit.

Pokud šlo o důkazní materiál týkající se duševního stavu poškozené, obhajoba se nemohla zúčastnit pořizování expertních posudků v průběhu přípravného řízení. Klíčový posudek obžaloby nebyl projednán v rámci hlavního líčení a obhajoba nemohla znalce vyslechnout. Soud odmítl nařídit vypracování dalšího znaleckého posudku, neboť to nepokládá za nutné. Navíc podle ruského práva obhajoba neměla stejná práva jako obžaloba, pokud šlo o získání znaleckých posudků: buď mohla požádat soud o nařízení vypracování znaleckého posudku, nebo žádat pomoc „odborníků“, jejichž názor byl však méně důležitý než názor znalců. Podle názoru ESLP kombinace těchto procesních vad postavilo obhajobu do méně výhodné pozice než obžalobu.

K důkaznímu materiálu týkajícímu se povahy činnosti sdružení ESLP poznamenal, že znalecký posudek ve prospěch obhajoby, který orgány činné v trestním řízení získaly během vyšetřování, nebyl nikdy předložen soudu, nebo jím byl přehlížen. Ať tak či onak, orgány činné v trestním řízení

porušily základní zásady spravedlivého řízení, neboť podle judikatury ESLP obžaloba musí předložit obhajobě „veškerý důkazní materiál, který má k dispozici proti obžalovanému“.

ESLP si byl vědom skutečnosti, že soudce vyslechl mnoho svědků obhajoby, zkoumal velký počet znaleckých posudků a prostudoval další důkazní materiál. Nicméně otázka, zda obhajobě byla či nebyla zajištěna zásada „rovnosti zbraní“ v porovnání s obžalobou a zda bylo trestní řízení „sporné“, nemohla být posouzena pouze z kvantitativního hlediska. V případě stěžovatelky bylo pro obžalobu velmi obtížné, aby účinně napadla znalecký materiál, který byl soudu předložen obžalobou a o němž se především opírala. Za těchto okolností způsob, s jakým bylo s tímto důkazním materiálem nakládáno, způsobil, že bylo trestní řízení nespravedlivé.

Stěžovatelka též namítala, že nemohla před soudem vyslechnout svědkyni S. D. Místo toho soud přečetl její výpověď z přípravného řízení v nepřítomnosti obhajoby. Tato svědkyně nebyla vyzvána, aby se dostavila k soudu z důvodu jejího křehkého psychického stavu a nebezpečí recidivy. ESLP byl schopen akceptovat, že zájmy svědkyně a zejména fyzický a psychický stav poškozené byly důležitými faktory, které mohly do jisté míry ospravedlnit omezení práv obhajoby, a že rozhodnutí soudu v tomto ohledu nebylo svévolné. Co však bylo pro ESLP důležité, byla skutečnost, že svědectví S. D. nebylo „jediným či rozhodujícím“ důkazem. Nepřítomnost této svědkyně tak neohrozila zájmy obhajoby zásadním způsobem a byla převážena skutečným zájmem o její zdraví. V tomto ohledu tedy nedošlo k porušení článku 6 Úmluvy.

ROȘIANU proti Rumunsku Rozsudek z 24. června 2014 č. 27329/06

Nerespektování vnitrostátních orgánů podrobit se rozhodnutí o odtajnění veřejných materiálů novináři.

V rozhodné době byl stěžovatel již šest let konferencierem pořadu vysílaného místními mediálními prostředky, týkajícím se kromě jiného otázky, jakým způsobem radnice využívá veřejné prostředky. V rámci výkonu svého povolání se stěžovatel obrátil na radnici, aby získal informace veřejného charakteru. Podal v tomto ohledu tři žádosti týkající se různých otázek. Starosta stěžovateli odpověděl lakonickým způsobem formou tří dopisů. Protože se stěžovatel domníval, že nezískal odpovídající odpovědi, obrátil se na správní soud se třemi podáními, ve kterých kromě jiného žádal, aby mu pod hrozbou uvěznění starosty byly předány dotčené informace. Odvolací soud v konečném důsledku rozhodl ve prospěch stěžovatele a nařídil starostovi, aby mu předal informace, o které žádal. Podle tvrzení stěžovatele však starosta nerespektoval zcela nařízení soudu.

ESLP nebyl schopen rozhodnout, zda dokumenty, které byly v dopisech starosty zmiňovány, obsahovaly informace žádané stěžovatelem, neboť vláda nepředložila tyto materiály do spisu, ani z nich neučinila výtah. ESLP připustil, že právo na přístup k soudu nezaručuje, aby stát vykonal všechny rozsudky občanskoprávního charakteru. Nicméně, zainteresované vnitrostátní orgány náležely k městské správě, která je prvkem právního státu. Její zájem je tak totožný se zájmem dobrého chodu spravedlnosti. Avšak pokud správní

orgán odmítne nebo opomene vykonat rozhodnutí či protahuje jeho výkon, záruky článku 6 Úmluvy pro účastníka řízení ztrácí na významu. Navíc jednotlivec, v jehož prospěch bylo vydáno soudní rozhodnutí vůči státu, má právo na zahájení exekučního řízení, aby získal to, co mu bylo přisouzeno. V projednávaném případě se však o to stěžovatel snažil několikrát, avšak marně. ESLP dodal, že správní orgán nikdy nesdělil stěžovateli žádné důvody, proč soudní rozhodnutí nebylo možné vykonat. Tyto skutečnosti ESLP stály k závěru, že odmítnutí správních orgánů vykonat soudní rozhodnutí porušily právo stěžovatele na přístup k soudu.

AZIENDA AGRICOLA SILVERFUNGHI S.A.S a další proti Itálii

**Rozsudek z 24. června 2014 č. 48357/07,
052677/0/07, 52687/07 a 52701/07**

Legislativní zásah do vlastnických práv prostřednictvím zákona s retroaktivní působností, jehož účelem bylo snížení veřejných výdajů.

V roce 1980 italský zákonodárce přijal zákon umožňující zemědělským firmám dvoustranné snížení nákladů prostřednictvím zvýhodnění a zproštění týkajících se příspěvků na sociální zabezpečení, které musely platit na své zaměstnance. V červenci 1988 Italský výplatní úřad vydal oběžník, ve kterém bylo uvedeno, že zvýhodnění a zproštění budou platit alternativně, a nikoli kumulativně. Stěžovatelé, čtyři zemědělské společnosti, zahájily řízení proti výplatnímu úřadu v roce 2000 a poté o dva roky později. S odvoláním na předchozí vnitrostátní soudní judikaturu, včetně právní praxe Kasačního soudu, soud první instance a odvolací soud rozhodly ve prospěch stěžovatelů a judikovaly, že obě výhody bylo možné aplikovat kumulativně. Nicméně v listopadu 2003 byl vydán zákon č. 326, který výslovně stanovil, že zvýhodnění a zproštění týkající se příspěvků na sociální zabezpečení se bude aplikovat alternativně. Krátce na to se výplatní úřad odvolal ke Kasačnímu soudu, který rozhodl v jeho prospěch. V roce 2006 Ústavní soud potvrdil platnost nového zákona, když judikoval, že mimo sféru trestního zákona legislatura mohla přijímat zákony se zpětnou účinností s tím, že taková retroaktivita byla rozumně odůvodněna a nebyla v rozporu s Ústavou. V roce 2008 Kasační soud zvrátil svůj původní právní názor a stanovil, že i bez nového zákona by výhody a zproštění nebyly aplikovány kumulativně, protože původní záměr legislatury byla alternativní aplikace.

Stěžovatelské společnosti namítaly, že zákon č. 326 byl legislativním zásahem v rozporu s jejich právem na spravedlivé řízení zaručené článkem 6 Úmluvy.

ESLP připomněl, že článek 6 znemožňuje legislativní zásah do soudních řízení, která dosud neskončila, ledaže by tu byly pádné důvody veřejného zájmu. V projednávaném případě zákon č. 326 měl skutečně vliv na výsledek sporu a ESLP nenašel žádný důvod pro jeho retroaktivní účinnost. Podle jeho názoru finanční zřetel samy o sobě neopravňovaly zákonodárny sbor k tomu, aby nahradil činnost soudů. Došlo tedy k porušení článku 6 Úmluvy.

Článek 3 Úmluvy (zákaz mučení)

SVINARENKO a SLYADNEV proti Rusku

**Rozsudek ze 17. července 2014 č. 32541/08
a 43441/08**

Používání železných klecí pro umístění obžalovaných během hlavního líčení.

Stěžovatelé byli obžalováni kromě jiného i za spáchání trestného činu loupeže. Během hlavního líčení byli umístěni do železné klece o rozměru 1,5 x 2,5 m.

Ve svých stížnostech k ESLP mimo jiné namítali, že toto opatření bylo v rozporu s ustanovením článku 3 Úmluvy.

Vláda ve svém stanovisku uváděla, že používání železných klecí bylo opodstatněno zajištěním řádného průběhu hlavního líčení s ohledem na násilnost trestných činů, ze kterých byli stěžovatelé obviněni, na skutečnost, že oba měli záznam v trestním rejstříku a proto, že jak svědci, tak poškození z nich měli strach.

ESLP poznamenal, že ačkoli pořádek a bezpečnost v soudní místnosti jsou nezbytné pro řádný průběh spravedlnosti, prostředky použité k jejich dosažení nesmí být v rozporu s článkem 3 Úmluvy, který zakotvuje absolutní zákaz mučení a nelidského a ponižujícího jednání nebo trestání. Uvedl, že stěžovatelé byli souzeni před porotou ve veřejném řízení. Během jednotlivých jednání bylo vyslechnuto okolo 70 svědků. Za těchto okolností jejich vystavení v železných klecích na veřejnosti muselo nutně podkopat jejich obraz a podnítilo v nich pocit ponížení, bezmocnost, strach, utrpení a méněcennost. Tomuto jednání byli přítomni podrobeni během celého hlavního líčení, které trvalo přes rok. Museli navíc nabýt přesvědčení, že jejich umístění v železné kleci naruší presumpci jejich nevinoty, protože budou pokládáni za nebezpečné osoby. ESLP nenacházel žádný přesvědčivý argument o tom, že by držení obžalovaného v železné kleci během hlavního líčení bylo nezbytným opatřením k zabránění jeho útěku, nevhodného chování nebo k zajištění ochrany před útokem ze strany veřejnosti. Podle jeho názoru takové opatření musí být chápáno jako ponižující jednání vůči držené osobě. Stěžovatelé tak byli podrobeni utrpení takové intenzity, která překračovala nevyhnutelný stupeň strádání a byl v rozporu s ustanovením článku 3 Úmluvy.

Článek 7 odst. 1 Úmluvy (nullum crimen sine lege)

ASHLARBA proti Gruzii

Rozsudek z 15. července 2014 č. 45554/08

Gruzínská legislativa zavedla v roce 2005 do trestního práva sérii nových trestných činů, určených k podpoře boje proti organizovanému zločinu. Kromě širšího legislativního balíčku byl trestní zákon novelizován tak, že v budoucnu bude trestným činem i členství v „podsvětí zlodějů“ nebo půjde-li o „zloděje v právu“. I když žádný z těchto termínů nebyl v zákoně přímo definován, byly vysvětleny v jiných legislativních aktech, které byly přijaty ve stejný den (zákon o organizovaném zločinu a vydírání). Dané výrazy byly navíc známy mezi gruzínskou společností. V roce 2007 byl stěžovatel odsouzen za členství v „podsvětí zlodějů“ k trestu odnětí svobody v délce sedmi let.

Ve své stížnosti k ESLP namítal, ve smyslu článku 7 Úmluvy, že dotčená ustanovení trestního zákona nebyla dostatečně přesná nebo předvídatelná, aby věděl, jaké chování je trestným činem.

ESLP připomněl, že článek 7 odst. 1 Úmluvy vyžaduje, aby trestný čin a trest byl definován v zákoně. Jednotlivci musí být schopni vědět ze znění daného ustanovení, jaká jednání a opomenutí mohou zakládat jejich trestní odpovědnost. Stěžovatel byl odsouzen podle ustanovení § 223 odst. 1 trestního zákona za členství v „podsvětí zlodějů“, přičemž tento termín v trestním zákoně nebyl definován. ESLP podotkl nicméně, že způsob, jakým chápala gruzínská společnost „podsvětí zlodějů“, se netýkal pouze vězeňského sektoru, ale je rozšířen na širokou veřejnost a zejména na zranitelné členy společnosti, jako jsou mladí lidé. Logickým základem rozhodnutí přijmout zvláštní zákon týkající se dotčeného prostředí bylo umožnit státu efektivnější boj proti těmto kriminálním syndikátům, které kontaminovaly též mnoho aspektů běžného veřejného života. Skutečně, studie a argumenty předložené vládou ohledně dopadu „podsvětí zlodějů“ na společnost, dokládaly, že tento kriminální fenomén v ní byl hluboce zakořeněn, a že koncept „podsvětí zlodějů“ a „zloděj v právu“ byl obecně a široce znám. V důsledku toho trestné činy zakotvené v § 223 odst. 1 byly konceptem, jehož význam byl již velmi dobře znám mezi širokou veřejností. Podle názoru ESLP gruzínská legislativa užila hovorové termíny pro trestné činy, ne-

boť si přála, aby podstata trestných činů byla přijata snadněji širokou veřejností.

ESLP neakceptoval, že tento koncept byl stěžovateli zcela cizí, zejména s ohledem na to, co vypověděl během vyšetřování. Pro ESLP bylo důležité, že § 223 odst. 1 trestního zákona byl součástí legislativního balíčku přijatého ve stejný den a který obsahoval zákon o organizované zločinnosti a vydírání. Kapitola 3 tohoto zákona podrobně vysvětlovala definice termínů „podsvětí zlodějů“ a „zloděj v právu“. Ve spojení s tímto zákonem ustanovení § 223 odst. 1 trestního zákona sdělovalo běžnému čtenáři všechny nezbytné prvky, které tvořily oba trestné činy, jež se vztahovaly k fungování „podsvětí zlodějů“. ESLP judikoval, že i když nikoli prostřednictvím veřejné znalosti, tak s odkazem na kapitolu 3 zákona o organizované zločinnosti a vydírání, a případně s pomocí odpovídající právní rady, mohl stěžovatel snadno předvídat, jaká činnost by mohla zakládat trestní odpovědnost podle § 223 odst. 1 trestního zákona. K porušení článku 7 Úmluvy proto nedošlo.

❖ JUDr. EVA HUBÁLKOVÁ, vedoucí česko-estonsko-ukrajinského oddělení Kanceláře ESLP.

Bulletin advokacie online

V posledních dnech byly na Bulletinu advokacie online www.bulletin-advokacie.cz publikovány tyto exkluzivní články:

- **NOZ v praxi: Vzor žaloby na ochranu osobnosti s návrhem na náhradu nemajetkové újmy**
- **Odměna exekutora v insolvenčním řízení**
- **Paušální náhrada hotových výdajů pro nezastoupeného účastníka řízení**
- **NOZ v praxi: Licenční smlouvy**
- **NOZ v praxi: Správa svěřenského fondu**
- **Centrální elektronický platební rozkaz („CEPR“) - aneb modelový podklad pro několik úvah de lege ferenda k elektronizaci justice a právu na zákonného soudce**

...a recenze na tyto nové publikace:

- **Dieter Schwab, Martin Löhnig: Einführung in das Zivilrecht**
od Mgr. Martiny Mušálkové
- **Michaela Zuklínová: Věcná práva v kostce**
od JUDr. Ondřeje Frinty, Ph.D.
- **Jan Bajura: Výpověď z nájmu bytu a jiné způsoby skončení nájmu bytu, přechod nájmu bytu**
od doc. JUDr. Mgr. Josefa Salače, Ph.D.

**Marek Fryšták,
Petra Polišínská:**

Dokazování v přípravném řízení. Nejvýznamnější judikatura k vybraným tematickým okruhům

Leges, Praha 2014, 118 stran,
300 Kč.

Z pohledu reformovaného kontinentálního právního systému realizovaného v České republice je přípravné řízení přirozeně vnímáno jako podstatná součást celého trestního procesu, jenž od roku 1989 zaznamenal mnohé zásadní změny, které dotváří fakt, že ani jeho dnešní legislativní podoba v zásadních otázkách nevyhovuje moderním trendům restorativní justice.

Dokazování v trestním řízení představuje složitý komplex procesních postupů orgánů činných v trestním řízení, kterými je možné zjistit náležitý skutkový základ potřebný pro jejich rozhodnutí i pro další procesní postup tak, aby mohl být splněn základní účel trestního řízení, přičemž na výsledku dokazování v plné míře závisí i kvalita jejich meritorních rozhodnutí.

Jelikož s ohledem na základní zásady bezprostřednosti a ústnosti by měla být stěžejní část dokazování v nejširším a nekomplexnějším rozsahu provedena až v rámci řízení před soudem, je role přípravného řízení mnohokrát podceňována. Je zřejmé, že v přípravném řízení dochází k zásadním zásahům do základních práv a svobod a na kvalitě jeho průběhu bezprostředně závisí i průběh a úspěšnost dokazování v hlavním líčení a tím i jeho výsledek, protože mnohá procesní pochybení v přípravném řízení není častokrát možné před soudem konvalidovat.

Rovněž je zřejmé, že pokud nebude trestní věc v přípravném řízení zákoným způsobem řádně a včas objasněna a nebudou zabezpečeny a prověřeny rozhodující důkazy, není možné očekávat úspěšné řízení před soudem, ke kterému v konečném důsledku nemusí ani dojít. Přípravné řízení sice vytváří jistý půdorys pro zákonný průběh řízení soudního, čímž je jeho role neodmyslitelná, komplikovanost samotného trest-

ního řízení, formální náročnost dokazování a v neposlední řadě i nedostatečná podoba současné trestněprávní úpravy předznamenávají stále vyšší a systematictější ingerenci ze strany rozhodovací činnosti soudů v podobě judikatury.

Jelikož soudní judikatura bezprostředně ovlivňuje reálnou aplikační praxi trestněprocesního dokazování, lze její tematickou sumarizaci a následně analytické zpracování a zkoumání zajisté považovat za jeden z účinných, zásadních a nezbytných nástrojů pro odpovědnou činnost orgánů činných v trestním řízení i pro procesní postupy dalších subjektů trestního řízení. Efektivní, ucelené a jedinečné zpracování nejvýznamnější judikatury za období posledních téměř 25 let, která se zaměřuje na konkrétní tematické okruhy trestního řízení, reflektující přitom jedinečnost dokazování v přípravném řízení, je v rámci odborně zpracovaných studií ojedinělé.

V nakladatelství Leges v Praze vyšla v březnu 2014 vědecká monografie s atraktivním obsahem pod názvem „Dokazování v přípravném řízení – Nejvýznamnější judikatura k vybraným tematickým okruhům“, jejíž autory jsou doc. JUDr. Marek Fryšták, Ph.D., docent katedry trestního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, a JUDr. Petra Polišínská, vedoucí oddělení evidence judikatury Nejvyššího soudu České republiky.

Tato na českém trhu unikátní publikace představuje reprezentativní a ucelený soubor tematicky zaměřené judikatury, týkající se dokazování v přípravném řízení. Autoři se v publikaci podrobně

věnují nejvýznamnější judikatuře obecných soudů, jakož i judikatuře Ústavního soudu, které jsou tematicky sladěny s obsahem aktuální právní úpravy k 31. 12. 2013. Ambicí autorů bylo tematicky shromáždit, významově vyprofilovat a přehledným způsobem zpracovat a kategorizovat zásadní soudní rozhodnutí týkající se zkoumané problematiky tak, aby byla publikace vhodnou pomůckou pro každodenní praxi nejen odborné, ale i laické veřejnosti.

Monografie je zpracována na vysoké odborné úrovni, velmi přehledně, strukturovaně a systematicky. Jednotlivá soudní rozhodnutí jsou v práci vhodně zakomponována jak tematicky, tak i heslovitě. Zásadní právní věty jsou dostatečně zvýrazněny, rozsah textu odůvodnění rozhodnutí je adekvátní a zvolené tematické okruhy zpracované judikatury plně odpovídají praktickým potřebám trestního řízení. Způsob zpracování monografie je tak velmi erudovaný, k čemuž přirozeně přispívá i dlouholetá praktická zkušenost autorů z dané oblasti.

Autoři předmětnou monografii systematicky rozdělili na stručný úvod a deset logicky na sebe navazujících tematických okruhů.

V úvodu je pozornost věnována vzájemnému vztahu přípravných a soudních stadií trestního řízení, základním teoretickým modelům tohoto vztahu s poukazem na jednotlivé legislativní změny a jejich přínos pro trestní řízení v kontextu jeho zrychlení a přesunu těžiště dokazování na řízení před soudem. Stejně tak je zdůvodněn význam dokazování, kvalita rozhodování v přípravném řízení i kvalita realizace samotného přípravného řízení.

Jednotlivé tematické okruhy jsou dále strukturovaně rozděleny na tři zásadní oblasti – a to judikaturu podle hesel, judikaturu podle jiných (relevantních) souvislostí v trestním řádu, eventuálně v trestním zákoně, a judikaturu podle relevantních souvislostí s jinými právními předpisy. Takto samostatně tematicky zpracovaná judikatura je následně přehledně sumarizována podle hesel, dotčeného ustanovení trestních kodexů nebo souvisejícího jiného právního předpisu s uvedením příslušného hesla této právní normy. Následně je ve standardizované podobě uvedena spisová značka daného rozhodnutí, případně číslo oficiálně

publikovaného judikátu, jakož i označení soudu, který příslušné rozhodnutí vydal. V neposlední řadě je u každého rozhodnutí uveden zdroj publikace daného rozhodnutí, ať už v oficiálních sbírkách příslušných soudů, nebo v jiné odborné literatuře. Nosnou částí každého rozhodnutí je přirozeně přehledně zpracovaná právní věta, vhodným rozsahem podpořená vybranými částmi odůvodnění tohoto rozhodnutí na podporu a usnadnění pochopení její interpretace.

Autoři přehledně zpracovali 183 rozhodnutí obecných soudů (především Nejvyššího soudu) a Ústavního soudu, které rozdělili do těchto tematických oblastí – usnesení o zahájení trestního stíhání, neodkladné a neopakovatelné úkony, přípravné řízení, zkrácené přípravné řízení, právo na obhajobu, dokazování, nepřijatelné důkazy, absolutně a relativně neúčinné důkazy, odposlech a záznam telekomunikačního provozu a náhrada nemajetkové (imateriální) újmy.

Faktem je, že současná odborná literatura mnohdy nedokáže efektivně a adekvátně reagovat na aplikační problémy související se stále častějšími změnami právní úpravy, ani na aktuální soudní judikaturu. Recenzovaný výběr judikatury docenta Fryštáka a doktorky Polišenské je obsahově i metodicky zpracován na vysoké odborné úrovni s jednoznačnou znalostí sumarizované problematiky, což podporuje i samotná koncepce vybraných tematických okruhů.

Autoři nabídli široké veřejnosti pečlivě zpracovanou databázi nejvýznamnějších rozhodnutí soudů z oblasti dokazování v přípravném řízení, ve které za pomoci vhodně zvoleného vyhledávacího aparátu lze nalézt požadovanou informaci v krátkém čase. Publikace tak představuje ojedinělý soubor řešení úzce specifikované problematiky trestněprocesního dokazování.

Vzhledem k výše uvedenému, jakož i ke skutečnosti, že se obsahově jedná o jedinou takto tematicky zpracovanou publikaci svého druhu, je možné recenzovanou monografii doporučit nejen zájemcům o trestní právo procesní a právním teoretikům, ale především advokátům, soudcům a orgánům činným v trestním řízení.

✦ Mgr. Ing. VLADIMÍR GAJDIČIAR,
interní doktorand na katedře trestního práva
Právnické fakulty Masarykovy univerzity Brno

**Ondřej Šmíd, Renáta Šínová
a kolektiv:**

Rozvod manželství

Leges, Praha 2013, 336 stran,
490 Kč.

V knihkupectvích se na sklonku roku 2013 objevila monografie s rodinněprávní tematikou s názvem „Rozvod manželství“. Kolektiv autorů pod vedením JUDr. Ondřeje Šmída, Ph.D., se v jednotlivých kapitolách monografie věnuje komplexně problematice rozvodu. Jak se vedoucí autorského kolektivu trefně zmiňuje v úvodu monografie, rozvod manželství je na začátku třetího tisíciletí běžnou součástí společenského života. Autoři monografie se tak snaží vypořádat s celospolečenskou otázkou, a sice, jak by měl být rozvod manželství v dnešní době vnímán. Je vhodné, při splnění zákonných podmínek, usnadnit manželům rozvodové řízení, či naopak více dbát vážnosti a trvalosti tohoto institutu a podmínky zpřísnit? Vzhledem k rozvodovosti, která v České republice činí přes 40 %, je tak předmětná monografie vhodná nejen pro odbornou, ale též pro nejširší veřejnost.

Monografie reaguje na aktuální otázky spojené s rekodifikací soukromého práva v České republice a zabývá se tak právními instituty zakotvenými v zákoně č. 89/2012 Sb., novém občanském zákoníku (dále jen „o. z.“) a v zákoně č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“). Nová právní úprava je však v knize také vhodně komparována s úpravou účinnou do 31. 12. 2013. Dále monografie upravuje otázky

s rozvodem často velmi úzce související, jako je domácí násilí, rozvod manželství s mezinárodním prvkem, mediaci a také tzv. administrativní rozvody. Aktuální otázky, se kterými se praktikující právníci v dnešní době nejčastěji setkávají, doplňují autoři velmi vhodně o kapitole sedmou. Ta se zabývá úpravou rozvodu manželství v celkem 14 zahraničních zemích. Právě komparativní studie je totiž více než přínosná pro širokou veřejnost. Čtenáři je na několika stránkách představena právní úprava v daném státu a na základě toho si může udělat sám představu o tom, zda by v České republice uvítal právní úpravu rozvodu jednodušší či naopak přísnější.

Monografie systematicky provádí čtenáře, když se v první kapitole věnuje jednak historickému vývoji právního institutu rozvodu, a dále zejména hmotněprávní úpravou rozvodu, která rozebírá jak tzv. nesporný rozvod, tak rozvod manželství, z něhož vzešly nezletilé děti. Kapitola je doplněna stručným výkladem o administrativních rozvodech a úvahami *de lege ferenda*.

Kapitola druhá přináší zajímavou komparaci, neboť se věnuje hmotněprávní úpravě rozvodu na Slovensku a rozboru jednotlivých situací. Slovenská úprava v současné době s formou tzv. nesporného rozvodu nepočítá, avšak vzhledem k liberalizaci tohoto institutu je již rekodifikační komisí navržen jako součást nového občanského zákoníku. I na tomto místě je však autory zmíněn fakt, že v takovém případě musí být řádně zkoumán zájem nezletilých dětí a v žádném případě také nesmí jednodušší právní úprava vyjit vstříc manželům, kteří se rozvedou pouze z nějakého rozmaru či dokonce „z nudy“.

Ve třetí kapitole soustředí autoři svoji pozornost na společenský jev, jenž je bohužel v poslední době jevem čím dál častějším, a sice domácí násilí. Velmi srozumitelným a zajímavým způsobem je zde čtenáři popsáno, jak lze domácí násilí rozpoznat, dále jsou popsány formy a fáze cyklu domácího násilí a také specifika předběžného řízení ve věci ochrany proti domácímu násilí, které je s účinností od 1. 1. 2014 upraveno v zákoně o zvláštních řízeních soudních, a sice v ustanovení § 400 a násl. z. ř. s.

Čtvrtá kapitola se poté zabývá problematikou rozvodu v České republice, tentokrát však rovinou procesněprávní.

Rozvod manželství představuje v aktuální české právní úpravě jediný způsob zániku manželství za života obou manželů a řízení o rozvod manželství vykazuje značná specifika oproti spornému nalézacímu řízení. Autoři monografie tato specifika velmi důkladně ve čtvrté kapitole rozebírají. Kapitola vycházející převážně z právní úpravy zakotvené v zákoně č. 99/1963 Sb., občanském soudním řádu, a dále v z. ř. s. je vhodně doplněna o právní úpravu obsaženou v zákoně č. 202/2012 Sb., o mediaci a jeho aplikovatelnost na řízení o rozvod manželství.

Pátá kapitola je komplementární doplnění kapitoly druhé, neboť je opět podrobně zaměřena na slovenskou právní úpravu rozvodu, a sice na procesněprávní aspekty. Velmi zajímavý je kupříkladu rozdílný postup České republiky a Slovenska, pokud jde o řízení o rozvod manželství, ze kterého vzešly nezletilé děti. Dle ustanovení § 755 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, totiž v případě, že *manželé mají nezletilé dítě, které není plně svéprávné, soud manželství nerozvede, dokud nerozhodne o poměrech dítěte v době po rozvodu manželů*. Dokud tedy neexistuje pravomocné rozhodnutí upravující poměry nezletilého nesvéprávného dítěte, nelze dle českého práva manželství rozvést. Na Slovensku však není vedeno samostatné řízení, které by vyústilo v rozhodnutí o úpravě poměrů k nezletilému dítěti, nýbrž dochází v souladu s ustanovením § 113 odst. 1 slovenského zákona č. 99/1963 Zb., občanského soudního poriadku, k obligatornímu spojení řízení o úpravě práv a povinností k nezletilým dětem pro dobu po rozvodu manželství s řízením o rozvodu manželství, a tudíž je vydán jediný rozsudek.

Vzhledem k tomu, že v současné době dochází čím dál tím více k zřetelnějšímu stírání hranic jednotlivých států a lidé tak uzavírají národnostně smíšená manželství, je jim věnována pozornost v kapitole šesté. V té je čtenáři přiblížena jak úprava unijní, zejména nařízení Brusel IIbis, tak úprava obsažená v zákoně č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. Poslední kapitola, jak je již uvedeno výše, čtenáři velmi poutavým způsobem přibližuje právní úpravu rozvodu manželství ve 14 vybraných světových zemích.

S ohledem na výše uvedené publikace jistě osloví čtenáře jak z řad laiků, studentů právních oborů, tak i od-

borníků, neboť nabízí ucelený pohled na právní institut rozvodu manželství, se kterým autoři publikace velmi vhodně spojují další právní instituty, a snaží se odpovědět na nejrůznější otázky, kterými je rozvod manželství protkáno.

✦ Mgr. JITKA JORDÁNOVÁ, advokátní koncipientka v Olomouci a interní doktorandka katedry občanského práva a pracovního práva Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

Přečetli jsme za vás

Mgr. Peter Mišúr:

Evropský parlament schválil společnou evropskou právní úpravu prodeje

Obchodněprávní revue č. 4/2014, str. 110-115.

Autor článku, legislativní odborník, se zabývá nařízením, které by mělo významně usnadnit přeshraniční prodej v rámci EU. Návrh nařízení byl předložen k vyjádření Radě a Evropské komisi (stav k 4/2014). Předmětem článku je návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společné evropské právní úpravě prodeje.

Účelem navrhovaného nařízení je usnadnění probíhání přeshraničního prodeje zejména mezi malými a středními podniky, pro které dosud byly právní služby vysokou položkou na straně nákladů, neboť právní úpravy v jednotlivých státech EU jsou rozdílné. Nařízení zakládá jednotný soubor pravidel, který má platit ve všech členských státech EU. Tím by měl být vytvořen tzv. druhý systém smluvního práva, který by však neměl nahradit dosavadní možnosti volby vnitrostátního práva či práva mezinárodního, ale být pouze jejich další alternativou. Nařízení by ve svém důsledku mělo usnadnit volbu rozhodného práva, neboť nabízí alternativu, která je dostupná oběma stranám stejně.

Nařízení je určeno pro transakce mezi podnikateli, z nichž alespoň jedna stra-

na je podnikatel malý či střední, a dále pak pro úpravu vztahů mezi podnikatelem a spotřebitelem. Jednotlivé členské státy mohou rozšířit působnost daného nařízení také na čistě domácí prostředí.

Nařízení obsahuje tři hlavní části: (i) vlastní nařízení, (ii) Přílohu I, která obsahuje společnou evropskou právní úpravu prodeje a (iii) Přílohu II, která zahrnuje standardní informační oznámení.

Při dobrovolné volbě této nové evropské právní úpravy by se její pravidla vztahovala nejen na danou smlouvu po celou dobu její platnosti, ale také na otázky související s dodržováním povinností ještě před uzavřením smlouvy. Jiná vnitrostátní pravidla či zvláštní právní úpravy však již nebude možné použít. Autor také podotýká, že společná evropská právní úprava prodeje se nevztahuje na všechny prvky smlouvy, například zastoupení či protiprávnost smluv, neboť tyto otázky se budou stále řešit prostřednictvím platných pravidel občanského práva členských států. Autor v článku uvádí výčet těchto otázek, záležitostí.

Autor v článku vyzdvihuje, že uvedená pravidla lze aplikovat nejen na prodej zboží, ale také na dodání digitálního obsahu a poskytování souvisejících služeb na dálku, zejména on-line. Dále se autor také podrobněji věnuje souvisejícím definicím, zejména pak definici „obchodníka“, „spotřebitele“, „poskytovatele služeb“ a „digitálního obsahu“ i specifikování „související služby“. Nařízení také obsahuje zásadu dobré víry a poctivého jednání. Tyto zásady mají být vzorem pro spolupráci mezi smluvními stranami.

V závěru autor ještě připomíná, že pro Evropskou komisi z nařízení vyplývá, že je povinna vytvořit databázi obsahující judikaturu Soudního dvora EU a vnitrostátních soudů vztahující se k výkladu společné evropské právní úpravy prodeje, a to s odkazem na posilování právní jistoty.

JUDr. Václav Pilík, Ph.D.:

Přiznání svéprávnosti nezletilému podle nového občanského zákoníku

Právní rozhledy č. 10/2014, str. 349-353.

Nový občanský zákoník obsahuje staronový institut přiznání svéprávnosti, te-

dy získání plné aktivní právní způsobilosti osobě mladší 18 let i jiným způsobem než prostřednictvím uzavření manželství. Autor, odborný asistent Ústavu soukromého práva na pražském pracovišti Fakulty práva PEVŠ, se ve svém článku věnuje odkazům na tradice, zahraniční úpravy, jednotlivým variantám přiznání i otázkám procesním. Rysem rozebíraného institutu je výjimečnost jeho uplatnění. Inspirací pro jeho novou úpravu byl právní řád Ruska a Quebecu. Nově lze tedy dosáhnout plné svéprávnosti třemi různými způsoby (a) dosažením zletilosti, (b) uzavřením sňatku, (c) přiznáním svéprávnosti. Autor varuje před záměnou pojmů svéprávnost a zletilost, které jsou významově rozdílné.

Při přiznání svéprávnosti nezletilému na jeho návrh musí být kumulativně splněny podmínky dosažení věku 16 let, osvědčení schopnosti nezletilého žít se sám a obstarávat své záležitosti a souhlas zákonného zástupce. Pokud nezletilý tyto podmínky splní, soud mu svéprávnost přizná. Autor podotýká, že výklad slova osvědčení není jednoznačný a pravděpodobně bude do budoucna představovat úskalí. Osvědčení by mělo mít mírnější formu nežli prokázání. Literatura ovšem pojem vykládá také ve smyslu důkazu.

Podle § 37 odst. 1 věta druhá o. z. lze v ostatních případech přiznat svéprávnost jen z vážných důvodů v zájmu nezletilého. Podmínka osvědčení zůstává, avšak autor se zabírá myšlenkou, zda je nutné splnění dosažení hranice věku 16 let. Domnívá se, že zde požadavek věku neplatí a svůj názor opírá o několik argumentů. Zřejmě neplatí také požadavek souhlasu zákonného zástupce, neboť by to popíralo samotnou podstatu ustanovení.

Třetím způsobem přiznání svéprávnosti nezletilého je na návrh jeho zákonného zástupce. Ani zde autor nevykládá možnost přiznání svéprávnosti osobě mladší 16 let. Nezbytnou podmínkou je zde však i souhlas dotčeného nezletilého.

O přiznání svéprávnosti vždy rozhoduje soud, okresní soud v místě bydliště nezletilého, v rámci řízení ve věcech péče soudou o nezletilé děti. Jde o řízení nesporné, které je možné zahájit pouze na návrh, buď zákonného zástupce, nebo nezletilého. Autor se zabývá otáz-

kou, zda je nutné k podání návrhu, aby nezletilec nabytí věku 16 let, jako je tomu u přiznání svéprávnosti prostřednictvím uzavření manželství. Právní úprava tuto otázku přímo neřeší, autor však poukazuje, že by podmínka věku 16 let u některých způsobů nabytí svéprávnosti byla v rozporu s domnělou možností přiznání svéprávnosti i osobám mladším 16 let. Při procesu má nezletilý plnou procesní způsobilost.

Nezletilému je vždy ve všech případech přiznána plná svéprávnost, její přiznání působí pro futuro a je platné jak pro právo soukromé, tak veřejné. Autor závěrem zdůrazňuje, že pokud se ovšem v právních předpisech objeví kritérium svéprávnosti jen podobné, např. „osobám mladším 18 let“, tak ve vztahu k takovému předpisi přiznání svéprávnosti nepůsobí.

JUDr. Mgr. Ondřej Horák, Ph.D.:

Tzv. nepominutelný dědic v novém občanském zákoníku

Právní rozhledy č. 11/2014,
str. 381-386.

Inspirací pro úpravu dědického práva v novém občanském zákoníku byl ABGB. Mezi oběma úpravami jsou však rozdíly. Byť se původní rekodifikační záměr o rakousko-uherské tradice opíral, v průběhu příprav o. z. však došlo k výrazným změnám, například k výraznému oslabení ochrany zákonných dědiců. Autor, člen katedry teorie práva a právních dějin Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, konstatuje, že nová úprava dědického práva výrazně preferuje mrtvé před živými.

Ochrana dědiců je v našem právním řádu zakotvena v Listině, v čl. 11 a čl. 32 odst. 1. V jejich obsahu autor shledává spíše ochranu dědice než zůstavitele, který nemůže se svým majetkem nakládat zcela libovolně. V úvodu článku autor popisuje kořeny, vývoj a principy dědického práva. Většinu článku se autor věnuje srovnávání staré a nové úpravy nepominutelného dědice.

Občanský zákoník přináší změnu terminologie, kdy se neopomenutelný dědic mění na nepominutelného dědice. Za velký přínos autor považuje, že nová úprava zamezuje vzniku tzv. nuceného

spoluvlastnictví. Nepominutelní dědicové nemají právo na podíl z pozůstalosti, ale pouze na peněžní částku, která odpovídá tomuto podílu. Na nepominutelného dědice není nahlíženo jako na dědice z právního hlediska, ale jako na zákonného odkazovníka. Autor článku přichází s kritikou, aby tento přístup hodnocení byl používán u všech pozůstalostních předmětů, neboť některé mají pro pozůstalé jinou hodnotu, například citovou, která je penězi nenahraditelná.

Nepominutelným dědicem mohou být pouze potomci. Velikost jejich zákonného podílu se liší podle toho, zda jsou zletilí (1/4 podílu) či nezletilí (1/2 podílu). Autor se domnívá, že by povinný podíl měl být také pro manžela/manželku, i když menší velikosti než pro potomky.

Dále se autor věnuje kolaci, prostřednictvím které dochází k vyrovnání pozice dědiců, započtením toho, co dědic od zůstavitele bezplatně obdržel. Autor ustanovení o kolaci hodnotí jako velmi podrobná, avšak nepřehledná. Při posuzování daru, zda kolaci poléhá či nikoliv, se pohlíží na hodnotu daru s ohledem na majetkové poměry dané rodiny a dále na účel darování, neboť plnění vyživovací povinnosti a například dobročinné účely se nezapočítávají. Hodnota těchto darů, věci movitých i nemovitých, se počítá podle doby odevzání, ve zvláštních případech však soudce může rozhodnout i jinak.

Poslední sporný bod, kterým se autor zabývá ve svém článku, neboť má odlišný názor od znění platné právní úpravy, se váže k vrácení daru na povinný podíl. Tedy otázce, zda má nepominutelný dědic nárok na odvolání daru pro zkrácení povinného podílu. Může tak dojít k situaci, kdy je majetek rozdělen již za života a hodnota vlastní pozůstalosti je pak velmi malá. Tímto způsobem dochází pak i k obcházení zákonné úpravy vydědění. Nový občanský zákoník však dané ustanovení neobsahuje a autor to považuje za velkou mezeru v zákoně. Sám nabízí k zamyšlení možná řešení problému (i) na základě ustanovení o neplatnosti právního jednání, nebo (ii) na základě ustanovení o relativní neúčinnosti, nejvíce však preferuje (iii) využití ustanovení o vyplňování mezer v zákoně (§ 10 odst. 2 o. z.).

♣ Mgr. JAN MATES

Poslední ulice a sankce v mezinárodním právu

Široká ruská duše má zalíbení v nekonečném opakování téhož.

Znáte ten popěvek, jak „u popa byla sabáka, on jeho ljužil, ona sjela kusok mjaso, on jeho ubil, do zemlji zakopal i napis napisal, što u popa...“. Tak můžete pokračovat i po dvacátém stakanu vodky až do ztráty vědomí v důsledku otravy alkoholem. Do češtiny přešel námet pod názvem „pes jítrničku sežral“,

ale není to ono, jiný nápěv, jiná slova, žádná metafyzika široce rozpolcené duše ruského popa (sabáku ljužil, přesto ji ubil) a místo toho palička cynicky ateistického českého řezníka.

Podobnou nekonečnou píseň zpívala za války Krasnaja armija. Beztak že ten slavný marš složil náš oblíbený Alexandrov, ale nevím, neověřoval jsem to. Jde zkrátka o to, že rudoarmějci ženou fašističeského vraga od Moskvy a Stalingradu k západu a dobývají jedno město za druhým, jako Pskov, Minsk, Lvov, Varšavu až po Berlín. Vždycky, když „gorod vės vzjali“, tak na jeho konci „i posledněj ulici nazvanije znali“. Název se shodoval s navazující výpadovkou k dalšímu městu, armády maširovaly a vyřvávaly podle okamžitých místopisných potřeb „Doněckaja ulica“, „Oděskaja ulica“, „Koščickaja ulica“, „Wroclavskaja ulica“, a tak podobně ad libitum. Jinak byla slova písně vždy úplně shodná včetně závěrečného ryku „k pabědě nas vjeđot“ (jako že je ta ulice vede k vítězství).

Píseň jsme se učili po válce v hodinách ruského jazyka. Profesor byl prvorepublikový ruský běželec a intelektuál, a ač rodilý mluvčí, trásl se při zpěvu jako osika. My jsme se taky klepali, militarismus nám byl cizí, takže řízně zpíval pouze spolužák Venca, který byl fašistického původu, za války byl v Hitlerjugend a po válce nějak nepochopitelně uvízl tady v Čechách, než se mu asi na třetí pokus podařilo ilegální opuštění republiky k jeho vysídlené mamince do Bavor. Jeho přízvuk v ruštině by mu mohl závidět i kníže Schwarzenberg, ale ruský profesor měl k němu sympatie, jelikož byli oba běženci. Z ruštiny měl tedy Venca jedničku, protože řízně, i když zcela nesrozumitelně, hulákal Poslední ulici.

Vidíte, co je to válka, a to řádně vyhlášená, a tudíž podléhající mezinárodnímu právu. Wehrmacht i krasnoarmějci mívali kdysi slušivé mundúry, vědělo se, kdo je kdo, kde zrovna je, a kdo za něho a jeho zvěrstva jako vrchní velitel odpovídá, ať už to byl führer Hitler nebo báťuška Stalin. Dnes se na bojištích potloukají maskovaní kukláči, cosí mezi katem Mydlářem a černými šerify bývalé agentury ABL, říkají si bojovníci, a neodpovídá za ně nikdo, ani prezident ruský, ani kalif bagdáský. Kdo je kdo, ví jenom český premiér. Ten zkoumá, zda nedošlo k narušení hranic, k expanzi, agresí, invazi, anexi, okupaci či alespoň ke vstu-

pu vojsk v rámci občanské války, a to politováníhodným omylem. Premiér doporučuje navázat s kukláči diplomatické styky, tím je lépe poznat a zahájit s nimi přátelské rozhovory. Hlavně ne žádné sankce, jež by mohly poškodit náš vývoz syrečků a spotřebitelských úvěrů do Ruska a Sýrie! Pan premiér je prostě diplo-diplo-diplo-mat.

Jenomže zapomíná na přísloví „bellum est ultima ratio regum“, totiž že válka je poslední argument vládců v té syrečkové diplomacii, a sankce jsou předposlední argument druhé strany, ať už mají nějaký okamžitý účinek, nebo ne. Junckers by měl uspořádat nějaký rychlokurz diplomatického minima pro vybrané předsedy vlád členských zemí EU. Fico a Orbán by to taky potřebovali.

Jeden nafoukaný sedlák ve vsi mého dětství oborával každému sousedovi meze, přemísťoval hraniční kameny a zřídil si cestu přes cizí pozemek s brokovnicemi v rukou svých čeledínů. Když pak přišel do hospody, všichni si od něho odsedli, nikdo s ním nehrál mariáš a nakonec mu hospodský odmítl i nalít, mlynář semlít obilí a kovář okovat koně. On se nejdřív chvástal a vykřikoval „dokažte mi to“ a „však vy přilezete, až budete chtít půjčit mlátičku“, ale o příštích prázdninách už bylo vše zpátky na svém místě a kmotr vesele karbanil se sousedy. Asi to bylo tím, že mlynář a kovář nefňukali, o jaké přišli kšefty, a nepožadovali kompenzace ani od starosty, ani od EU.

Příhoda dobře vystihuje povahu morální sankce (darebáka ignorujeme, dokud se nepolepší) a její rozdíl od sankce právní (náhrada škody, odnětí svobody), včetně rozdílu v rychlosti uvalení takové sankce.

Sankce práva mezinárodního se mnohem víc podobají sankcím mravním než sankcím právním. Právo mezinárodní nezná nic takového, jako je presumpce nevinny, a nemá ani žádný orgán, před nímž by se vedlo dokazování a po deseti dvaceti letech také vyhlášovalo rozhodnutí o embargu či blokadě. I kdyby ano, který soukromý soudní exekutor by rozhodnutí vykonal? Nu, některý český exekuční magnát by si na to třeba troufl a nasadil na to svou soukromou armádu zakuklenců s kalašnikovými, raketami Buk M3 a tanky T 95.

Ale v zaostalém světě mezinárodního práva je to zatím tak, že mezinárodní soudní tribunály fungují až po válce a jen proti fyzickým osobám, zvaným váleční zločinci.

A váleční zločinci si stejně nedají pokoj a do nekonečna omílají pořád totéž. I nazvanije takaje ... Krymskaja ulica...Kyjevskaja ulica... Pražskaja ulica...Bruselskaja ulica.

K pabědě nas vjeđot? U dása, zastavte už tu nekonečnou odrohovačku!

Září 2014

✿ KAREL ČERMÁK

Z kárné praxe

Je kárným proviněním, jestliže advokát

- neinformuje soud o zániku plné moci,
- neinformuje bývalého klienta o doručení výzvy k odstranění vad podání a o povinnostech vyplývajících z doručeního rozsudku.

Rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory ze dne 21. 2. 2011, sp. zn. K 122/2010

Kárně obviněný JUDr. S. H., advokát, se dopustil kárného provinění

tím, že

jako právní zástupce žalovaného A. B. v řízení, vedeném u okresního soudu, aniž informoval soud o zániku plné moci nebo A. B. o nutnosti soud o zániku plné moci informovat, neinformoval A. B. o doručení výzvy k odstranění vad podaného odvolání, ani o tom, že rozsudek tohoto soudu ze dne 22. 6. 2005, kterým byla A. B. uložena povinnost zaplatit žalobkyni částku 27 560 Kč a na nákladech řízení zaplatit žalobkyni na účet jejího právního zástupce částku 8 163,50 Kč, to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku, nabytí právní moci dne 19. 8. 2008 a uplynutím třídenní lhůty k plnění se stal i vykonatelným, v důsledku čehož A. B. nesplnil soudem uložené povinnosti, takže protistrana se domáhala jejich splnění cestou exekuce,

tedy

- nechránil práva a oprávněné zájmy klienta a neřídil se jeho pokyny,
- při výkonu advokacie nejednal svědomitě,
- při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržel pravidla profesionální etiky ukládající mu
  - povinnost klienta řádně informovat, jak vyřizování jeho věci postupuje, a poskytovat mu včas vysvětlení a podklady potřebné pro uvážení dalších příkazů,

čímž

porušil § 16 odst. 1, 2 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 9 odst. 1 Pravidel profesionální etiky.

Za to se mu ve smyslu § 32 odst. 3 písm. c) zákona č. 85/96 Sb., o advokacii, v platném znění, ukládá kárné opatření

pokuta ve výši 10 000 Kč.

Kárně obviněný je povinen zaplatit České advokátní komoře náhradu nákladů kárného řízení ve výši 3 000 Kč. Pokuta a náklady kárného řízení jsou splatné do 15 dnů od právní moci tohoto kárného rozhodnutí na účet České advokátní komory.

Z odůvodnění:

Kárnou žalobou napadlou dne 27. 10. 2010 bylo kárně obviněnému kladeno za vinu, že se dopustil skutku výše uvedeného, bez věty „aniž informoval soud o zániku plné moci nebo A. B. o nutnosti soud o zániku plné moci informovat“.

Kárný žalobce v tomto skutku shledává porušení ust. § 16 odst. 1, 2 a § 17 zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění (dále jen „zákon o advokacii“), ve spojení s čl. 4 odst. 1 a čl. 9 odst. 1 Pravidel profesionální etiky, neboť podle kárného žalobce kárně obviněný tímto svým jednáním porušil povinnosti výše uvedené a navíc povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.

V určený čas dne 21. 2. 2011, na kdy bylo nařizováno jednání kárného senátu v předmětné záležitosti, kárně obviněný, ač řádně předvolán, se k jednání kárného senátu nedostavil, ani nebyla do zahájení jednání kárného senátu doručena omluva kárně obviněného, ani jeho žádost o odročení jednání. V souladu s ust. § 16 odst. 2 vyhl. č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona o advokacii stanoví kárný řád, ve znění vyhl. č. 265/2009 Sb., kárný senát rozhodl, že bude jednáno v nepřítomnosti kárně obviněného.

Kárně obviněný se ke kárné žalobě písemně nevyjádřil. Rovněž se nevyjádřil na opakované žádosti vedoucí kontrolního oddělení ze dne 31. 5. 2010 a 18. 6. 2010 k podané stížnosti A. B., ač tak přislíbil učinit přípisem ze dne 1. 7. 2010 do 16. 7. 2010. Uvedené listiny byly úvodem jednání kárného senátu čteny.

K důkazu pak byly v průběhu jednání čteny následující listiny založené v kárném spise:

- výpis z matriky ze dne 17. 5. 2010,
- stížnost A. B. bez data,
- rozsudek OS ze dne 22. 6. 2005,
- dopis kárně obviněného ze dne 2. 8. 2005,
- usnesení OS ze dne 11. 8. 2005,
- usnesení KS ze dne 25. 4. 2008,
- usnesení ze dne 8. 4. 2009,
- odvolání A. B. ze dne 30. 3. 2009,
- dopis kárně obviněného ze dne 18. 2. 2009,
- výpis z matriky ze dne 8. 9. 2010,
- výpis z matriky ze dne 25. 10. 2010,
- aktuální výpis z matriky ze dne 17. 2. 2011.

Kárnému senátu, postrádajícímu jakoukoliv reakci kárně obviněného, tedy nezbylo, než vycházet věcně pouze z citovaných listinných důkazů.

A. B. (dále jen „stěžovatel“) ve své stížnosti uvedl, že v roce 2005 ukončil právní zastoupení kárně obviněným s tím, že na poslední jednání se kárně obviněný nedostavil, nicméně rozsudek byl opět doručen advokátní kanceláři. Proti tomuto rozsudku se stěžovatel odvolal 5. 8. 2005 a čekal na jednání před odvolacím soudem. Bez toho, aby se cokoliv v mezidobí dělo, dne 7. 1. 2009 obdržel exekuční příkaz na částku 56 608 Kč. Podal proti exekuci odvolání, jednání se pak konalo 8. 4. 2009. Z usnesení pochopil, že zastoupení trvalo i nadále. Veškerá korespondence od soudu od zmíněného 5. 8. 2005 směřovala advokátní kanceláři, přičemž ta jej o ničem neinformovala. V souvislosti s exekucí pak oslo-

vil kárně obviněného a ten mu v roce 2009 předal usnesení, která navazovala na odvolání stěžovatele ze dne 5. 8. 2005, na něž v zákonných lhůtách nereagoval a ztratil tak možnost podat odvolání.

Z rozsudku okresního soudu z 22. 6. 2005 ve věci o vypořádání SJM kárný senát zjistil, že ve výrokové části III. byla stěžovateli uložena povinnost zaplatit žalobkyni na vypořádání podílu částku 27 560 Kč do tří dnů po právní moci rozsudku a ve výrokové části VI. povinnost zaplatit žalobkyni ve stejné lhůtě na účet zástupce náklady řízení v částce 8 163,50 Kč. V záhlaví rozsudku je uvedeno zastoupení stěžovatele kárně obviněným.

Z přípisu kárně obviněného stěžovateli ze dne 2. 8. 2005 kárný senát zjistil, že kárně obviněný zasilá stěžovateli výše uvedený rozsudek, který téhož dne obdržel. V dopise pak kárně obviněný potvrzuje, že k žádosti stěžovatele jej již delší dobu nezastupuje, nicméně jej žádá, aby se příležitostně u kárně obviněného v advokátní kanceláři zastavil k formálnímu ukončení spolupráce ve věci, která byla předmětem právní služby. Ponechává na vůli stěžovatele, zda rozsudek odvoláním napadne či nikoliv.

V záhlaví usnesení okresního soudu ze dne 11. 8. 2005 je uvedeno právní zastoupení stěžovatele kárně obviněným, přičemž kárný senát dále z usnesení zjistil, že stěžovatel je vyzván k odstranění vad odvolání ze dne 5. 8. 2005 ve lhůtě tří týdnů s poučením, že pokud nebudou vady odstraněny, soud odvolání odmítne. To se stalo usnesením krajského soudu ze dne 25. 4. 2008, přičemž z odůvodnění tohoto usnesení kárný senát dále zjistil, že stěžovatel na výzvy soudu k odstranění vad odvolání přes poučení, které se mu dostalo, nereagoval. V záhlaví posledně uvedeného usnesení je rovněž uvedeno právní zastoupení stěžovatele kárně obviněným.

Z usnesení krajského soudu ze dne 8. 4. 2009, jímž bylo rozhodováno o odvolání stěžovatele proti usnesení okresního soudu ze dne 3. 9. 2008, jímž bylo rozhodnuto o nařízení exekuce na majetek stěžovatele, kárný senát zjistil, že soudu v nalézacím řízení, které skončilo vykonatelným exekucním titulem, nebylo sděleno, že zastoupení stěžovatele kárně obviněným již bylo ukončeno, takže okresní soud správně v souladu se zákonem doručoval kárně obviněnému, a to jak výzvu k odstranění vad odvolání, tak i usnesení odvolacího soudu v nalézacím řízení. Rozsudek okresního soudu ze dne 22. 6. 2005 ve věci o vypořádání SJM, jímž byla stěžovateli uložena povinnost zaplatit žalobkyni na vypořádání podílu částku 27 560 Kč do tří dnů po právní moci rozsudku, jakož i povinnost zaplatit žalobkyni ve stejné lhůtě na účet zástupce náklady řízení v částce 8 163,50 Kč, pak nabyl právní moci dne 19. 8. 2008 a uplynutím třídenní lhůty se stal vykonatelným.

Nakonec z přípisu kárně obviněného, adresovaného stěžovateli ze dne 18. 2. 2009 se podává, že na základě telefonického hovoru kárně obviněný zasilá stěžovateli usnesení okresního soudu ze dne 11. 8. 2005 a usnesení krajského soudu ze dne 25. 4. 2008, jinými slovy usnesení obsahující výzvu k odstranění vad odvolání a usnesení, jímž bylo odvolání stěžovatele pro neodstranění vad odvolání odmítnuto.

Ze stížnosti stěžovatele i z přípisu kárně obviněného ze dne 2. 8. 2005 pak kárný senát dovodil, že k zániku plné moci došlo ještě před tím, než byl kárně obviněnému doručen rozsudek

okresního soudu ze dne 22. 6. 2005, tedy rozsudek, jímž byla stěžovateli uložena povinnost zaplatit žalobkyni na vypořádání podílu částku 27 560 Kč do tří dnů po právní moci rozsudku a povinnost zaplatit žalobkyni ve stejné lhůtě na účet zástupce náklady řízení v částce 8 163,50 Kč. Z tohoto rozsudku, z usnesení okresního soudu ze dne 11. 8. 2005, z usnesení krajského soudu ze dne 25. 4. 2008 a nakonec i z usnesení krajského soudu ze dne 8. 4. 2009 pak je zřejmé, že soudy v nalézacím řízení nebyly kárně obviněným, ani stěžovatelem informovány o zániku plné moci, takže bylo v souladu se zákonem doručováno kárně obviněnému, a toto doručení je doručením účinným. Z žádného důkazu, který měl kárný senát k dispozici, neplyne, že by kárně obviněný stěžovatele informoval, že by stěžovatel měl soud o zániku plné moci informovat, takže se vycházelo z toho, že žádné takové poučení kárně obviněný stěžovateli nepodal.

Ze žádného důkazu shora uvedeného není zřejmé, že by kárně obviněný informoval stěžovatele o doručení výzvy k odstranění vad podaného odvolání, ani o doručení usnesení odvolacího soudu o odmítnutí stěžovatelem podaného odvolání a nakonec ani o tom, že v důsledku toho rozsudek okresního soudu ze dne 22. 6. 2005, kterým byla stěžovateli uložena povinnost zaplatit žalobkyni částku 27 560 Kč a na nákladech řízení zaplatit žalobkyni na účet jejího právního zástupce částku 8 163,50 Kč, to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku, nabyl právní moci dne 19. 8. 2008. Naopak stěžovatel ve své stížnosti uvedl, že veškerá korespondence od soudu od 5. 8. 2005 směřovala advokátní kanceláři, která jej o ničem neinformovala, až teprve v r. 2009, když ji oslovil, předala mu usnesení, která navazovala na jím podané odvolání. Tomuto údaji stěžovatele korespondují i k důkazu provedené listinné důkazy – dopis kárně obviněného stěžovateli ze dne 2. 8. 2005 a 18. 2. 2009, takže kárný senát nemá pochyb o tom, že stěžovatel nebyl kárně obviněným včas informován o doručení výzvy k odstranění vad jím podaného odvolání i usnesení odvolacího soudu, jímž bylo odvolání stěžovatele odmítnuto, ani o tom, že rozsudek ukládající stěžovateli splnění povinnosti k úhradě nabyl právní moci.

Je pak zřejmé nejen ze stížnosti, ale i z usnesení krajského soudu ze dne 8. 4. 2009, že stěžovatel nesplnil ve lhůtě k plnění uložené exekucním titulem povinnosti a že protistrana se domáhala jejich splnění cestou exekuce.

Proto tedy kárný senát shledal kárně obviněného vinným skutkem, jak je ve výroku uvedeno, avšak na rozdíl od kárné žaloby promítl ve výroku rozhodnutí jako neoddělitelnou součást skutku i skutečnost, že kárně obviněný soudu nesdělil zánik plné moci, ani neinformoval stěžovatele o nutnosti soud o tomto zániku informovat.

Kárně obviněný tak porušil ust. § 17 zákona o advokacii ve spojení s ust. čl. 9 odst. 1 Pravidel profesionální etiky, když neplnil povinnost klienta řádně informovat, jak vyřizování jeho věci postupuje, a poskytnout mu včas vysvětlení a podklady potřebné pro uvážení dalších příkazů, i ust. § 16 odst. 1 i 2 zákona o advokacii, neboť při výkonu advokacie nejednal svědomitě, ani nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu.

Kárně obviněný věděl, resp. minimálně měl jako advokát vědět, že citované předpisy advokátu uvedené povinnosti

ukládají, přesto uložené povinnosti svým jednáním porušil. S přihlédnutím k zásadě „v pochybnostech ve prospěch obviněného“, kterou je třeba v daném případě uplatnit, pokud jde o formu zavinění, lze přičíst kárně obviněnému zavinění pouze ve formě vědomé nedbalosti. To však nic nemění na tom, že takovéto porušení povinností advokátem podlamuje důvěru v řádné poskytování právních služeb příslušníky advokátního stavu a ve svém důsledku vrhá špatné světlo na celý advokátský stav, a je tedy porušením závažným.

Byla tak naplněna skutková podstata kárného provinění podle § 32 odst. 2 zákona o advokacii, a proto byl kárně obviněný právem uznán vinným kárným proviněním, jak je ve výroku tohoto rozhodnutí uvedeno.

Naproti tomu ovšem s ohledem na skutková zjištění kárný senát neshledal, že by kárně obviněný porušil povinnost uloženou advokátu ust. § 17 zákona o advokacii ve spojení s ust. čl. 4 odst. 1 Pravidel profesionální etiky, jak dovozoval kárný žalobce.

Z výpisu matričního listu vyplývá, že kárně obviněný byl zapsán v seznamu advokátů 18. 9. 1992, činnost mu nikdy nebyla pozastavena, bylo mu však uloženo kárné opatření – pokuta v kárném řízení pravomocně ukončeném dne 10. 1. 2007, kterou, jak bylo zjištěno v účtárně ČAK, dne 30. 4. 2007 uhradil. S ohledem na ust. § 35b písm. c) zákona o advokacii je proto na kárně obviněného nutno hledět, jako by mu žádné kárné opatření uloženo nebylo.

Při úvaze o kárném opatření, které by mělo být uloženo, pak kárný senát vycházel z toho, že kárně obviněný je advokátem s dlouholetou praxí, na jedné straně z pohledu advokátních předpisů bezúhonným, na druhé straně však jednajícím v posuzovaném případě tak, že ve svém důsledku poškodil stěžovatele minimálně v rozsahu exekučních nákladů, které stěžovatel musel uhradit. Kárný senát vycházel ze standardních osobních i majetkových poměrů kárně obviněného, když žádný podklad k těmto poměrům, přes učiněné písemné dotazy, neměl k dispozici. Za této situace pak kárný senát dospěl k závěru, že v nyní projednávané věci k naplnění svého účelu, tj. především výchovného i preventivního, je přiměřeným uložení kárného opatření ve formě pokuty ve výši 10 000 Kč.

Do uvedeného kárného rozhodnutí podal kárně obviněný odvolání.

Odvolací kárný senát odvolací kárné komise ČAK svým rozhodnutím K 122/2010 ze dne 30. 3. 2012 odvolání zamítl a napadené kárné rozhodnutí potvrdil.

Po konstatování prvostupňového kárného rozhodnutí v bodě I. odvolací kárný senát v odůvodnění uvedl:

II.

Proti tomuto rozhodnutí podal kárně obviněný odvolání, které není blíže zdůvodněno a není z něho patrné, proti kterým výroky napadeného rozhodnutí směřuje.

Ve svém odvolání kárně obviněný pouze konstatuje, že byl kárným senátem uznán vinným kárným proviněním při jednání kárného senátu České advokátní komory nařízeném na den 21. 2. 2012, a to přesto, že se z jednání omluvil lékařsky potvrzenou omluvenkou.

Dále uvádí, že své odvolání po návratu z dovolené mimo území ČR písemně odůvodní. Ačkoliv kárně obviněný tím-

to způsobem signalizoval svůj záměr, své odvolání proti napadenému kárnému rozhodnutí blíže specifikovat a odůvodnit, nestalo se tak do současné doby.

Za této situace odvolací kárný senát posoudil podané odvolání jako odvolání, které směřuje jak proti výroku o vině spácháním kárného provinění, tak proti navazujícímu výroku o uložení kárného opatření a též proti výroku o uložení povinnosti náhrady nákladů kárného řízení.

III.

Vzhledem k tomu, že k posouzení věci není třeba doplňovat dokazování, ani není třeba činit další procesní úkony, jichž by se účastnil kárně obviněný nebo kárný žalobce, rozhodl předseda odvolacího kárného senátu dle ustanovení § 27 odst. 1 kárného řádu, že bude rozhodnuto o odvolání kárně obviněného bez nařízení ústního jednání.

Odvolání kárně obviněného nebylo specifikováno a není tedy zcela jasné, v čem kárně obviněný spatřuje nesprávnost napadeného rozhodnutí, tedy zda napadá nesprávnost skutkových zjištění, nesprávnost právního hodnocení zjištěných skutečností, či případně vady řízení, které předcházely vydání napadeného rozhodnutí. Odvolací kárný senát přezkoumal celé napadené rozhodnutí i celé řízení, které předcházelo jeho vydání.

IV.

Především se odvolací senát zabýval otázkou, zda odvolání kárně obviněného bylo podáno v zákonné lhůtě, tedy včas.

Napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 21. 2. 2011. Kárně obviněnému bylo doručeno dle dodejky podepsané vlastnoručně kárně obviněným dne 22. 6. 2011. Odvolání kárně obviněného proti napadenému rozhodnutí bylo do sídla České advokátní komory doručeno dne 4. 7. 2011, tedy v 15denní zákonné lhůtě. Tedy odvolání kárně obviněného bylo jím podáno včas.

V.

Odvolací kárný senát odvolací kárné komise dále přezkoumal řízení, které předcházelo vydání kárného rozhodnutí, a to zejména z hlediska, zda v tomto řízení bylo provedeno regulérní dokazování, zda provedené důkazy jsou použitelné v kárném řízení a zejména zda nedošlo k porušení práva kárně obviněného na obhajobu.

V tomto směru se odvolací kárný senát zabýval jedinou námitkou kárně obviněného, která bez bližší specifikace se objevuje v textu jím podaného odvolání. V odvolání se konstatuje, že k jednání kárného senátu nařízeného na den 21. 2. 2011 se kárně obviněný řádně omluvil a žádal jeho odročání, avšak kárný senát přesto v jeho nepřítomnosti jednání konal a v jeho věci rozhodl.

Aniž by to kárně obviněný ve svém odvolání tvrdil, bylo na místě zkoumat, zda kárný senát nezkrátil právo kárně obviněného na obhajobu, když jednal a rozhodl v jeho nepřítomnosti.

Odvolací kárný senát posoudil tuto námitku kárně obviněného za nedůvodnou z následujících důvodů.

Jednání ve věci kárně obviněného bylo nařízeno předsedou kárného senátu na den 21. 2. 2011 v 10.00 hodin do zasedací místnosti ČAK v Praze 1, Národní třída 10. Toto předvolání

kárně obviněný obdržel doporučeným dopisem, který osobně převzal dne 2. 2. 2011, což je patrné z doručky založené na č. 1. 21 kárného spisu.

Je pravda, že kárně obviněný zaslal kárnému senátu dne 17. 2. 2011 dopis, v němž oznamuje, že je nemocen, bere léky a nařízeného jednání se tedy z důvodů zdravotních nemůže zúčastnit. Zároveň žádal o odročení jednání nařízeného na den 21. 2. 2011. K tomuto dopisu pak připojil lékařské potvrzení vystavené ošetřující lékařkou MUDr. D. J. již ze dne 15. 2. 2011.

Podle doručovacího razítka České advokátní komory byl tento dopis s přílohou doručen do sídla České advokátní komory dne 21. 2. 2011. Podle písemné zprávy založené na č. 1. 26 kárného spisu, sepsané pracovníci oddělení pro věci kárné České advokátní komory, byla omluva kárně obviněného doručena dne 21. 2. 2011 do sídla České advokátní komory v cca 11 hodin.

Podle zápisu o jednání kárného senátu (č. 1. 23 kárného spisu) ve věci kárně obviněného K 122/2010 ze dne 21. 2. 2011 bylo jednání v této věci zahájeno v 10.25 hodin a ukončeno bylo v 10.50 hodin.

Podle ustanovení § 16 odst. 2 kárného řádu „*nedostaví-li se řádně předvolaný kárně obviněný k jednání, ani nepožádá z důležitých důvodů o odročení, může kárný senát jednat v jeho nepřítomnosti.*“

Dle ustanovení odst. 3 „*požádá-li kárně obviněný nejpozději do zahájení jednání o jeho odročení a vedou-li k podání této žádosti důvody hodné zvláštního zřetele, rozhodne předseda kárného senátu o odročení jednání.*“

Z těchto důkazů jednoznačně vyplývá, že omluva kárně obviněného byla doručena do sídla České advokátní komory až po ukončení jednání, a tedy po rozhodnutí ve věci kárně obviněného.

Tedy kárně obviněný zaslal svoji omluvu a žádost o odročení jednání pozdě, takže nebyla do sídla České advokátní komory doručena před zahájením jednání v jeho věci.

Z tohoto důvodu byl kárný senát oprávněn provést jednání v nepřítomnosti kárně obviněného v souladu s citovaným ustanovením § 16 kárného řádu, aniž by tím bylo porušeno právo kárně obviněného na obhajobu.

Jen pro úplnost je třeba dodat, že poslal-li kárně obviněný svoji omluvu a žádost o odročení jednání až za dva dny poté, co měl k dispozici lékařské potvrzení o svém onemocnění, a to v čase, kdy již mohl důvodně předpokládat, že jeho omluva nemusí být doručena kárnému senátu včas, bylo na něm, aby si zajistil doručení omluvy jiným způsobem než poštou (faxem, e-mailem, telefonicky apod.), nebo aby si ověřil, zda omluva došla včas, tj. před zahájením jednání kárného senátu.

Je samozřejmé, že podle obecně uznávaných pravidel trestního řízení v širším smyslu slova nelze obviněného nutit, aby v řízení konal z vlastní iniciativy úkony na svoji obhajobu. Skutečnost, že není obviněný při své obhajobě dostatečně aktivní, mu sama o sobě nemůže přitěžovat. Avšak zůstane-li obviněný ve vztahu ke své obhajobě nečinným, nebo se své obhajobě patřičně nevěnuje, ačkoliv mu k tomu orgány, které proti němu vedou řízení, poskytnou zákonem vymezený prostor, nemůže se poté dovolávat toho, že byl na svých právech na obhajobu zkrácen.

I pokud jde o vlastní průběh řízení předcházející vydání rozhodnutí, neshledal odvolací kárný senát na straně kárného senátu žádná pochybení. Tedy neshledal žádnou vadu v řízení, která by odůvodňovala závěr, že provedené řízení bylo nezákonné, že by nebylo vůči kárně obviněnému fér, a že by bylo jakýmkoliv způsobem porušeno jeho právo na obhajobu.

VI.

Vzhledem ke skutkové jednoduchosti celého případu lze bez jakýchkoliv výhrad dojít k závěru, že provedené důkazy jednoznačně potvrzují skutkový děj tak, jak byl zjištěn v napadeném kárném rozhodnutí. Důkazy provedené v kárném řízení tedy potvrzují, že se kárně obviněný dopustil jednání, které mu je kladeno za vinu, když skutek se stal tak, jak je tvrzeno v kárné žalobě kárného žalobce, a zejména jak bylo shledáno v napadeném kárném rozhodnutí.

Ani v tomto směru odvolací kárný senát neshledal v postupu kárného senátu pochybení, když provedené důkazy hodnotil správně, a to každý jednotlivě i v jejich souhrnu a jejich vzájemných souvislostech, a když jejich význam pro skutkové zjištění hodnotil obvyklým a logicky správným způsobem.

VII.

Právní posouzení zjištěného skutkového stavu tak, jak bylo provedeno v kárném rozhodnutí, rovněž považuje odvolací kárný senát za správné.

Podstata kárného obvinění spočívá v tom, že kárně obviněný po ukončení právní pomoci poskytované jeho klientovi, stěžovateli A. B., neučinil úkon, jímž by vůči soudu dal najevo, že právní zastoupení klienta zaniklo, tedy neučinil úkon, jímž by zamezil tomu, aby mu soud nadále doručoval písemnosti určené klientovi, ačkoliv již nebyl oprávněn tyto písemnosti jménem klienta přijímat, a dále, že o neoprávněně přijatých písemnostech bývalého klienta neinformoval.

Tímto postupem způsobil kárně obviněný, že jeho bývalý klient se nemohl po skončení právního zastoupení účinně účastnit dalšího soudního řízení ve své věci, proměškal řadu lhůt a nemohl tedy řádně chránit svoje zájmy v řízení a navíc pak utrpěl další škody, vzniklé v důsledku nedostatku informace o průběhu jeho věci.

Jednání, kterého se kárně obviněný dopustil, je třeba považovat za kárné provinění, proto byl uznán vinným, neboť nepochybně jde o závažné porušení povinnosti advokáta vůči klientovi, které pro jeho klienta mělo negativní důsledky a přineslo mu problémy a škodu.

Takovéto jednání advokáta, ať již bylo učiněno úmyslně, či z nedbalosti (nesvědomitosti) je zcela evidentně porušením zákona o advokacii a Pravidel profesionální etiky advokáta a snižuje obecně důstojnost a vážnost advokátního stavu a důvěru veřejnosti ve výkon advokacie.

Napadené rozhodnutí velmi výstižným způsobem odůvodňuje skutkové i právní závěry, o které se opírá a na toto odůvodnění odvolací kárný senát v plné míře odkazuje.

VIII.

Pokud jde o uložené kárné opatření, má odvolací kárný senát za to, že i v tomto směru je napadené rozhodnutí zcela správné.

Uložená pokuta ve výši 10 000 Kč odpovídá závažnosti kárného provinění kárně obviněného, když splňuje zákonná hlediska pro uložení kárného opatření. Kárný senát při rozhodování o uložení kárného opatření přihlédl k závažnosti kárného provinění, k jeho dopadu na stěžovatele, ke skutečnosti, že kárně obviněný byl již v minulosti postižen uložením kárného opatření – pokuty, kterou uhradil. Stejně tak vzal v úvahu skutečnost, že kárně obviněný je advokátem s dlouholetou praxí, dle advokátních předpisů bezúhonným. Vypořádal se správným způsobem i s posouzením majetkové situace kárně obviněného.

Stejně tak rozhodl kárný senát, vzhledem k tomu, že kárně obviněný byl uznán vinným spácháním kárného provinění, správně i o povinnosti kárně obviněného uhradit dle ustanovení § 33a odst. 2 zákona o advokacii náklady kárného řízení.

Na závěr lze tedy konstatovat, že odvolací kárný senát neshledal, že by napadené rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory č. j. K 122/2010 ze dne 21. 2. 2011 ve věci kárně obviněného JUDr. S. H. trpělo jakoukoliv vadou, stejně tak jako neshledal, že by jakoukoliv vadou trpělo řízení mu předcházející, a proto nezbylo odvolacímu kárnému senátu České advokátní komory nic jiného, než odvolání kárně obviněného jako nedůvodné dle ustanovení § 35 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, a ustanovení § 32 písm. c) kárného řádu zamítnout a napadené rozhodnutí potvrdit.

Je kárným proviněním, jestliže advokát nesplní řádně smlouvu o úschově tím, že podstatnou část vyplatí se zpožděním a po urgenci, část určenou k úhradě daně nevyplatí.

Rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory ze dne 2. 5. 2011, sp. zn. K 73/2010

Kárně obviněný Mgr. K. N., advokát, se dopustil kárného provinění

tím, že

poté, co dne 24. 9. 2009 uzavřel jako schovatel s manžely B. C. a D. C. jako oprávněnými a s E. F. jako složitelem smlouvy o úschově finančních prostředků, na základě níž převzal do své úschovy částku 1 900 000 Kč, kterou měl po splnění dohodnutých podmínek vydat co do výše 1 843 000 Kč oprávněným a co do výše 57 000 Kč vyplatit ve prospěch příslušného správce daně na úhradu daně z převodu nemovitostí, přestože dohodnuté podmínky pro vydání úschovy oprávněným byly splněny, úschovu jim v dohodnuté době nevyplatil, přičemž teprve poté, co mu E. F. předložila potvrzení banky ze dne 3. 11. 2009, oprávněným vyplatil část úschovy ve výši 1 843 000 Kč,

tedy

- nechránil a neprosazoval práva a oprávněné zájmy klienta a neřídil se jeho pokyny,
- při výkonu advokacie nejednal čestně a svědomitě,
- při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržel pravidla profesionální etiky ukládající mu
  - povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu,
  - povinnost plnit převzaté závazky,
  - povinnost peníze a jiné hodnoty, které převzal ke stanovenému účelu, opatřovat s péčí řádného hospodáře, a nepoužít je jinak, nežli ke stanovenému účelu,
  - povinnost při provádění úschov peněz postupovat podle právních a stavovských předpisů, tedy veškeré prostředky vyplatit klientovi za podmínek odsouhlasených klientem,

čímž

se dopustil závažného porušení ustanovení § 16 odst. 1 a 2 a § 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve spojení s čl. 4 odst. 1 a 2 a čl. 9 odst. 2 Pravidel profesionální etiky a čl. 9a Pravidel profesionální etiky ve spojení s čl. 2 odst. 4 usnesení představenstva České advokátní komory č. 7/2004 Věstníku a dopustil se tak podle § 32 odst. 2 zákona o advokacii kárného provinění.

Za to se mu podle § 32 odst. 3 písm. c) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění, ukládá kárné opatření

pokuta ve výši 80 000 Kč.

Kárně obviněný je povinen zaplatit České advokátní komoře náhradu nákladů kárného řízení ve výši 3 000 Kč spolu s pokutou ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozhodnutí na účet České advokátní komory.

Z odůvodnění:

Kárný žalobce podal na kárně obviněného kárnou žalobu pro skutek, uvedený ve výroku tohoto rozhodnutí, rozšířený o skutkový děj popsáný jako „*poté, co se z iniciativy účastníků smlouvy [o úschově finančních prostředků] uskutečnila dne 29. 10. 2009 a 2. 11. 2009 jednání za účelem projednání vydání úschovy, [kárně obviněný] účastníkům předal kopii potvrzení banky o platbě ze dne 30. 10. 2009, která se však podle potvrzení banky ze dne 3. 11. 2009 vystaveného na žádost E. F. neshodovala s originálem dokumentu vystaveného bankou dne 30. 10. 2009.*“

Kárně obviněný podal ke kárné žalobě písemné vyjádření ze dne 9. 8. 2010, v němž připouští, že z jeho strany došlo k chybě, když peněžní prostředky převzaté do advokátní úschovy vydal asi o 14 dní později, než k tomu byl povinován podle smlouvy o úschově, a připouští, že ke zdržení došlo z jeho viny. Zpochybňuje však, že se svým jednáním dopustil kárného provinění. Odvolává se na své vyjádření ze dne 23. 2. 2010 ke stížnosti, které zaslal kontrolnímu oddělení ČAK, a v němž mimo jiné uvádí, že nedopatřením, které bylo způsobeno jeho kanceláří, byla provedena

výplata složených peněžních prostředků na jiné číslo účtu, tedy ve prospěch jiné osoby, než byli oprávněni. Ve vyjádření ke stížnosti dále uvádí, že poté, co došlo k vrácení takto špatně odeslaných peněžních prostředků jiným klientem jeho kanceláře, okamžitě znovu a v pořádku zaslal správnou částku oprávněným.

K projednání kárné žaloby bylo nařízeno několik ústních jednání, k nimž se kárně obviněný vesměs řádně a včas dostavoval. Na prvním ústním jednání se kárně obviněný plně odvolal na svá předchozí písemná vyjádření, dále uvedl, že uznává svou vinu za špatně odeslané klientské peněžní prostředky, ale naprosto odmítá úmysl tyto prostředky si ponechat nebo je nevyplatit. Rovněž odmítl, že by komukoliv předal falešné doklady, jak mu bylo vytýkáno ve stížnosti i v kárné žalobě, a poukázal na pravděpodobný motiv stížnosti, kterým bylo to, že odmítl vyhovět finančním požadavkům stěžovatele, které považuje za neopodstatněné a neúměrné. Sdělil, že svěřené peněžní prostředky z jeho advokátní úschovy odešly omylem na účet, který patří jeho jinému klientovi, společnosti G., s. r. o., a že navracené peněžní prostředky od tohoto klienta obdržel v hotovosti. Prohlásil, že ať už vlastní chybu při odeslání peněz udělal kdokoli z jeho kanceláře, odpovědnost zůstane vždycky na něm, neboť on autorizuje všechny odchozí platby z účtu advokátní kanceláře. Prohlásil, že si není vědom žádné vady v čísle účtu, na který peníze odešly, že tento účet skutečně existuje a patří výše uvedenému klientovi, který mu potvrdil, že na tento účet peněžní prostředky skutečně obdržel.

Dále uvedl, že dle svého závazku, obsaženého v záznamu z jednání se stěžovatelkou a dalšími osobami ze dne 2. 11. 2009, předal všem zúčastněným potvrzení vydané ČSOB, avšak odmítl totožnost tohoto dokumentu s kopií, která je součástí spisu pod označením 6/F. Předán byl dle jeho slov originál a nikoliv kopie a jednalo se o potvrzení stavu na účtu, a nikoliv provedené platby. Naproti tomu potvrdil, že listina uvádějící bezhotovostní převod dvou peněžních částek v celkovém součtu 1 843 000 Kč na výše uvedený bankovní účet společnosti G., s. r. o., obsažená ve spisu pod označením 6/D, je kopií originálu skutečně předaného účastníkům. Jedná se o sjetinu výstupu z internetového bankovníctví, vztahujícího se k účtu úschov kárně obviněného. Dále uvedl ohledně listiny „Potvrzení o platbě“ vydané ČSOB a připojené ve spise pod označením 6/F, že jí jím podepsaná doložka „předáno dne“ je pravděpodobně pravá, naproti tomu doložka o odmítnutí předání originálu včetně podpisů pravých, ale pravděpodobně převzatých odjinud, pravá není.

Na následném odročeném ústním jednání se kárně obviněný odvolal na své písemné sdělení ze dne 30. 12. 2010, které mezitím doručil kárnému senátu. Připustil, že doposud sděloval jak stěžovateli, tak i ČAK nepravdivé informace, neboť svěřené peněžní prostředky ve skutečnosti nebyly převedeny společnosti G., s. r. o., bezhotovostně na výše uvedený bankovní účet, nýbrž vyplaceny v hotovosti. O bezhotovostním převodu byl zpraven pracovníky své kanceláře, přičemž sám kárně obviněný nebyl osobou, která výplaty či příjmy úschov prováděla. Doposud se spoléhal na informace o průběhu úschovy poskytnuté svými zaměstnanci, které se ukázaly být nepravdivé, přičemž teprve po prvním ústním jednání

ni před kárným senátem v této věci začal brát situaci, k níž došlo, vážně a věnovat se jí osobně.

Na doložení svého nového tvrzení o hotovostní výplatě peněžních prostředků z úschovy (omylem) společnosti G., s. r. o., předložil fotokopie celkem šesti příjmových pokladních dokladů datovaných od 2. 10. 2009 do 20. 10. 2009, osvědčujících příjem různých částek od 110 500 Kč do 350 000 Kč v celkové sumě 1 800 000 Kč společností G., s. r. o., od kárně obviněného. Kárně obviněný dále uvedl, že si již nevzpomíná, kdo z jeho kanceláře a kde peníze v hotovosti přijemci, společnosti G., s. r. o., vyplácel, je si však jistý, že tyto peníze vybíral z bankovního účtu on sám osobně, neboť není obvyklé, aby výběry v takovémto objemu činil kdokoli jiný z jeho advokátní kanceláře. Uvedl rovněž, že peníze, které posléze poskytl společnosti G., s. r. o., v hotovosti vybral ze svého účtu úschov, na němž měl ve zkoumaném období, tj. v období října 2009, složeny peníze pouze dvou klientů, a to stěžovatelky a společnosti G., s. r. o.

Na dalším odročeném ústním jednání kárný senát vyslechl předvolané svědky. Svědkyně E. F., stěžovatelka, uvedla, že poté, co ve stanoveném čase nebyla vyplacena úschova, kontaktovala se svým bratrem kárně obviněného. Na dvou schůzkách s ním byli informováni, že peníze omylem odešly na jiný účet. K tomu obdrželi písemnosti potvrzující tuto skutečnost, z nichž však vyplynulo, že bankovní účet, na který měly peníze omylem odejít, neexistuje a jeho číslo je nesprávné, což jim potvrdila i banka, u které měl být tento účet veden. Po předložení kopie listiny obsažené ve spise pod označením 6/D (výstup z internetového bankovníctví uvádějící dvě platby na účet) svědkyně uvedla, že tuto listinu poznává a že jí byla předána buď kárně obviněným, nebo jeho koncipientem, Mgr. P. E., na schůzce dne 29. 10. 2009. Po předložení kopie další listiny obsažené ve spise pod označením 6/F (potvrzení ČSOB o provedené platbě) svědkyně uvedla, že tato listina jí byla předána kárně obviněným na schůzce 2. 11. 2009. Na této schůzce jí byl k nahlédnutí předložen originál této listiny, který jí na její vyžádání kárně obviněný odmítl předat, vyhotovil z něj dvě fotokopie, z nichž jednu předal svědkyni. Na fotokopii, kterou má svědkyně k dispozici, jsou překopirovány dvě rukou psané doložky s kopií podpisu kárně obviněného a jeden podpis s razítkem kárně obviněného v originále. Svědkyně uvedla, že předložená kopie je věrnou kopií originálu, který jí byl předložen na uvedené schůzce, a že originál obsahoval potvrzení ČSOB o tom, že platba odešla na tam uvedené číslo účtu. Svědkyně dále uvedla, že nakonec byly peníze vyplaceny z úschovy oprávněně protistraně dne 5. 11. 2009 a následně byla vyplacena z úschovy i částka převodní daně.

Svědék Mgr. P. E., advokátní koncipient zaměstnaný kárně obviněným, uvedl, že u právní věci, která vedla ke vzniku projednávané advokátní úschovy, byl od počátku, kdy vedl osobní jednání jak s E. F., jako složitelkou, a jejím bratrem, který jí na jednáních doprovázel nebo zastupoval, tak i s manžely B. C. a D. C. jako oprávněnými z úschovy. Svědek dále uvedl, že zhruba v měsíci září nebo říjnu 2009 se mu telefonicky ozval pan B. C. a sdělil mu, že vklad do katastru nemovitostí byl již proveden a ptal se po penězích. Zároveň slíbil doručit doklady o provedení vkladu. Po ně-

jaké době se telefonicky ozval znovu pan B. C. a také E. F. s tím, že výpis z katastru nemovitostí byl již doručen, a to tak, že E. F. jej předala synovi svědka, kterého osobně znala, když se s ním potkala u vrátnice domu, kde se nachází advokátní kancelář kárně obviněného. Svědek druhého dne tento výpis skutečně našel na svém stole, informoval o tom kárně obviněného a dal pokyn sekretářce advokátní kanceláře kárně obviněného, paní L. S., aby provedla převod peněz. Telefonicky také informoval E. F., že příkaz k převodu byl předán. Po několika dnech volal pan B. C. nebo bratr E. F. s tím, že peníze nedošly. Svědek toto řešil se sekretářkou L. S. a poté si záležitost převzal k řešení kárně obviněný. Svědek byl pouze informován kárně obviněným, že došlo k chybě při převodu. Následně došlo k dvěma osobním jednáním v advokátní kanceláři za přítomnosti manželů B. C. a D. C. a rovněž E. F. a jejího bratra. Těchto jednání se svědek účastnil pasivně, jednání vedl kárně obviněný. Z jednání byl pořízen zápis. Dále uvedl, že na jednáních bylo účastníkům sděleno, že došlo k výplatě, ale na chybné číslo účtu, přičemž tato informace pochází od sekretářky advokátní kanceláře kárně obviněného. Po předložení kopií listin obsažených ve spisu pod označením 6/D (výstup z internetového bankovníctví uvádějící dvě platby na účet) a 6/F (potvrzení ČSOB o provedené platbě) svědek uvedl, že je nikdy dříve neviděl, že je ani na výše uvedených jednáních, ani jindy neměl v ruce, že se nepodílel na jejich vyhotovení, ani je nikomu nepředával. Svědek dále uvedl ohledně podpisů na listině označené ve spise jako 6/F, že podobným způsobem se podepisuje kárně obviněný, nicméně pravost těchto podpisů není schopen posoudit. Svědek rovněž uvedl, že dispozice s penězi na úschovném účtu kárně obviněného prováděl kárně obviněný sám. Dispoziční oprávnění k tomuto účtu měl vedle kárně obviněného také svědek, ale obvykle jej nevyužíval a rozhodně jej nevyužil ani v tomto případě. Pro úschovy byl kárně obviněným veden účet u ČSOB, kde se jednotlivé úschovy rozlišovaly podle variabilního symbolu. Dále svědek uvádí, že je mu známo, že nakládání s úschovami se někdy dělo i v hotovostní podobě. Sám se toho však nikdy neúčastnil. Veškeré nakládání s hotovostí prováděl kárně obviněný sám.

Svědčce L. S., zaměstnankyně kárně obviněného v jeho advokátní kanceláři, uvedla, že na podzim 2009 přišly na účet úschov advokátní kanceláře kárně obviněného peníze od E. F., jako kupující a složitelky v předmětné záležitosti. Na tomto účtu bylo vedeno úschov více. Když následně společnost G., s. r. o., požadovala vyplacení své úschovy, připravila svědkyně pro kárně obviněného k podpisu pokyn k výplatě. Od společnosti G., s. r. o., respektive jejích klientů chodily na účet úschov peníze průběžně, takže předpokládala, že společnost G., s. r. o., je oprávněná k vyplacení požadovaných peněz. Omylem tak byly vyplaceny peníze složené E. F., a to v hotovosti v několika částkách. Peníze vyplácel kárně obviněný na základě podkladů připravených svědkyní. Když svědkyně zjistila, že na úschovném účtu chybějí peníze, neboť úschovy pro společnost G., s. r. o., nedošly, zazmatkovala a kárně obviněného mylně informovala, že úschova manželům C. byla bankovním převodem odeslána. K tomu mu rovněž předala doklad – sjetinu z elektro-

nického bankovníctví s přehledem pohybů na účtu úschov. Tuto sjetinu po pořízení z počítače sama svědkyně upravila tak, že na ni připsala dvě neuskutečněné platby ve prospěch fiktivního účtu. Po předložení listiny obsažené ve spisu pod označením 6/D svědkyně potvrdila, že je to kopie jí upravené sjetiny z elektronického bankovníctví. Svědkyně dále uvedla, že fiktivní číslo účtu si sama vymyslela pozměněním jediné číslice ve správném čísle účtu manželů C. Když se kárně obviněný dozvěděl o tomto jednání svědkyně, chtěl s ní rozvázat pracovní poměr, ale nakonec to dopadlo tak, že po tři měsíce byly svědkyni prováděny 20% srážky ze mzdy. Kárně obviněnému se svědkyně ke svému jednání přiznala až za měsíc nebo ještě déle, neboť spoléhala na to, že mezitím dorazí peníze z úschov pro společnost G., s. r. o., a situace se tak vyřeší. Následně upřesnila, že kárně obviněnému se přiznala až v ten den, kdy dorazily peníze na úschovu pro společnost G., s. r. o., což bylo 5. 11. 2009, kdy téhož dne byla příslušná částka odeslána oprávněné, paní D. C. Následně opětovně upřesnila, že kárně obviněného neinformovala v době, kdy přišly peníze na úschovu pro společnost G., s. r. o., na podzim 2009, jak uvedla dříve, nýbrž až poté, co kárně obviněnému došla kárná žaloba, což bylo na podzim 2010.

Svědčce L. S. dále uvedla, že „pokyn“ kárně obviněnému k výplatě, který mu dala, měl podobu informace, že je možné vyplatit určitou částku určitému příjemci, v tomto případě společnosti G., s. r. o. Vlastní výplatu a přípravu písemnosti pro tuto výplatu, ať už v hotovosti, nebo bankovním převodem, svědkyně nedělala, neboť to prováděl kárně obviněný sám. Za vedení pokladny je v advokátní kanceláři kárně obviněného odpovědná svědkyně, avšak hotovostní platby probíhají tak, že hotovost vyzvedává z účtu kárně obviněný, vyplácí ji příslušným osobám rovněž kárně obviněný a příslušné pokladní doklady potom předává svědkyni k zaúčtování. Hotovostní výplaty společnosti G., s. r. o., byly v mimořádně vysokých částkách, obvyklé zůstatky na pokladně jsou řádově nižší. Svědkyně sama dispoziční právo k účtu úschov kárně obviněného nemá, má však právo nahlížet do účtu, zjišťovat zůstatky a pořizovat sjetiny z elektronického bankovníctví. Výplaty z pokladny, pokud je provádí ona sama, dělá tak vždy na základě pokynů kárně obviněného. K tomu však dochází velmi zřídka.

Svědčce L. S. rovněž uvedla, že kárně obviněnému sdělila, že údajná chybná platba se vyřešila tak, že se peníze z chybného účtu vrátily na účet úschov, takže je vše v pořádku. Dle svědkyně kárně obviněný výpisy z účtu úschov nekontroluje, ty jsou předávány přímo k zaúčtování. Po předložení kopie listiny obsažené ve spisu pod označením 6/F (potvrzení ČSOB o provedené platbě), svědkyně uvádí, že tuto listinu nikdy dříve neviděla, nepoživovala ji, ani ji nikomu nepředávala. Písmo, kterým jsou psány rukou psané poznámky na této listině, jí známo není, připojené podpisy jsou ve stylu, jakým se podepisuje kárně obviněný. Razítko podobného formátu kancelář skutečně používá.

Kárný senát provedl důkazy listinami navrženými kárným žalobcem i důkazy listinami navrženými a doloženými kárně obviněným, jež jsou vesměs shrnuty v zápisech o jednáních ze dne 26. 11. 2010, 1. 4. 2011 a 22. 4. 2011. Kárný senát

rovněž provedl výslechy tři výše zmíněných svědků, přičemž čtvrtý navržený svědek, jednatel společnosti G., s. r. o., se po řádně doručené výzvě nedostavil.

Z výpisu z matriky ČAK ze dne 2. 5. 2011 bylo zjištěno, že kárně obviněný byl zapsán do seznamu advokátů ČAK dne 1. 7. 1997, advokacii od té doby vykonává nepřetržitě a byl doposud postižen jedním kárným opatřením – napomenutím, které nabylo právní moci dne 14. 4. 2011. S ohledem na ustanovení § 35b písm. b) ve spojení s § 35a odst. 1 zákona o advokacii se pro účely kárného řízení na kárně obviněného hledí, jako by se kárného provinění nedopustil a kárné opatření mu nebylo uloženo.

Na základě řady listinných důkazů, zejména záznamů z jednání v advokátní kanceláři kárně obviněného dne 29. 10. 2009 a 2. 11. 2009 a vyjádření kárně obviněného ke kárné žalobě ze dne 9. 8. 2010, jakož i na základě svědeckých výpovědí a shodného tvrzení kárného žalobce a kárně obviněného považuje kárný senát za zjištěné následující. Kárně obviněný přijal na svůj bankovní účet označený jako „účelové prostředky klientů“ částku 1 900 000 Kč, jejíž část ve výši 1 843 000 Kč byl na základě smlouvy o úschově (advokátním depozitu) ze dne 24. 9. 2009 povinen nejpozději do pěti pracovních dnů od předložení výpisu z katastru nemovitostí vyplatit svým klientům, manželům B. C. a D. C. I přes jisté sporné momenty při předložení tohoto výpisu (výpis předán složitelkou E. F. mladistvému synovi koncipienta kárně obviněného ve vratnici domu, kde se nachází advokátní kancelář kárně obviněného) považuje kárný senát za zjištěné, že předmětný výpis se dostal do dispoziční sféry kárně obviněného nejpozději dne 13. 10. 2009 (dle svědecké výpovědi Mgr. P. E., advokátního koncipienta kárně obviněného, jej tento našel uvedeného dne na svém stole v advokátní kanceláři), a že tudíž lhůta k vyplacení výše uvedené části složených peněžních prostředků uplynula dne 20. 10. 2009. Uvedená částka však byla z účtu úschov kárně obviněného převedena ve prospěch účtu paní D. C. jako oprávněné ze smlouvy o úschově až dne 5. 11. 2009, čímž došlo k prodlužení s jejím vyplacením v délce 16 dnů (s přihlédnutím k tomu, že účet příjemkyně byl veden u stejné banky, jako účet úschov kárně obviněného, a že tedy s ohledem na závazné lhůty bezhотовostního platebního styku k připsání na její účet pravděpodobně došlo též den, jako k odepsání z účtu kárně obviněného).

Kárný senát rovněž považuje na základě listinných důkazů i svědeckých výpovědí a tvrzení kárně obviněného za zjištěné, že na setkáních kárně obviněného s klienty ve dnech 29. 10. 2009 a 2. 11. 2009 ve věci nevyplacené úschovy kárně obviněný svým klientům sděloval nepravdivé informace ohledně osudu peněžních prostředků složených k němu do úschovy, resp. o jejich převodu omylem na účet jiného čísla, a předal jim nejméně v jednom případě listinu s nepravdivým, resp. padělaným obsahem (sjetina z aplikace internetového bankovníctví uvádějící dvě fiktivní platby na účet).

Na druhé straně i přes relativně rozsáhlé dokazování kárný senát nepovažuje za nade vše pochybnost prokázané, že by kárně obviněný předal svým klientům druhou nepravdivou, resp. padělanou listinu (potvrzení ČSOB o provedené platbě), neboť totožnost kopie této padělané listiny, předložené stěžovatelkou, E. F., s listinou skutečně předanou kárně ob-

viněným se nepodařilo prokázat. Proti tvrzení E. F. jako stěžovatelky a svědkyně, která listinu obsaženou ve spisu dodala ČAK, stojí tvrzení kárně obviněného, že předána byla jiná listina (potvrzení ČSOB o zůstatku na účtu), přičemž svědkové Mgr. P. E. i L. S. uvádějí, že listinu obsaženou ve spise nikdy neviděli a jejím tvrzenému předání nebyli svědky. I když pravidlo *cui prodest* ukazuje na kárně obviněného a jen obtížně by se hledala jiná osoba, která by měla důvod a příležitost předmětnou listinu po jejím předání stěžovatelce E. F. padělat, byl kárný senát ve svém kárném rozhodnutí nucen uvedený rozpor v tvrzeních vyřešit ve smyslu právní zásady *in dubio pro reo* a jednání kárně obviněného spočívající v tom, že „*poté, co se z iniciativy účastníků smlouvy [o úschově finančních prostředků] uskutečnila dne 29. 10. 2009 a 2. 11. 2009 jednání za účelem projednání vydání úschovy, [kárně obviněný] účastníkům předal kopii potvrzení banky o platbě ze dne 30. 10. 2009, která se však podle potvrzení banky ze dne 3. 11. 2009 vystaveného na žádost E. F. neshodovala s originálem dokumentu vystaveného bankou dne 30. 10. 2009*“, jež mu bylo vytýkáno v kárné žalobě, ale v proběhlém řízení mu nebylo nezvratně prokázáno, z popisu jednání kárně obviněného zakládajícího kárné provinění vypustit.

Vycházeje ze zjištěného skutkového stavu zabýval se kárný senát právní otázkou aplikace příslušných ustanovení zákona o advokacii, Pravidel profesionální etiky (usnesení představenstva ČAK, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky č. 1/1997 Věstníku ČAK) a dalších stavovských předpisů na jednání kárně obviněného. Korektní nakládání s penězi svěřenými do advokátní úschovy a jejich řádné a včasné vyplacení podle podmínek odsouhlasených klientem je jednou ze základních povinností advokáta. Tuto povinnost ukládá konkrétně a specificky ustanovení čl. 2 odst. 4 usnesení představenstva ČAK o provádění úschov peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta advokátem č. 7/2004 Věstníku ČAK (v návaznosti na čl. 9a Pravidel profesionální etiky) a rovněž ustanovení čl. 9 odst. 2 Pravidel profesionální etiky. Zároveň pak nesplněním této povinnosti dochází rovněž k porušení obecněji formulovaných povinností advokáta poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu a plnit převzaté závazky, jak tyto povinnosti stanoví článek 4 odst. 1 a 2 Pravidel profesionální etiky. Porušení všech těchto povinností lze na základě zjištění v proběhlém kárném řízení jednoznačně klást za vinu kárně obviněnému, který se tak zároveň dopustil porušení § 16 odst. 1 a 2 zákona o advokacii, ukládajících advokátovi chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny, jakož i při výkonu advokacie jednat čestně a svědomitě, a také § 17 téhož zákona, ukládajících advokátovi postupovat při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, a za tím účelem dodržovat pravidla profesionální etiky stanovená stavovským předpisem ČAK.

Kárný senát se rovněž zabýval právní kvalifikací skutečnosti, že svým klientům kárně obviněný sděloval ohledně úschovy nepravdivé skutečnosti a předal jim nejméně jednu nepravdivou listinu. Jakkoli je takové jednání odsouzením hodné a objektivně poškozuje dobrou pověst, důstojnost a vážnost nejen kárně obviněného, ale i celého advokátního stavu, neby-

lo v provedeném řízení dokázáno nade vší pochybnost, že se kárně obviněný dopustil takového jednání vědomě. Naopak, z výslechu svědkyně L. S. vyplynulo, že původkyní veškerých nepravdivých tvrzení i padělané listiny uvádějící dvě fiktivní bezhotovostní platby na účet měla být ona sama. I když o důvěryhodnosti této svědkyně, která jako zaměstnankyně kárně obviněného je na něm existenčně závislá a vůči které osobně, ať již by se přiznala k jakémukoli pochybení při výkonu své činnosti sekretářky kárně obviněného, nemůže ČAK nijak postupovat, neboť nepodléhá její kázeňské pravomoci, mohou být vznášeny určité pochybnosti, kárný senát nemůže tyto pochybnosti přičítat k tíži kárně obviněného. To se ostatně týká i dalších pochybností ohledně důvodu, obsahu a způsobu komunikace kárně obviněného s jeho klienty po vzniku prodlení s vyplacením úschovy. Podle právní zásady *in dubio pro reo* však při všech těchto pochybnostech nebylo možno postupovat jinak, nežli situaci vyložit ve prospěch kárně obviněného se závěrem, že se nedopustil kárnou žalobou vytykaného porušení čl. 4 odst. 3 Pravidel profesionální etiky, neboť mu nebylo nezvratně prokázáno, že by věděl o nepravdivosti falešných tvrzení jím činěných v souvislosti s včas nevyplacenou úschovou, a že by tedy činil v souvislosti s výkonem advokacie projevy vědomě nepravdivé.

Průběh kárného řízení umožnil kárnému senátu konstatovat, že skutek, tak, jak je vymezen ve výroku tohoto kárného rozhodnutí, se skutečně stal, že tento skutek je kárným proviněním a že jej spáchal kárně obviněný.

Kárný senát se při hodnocení této kárné věci zabýval okolnostmi případu, povahou skutku spáchaného kárně obviněným a jeho následky, osobou kárně obviněného a mírou jeho zavinění. Vzal v potaz skutečnost, že včasné a řádné nevydání advokátní úschovy spočívající v peněžních prostředcích je veřejností vnímáno jako jeden z nejzávažnějších deliktů, které může advokát spáchat, neboť vždy představuje prolomení důvěry mezi klientem a advokátem, ohrožuje majetkové poměry klienta a navozuje podezření majetkové trestné činnosti advokáta související s výkonem jeho povolání. Jedná se o jednání, které podřívá dobrou pověst, důvěryhodnost, důstojnost a vážnost advokátního stavu a má tedy neblahé dopady nejen na dotčeného advokáta, ale i na ostatní příslušníky advokátního stavu. V konkrétním projednávaném případě pak byly tyto negativní dopady jednání advokáta posíleny tím, že jako vysvětlení nastalé situace svým klientům prezentoval nepravdivá tvrzení a nejméně jednu nepravdivou listinu, přičemž tuto nepravdivost klienti sami svým přispěním odhalili (jedná se zejména o tvrzení o bezhotovostním převodu omylem na účet „jiného klienta“ s údajnou záměnou jediné číslice v čísle účtu, přičemž účet tohoto čísla nemůže v tuzemsku existovat, neboť nesplňuje tzv. kontrolu na modulo 11 podle vyhlášky ČNB č. 62/2004 Sb., na což sama stěžovatelka E. F. poukázovala). I když se nepodařilo prokázat vědomí kárně obviněného o nepravdivosti jím prezentovaných informací, je přesto zarážející míra jeho nedbalosti a nezájmu o agendu úschov svěřených klientských peněžních prostředků v jeho advokátní kanceláři, kdy nepravdivá tvrzení ohledně pohybu peněz na účtu úschov, údajně fabrikovaná sekretářkou kárně obviněného L. S. dle jejího vlastního přiznání, kárně obviněný jako majitel a jediná osoba disponující s tímto účtem nijak neverifikoval, jejich

nepravdivost neodhalil a jako pravdivá je uváděl nejen klientům, ale i v počátečních fázích kárného řízení více než rok poté, co inkriminované pohyby na účtu nastaly.

Jako *obiter dictum* kárný senát uvádí, že v lepším případě neuvěřitelná lehkomyšlnost a nedbalost, v horším případě trestuhodné vědomé nerespektování právních i stavovských předpisů vyplynuly v průběhu kárného řízení najevo i u řady dalších jednání či opomenutí kárně obviněného při výkonu advokacie a vedení jeho advokátní kanceláře. Jedná se např. o označování firmy advokáta, jako by vykonával advokacii společně se svým koncipientem (např. ve smlouvě o převodu vlastnictví bytové jednotky, která je součástí spisu pod označením 6/B), o neplnění povinností advokáta vyplývajících pro něj ze zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (přiznané kárně obviněným v jeho ústním vyjádření na jednání kárného senátu dne 1. 4. 2011), nebo použití svěřených klientských prostředků shromážděných na úschovném účtu vedeném kárně obviněným k úhradě vlastních peněžních závazků kárně obviněného (výplata „vyrovnání za pozdní úhradu z úschovy“ klientce D. C. z úschovného účtu kárně obviněného, tedy nezbytně z prostředků jiného klienta dne 30. 11. 2009, jak vyplývá z výpisu z účtu, jehož kopie je obsažena ve spisu, a jak bylo i kárně obviněným přiznáno na jednání kárného senátu dne 22. 4. 2011). Jelikož však žádné z těchto jednání kárně obviněného mu nebylo vytykáno kárnou žalobou, kárný senát tato jednání ve smyslu právní zásady *ne ultra petita* dále nešetřil a ve svých úvahách o skutku, který je předmětem tohoto kárného řízení, na ně nebral a ani nemohl brát zřetel.

Kárný senát přihlédl rovněž k okolnostem vypovídajícím ve prospěch kárně obviněného. Jedná se zejména o fakt, že prodlení s výplatou uschovaných peněžních prostředků trvalo jen relativně krátkou dobu (16 dní) a že se na kárně obviněného hledí, jako by dosud nebyl postižen žádným kárným opatřením. Kárný senát též zohlednil formu zavinění, kterou je ohledně nevyplacení úschovy řádně a včas jednoznačně úmysl přímý, a při stanovení formy a výše kárného opatření uloženého kárně obviněnému přihlédl k jím tvrzeným osobním, zdravotním a majetkovým poměrům.

Po přihlednutí ke všem výše uvedeným okolnostem, jakož i po zhodnocení skutku konstituujícího kárné provinění jako relativně dosti závažného porušení povinnosti kárně obviněného, dospěl kárný senát k závěru, že je na místě stanovit kárné opatření ve formě relativně citelné pokuty. S ohledem na zákonné rozpětí stanovené pro tento typ kárného opatření (od 0 Kč až do stonásobku minimální měsíční mzdy, tedy v současné době do 800 000 Kč) byla konkrétní výše pokuty stanovena ještě na poměrně mírné úrovni pouhé deseti-ny zákonného rozpětí.

Proti tomuto kárnému rozhodnutí podal odvolání kárný žalobce. Odvolací kárný senát odvolací kárné komise ČAK svým rozhodnutím K 73/2010 ze dne 25. 1. 2012 odvolání zamítl a napadené kárné rozhodnutí potvrdil.

V odůvodnění po konstatování prvostupňového kárného rozhodnutí pod bodem 1. dále uvedl:

2. Proti rozhodnutí podal odvolání kárný žalobce. Kárné rozhodnutí napadl toliko ve výroku o uložení kárného opatře-

ni, přičemž výslovně uvedl, že se zcela ztotožňuje s hodnocením kárné věci, jak je podrobně popsáno na straně 7 a 8 napadeného kárného rozhodnutí. Poukazuje však na to, že kárně obviněný porušil nejdůležitější povinnost advokáta, a to takovým způsobem, kterým podryl dobrou pověst, důvěryhodnost, důstojnost a vážnost advokátního stavu. Dle kárného žalobce nelze pominout, že kárně obviněný svým klientům a fakticky i kárné komisi poskytoval nepravdivé informace o stavu věci. Kárný žalobce pak vytýká napadenému rozhodnutí, že se v něm nereflakuje dostatečně návrh intervenujícího kárného žalobce, přednesený při jednání dne 22. 4. 2011, tedy že nebyl konkrétně kárně obviněnému uložen trest vyškrtnutí ze seznamu advokátů ve smyslu § 32 odst. 3 písm. e) zákona o advokacii. Z toho důvodu shledává uložení kárné opatření jako nepřiměřeně mírné a navrhuje, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena kárnému senátu k dalšímu řízení a rozhodnutí.

3. Kárně obviněný se k odvolání kárného žalobce nevyjádřil.
4. Odvolání bylo podáno oprávněnou osobou a v zákonné lhůtě, takže je kárný odvolací senát projednal, přičemž ve smyslu § 28 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti číslo 244/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o kárném řízení – advokátní kárný řád, přihlížel i k eventuálním vadám, které nejsou vytýkány, pokud mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Takoveto nevytýkané vady odvolací kárný senát neshledal. Pokud jde o skutkovou podstatu věci, která je pochopitelně určující pro výši uloženého trestu, účastníci ji podávají do značné míry shodně. Není to shoda úplná, neboť intenzitu či rozsah jednání kárně obviněného vnímají obě strany rozdílně, byť je odvolatel dostatečně jasně ve svém odvolání nevyjádřil. Toliko obecně uvádí, že kárně obviněný podryl dobrou pověst, důvěryhodnost, důstojnost a vážnost advokátního stavu a svým klientům a fakticky i kárné komisi poskytoval nepravdivé informace o stavu věci. Podle názoru odvolacího kárného senátu kárně obviněný mimo vši pochybnost poskytl svým klientům nepravdivou informaci a nesporně tak učinil i vůči kárnému senátu. To ostatně nepopírá. Je ovšem otázkou, v níž se pravděpodobně liší názor kárného žalobce a kárného senátu, do jaké míry a z jakého důvodu. V tomto směru však odvolání kárného žalobce žádné argumenty neobsahuje, lze se toliko domnívat, vzhledem k požadavku na jeden z nejpřísnějších trestů, že kárný žalobce obhajobu kárně obviněného, pokud jde o zavinění jeho spolupracovnice, neakceptoval. Není však věci a ani právem odvolacího kárného senátu, aby domýšlel, co kárného žalobce vede k podání odvolání, v němž se formálně domáhá zrušení rozhodnutí kárného senátu, ale fakticky uložení mnohem přísnějšího trestu.
5. Především je ale třeba říci, že spis v této věci obsahuje dostatek důkazů pro to, aby odvolací kárný senát mohl případně rozhodnout o uložení přísnějšího trestu, pokud by po projednání dospěl k závěru, že například obhajobě kárně obviněného nelze přisvědčit. Požadavek na zrušení rozhodnutí a vrácení věci kárnému senátu se tedy odvolacímu kárnému senátu jeví jako formálně nezdůvodněný, neboť fakticky by představoval jakousi formu nátlaku odvolacího kárného senátu na to, aby kárný senát, který rozhod-

val na základě svého hodnocení důkazů a svého vnitřního přesvědčení, rozhodl nějakým jiným způsobem, byť i jen v otázce trestu.

6. Pokud jde o skutkový děj, který posléze zavedl příčinu k podání kárné žaloby a posléze vedl i k uznání kárně obviněného vinným, jak již bylo v úvodu řečeno, jeho podstatou je právní vztah mezi kárně obviněným a klienty, na jehož základě převzal do advokátní úschovy finanční částku ve výši 1 900 000 Kč. Tuto částku měl na základě uschovací smlouvy vyplatit, což prokazatelně neučinil, míněno v termínu, který ze smlouvy vyplýval. Kárně obviněný také při prvním jednání kárného senátu deklaroval, že se tak stalo v důsledku pochybení, které označil za „špatně odeslané klientské peněžní prostředky“. Přitom odmítl obvinění z úmyslu zmíněné prostředky si ponechat a neplatit je. Popřel i předání jakýchkoliv falešných podkladů, jak mu bylo vytýkáno v kárné žalobě. Dále prohlásil, že si není vědom žádné vady v čísle účtu, na který peníze odešly, že tento účet skutečně existuje a patří výše uvedenému klientovi, který mu potvrdil, že na tento účet peněžní prostředky skutečně obdržel. Poukázal na to, že při jednání se stěžovatelkami dne 2. 11. 2009 předal všem zúčastněným potvrzení vydané ČSOB, přičemž odmítl totožnost dokumentu s kopií, která je součástí spisu.
7. Na dalším jednání kárného senátu došlo ke změně postoje kárně obviněného. Připustil, že doposud sděloval stěžovateli i České advokátní komoře nepravdivé informace, neboť svěřené finanční prostředky ve skutečnosti nebyly převedeny na účet společnosti G., s. r. o., bezhotovostně na uváděný bankovní účet, nýbrž vyplaceny v hotovosti. O bezhotovostním převodu byl spraven pracovníky své kanceláře, přičemž spoléhal na to, že informace je pravdivá, což, jak se ukázalo, nebyla.
8. Kárný senát vyslechl stěžovatelku, E. F., která uvedla, že když jí nebyla vyplacena ve stanoveném čase úschova, kontaktovala se svým bratrem obviněného, na dvou schůzkách s ním byli informováni, že peníze omylem odešly na jiný účet. K tomu obdržela písemnosti potvrzující tuto skutečnost, z nichž však vyplynulo, že bankovní účet, na který měly peníze omylem odejít, neexistuje a jeho číslo je nesprávné, což jí potvrdila banka, u které měl být tento účet veden. Na to jí byl předložen výpis z účtu – internetového bankovníctví uvádějící dvě platby na účet, přičemž svědkyně uvedla, že takovýto podklad byl předložen buď kárně obviněným, nebo jeho koncipientem na schůzce 29. 10. 2009. K dalšímu dokladu, potvrzení evidovaném ve spise pod 6/F (potvrzení ČSOB o provedené platbě) svědkyně uvedla, že tato listina jí byla předána kárně obviněným na schůzce 2. 11. 2009. Svědkyně kromě toho uvedla, že dne 5. 11. 2009 byly peníze z úschovy vyplaceny oprávněně protistraně.
9. Vyslechnut byl i koncipient kárně obviněného, Mgr. P. E. Z jeho výpovědi je nejpodstatnější to, že celou záležitost zřejmě vyřizoval on, a on měl také telefonicky informovat Mgr. K., že příkaz k převodu byl předán. Svědek uvedl, že mu byl doručen výpis, z něhož bylo patrné, že došlo k převodu nemovitosti, a on dal pokyn sekretářce advokátní kanceláře, paní L. S., aby provedla převod peněz.

10. Dále byla vyslechnuta i zaměstnankyně kárně obviněného, svědkyně L. S. Ta uvedla, že vyplňovala podklady k výplatě částek z úschovy a omylem díky její chybě byly vyplaceny peníze složené E. F., a to v hotovosti v několika částech, zřejmě společnosti G. Peníze vyplácel kárně obviněný na základě podkladů připravených svědkyní. Dále svědkyně uvedla, že poté, kdy zjistila, že na úschovném účtu chybějí peníze, neboť úschovy pro společnost G., s. r. o., nedošly, „zazmatkovala“ a kárně obviněného mylně informovala, že úschova manželům C. byla bankovním převodem odeslána. K tomu mu rovněž předala doklad – sjetinu z elektronického bankovníctví s přehledem pohybu na účtu úschov. Tuto sjetinu po pořízení z počítače sama svědkyně upravila tak, že na ni připsala dvě neuskutečněné platby ve prospěch fiktivního účtu. Dále svědkyně popsala další manipulace, které s tímto nepravdivým fiktivním dokladem souvisely. Svědkyně konečně potvrdila, že kárně obviněnému sdělila, že údajná chybná platba se vyřešila, takže se peníze z chybného účtu vrátily na účet úschovy, takže je vše v pořádku.
11. Kárně obviněný poměrně podrobně popsal manipulace s uschovanými finančními prostředky, i to, že původně vycházel z informací své pracovnice, paní L. S., a teprve později, již v průběhu kárného řízení, zjistil, že věci se mají jinak a že byl touto pracovnící mylně informován. Rozsah této mylné informace koresponduje s tím, co uvádí svědkyně L. S. a tudíž není třeba podrobněji rozebírat výpověď kárně obviněného, neboť v podstatě jde pouze o to, zda je pravdivé to, co vypovídá on, a co, jak následně bude uvedeno, vypověděla svědkyně L. S., anebo nikoliv.
12. Na to přistoupil kárný senát k hodnocení provedených důkazů a z pohledu odvolacího kárného senátu je třeba říci, že si v tomto směru počínal velmi podrobně a jeho popis tohoto hodnocení je přesvědčivý a logický. Z jeho závěrů skutkových je především významné to, co je uvedeno na počátku strany 6, totiž že kárný senát považuje za prokázané poskytování nepravdivých informací jemu i klientům kárně obviněného ohledně osudu peněžních prostředků složených k němu do úschovy. Pravděpodobně klíčovým je ale následující odstavec, v němž kárný senát uvádí: „Na druhé straně i přes relativně rozsáhlé dokazování kárný senát nepovažuje za nade vše pochybnost prokázané, že by kárně obviněný předal svým klientům nepravdivou, resp. padělanou listinu (potvrzení ČSOB o provedené platbě), neboť totožnost kopie této padělané listiny, předložené stěžovatelkou E. F. s listinou skutečně předanou kárně obviněným ve spisu se nepodařilo prokázat. Proti tvrzení E. F. jako stěžovatelky a svědkyně, která listinu obsaženou ve spisu dodala ČAK, stojí tvrzení kárně obviněného, že předána byla jiná listina (potvrzení ČSOB o zůstatku na účtu), přičemž svědci Mgr. P. E. i L. S. uvádějí, že listinu obsaženou ve spise nikdy neviděli a jejímu tvrzenému předání nebyli svědky. Krom toho je významné i to, co je uvedeno na straně 7 napadeného rozhodnutí, kde kárný senát konstatuje, že z výslechu svědkyně L. S. vyplynulo, že původkyně veškerých nepravdivých tvrzení i padělané listiny uvádějící dvě fiktivní bezhotovostní platby na účet měla být ona sama. Výslovně zde kárný senát uvádí, že i když o důvěryhodnosti této svědkyně, která je zaměstnankyní kárně obviněného a je na něm existenčně závislá a vůči které nemohou být vyvozovány ze strany ČAK žádné postihy, mohou být vznášeny určité pochybnosti, kárný senát je nemůže přičítat k tíži obviněného.
13. Pokud jde o právní hodnocení, dospívá kárný senát k závěru, že ve věci je nutné aplikovat zásadu in dubio pro reo, a to i přes všechny výše uvedené pochybnosti.
14. S tímto závěrem se odvolací kárný senát plně ztotožňuje. Lze jistě spekulovat o zcela jiné alternativě, přičemž obecně, v rámci tzv. obiter dictum kárný senát zmiňuje celkový přístup kárně obviněného k evidenci, jako v lepším případě neuvěřitelnou lehkomyšlnost a nedbalost, v horším případě trestuhodně vědomé nerespektování právních a stavovských předpisů. A to i u řady dalších jednání či opomenutí. Nicméně je nesporné, že nebyl prokázán přímý či eventuální úmysl kárně obviněného ponechat si svěřené finanční prostředky a dokonce ani nebylo prokázáno, že by se na mystifikaci klientů zásadně měrou podílel on, když celé základní účetní či manipulační pochybení s finančními prostředky bylo způsobeno zaměstnankyní, anebo na sebe zavinění „vzala“.
15. Kárný senát se za této situace zabýval otázkou kárného postihu a zodpověděl si ji tak, že přiměřené kárné opatření je pokuta ve výši 80 000 Kč. Vydeme-li tedy z toho, že kárně obviněný se provinil, obecně řečeno, značným nepořádkem a špatnou organizací ve své vnitřní činnosti a dispozicí s penězi svých klientů, případně pouze tím, že selhala jeho zaměstnankyně, lze považovat uložené kárné opatření za přiměřené. Na jedné straně je třeba vnímat to, že z pohledu klientů je vcelku irelevantní, z jakého důvodu dochází k něčemu takovému jako v daném případě, tedy za velmi podezřelých okolností je jim odpíráno vyplacení finančních prostředků. Byť v tomto případě, a kárný senát to také zdůrazňuje, samo zpoždění trvalo pouze 16 dní. Kárně obviněný zcela jistě nejednal svědomitě, přičemž asi nelze uvažovat o tom, že bylo prokázáno jednání nečestné. Zcela jistě nechránil oprávněné zájmy klienta a neřídil se jeho pokyny a lze souhlasit s tím, že při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu. To je objektivní stránka věci. Po subjektivní stránce ale skutečně nelze přehlédnout zdrcující podíl zaměstnankyně kárně obviněného na vzniku celé události. Jestliže není důvod zpochybnit její výpověď a kárný senát takový důvod neshledal, ostatně neuvádí jej ani kárný žalobce ve svém odvolání, pak je nutné z této verze vycházet. Za tohoto skutkového a právního stavu věci se pokuta ve výši 80 000 Kč jeví dostatečná na to, aby kárně obviněného do budoucna motivovala k výrazně svědomitějšímu přístupu k nakládání s finančními prostředky svých klientů.

✿ Připravil JUDr. JAN SYKA, vedoucí oddělení pro věci kárné ČAK.

Z jednání představenstva ČAK

PŘEDSTAVENSTVO ČAK SE VE DNECH 8. A 9. ZÁŘÍ 2014 SEŠLO NA SVÉ 10. SCHŮZI V TOMTO VOLEBNÍM OBDOBÍ V SÍDLE ČAK (KAŇKOVĚ PALÁCI) V PRAZE. JAKO PRAVIDELNĚ PROJEDNALI ČLENOVÉ PŘEDSTAVENSTVA ČAK NEJPRVE POZASTAVENÍ VÝKONU ADVOKACIE NĚKTERÝM KOLEGŮM – ADVOKÁTŮM ČI VYŠKRTNUTÍ ZE SEZNAMU ADVOKÁTŮ.

Následně představenstvo ČAK obsáhle diskutovalo o nové podobě zkušebního řádu s variantními řešeními a možnými dopady do zákona o advokacii. Usneslo se na tom, že advokátní zkouška by se měla skládat z tří částí – písemný text, písemná část zkoušky, ústní část zkoušky, přičemž písemná a ústní část zkoušky by se konala v jednom termínu ve dvou po sobě následujících dnech, měla by být nově zakotvena povinná účast školitele u ústní části zkoušky a v závislosti na tom upravena struktura plateb a náhrad za organizaci zkoušky. Mělo by být výslovně stanoveno, že rozhodnutí zkušebního senátu nepodléhá přezkumu dle správního řádu. Odbor vnější a vnitřní legislativy ČAK předloží na příští schůzi představenstva ČAK paragrafované znění nového zkušebního řádu s novelou příslušných ustanovení zákona o advokacii.

Představenstvo ČAK projednalo návrh novely trestního zákoníku ve věci paragrafů 214-216, 230-231, 281-282, 298a a § 333, předložený místopředsedou ČAK pro legislativu JUDr. Vladimírem Papežem. Podstatou navrhovaných změn je zakotvení trestnosti přípravy u některých trestných činů a prolomení tohoto pravidla u jiných než zvláště závažných trestných činů. Závěrem připomínek, které představenstvo uložilo odeslat Ministerstvu spravedlnosti, je konstatováno, že jde o nepřijatelnou úpravu, která přináší velmi značné riziko hrubých a nedůvodných zásahů do práv občanů.

V souvislosti s problematikou domovních prohlídek u advokátů bylo uloženo výboru zákonné advokátní mlčenlivosti ČAK shromáždit a analyzovat dostupné materiály a rozhodnutí, které se týkají rozsahu povinnosti mlčenlivosti. Předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň navrhl uspořádat mezioborový seminář s touto problematikou, a to v rámci oslav Evropského dne advokátů dne 10. 12. 2014 v Brně.

Představenstvo ČAK projednalo a zaujalo stanovisko ke zveřejněnému pracovnímu návrhu novely občanského zákoníku. Celé stanovisko ČAK je zveřejněno na webu ČAK – www.cak.cz/Aktuality.

Místopředseda ČAK pro legislativu JUDr. Vladimír Papež předložil ke schválení připomínku k návrhu zákona, jímž se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. ČAK vznáší zásadní připomínky proti systému působení zahraničních vysokých škol na území ČR, založeném na principu ohlášení,

a navrhuje zavedení povolovacího režimu. Rovněž nelze připustit, aby vysoká škola působila na území cizího státu bez oprávnění od autorizační autority svého domovského státu. Přípomínky byly s dalším schváleny a budou odeslány Ministerstvu spravedlnosti. O názoru ČAK budou informovány i další právnické profese prostřednictvím vedení jejich profesních organizací.

Místopředseda ČAK pro mezinárodní otázky JUDr. Antonín Mokřý informoval o úspěchu celosvětového kongresu advokátů do 45 let – AIJA, který proběhl koncem srpna v Praze, a o poděkování, kterého se dostalo ČAK za spolupráci při jeho organizaci.

Tajemník ČAK JUDr. Ladislav Krym informoval v rozsáhlém materiálu představenstvo ČAK o čerpání rozpočtů ČAK, kdy závěrem je možné konstatovat, že v žádném z rozpočtů nedošlo k nedůvodnému překročení čerpání a rozpočty jsou čerpány v souladu s plánem. Dále seznámil členy představenstva ČAK s tím, že výrok auditora pro rok 2013 zněl „BEZ VÝHRAD“.

Představenstvo ČAK schválilo návrh výboru pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátů ČAK, aby byl podán podnět k podání stížnosti pro porušení zákona ministryni spravedlnosti ve věci usnesení Městského soudu v Praze sp. zn. Nt 615/2014 (nahrazení souhlasu ČAK s nahlédnutím orgánů činných v trestním řízení na nosiče informací, obsahující skutečnosti podléhající povinnosti mlčenlivosti advokáta).

Představenstvo ČAK vzalo na vědomí dopis prvního místopředsedy vlády a ministra financí a v této souvislosti i do-

pis ministryně spravedlnosti, týkající se personální obměny Legislativní rady vlády ČR. Představenstvo pověřilo předsedu ČAK, aby se obrátil na předsedu LRV s návrhem na doplnění jejich členů o aktivní advokáty.

Předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň seznámil představenstvo s odpovědí ministryně spravedlnosti na návrh na zařazení ČAK jako připomínkového místa a novelizaci legislativních pravidel vlády, podle níž ministryně spravedlnosti požádala ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu o zvážení této možnosti. Představenstvo ČAK uložilo předsedovi, místopředsedovi JUDr. Uhlířovi a Mgr. Němcovi obrátit se na ministra Dienstbiera se žádostí o osobní jednání za účelem projednání širšího zapojení ČAK do legislativního procesu.

Představenstvo ČAK projednalo na návrh tajemníka ČAK informaci od pojišťovacího makléře WI-ASS, s. r. o., o podmínkách pojištění při navýšení limitu pojistného plnění v případě způsobené škody. Tajemníkovi ČAK bylo uloženo předložit komplexní materiál s možným návrhem opatření na listopadovou schůzi představenstva ČAK.

Podrobný zápis z 10. schůze představenstva ČAK (stejně jako všechny ostatní) jsou všem advokátům a advokátním koncipientům k dispozici na www.cak.cz/rubrika Orgány Komory/Představenstvo/Zápis z jednání.

✿ icha

Poděkování JUDr. Karla Čermáka

Dovoluji si srdečně poděkovat všem kolegyním, kolegům, přátelům, a známým za jejich milé gratulace k mým osmdesátinám. Zvláštní dík patří členům představenstva a ostatním funkcionářům a pracovníkům Komory za úsměvné přijetí při společném obědě. Zejména Martinu Vychopňovi, předsedovi ČAK, dlužím díky za laskavá slova pronesená ústně i publikovaná písemně v posledním čísle Bulletinu.

Všichni jste mě zkrátka dojali a mně nezbyvá než se těšit, že se snad ještě nějakou chvíli budeme na tomto světě setkávat.

JUDr. KAREL ČERMÁK

informace a zajímavosti

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve Vzdělávacím a školicím středisku ČAK v Praze v paláci Dunaj

ve dnech 12. – 13. listopadu 2014

2-days Masterclass business mediation in action – pouze v angličtině

ve čtvrtek 13. listopadu 2014

Rozhodování soudů v oblasti věcných práv v NOZ – změny a hmotněprávní a procesní souvislosti

v úterý 25. listopadu 2014

Aktuální otázky práva duševního vlastnictví

ve čtvrtek 27. listopadu 2014

Mezinárodní soudní příslušnost a uznání rozhodnutí od ledna 2015, aneb co přinesla revize nařízení Brusel I.

ve čtvrtek 4. prosince 2014

ASPI – systém právních informací – Naučíme vás, jak efektivně pracovat v systému ASPI.

Využívání systému demonstrujeme na konkrétních praktických příkladech.

ve čtvrtek 11. prosince 2014

Metodika Nejvyššího soudu ČR k nemajetkové újmě na zdraví

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném **Pro advokáty, Vzdělávání advokátů, Vzdělávací akce ČAK**. Telefonické informace na tel. č. 224 951 778 – pí Marie Knižová.

Semináře pro advokáty pořádané pobočkou ČAK Brno

ve středu 26. listopadu 2014

Aktuální problematika a dosavadní praxe – implementace NOZ do praxe

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném **Pro advokáty, Vzdělávání advokátů, Vzdělávací akce ČAK**. Telefonické informace na čísle 542 514 401 – pí Gabriela Hladká.

Havlíček Brain Team a Česká advokátní komora ve spolupráci s partnery a podporou Soudcovské unie ČR si Vás dovoluji pozvat na odbornou konferenci na téma

Soudní a mimosoudní projednávání sporů

Záštitu nad konferencí převzali: JUDr. Roman Fiala, místopředseda Nejvyššího soudu ČR, JUDr. Martin Vychopeň, předseda České advokátní komory

Palác Dunaj, Národní 10, Praha 1 (vstup z Voršilské 14)

21. listopadu 2014 od 9.30 do 14.00

Konference je zařazena do projektu Pražský právní podzim 2014, který pořádá nakladatelství Havlíček Brain Team

Záštitu projektu Pražský právní podzim 2014 převzal JUDr. Pavel Rychetský, předseda Ústavního soudu ČR

Základní teze konference: Bylo by účelné pokusit se odbřemnit justici a některé typy sporů přesunout na jiné orgány a instituce? Anebo je třeba uvažovat o zjednodušení procesních předpisů? Jedním ze způsobů mimosoudního řešení sporů je i arbitráž. Její svébytné postavení je však v posledních letech narušováno rozhodovací praxí Nejvyššího soudu a Ústavního soudu, jejichž některá rozhodnutí napadají základní principy rozhodčího řízení, na druhé straně existují rozhodnutí Evropského soudního dvora, která jsou velmi obtížně aplikovatelná do českých právních poměrů. Mění se pohled na rozhodčí doložku? Splnila mediace očekávání, která do ní byla vkládána? Neoddělitelnou součástí soudního i mimosoudního rozhodování jsou profesní a osobnostní kvality osob, které spory rozhodují, ať už jde o soudce, advokáta, rozhodce nebo mediátora. Debata o nalézání a vzdělávání vhodných kandidátů a udržení vysoké úrovně jejich způsobilosti by mezi otevřenými tématy neměla zapadnout.

Účastnický poplatek ve výši 1530 Kč (včetně DPH). Přihláška ke stažení na www.cak.cz (vzdělávání advokátů).

generální partner
Pražského právního podzimu

PŘENÁŠÍME ENERGII

Asociace insolvenčních správců o. s. si vás dovoluji pozvat na seminář:

„Incidenční spory v insolvenčním řízení“

Termín konání: 14. listopadu 2014 od 10 do 16 hodin
prezence od 9 do 9.45 hodin

Místo konání: Justiční akademie Praha
Hybernská 18, Praha 1

Přednášející: JUDr. Michal Žižlavský, advokát, insolvenční správce se zvláštním povolením, předseda Rady expertů ASIS a člen představenstva ČAK
JUDr. Alexandra Jiríčková, soudkyně Vrchního soudu v Praze

Program: Incidenční spory v insolvenčním řízení po velké revizní novele insolvenčního zákona
Incidenční spory v rozhodovací praxi českých soudů

Účastnický poplatek: 1 590 Kč – členové ASIS
2 490 Kč – ostatní účastníci
(cena je uvedena včetně 21% DPH)

Přihlášku naleznete na www.asis.cz/Skoleni/ a zašlete ji e-mailem na adresu: tajemnik@asis.cz.

Uzávěrka přihlášek je 10. listopadu 2014, omezená kapacita míst!

Účastnický poplatek poukažte na účet č. 4200355138/6800, variabilní symbol 141114, nejpozději do 10. 11. 2014. Do poznámky, pro příjemce, uveďte, prosím, příjmení pro identifikaci platby. Účastnické příspěvky se nevracejí. Daňový doklad vám bude předán při prezenci.
V ceně semináře je zahrnuto drobné občerstvení.

Dotazy je vhodné poslat předem na adresu: tajemnik@asis.cz.

asociace insolvenčních správců

John Marshall Law School, Chicago a Česká advokátní komora
si vás dovolují pozvat na

tradiční týdenní seminář o americkém právu

pro mladé advokáty a advokátní koncipienty

ve dnech 30. listopadu – 5. prosince 2014

Seminář se bude konat v Telči, přednášky budou probíhat v angličtině a po zakončení semináře účastníci obdrží certifikát.

Registrační poplatek zahrnuje přednáškovou činnost, ubytování a polopenzi (snídaně + oběd) v univerzitním centru Masarykovy univerzity v Telči od 30. listopadu do 5. prosince 2014.

Advokáti: 3 000 Kč
Koncipienti: 1 500 Kč

Přihlášky zasílejte nejpozději do **7. listopadu 2014** e-mailem na adresu: lindner@cak.cz.

K registraci je nutné použít formulář na stránkách ČAK www.cak.cz/Mezinarodni_vztahy/Aktualni_informace, kde najdete i program semináře.

Úhradu účastnického poplatku provádějte, prosím, až po námi odeslaném potvrzení o účasti! Každý z účastníků si hradí dopravu do Telče a zpět.

Protože o seminář je vždy velký zájem a počet účastníků je limitován, doporučujeme přihlásit se co nejdříve.

V případě dotazů kontaktujte Kateřinu Lindner, e-mail: lindner@cak.cz; tel: 221 729 026.

Pozvánka na Krakonošův pohár 2015

Dobrý den, vážení závodníci tradičního Krakonošova poháru, dovolte mi vás pozvat na naši sportovní a společenskou kratochvíli na běžkách.

Závod KRAKONOŠŮV POHÁR 2015 se koná v sobotu 31. ledna 2015 od 11.00 hodin ve Špindlerově Mlýně.

Prezence závodníků na osmikilometrovou trasu stopy BUĎ FIT (poblíž restaurace Myslivna) započne o 20 minut dříve, tj. od 10.40 hodin.

Vyhlášení výsledků bude tradičně po závodě v oblíbené a nedaleké restauraci Myslivna.

Závod je určen pro **advokáty/advokátky a advokátní koncipienty/koncipientky zapsané na seznamu ČAK**, popř. jejich rodinné příslušníky.

Ostatní závodníci jsou vítáni, nicméně se mohou zúčastnit pouze mimo soutěž.

Přihlásit se můžete na:

http://www.action-m.com/krakonosuvpohar/prihlaska_online_2015.html

Přihlášku, prosím, odešlete nejpozději do **16. ledna 2015!**

Chcete-li přijet, uhradte startovné ve výši 200 Kč/osobu na účet Mileny Zeithamlové číslo 221442101/0100 u Komerční banky Praha 10, s použitím variabilního symbolu „3101“.

Ubytování nabízí na páteční a sobotní noc 30. 1. a 31. 1. 2015 VZ Bedřichov s **rezervací do 9. ledna 2015.**

Rezervace ubytování je možná buď vyplněním požadavku na přihlášce on-line v části „rezervovat přímo s hotelem“, nebo zasláním e-mailu paní Michaele Baraníkové: rezervace@be.vl rz.cz s označením „Krakonošův pohár 2015“, která vám také rezervaci potvrdí.

Nezapomeňte, prosím, informovat a pozvat i kolegy.

Za organizátory MILENA ZEITHAMLOVÁ

Agentura Action M
Vršovická 68
101 00 Praha 10
Mobil 602 324951
Tel. 267 312 333-4
www.action-m.com

Zrnka ze zápisníku zlomyslností VI.

(Opět o pedagogice)

Kdysi jsem různé druhy právních norem charakterizoval pomocí metafory z oblasti oděvnictví. Kogentní, donucovací normy mi připomínaly konfekční oděvy; normy dispoziční, podpůrné, pak obleky rozešité. Velmi obecná ustanovení právních předpisů jsem charakterizoval jako ramínko na šaty, přičemž padnoucí oblek musí ušít samy smluvní strany, případně ho má vytvořit soudce ve svém rozsudku. Takové přirovnání mi nedávno připomenula soudkyně Andrea Moravčíková ve svém referátu pro Slovenské dny práva. V mé mysli tak vyvolala zvláštní asociaci – uvědomil jsem si, že slovenský normalizační politik Vasil Biľak byl původním povoláním krejčí a jeho výuční list prý obsahoval poznámku: „Nepušťat na saká.“ Napadlo mne, že i některé vysokoškolské diplomy by mohly být opatřeny poznámkou podobného významu.

Jméno svrchu zmíněného politika mi poskytlo námět na výukový úkol, který testoval zdatnost studentů. Zaznamenal jsem totiž reklamu ve znění: „BILAK – DVOJITÝ LAK. Pro váš nostalgický pocit“. Protože jsme v semináři na právnické fakultě právě probírali téma „marketingové komunikace a ochrana osobností“, uložil jsem studentům, aby posoudili právní přípustnost zmíněné reklamy. Někteří nesprávně usoudili, že jde o počinání dovolené, neboť osoba v reklamě uvedená si nezaslouží úctu. Nalézali totiž souvislost mezi použitým označením výrobku a sloganem „Pro váš nostalgický pocit“. Jiní dovodili, že osoby nehodné mohou být předmětem literární satiry, jejich jméno však nelze používat k účelům komerčním. (Kdosi dokonce zaznamenal, že ve Velké Británii byla zakázána reklama operující se svrženým a později popraveným iráckým diktátorem Saddámem Husseinem.) Jedna dívka, vyznačující se i jindy pečlivostí, zaznamenala, že slovo BILAK v reklamě neobsahuje onen slovenský změkčující znak u písmene „l“. Připomenula také, že úvodní slabika „BI“ je zřejmě odvozena od „bis“, což je symbol pro opakování (viz „dvojitý lak“); shledala proto reklamu jako dovolenou s podmínkou, že „nejen ďábel se skrývá v detailu“. Další mládenec tvrdil, že humor je významnou životní hodnotou a v některých případech váží víc než právo na ochranu osobnosti... Tenkrát jsem si řekl, že nad myšlenkovou úrovní dnešního studentstva bychom neměli paušálně naříkat.

K problémům školství se vyslovuje i následující židovský vtíp: *Rok se snažil rabín Kohen naučit neukázněnou třídu Knihu Jehošua (Jozue). Nikdo nedával moc pozor, a tak ani učitel neměl v úmyslu klást příliš těžké otázky. „Marvine, kdo zničil hradby Jericha?“ Marvin, chlapec úplně v poslední lavici, odpověděl. „Já to nebyl, pane.“ Zoufalý učitel napsal Marvinovi poznámku, v níž rodičům průběh zkoušení popsal. Druhý den místo omluvy četl rabín Kohen v žakovské knížce: „Pokud Vám náš Marvin říká, že to nebyl, tak to nebyl.“ Otřesený učitel šel za ře-*

ditelem školy a se vším se mu svěřil. Ředitel netrpělivě naslouchal, pak otevřel šuplík, vytáhl šekovou knížku, napsal šek a řekl rabínovi: „Tady máte tisíc dolarů, dejte to opravit a už si nestěžujte.“¹ Jak je z vtípu zřejmé, pochybnosti vyvolává i poznatková úroveň těch, kdo ve školství zaujímají řídicí funkce.

Podnětně se k otázkám školství vyjádřil i katolický kněz a vystudovaný molekulární biolog a genetik Marek Vácha. Napsal: *Jsem velkým přítelem učení se básniček nazpaměť a biflování únavných telefonních seznamů. Jenom tak se totiž v hlavě mohou nečekané věci spojit ve správnou chvíli a člověk vymyslí něco nového. Představa, že není třeba se tolik učit, neboť vše je na internetu, je iluze líných.²*

Dodal bych k tomu, že společně sdílené poznatky jsou předpokladem splavné lidské komunikace. Uvádím takový příklad. Jeden z běžných školských poznatků nám sděloval, že bratrance Veverkové vynalezli ruchadlo. Taková informace musela být známa těm, kdo se na jednom představení Šimka a Grossmana náramně bavili větičkou: „Bratrance Ruchadlové vynalezli veverku.“ Nejde však jenom o smích, jako významnou životní hodnotu. Společná poznatková a slovní zásoba usnadňuje to, čemu se tradičně a vstřížně říká namlouvání.

Tvrdsími výrazovými prostředky se ke školství vyjadřuje autor s podivným jménem či pseudonymem MUDr. X. Crement. Poukazuje na *strach učitelů, aby nebyli obviněni z diskriminace lidské blbosti...Nedostatek disciplíny a snížené požadavky dokázaly jedině: zkazily studenta. Jistě, vychováváme studenty s dostatkem sebedůvěry – kteří jsou spokojeni, když nic neumí. Ano vychováváme kreativní studenty – zvláště vynalézavě si vymýšlejí důvody, proč nepřišli do školy nebo nevypracovali zadaný úkol.³*

Čtenář by z předchozích řádek neměl nabýt dojmu, že požadují, aby se vysokoškolský student jen a jen učil. Mezi mými zápisky o pedagogice má významné místo i následující myšlenka: *Veselými nesmysly při tlachu u piva se student pokouší uchovat si slast ze svobody myšlení, jež mu při absolvování univerzitních přednášek stále více uniká.⁴ Ostatně při jiné příležitosti jsem již napsal: Má-li soudce správně posoudit hospodskou rvačku, musí jí být alespoň jednou přítomen.*

✦ prof. PETR HAJN

- 1 Dle Sacks, J.: O svobodě a náboženství. (Třicet šest zamyšlení rabína Sackse nad věčně živými tématy biblických příběhů). Přeložil Jan Divěcký. Nakladatelství P3K, Praha 2013, str. 29.
- 2 Vácha, M.: Modlitba argentinských nocí: Nakladatelství Cesta, Brno 2011, str. 44 a násled.
- 3 Crement, X.: Dost bylo kokotů. Přeložil Marin Konvička. Votobia, Olomouc - Praha 1988, str. 130.
- 4 Freud, S.: Vtíp a jeho vztah k nevědomí. Překlad Ondřej Bezdiček. Psychoanalytické nakladatelství J. Kocourek. Praha 2005, str. 124.

Kresba pro Bulletin advokacie LUBOMÍR LICHÝ

Víte, že ...

- „amnestie presidenta republiky vztahující se na zastavení trestního řízení nemá v zápětí zastavení disciplinárního řízení, jež bylo proti advokátovi nebo kandidátu advokacie zahájeno pro tutéž skutkovou podstatu“? Takto rozhodl disciplinární senát prvorepublikového Nejvyššího soudu dne 31. května 1937 pod sp. zn. Ds I 24/37. Kandidát advokacie byl předtím trestním rozsudkem uznán vinným, že v letech 1931-1934 spolu s dalšími obžalovanými založil tajnou organizaci, jejímž cílem bylo „podvraceti demokraticko-republikánskou formu státu“, čímž měl být spáchán přečin podle zákona na ochranu republiky. Proti tomuto rozsudku podal zmateční stížnost a než o ní bylo rozhodnuto, bylo trestní řízení proti němu podle amnestijního rozhodnutí prezidenta republiky ze dne 14. prosince 1935 zastaveno. Kárná rada pak rovněž zastavila řízení, proti čemuž úspěšně brojil návladní Komory. Věc byla posléze kárné radě vrácena k dalšímu řízení. O rozhodnutí bylo referováno v *Hlídce rozhodnutí*, jež tvořila přílohu časopisu Česká advokacie.

- jedním z těch, kteří nehlasovali pro uložení trestu smrti Ludvíku XVI., byl i advokát François Couhey? Couhey (1752-1821) navrhol, aby král byl z vyhoštěn z Francie s doživotním zákazem návratu pod sankcí trestu smrti. V průběhu revoluce byl François Couhey sám vězněn, osvobozen byl až v r. 1795. Stal se pak stoupencem Napoleonom a svoji profesní právnickou dráhu završil jako rada císařského soudu v Nancy, kde i zemřel.

- Jednota kandidátů advokacie měla v r. 1903 pouhých 77 členů? Časopis *Právnícké rozhledy* i proto apeloval na kandidáty advokacie, „aby se přihlásili za členy Jednoty, kde naleznou vždy kolegiálního přijetí a zdroj praktického a pro počátek nezbytného poučení.“ Roční členský příspěvek činil 4 k, činnost Jednoty spočívala především v pořádání přednášek a pomoc při opatrování míst v advokátních kancelářích. Starostou Jednoty byl tou dobou Josef Josífko, výbor byl sedmičlenný. Debatní večery byly pořádány v restauraci U Choděry.

✿ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK

Leitartikel

Radim Miketa: *Wie soll in der Ausbildung der Rechtsanwälter weiter verfahren werden?* 3

Aktuelles

Kurznachrichten aus dem Vorstand Robert Němec 4
 Einladung zum 3. Jahrgang der Konferenz „Neues Privatrecht“ 5
 Treffen der Präsidenten der Rechtsanwaltskammern aus Mittel- und Osteuropa Eva Indruchová 6
 Information über den Galaabend des Juristen des Jahres 2014 8
 Bekleidungsregeln für die (juristische) Gesellschaft rh 12
 Der internationale Jubiläumskongress AIJA in Prag hat einen Erfolg gefeiert Eva Ropková, Eva Indruchová 14
 Interview mit der AIJA-Präsidentin Anita Schläpfer Eva Indruchová 16
 Besuch der vietnamesischen Delegation in der Tschechischen Rechtsanwaltskammer Hana Rýdlová 17
 Aktuell im Recht Hana Rýdlová 18
 Information über die Pflichtzahlungen der Rechtsanwälte für das Jahr 2014 19
 Mitteilung des Generalsekretärs der Tschechischen Rechtsanwaltskammer über die Erhöhung der Versicherungsgebühren 20

Aus Rechtstheorie und Praxis

Artikel

Dienstbarkeit des Eigentümers und das Grundbuchamt Petr Borovička, Daniela Šustrová 23
 Einige Fragezeichen der neuen Rechtsregelung bzgl. der Entlohnung der gewählten Mitglieder der Organe der Aktiengesellschaften Riana Kvačková 26
 Neuer Modus der einstweiligen Verfügung, die die Verhältnisse gegenüber dem Kind regelt Karel Svoboda 30
 Einspruch seitens des Teilnehmers des Verwaltungsverfahrens Pavel Mates 33
 Neue Begriffe aus dem Bürgerlichen Gesetzbuch in den arbeitsrechtlichen Beziehungen Ladislav Jouza 36
 Verantwortung und Haftung des Rechtsanwalts für die Handlung des Klienten Friedrich Graf von Westphalen 40

Aus der Judikatur

Miete der gewerblichen Räumlichkeiten; Sachverständigengutachten 44
 Entlohnung und Ersatz der Barausgaben; der gewählte Verteidiger 47
 Entlohnung des Rechtsanwalts 52
 Aus der Rechtssprechung des EU-Gerichtshofes Kamila Hájičková 56
 Aus der Rechtssprechung des Europäischen Gerichts für Menschenrechte Eva Hubálková 57

Aus der Fachliteratur

Marek Fryšták, Petra Polišenská: *Beweisverfahren in der Vorbereitungsverhandlung. Die wichtigste Rechtssprechung zu den gewählten Themenkreisen* (Vladimír Gajdičiar) 61
 Ondřej Šmíd, Renáta Šinová und Koll.: *Ehescheidung* (Jitka Jordánová) 62
 Wir haben für Sie gelesen Jan Mates 63

Aus der Rechtsanwaltschaft

Kolumne von Karel Čermák

Die letzte Straße und Sanktionen im internationalen Recht 65

Aus der tschechischen Rechtsanwaltschaft

Aus der Disziplinarpraxis Jan Syka 66
 Aus der Verhandlung des Vorstands der Tschechischen Rechtsanwaltskammer icha 77
 Danksagung an JUDr. Karel Čermák 78

Informationen und Wissenswertes

Was Sie wissen sollten

Vorträge und Seminare für Rechtsanwälte und -anwärter in den Bildungs- und Schulungszentren der Tschechischen Rechtsanwaltskammer 79
 Einladung zur Konferenz „Gerichtliche und außergerichtliche Verhandlung der Streitigkeiten“ 80
 Einladung zum Seminar „Inzidenzstreitigkeiten im Insolvenzverfahren“ 80
 Einladung zum traditionellen Wochenseminar über das amerikanische Recht 81
 Einladung zum Rubezahl-Pokal 2015 81

Zum Schluss

Körnchen aus dem Notizbuch der Böswilligkeiten VI. (Wieder über die Pädagogik) Petr Hajn 82
 Eine Zeichnung von Lubomír Lichý 83
 Wissen Sie, dass... Stanislav Balík 83

Inhaltsverzeichnis 84
Zusammenfassung/Summary 85
Table of Contents 86

Petr Borovička, Daniela Šustrová: Dienstbarkeit des Eigentümers und das Grundbuchamt

Der Beitrag bringt die Einleitung zum Rechtsinstitut der Dienstbarkeit des Eigentümers, dessen Existenz die Rechtsregelung bisher nicht zugelassen hat. Die Autoren beschäftigen sich mit der Entstehung und dem Wegfall der Dienstbarkeit des Eigentümers und angesichts der Kürze der Rechtsregelung beschäftigen sich die Autoren ebenfalls mit der Auslegung der möglichen Unklarheiten, vor allem im Hinblick auf das Grundbuchamt.

Riana Kvačková: Einige Fragezeichen der neuen Rechtsregelung bzgl. der Entlohnung der gewählten Mitglieder der Organe der Aktiengesellschaften

Dieser Artikel beschäftigt sich mit ausgewählten Fragen der neuen tschechischen Rechtsregelung der Entlohnung der Vorstands-, Aufsichtsrats- und Verwaltungsratsmitglieder und der statutarischen Direktoren der Aktiengesellschaften für die Funktionsausübung. Er definiert gesetzliche Bedingungen der Entstehung des Rechts auf Entlohnung und deren Auszahlung sowie auch die Fälle einer kostenlosen Funktionsausübung. Ferner weist der Artikel auf problematische Passagen der gegenwärtigen Rechtsregelung hin und bietet einige Auslegungsmöglichkeiten der strittigen Fragen an.

Karel Svoboda: Neuer Modus der einstweiligen Verfügung, die die Verhältnisse gegenüber dem Kind regelt

Der Artikel beschäftigt sich damit, ob und inwieweit die neuen materialrechtlichen (§ 924 BGB) und prozessualen (§ 452 bis § 465 des Ges. über besondere Gerichtsverfahren) Normen die Bedingungen für den Erlass der speziellen einstweiligen Verfügung verändert haben, die zum Schutz der Rechte eines unmündigen Kindes bestimmt ist, das ohne Fürsorge der Eltern geblieben ist. Er kritisiert die durch den Gesetzgeber gewählte Konzeption, nach der der einstweilige Schutz des Kindes, das in den Mangel der ordentlichen Fürsorge geraten ist, in erster Linie durch das materielle Recht geregelt wird, ohne dass der Gesetzgeber berücksichtigt hätte, dass die einstweilige Verfügung bzgl. des Schutzes des Kindes aufgrund ihrer eigenen Substanz ein prozessuales Institut ist. Der Artikel beschreibt praktische Probleme, die eine solche Behandlung seitens des Gesetzgebers verursacht.

Pavel Mates: Einspruch seitens des Teilnehmers des Verwaltungsverfahrens

Der Autor beschäftigt sich in seinem Artikel mit einer auf ersten Blick einfachen Frage: wer sonst als der Teilnehmer des Verwaltungsverfahrens kann einen Einspruch gegen die Entscheidung einreichen? Aus den Artikeln, Kommentaren und der Rechtsprechung stellt er jedoch fest, dass die Bestimmung, wer es sein soll, oder auch nicht, manchmal eine sehr komplizierte Angelegenheit ist, und es entsteht in diesem Zusammenhang eine Reihe von Fragezeichen. Der Autor des Artikels analysiert diese ausführlich und bietet Lösungen an.

Ladislav Jouza: Neue Begriffe aus dem Bürgerlichen Gesetzbuch in den arbeitsrechtlichen Beziehungen

Das neue Bürgerliche Gesetzbuch beeinflusst durch seinen subsidiären Charakter eine ganze Reihe von Rechtsbereichen. Hierzu zählt auch das Arbeitsrecht. In arbeitsrechtlichen Beziehungen werden neue Begriffe angewendet, die das Bürgerliche Gesetzbuch anführt, ohne sie zu definieren. Es handelt sich zum Beispiel um Verstandesreife, Verhalten in Übereinstimmung mit guten Sitten, unlautere oder Scheinrechtshandlung, öffentliche Ordnung, Anstandsgrundsätze usw. Der Artikel erklärt die Wichtigsten von ihnen, denen die Rechtsanwälte in ihrer Praxis begegnen.

Friedrich Graf von Westphalen: Verantwortung und Haftung des Rechtsanwalts für die Handlung des Klienten

Der Autor, ein vornehmer deutscher Rechtsanwalt, analysiert in seinem Artikel die Problematik der Verantwortung und Haftung des Rechtsanwalts für die Handlung seines Klienten sowohl aus der Sicht des Strafrechts als auch des Bürgerrechts. Aus der Sicht des deutschen Strafrechts handelt es sich um jenen empfindlichen Bereich, wo der Rechtsanwalt dem Klienten einen Rat oder eine Empfehlung erteilt, die direkt oder indirekt eine strafbare Handlung des Klienten zur Folge hat. Im zivilrechtlichen Bereich wird die Verantwortung im Sinne der Haftung des Rechtsanwaltes gegenüber dem Klienten immer verlangt, wenn der dem Klienten erteilte Rat unzureichend, unzutreffend oder im Widerspruch zur Rechtsanwaltpflicht war. Dann entsteht dem Klienten ein Anspruch auf Schadenersatz, den der Rechtsanwalt dann bezahlen muss.

Petr Borovička, Daniela Šustrová: Owner's servitude and the real estate cadastre

The article provides the introduction to the legal institute of owner servitude the existence of which has not been admitted by the hitherto legal regulation. The authors deal with the manner of termination of the owner's servitude and in view of the briefness of the legal regulation also with the interpretation of possible vagueness, mainly in the relation to the real estate cadastre.

Riana Kvačková: Several question marks in the new legal regulation governing remuneration of elected members of joint stock companies' organs

This article deals with selected issues of the new Czech legal regulation governing remuneration of members of boards of directors, supervisory boards, executive boards and statutory directors of joint stock companies for the exercise of their offices. It determines the statutory conditions giving rise to the right to remuneration and its payment, as well as the cases of free exercise of the office. The article further brings attention to the problematic parts of the current legal regulation and offers possible interpretations of controversial issues.

Karel Svoboda: New regime of the preliminary injunction regulating the situation of a child

The article deals with whether and to what extent the new substantive (§ 924 of the Civil Code) and procedural (§ 452 to § 465 of the Act on Special Judicial Proceedings) standards changed the conditions governing the issue of the so-called special preliminary injunction focused on protection of the rights of a minor child who stayed without the parents' care. It criticizes the concept chosen by the legislatures according to which the preliminary protection of the child who has insufficient proper care is regulated first of all by the substantive law and the legislatures do not respect the fact that the preliminary injunction regulating protection of a child is in its nature a procedural institute. The article describes practical problems to be caused by such legislatures' approach.

Pavel Mates: Appeal by a party to the administrative proceedings

In his article, the author deals with an issue which seems to be simple at the first sight: who else than a party to the administrative proceedings may file an appeal. However, he determines from articles, comments and judicial decisions that sometimes it is a quite complicated issue to determine who is and who is not entitled to file it and a number of question-marks appear in this connection. The author analyses them in his article in details and he offers solutions.

Ladislav Jouza: New terms in the Civil Code regulating labour-law relations

The new Civil Code influences a number of legal branches due to its subsidiary character. Labour law belongs to such branches. In the labour-law relations, new terms are used which were introduced by the Civil Code without defining them. For instance, it concerns intellectual level of development, conduct in compliance with good morals, unfair and blurred legal conduct, public order, principles of decency, etc. The article explains the most important terms with which lawyers come across during their practice.

Friedrich Graf von Westphalen: Lawyer's liability and responsibility for client's conduct

In his article, the author, important German lawyer, analyses the problems of lawyer's liability and responsibility for client's conduct both from the point of view of the criminal law and civil law. From the point of view of the German criminal law, it is the sensitive sphere when a lawyer provides an advice or a recommendation to a client which directly or indirectly results in the client's criminal conduct. In the civil law sphere, the liability in the meaning of lawyer's responsibility towards a client is always required when an advice provided to a client was insufficient, unsuitable, contrary to lawyer's obligation. In such case, a client is entitled to compensation of damage which a lawyer will have to pay.

Leading Article

Radim Miketa: **How to continue education of legal trainees** 3

Current News

Brief news from the Board of Directors Robert Němec 4
 Invitation to the 3rd “New Private Law” Conference 5
 Meeting of Presidents of Bar Associations of Central and East Europe Eva Indruchová 6
 Information about the gala evening of the Lawyer of the Year 2014 8
 Rules of clothing style in (legal) community rh 12
 International annual congress AIJA in Prague was successful Eva Ropková, Eva Indruchová 14
 Interview with Anita Schläpfer, AIJA President Eva Indruchová 16
 Visit of the Vietnamese delegation at the Czech Bar Association Hana Rydlová 17
 Currently in the law Hana Rydlová 18
 Information about lawyers’ mandatory payments in 2014 19
 Notification of the Secretary General of the Czech Bar Association on increasement of insurance fees 20

Legal Theory and Practice

Articles

Owner’s servitude and the real estate cadastre Petr Borovička, Daniela Šustrová 23
 Several question marks in the new legal regulation governing remuneration of elected members of joint stock companies’ organs Riana Kvačková 26
 New regime of the preliminary injunction regulating the situation of a child Karel Svoboda 30
 Appeal by a party to the administrative proceedings Pavel Mates 33
 New terms in the Civil Code regulating labour-law relations Ladislav Jouza 36
 Lawyer’s liability and responsibility for client’s conduct Friedrich graf von Westphalen 40

Judicial Decisions

Lease of non-residential premises; expert report 44
 Lawyer’s fee and reimbursement of cash expenses; chosen defence counsel 47
 Lawyer’s fee 52
 Judicial decisions of the European Court of Justice Kamila Hájičková 56
 Judicial decisions of the ECHR Eva Hubálková 57

Professional Literature

Marek Fryšták, Petra Polišínská: **Evidence in pre-trial proceedings. The most significant judicial decisions concerning selected thematic fields** (Vladimír Gajdičiar) 61
 Ondřej Šmíd, Renáta Šínová et al: **Divorce of marriage** (Jitka Jordánová) 62
 We have read for you Jan Mates 63

Legal Profession

Karel Čermák’s Column

Last street and sanctions in international law 65

Czech Legal Profession

Disciplinary practice Jan Syka 66
 Meeting of the Czech Bar Association Board of Directors icha 77
 Thanks to JUDr. Karel Čermák 78

Information and Points of Interest

You should know

Lectures and seminars for lawyers and legal trainees at the educational and training centres of the Czech Bar Association 79
 Invitation to the conference “Judicial and extrajudicial hearing of disputes” 80
 Invitation to the seminar “Incident disputes in insolvency proceedings” 80
 Invitation to the traditional one-week seminar about US law 81
 Invitation to the Růbezah! Cup 2015 81

Finally

Bits from the book of craftiness VI (Again about pedagogy) Petr Hajn 82
 Drawing by Lubomír Lichý 83
 Do you know that... Stanislav Balík 83

Inhaltsverzeichnis 84
Zusammenfassung/Summary 85
Table of Contents 86

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

TROJANOVA 12, 120 00 PRAHA 2, www.iustitia.cz

hledá vhodné kandidáty na pozice

ADVOKÁT ADVOKÁTNÍ KONCIPIENT PRÁVNÍK

k dalšímu rozšíření a zkvalitnění právních služeb v oblasti sporné, nesporné a smluvní agendy

Požadujeme: vysokou úroveň odborných znalostí, dobrou znalost alespoň jednoho cizího jazyka, samostatnost a flexibilitu, loajalitu, zájem dlouhodobě pracovat v advokacii.

Nabízíme: zajímavou práci pro významnou tuzemskou i mezinárodní klientelu, profesní růst a možnost dalšího vzdělávání, odpovídající finanční hodnocení.

V případě Vašeho zájmu, prosím, zašlete svůj strukturovaný životopis v českém a cizím jazyce, který ovládáte, na e-mailovou adresu: ak@iustitia.cz nebo na adresu advokátní kanceláře TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o. Trojanova 12, 120 00 Praha 2

Advokátní kancelář MSB Legal, v.o.s.
hledá nové kolegy na pozice

ADVOKÁT/KA a ADVOKÁTNÍ KONCIPIENT/KA

Požadujeme:

- aktivní přístup k řešení problémů
- vysoké pracovní nasazení a časovou flexibilitu
- dobré komunikační schopnosti a profesionální vystupování
- pečlivost a samostatnost
- odpovídající odborné znalosti
- schopnost organizace a týmové spolupráce
- znalost anglického jazyka (znalost dalšího jazyka výhodou)

Nabízíme:

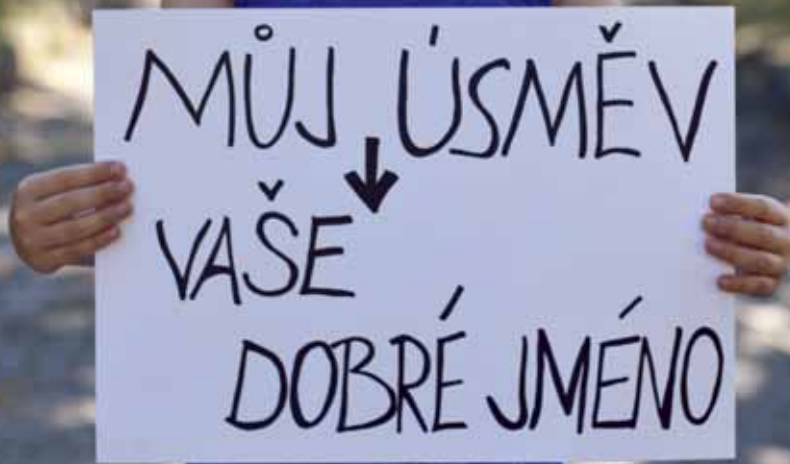
- zázemí úspěšné advokátní kanceláře se stabilní klientelou
- zajímavou a různorodou práci v mladém kolektivu
- perspektivu dlouhodobé spolupráce a kariérního růstu
- možnost publikační činnosti
- příjemné pracovní prostředí
- motivující finanční ohodnocení

V případě zájmu zasílejte své životopisy s fotografií na e-mail: HR@msblegal.cz a to v českém a anglickém jazyce. Do předmětu napište „advokát“ nebo „advokátní koncipient“. Kontaktní telefon: 251 566 005

MSB Legal, v.o.s., advokátní kancelář

Bucharova 1314/8, 158 00 Praha 13, tel.: +420 251 566 005, fax: +420 251 566 006, e-mail: praha@msblegal.cz, www.msblegal.cz

Zapojte se do projektu advokátů v České republice a
PODPOŘTE DĚTI v *nelehkých životních situacích*

www.ADVOKATIDETEM.cz

www.codexisadvokacie.cz

LIBERIS®

Stovky titulů
Tisíce paragrafů
Desetitisíce komentářů

Unikátní systém poskytující komentáře
renomovaných autorů k jednotlivým paragrafům.

V případě zájmu či dotazů nás neváhejte kontaktovat:

 CODEXIS® ADVOKACIE

klientske.centrum@atlasconsulting.cz

+420 596 613 333

Zvýrazněte svůj talent

Mezinárodně uznávaná advokátní kancelář hledá nové posily do týmu.

Máte ambice a odvahu prosadit se v oblasti obchodního práva? Zašlete svůj motivační dopis a strukturovaný životopis na e-mailovou adresu recruitment@whitecase.com.

„Mezinárodní právní firma roku“
v České republice
The Chambers Europe Awards for Excellence, 2014

„Právní firma roku“ v České republice
The International Financial Law Review (IFLR)
Annual European Awards, 2014

---

whitecase.com

Přijďte si
prohlédnout
vzorový
apartmán

—
od listopadu
2014

KRKONOŠE ZA VAŠIMI OKNY

- JEDINEČNÁ POLOHA
- NÍZKÉ PROVOZNÍ NÁKLADY
- NADSTANDARDNÍ VYBAVENÍ
- VLASTNÍ PODZEMNÍ PARKOVIŠTĚ

DOKONČENÍ NA VÁNOCE 2014

**JIŽ 40%
APARTMÁNŮ
PRODÁNO**

JELENÍ **BOUDY**
RESIDENCE